André Aciman

Adınla Çağır Beni*

Türkçesi: Süha Sertabiboğlu

*SEL

12. BASKI

ADINLA ÇAĞIR BENİ*

ANDRÉ ACIMAN, 2 Ocak 1951'de İskenderiye'de doğdu. Romancı, denemeci ve anı yazarı, aynı zamanda dünya çapında ünlü Proust uzmanlarından biridir. *New Yorker, New York Review of Books, New York Times, Paris Review* gibi dergilerde makaleleri yayınlandı. Türkiye vatandaşlığına sahip Yahudi bir aileye (babası aslen İstanbulludur) mensup olan André Aciman, İskenderiye'nin çokdilli, kozmopolit ortamında yetişti, aile daha sonra New York'a yerleşti. New York City Üniversitesi'nde edebiyat teorisi, Princeton Üniversitesi'nde Fransız edebiyatı dersleri verdi. Anı kitabı *Out of Egypt* ile Whiting Ödülü'nü kazandı. *Adınla Çağır Beni,* ilk yayınlandığı yıl olan 2007'de *New York Times* tarafından "Yılın Dikkate Değer Kitabı" seçildi ve Lambda Edebiyat Ödülü'ne layık görüldü. Roman 2017 yılında Luca Guadagnino yönetmenliğinde sinemaya da uyarlanarak eleştirmen ve seyircilerden tam not aldı. Yazarın *Adınla Çağır Beni*'nin devamı niteliği taşıyan *Bul Beni* (çev. Berrak Göçer, 2020) romanı da yayınevimiz tarafından yayınlanmıştır.

*SEL YAYINCILIK / ROMAN

*SEL YAYINCILIK
Kuloğlu Mahallesi, Turnacıbaşı Caddesi,
No: 17, Beyoğlu – İstanbul
Tel. (0212) 516 96 85

http://www.selyayincilik.com
e-posta: halklailiskiler@selyayincilik.com

SATIŞ - DAĞITIM:
Çatalçeşme Sokak, No: 19/1
Cağaloğlu – İstanbul
e-posta: siparis@selyayincilik.com
Tel. (0212) 522 96 72 Faks: (0212) 516 97 26

*SEL YAYINCILIK: 401
ISBN 978-975-570-403-6

ADINLA ÇAĞIR BENİ
André Aciman
Roman

Türkçesi: Süha Sertabiboğlu

Özgün Adı:
Call Me by Your Name

© André Aciman, 2007
© Sel Yayıncılık, 2009, 2014, 2018

Genel Yayın Yönetmeni: İrfan Sancı
Editör: Tülin Er
Düzelti: Mısra Gökyıldız
Kapak resmi: Temür Köran, *isimsiz*, kâğıda mürekkep, 70x100 cm, 1999
Kapak uygulama ve sayfa tasarımı: Gülay Tunç

Birinci Baskı: Haziran, 2009
On İkinci Baskı: Ekim, 2020

Baskı ve Cilt: Yaylacık Matbaası
Fatih Sanayi Sitesi, 12/197-203
Topkapı-İstanbul, 567 80 03

Sertifika No: 44865

André Aciman

Adınla Çağır Beni

Türkçesi: Süha Sertabiboğlu

Roman

Albio'ya,
Alma de mi vida...

I. BÖLÜM

Daha Sonra Değilse Ne Zaman?

"Daha sonra!" Sözcükler, konuşma, yaklaşım işte bu.

Birisinin hoşçakal demek için "daha sonra" sözcüklerini kullandığını hiç duymamıştım. Kaba, ters ve dışlayıcı bir etkisi var; sizi tekrar görmeyi ya da sesinizi duyup duymamayı hiç umursamayan birinin gizlenmiş kayıtsızlığıyla söylenmiş sanki.

O adam hakkında hatırladığım ilk şey bu ve bugün bile hâlâ kulaklarımda. *Daha sonra!*

Gözlerimi kapatıp o sözü söylüyorum; ve İtalya'ya dönüyorum yine, yıllar öncesine, iki yanı ağaçlıklı garaj yolunda yürüyor, onun taksiden indiğini görüyorum; rüzgârda dalgalanan mavi gömleği, açık yakası, güneş gözlüğü, hasır şapkası, teni. Birden elimi sıkıyor, sırt çantasını bana veriyor, taksinin bagajından bavulunu çıkarıyor, babamın evde olup olmadığını soruyor.

Tam orada ve o zaman başlamıştı belki de: Gömlek, yukarıya kıvrılmış kol yenleri, yıpranmış espadrillerine bir girip bir çıkan, eve giden sıcak çakıllı yolu sınamaya can atan, her adımda *Plaja nereden gidiliyor?* diye soran yuvarlak topukları.

Şu yaz misafirleri. Başka bir dert.

Sonra, neredeyse hiç düşünmeden ve sırtı taksiye dönük halde, boşta kalan elinin tersini sallıyor ve boşvermişçesine *Daha sonra!* diyor taksideki, muhtemelen istasyondan oraya kadarki ücreti paylaştığı başka bir yolcuya. Buna eklenen hiçbir isim, bu tatsız ayrılışı yumuşatacak hiçbir jest yok, hiçbir şey. O iki sözü söylemiştir: Çabucak, küstahça ve dobra dobra; buyur sen seç, neyi seçeceğin onun derdi değil.

Görüyorsun, dedim içimden, zamanı geldiğinde bize de böyle hoşçakal diyecek. Ters, baştan savma bir *"Daha sonra!"*yla.

Bu arada, biz de ona altı hafta boyunca tahammül etmek zorunda kalacaktık.

Tümüyle sinmiştim. Ulaşılmaz türden biri.

Ondan hoşlanmaya başlayabilirdim gerçi. Yuvarlak yanaklarından yuvarlak topuklarına dek. Sonra, birkaç gün içinde, nefret etmeyi öğrendim ondan.

Aylar önce, başvuru formundaki fotoğrafıyla, hemen yakınlık kurulacakmış umuduyla göze çarpan insan buydu.

Annemle babamın genç akademisyenlere, kitaplarını yayınlamadan önce müsveddelerini düzeltmeleri için yardımcı olma tarzı, onları yaz misafiri olarak çağırmaktı. Her yaz altı hafta boyunca odamı boşaltıp, koridorda bir sonraki, bir zamanlar dedemin olan çok daha küçük bir odaya taşınmak zorundaydım. Kış ayları boyunca biz kentteyken o oda, bir söylentiye göre, adaşım olan dedemin ebedi uykusunda hâlâ dişlerini gıcırdattığı bir part-time alet odası, depo ve sandık odasıydı. Yaz konuklarının para ödemesi gerekmezdi; evi istedikleri gibi kullanabilirler ve genellikle canlarının istediği her şeyi yapabilirler, yalnız günde bir-iki saatlerini babamın yazışmalarına ve bir sürü kırtasiye işine yardım ederek geçirirlerdi. Ailenin bir parçası haline gelmişlerdi ve bizler, yaklaşık on beş yıldır böyle yaptıktan sonra, kendini artık tümüyle bizim aileden sayan, Avrupa'ya geldiklerinde yollarını değiştirip, aileleriyle birlikte birkaç günlüğüne B.'ye uğrayan ve eski pansiyonlarına nostaljik bir gezi yapan insanlardan, yalnızca Noel'de değil, yıl boyunca gelen kartpostal ve hediye paketi yağmuruna alışmıştık.

Yemeklerde sık sık iki ya da üç konuk daha, bazen komşular veya akrabalar, bazen iş arkadaşları, hukukçular, doktorlar, kendi yazlık evlerine giderken babamı görmek için uğrayan zengin ve ünlü kişiler olurdu. Bazen, eski villayı duyup da bir görmek isteyen rastgele turist çiftleri bile masamıza buyur ederdik; bizimle yemeğe kalmalarını ve kendilerinden söz etmelerini istediğimizde çok sevinirler, son anda haber verilen Mafalda da hazırda ne yemek varsa tabaklara koyup getirirdi. Aslında çekingen ve utangaç bir adam olan babama hiçbir şey

birkaç bardak *rosatello*dan sonra, sıcak yaz güneşi kaçınılmaz öğleden sonra mahmurluğunu getirirken, bir alanda genç yaşta yükselmiş bir uzmanı birkaç dilde konuşturmaktan daha fazla zevk veremezdi. Biz bu işe *yemek cefası* adını vermiştik; bir süre sonra, altı haftalık konuklarımızın çoğu benimsedi bu adı.

Belki de onun, bu cefa çektiren yemeklerden biri sırasında gelişinin hemen sonrasında başlamıştır her şey. Yemekte yanıma oturmuştu ve sonunda, teninin o yaz daha önce Sicilya'da geçirdiği kısa sürede kazandığı hafif bronzluğa karşın, avuç içlerinin soluk kaldığını, ayak tabanlarının, boğazının, kolunun yumuşak derisinin de pek güneş görmediğini fark etmiştim. Avuç içleri açık pembeydi neredeyse, bir kertenkelenin karnının alt kısmı gibi parlak ve düzdü. Mahremdi, lekesizdi, çocuksuydu, bir atletin kan hücum etmiş yüzü ya da fırtınalı bir gecede gün ağarması gibiydi. Onun hakkında, sormayı hiç akıl edemediğim bir şeyleri söylüyordu bana bu.

Belki de öğle yemeğinden sonra herkesin evin içinde ya da dışında mayoyla tembel tembel oturduğu, vücutların sağa sola yayıldığı, sonunda birisi çıkıp kayalara yüzmeye gitmeyi teklif edinceye dek vakit öldürüldüğü, bitmek bilmez saatlerde başlamıştır. Tanıdıklar, akrabalar, komşular, arkadaşlar, arkadaşların arkadaşları ya da kapımızı çalıp, tenis kortunuzu kullanabilir miyiz diye soran herhangi birileri; herkes gelip uzanır, yüzer, yemek yer ve çok uzun kalırsa misafirhaneyi kullanırdı.

Yahut belki plajda başlamıştır. Ya da tenis kortunda. Veya geldiği ilk gün ona evi ve çevreyi göstermeyi teklif ettiğim, şurası burası derken onu çok uzaktaki, bir zamanlar B.'yi N.'ye bağlayan terk edilmiş tren yoluna doğru uzanıp giden uçsuz bucaksız boş arazideki çok eski demir bahçe kapısına kadar götürmeyi başardığım, birlikte yaptığımız ilk yürüyüş sırasında. "Terk edilmiş bir istasyon var mı buralarda?" diye sordu kavurucu güneşin altında, ağaçların ötesine bakarak; belki de ev sahibinin

oğluna yerinde bir soru sormaya çalışarak. "Hayır, burada hiçbir zaman istasyon olmamış. Tren sen ne zaman istersen o zaman dururmuş." Tren merakını uyandırmıştı; raylar dar görünüyordu. Kraliyet arması taşıyan, iki vagonlu bir trenmiş bu, diye bilgi verdim. Şimdi içinde Çingeneler oturuyordu. Annem çocukken buraya yaz tatiline geldiği zamanlardan beri oradaydılar. Çingeneler iki vagonu raydan çıkarıp daha içerilere götürmüştü. Onları görmek ister miydi? "Daha sonra. Belki." Kibar bir kayıtsızlık; sanki ona yaltaklanmak için duyduğum yersiz hevesi fark etmiş de beni başından savıyormuş gibi.

Ama bana battı bu.

Bunun yerine bana, B.'deki bankalardan birinde bir hesap açtırmak, sonra da İtalyan yayıncısının kitabı için bulduğu İtalyanca çevirmeni ziyaret etmek istediğini söyledi.

Onu oraya bisikletle götürmeye karar verdim.

Bisikletlerin üzerindeki sohbet de yayayken yapılandan daha iyi değildi. Yol üzerinde bir şeyler içmek için durduk. *Bartabaccheria* tümüyle karanlık ve boştu. Dükkân sahibi yerleri keskin bir amonyaklı suyla paspaslıyordu. Olabildiğince çabucak dışarı çıktık. Bir Akdeniz çamına tünemiş yalnız bir karatavuğun söylediği birkaç notalık şarkı, ağustosböceklerinin cırıltısıyla boğulup gitti.

Büyük bir madensuyu şişesinden epey içtikten sonra ona verdim, sonra tekrar içtim, suyun birazını elime döküp yüzüme sürdüm, ıslak parmaklarımı saçlarımın arasından geçirdim. Su yeterince soğuk değildi, yeterince köpüklü de değildi ve sönmemiş susuzluk gibi bir şey bıraktı geriye.

Buralarda ne yapılırdı?

Hiçbir şey. Yazın bitmesi beklenir.

Kışın ne yapılırdı peki?

Vereceğim cevaba güldüm. Anladı ve "Dur söyleme: yazın gelmesi beklenir, öyle değil mi?" dedi.

Düşüncelerimin okunması hoşuma gitmişti. *Yemek cefasını* kendisinden öncekilerden daha çabuk kapacaktı.

"Aslında kışın burası çok gri ve karanlıktır. Noel için geliriz. Bunun dışındaki zamanlarda hayalet şehir gibidir."

"Peki, Noel'de burada kestane pişirip *eggnog** içmekten başka ne yaparsınız?"

Beni sıkıştırıyordu. Daha önceki gibi gülümsedim. Anladı, bir şey söylemedi, güldük.

Bana neler yaptığımı sordu. Tenis oynuyordum. Yüzüyordum. Geceleri dışarı çıkıyordum. Koşuyordum. Müzik adaptasyonları yapıyordum. Okuyordum.

O da koştuğunu söyledi. Sabah erken. Burada nerede koşulurdu? Gezinti yerinde, genellikle. İsterse ona gösterebilirdim.

Tam ondan tekrar hoşlanmaya başlamışken, suratıma çarpıverdi: "Daha sonra, belki."

Kitap okumayı listenin sonlarına koymuş, o ana dek sergilediği dik kafalı, küstah tavrından ötürü, kitap okumanın onun için sonlarda geleceğini düşünmüştüm. Birkaç saat sonra, Herakleitos hakkında yazdığı bir kitabı henüz bitirmiş olduğunu ve "okuma"nın onun yaşamının herhalde pek önemsiz bir parçası olmadığını hatırlayınca pedalları ustaca geri çevirmem ve benim asıl ilgi alanımın onunkiyle aynı olduğunu bilmesini sağlamam gerektiğini fark ettim. Ama beni sarsan şey, kendimi kurtarmak için gereken ayak çabukluğu değildi. Gerek o anda, gerekse tren yolunun orada havadan sudan konuşmamız sırasında boyuna, dışarıya hiç öyle görünmeksizin, hatta kendi kendime bile kabul etmeksizin hep çabaladığım –ama becerememiğim– bir şeyi, onu tavlamaya çalıştığımı sonunda birden fark etmemin yol açtığı nahoş tedirginlikti.

Onu San Giacomo'ya götürmeyi ve Ölümlük adını taktığımız çan kulesinin en tepesine çıkarmayı teklif ettiğimde –bütün konuklar bu fikri beğenirdi çünkü– öylece durup da olumlu bir yanıt beklemeyecek kadar akıllı olmam lazımdı. Onu oraya çıka-

---

* Çırpılmış yumurta, şeker, süt ve viskiyle yapılan bir içki. (ç.n.)

rıp, kasabanın manzarasını, denizi, sonsuzluğu göstererek gönlünü kazanabileceğimi düşünmüştüm. Ama hayır. *Daha sonra!*

Ama düşündüğümden daha sonra, ben hiçbir şeyin farkına varmadan başlamış da olabilir. Birisini görürsün, fakat aslında onu görmezsin, sırasını bekliyordur. Yahut onu fark edersin, ama tık eden, "çarpıcı" bir şey yoktur ve sen bir varlığın ya da kafanı karıştıran bir şeyin farkına bile varamadan, sana verilen altı hafta neredeyse geçmiştir ve adam ya gitmiş ya da gitmek üzeredir. Sen aslında, haftalardır hiç fark etmeden, burnunun dibinde olup biten ve *istiyorum* demen gerektiğinin tüm belirtilerini taşıyan bir şeyi kabullenmeye çabalıyorsundur. Nasıl anlayamadım? diye sorarsın. Ben arzuyu hemen tanırım... ve bu kez yine tümüyle kayıp gidiyordu. Gerçekte tek istediğim ten, sadece tenken zihnimi her okuduğunda, yüzünde aniden beliren o alaycı gülümsemeye kapılıyordum.

Onun üçüncü akşam yemeğinde, o sıralar Haydn'dan uyarladığım *İsa'nın Son Yedi Sözü* hakkında bir şeyler anlatırken, gözünü dikip bana baktığını hissettim. O yıl on yedi yaşındaydım; masadakilerin en genci ve söylediği şeyler en dinlenmeyen kişi ben olduğumdan, mümkün olan en az sözle çok şey anlatmak gibi bir alışkanlık edinmiştim. Hızlı konuşuyordum ve bu yüzden insanlar, hep heyecanlandığımı ve konuşurken kelimeleri yuttuğumu sanıyorlardı. Yaptığım adaptasyon hakkında anlatacaklarımı bitirdikten sonra, en ilgili bakışın sol tarafımdaki olduğunu fark ettim. Bu beni heyecanlandırdı, koltuklarım kabardı; anlattıklarım ilgisini çekmişti besbelli, benden hoşlanmıştı. O kadar zor değildi demek. Ama hiç acele etmeden, bir süre sonra ona dönüp de göz göze gelince, soğuk ve buz gibi bir bakışla –düşmanca ve zalimliğin sınırında camlaşmış bir şeyle– karşılaştım.

Bu bakış beni tümüyle mahvetti. Bunu hak edecek ne yapmıştım? Bana yine sevecen davranmasını, daha birkaç gün önce terk edilmiş tren yolundaki gibi, yahut aynı günün öğleden sonrasında, ona B.'nin İtalya'da *corriera*'nın, yani araçlarında İsa

heykelciği bulunduran yerel otobüs şebekesinin hiç durmadan vın diye geçtiği tek kasaba olduğunu söylediğim zamanki gibi, benimle gülmesini istiyordum. O zaman hemen gülmüş ve Carlo Levi'nin kitabına gizliden göndermeyi fark etmişti. Zihnimizin paralel çalışması, hangi sözcüklerin diğerleriyle oyun oynadığını hemen anlamamız hoşuma gitmiş, ama son anda kendimi frenlemiştim.

Çetin bir komşu olacağı belliydi. En iyisi ondan uzak durmak, diye düşündüm. Ellerinin, göğsünün, ayaklarının, var olduğu sürece hiçbir pürüzlü yüzeye değmemiş derisine –ve diğer, o daha sevecen bakışı size yöneldiğinde, yeniden diriliş mucizesi gibi gelen gözlerine– vurulacaktım az kalsın. O gözlere asla uzun süre bakamazdınız ama niçin bakamadığınızı anlamak için bakmaya devam etmeniz gerekirdi.

Ona, aynı şekilde kötü bir bakış atmalıydım.

İki gündür konuşmamız birdenbire kesilmişti.

İkimizin yatak odasının açıldığı uzun balkonda birbirimizden tümüyle kaçınma: Uyduruktan bir merhaba, günaydın, hava güzel, sığ gevezelik.

Sonra her şey kendiliğinden düzeliverdi.

Bu sabah koşuya çıkmak istiyor muydum? Hayır, Pek değil. Pekâlâ, yüzelim o halde.

Bugün, yeni gelen birisinin yol açtığı sıkıntı, huzursuzluk, heyecan; dünya kadar mutluluğun bir parmak ötede dolanıp durduğu düşüncesi; yanlış anlamış olabileceğim ve yitirmek istemediğim; her seferinde hakkında çok iyi düşünmem gereken insanları boyuna yoklayıp durmam; arzuladığım ve beni arzulamasına can attığım herkese yakıştırdığım korkunç şeytanlıklar; sanki dünyayla benim aramda perde yokmuş da incecik kâğıtlardan yapılmış sürgülü kapılar varmış gibi çektiğim perdeler; hiçbir zaman şifreli olmamış şeylerin şifresini karıştırmaya ve sonra yeniden anlaşılır hale getirmeye çalışmalar; bunların hepsi, Oliver'ın evimize geldiği yaz başladı. Bunlar, o yaz popüler olmuş her şarkıda, Oliver'ın kaldığı

sırada ve sonrasında okuduğum her romanda, sıcak günlerin biberiye kokularından, ağustosböceklerinin deli gibi cırlamalarına varıncaya dek her şeyde kazılıydı; birlikte büyüdüğüm ve o güne dek hayatımın her yılında tanıdığım kokular ve sesler birden bana düşman kesilmiş ve o yaz yaşanan olayların rengini sonsuza dek taşıyan bir ton edinmişti.

Veya belki de onun bizde geçirdiği ilk haftadan sonra başlamıştır; benim kim olduğumu hâlâ hatırladığını, beni yok saymadığını görüp heyecanlandığım ve kendime, bahçeye gittiğim zaman yanından geçerken onu görmezden gelme keyfini yaşama iznini verebildiğim günlerde. İlk sabah erkenden koşuya çıktık; ta B.'ye kadar ve sonra geriye. Ertesi sabah yüzdük. Daha ertesi gün yine koştuk. Henüz turlarını bitirmemiş süt kamyonuyla yarışmak hoşuma gidiyordu, yahut işlerine başlamaya hazırlanan bakkalla ya da fırıncıyla; henüz bir allahın kulu ortada yokken ve bizim ev uzakta bir serap gibi görünürken, sahilde ve yürüyüş yolunda koşmak hoşuma gidiyordu. Ayaklarımızın uygun adım, solla sol basması ve aynı anda yere vurması hoşuma gidiyordu; sahilde ayak izlerimizi, sonradan gelip gizlice ayağımı onunkinden kalanın üzerine koymak istediğim ayak izleri bırakıyorduk.

Bu bir koşup bir yüzme, onun okuldaki "rutini"ydi. Sebt* günlerinde de koşar mısın? diye takıldım. Daima egzersiz yapardı, hasta olduğunda bile, hatta mecbur kalırsa yatakta. Gece yeni birisiyle yatmış olsam bile, yine sabah erkenden koşmaya giderim, dedi. Bir tek, ameliyat olduğunda egzersiz yapmamıştı. Niçin ameliyat olduğunu sorduğumda, kendi kendime bir daha ona asla söyletmeyeceğime söz verdiğim yanıt, suratında sahte bir sırıtışla kutudan fırlayan soytarı gibi çarptı: "Daha sonra."

Belki nefes nefese olduğu için pek uzun konuşmak istemiyordu veya yüzmeye ya da koşmaya yoğunlaşmak istiyordu

* Musevilerin kutsal dinlenme günü olan cumartesi. (ç.n.)

sadece. Yahut belki de onun, beni de aynı şeyi yapmaya – tümüyle kayıtsız olmaya– sevk etme tarzıydı bu.

Fakat en beklenmedik anlarda aramıza giriveren bu mesafede, birdenbire buz kestiren, can sıkıcı bir şey vardı. Bunu kasten yapıyormuş gibiydi; oltamı gevşetiyor, gevşetiyor, sonra birden çekip, arkadaşlık namına hiçbir şey bırakmıyordu.

Bu çelik gibi bakış hep yeniden ortaya çıkıyordu. Bir gün, ben arka bahçede havuzun kenarında, "benim masam" haline gelmiş masada gitar çalarken ve o da yakınımda, çimlerin üzerinde yatıyorken o bakışı fark ediverdim. Dikkatim gitarın sapına yoğunlaşmışken, gözlerini bana dikmişti ve birden başımı çevirip de onun çaldığım şeyi beğenip beğenmediğine bakınca, işte orada: Keskin, acımasız, kurbanı tarafından görüldüğü anda hemen geri çekilen, parlak bir kılıç gibi. Donuk bir şekilde gülümsedi bana, *Artık bunu gizlemenin bir anlamı yok,* dercesine.

Ondan uzak dur.

Sarsıldığımı fark etmiş olmalı, gönlümü almak için bana gitar hakkında sorular sormaya başladı. Öylesine gardımı almıştım ki, samimiyetle yanıt vermem olanaksızdı. Bu arada, benim yanıtlarla boğuştuğumu görünce, göründüğümden daha çok gücenmiş olabileceğim kuşkusuna kapıldı. "Açıklamaya çalışmana gerek yok. Yine çal işte." Ama sinir olduğunu sandım. Sinir olmak mı? Nereden çıkardın bunu? Böyle tartışıp durduk. "Çal, olur mu?" "Aynısını mı?" "Aynısını."

Kalkıp oturma odasına gittim ve aynı melodiyi piyanoda çalarken duyabilsin diye balkon kapısını açık bıraktım. Yarı yola kadar peşimden geldi ve kapının ahşap çerçevesine yaslanarak bir süre dinledi.

"Değiştirdin. Aynısı değil bu. Ne yaptın o müziğe?"

"Sadece, Liszt'in bu parçanın orasını burasını kurcalayıp çalacağı şekilde çaldım."

"Tekrar çal, *lütfen!*"

Kızmış gibi yapması hoşuma gitmişti. Parçayı yeniden çalmaya başladım.

Bir süre sonra, "İnanamıyorum, yine değiştirdin," dedi.

"Eh, ama çok değil. Bu sadece, Busoni'nin, Liszt'in versiyonunu değiştirse çalacağı tarz."

"Sen Bach'ı Bach'ın yazdığı gibi çalamaz mısın?"

"Ama Bach bunu gitar için yazmamış ki. Klavsen için bile yazmamıştır belki. Aslında, bunun Bach'a ait olduğundan bile emin olamayız."

"Sormadım say."

"Tamam, tamam. Bu kadar kızmaya gerek yok," dedim. Bu kez, istemeye istemeye alttan alıyormuş gibi yapma sırası bendeydi. "Bu, benim tarafımdan, Busoni ya da Liszt'i katmadan uyarlanmış Bach'tır. Bach'ın çok gençliğinden kalmadır ve ağabeyine ithaf edilmiştir."

Daha ilk çaldığımda, parçadaki hangi melodinin içini kıpırdattığını tam olarak biliyordum ve her çalışımda o melodiyi ona küçük bir armağan olarak gönderiyordum; çünkü fark etmek için deha gerektirmeyen ve bende uzun bir kadans ekleme ihtiyacı doğuran, içimdeki çok güzel bir şeyin hatırası olarak aslında ona adanmıştı. Sadece onun için.

Biz –ve o bunun belirtilerini benden çok önce fark etmiş olsa gerekti– flört ediyorduk.

O akşamın ilerleyen saatlerinde günlüğüme şunları yazdım: *Müzikten hoşlanmadın sandığımı söylediğim zaman abartıyordum. Demek istediğim şuydu: Sanırım benden hoşlanmadın. Beni bunun aksine inandıracağını umut ediyordum... ve inandırdın, bir süreliğine. Yarın sabah niçin inanmayayım ki buna?*

Aynı zamanda böyle biri de, dedim kendi kendime, onun buzdan birdenbire güneş ışığına nasıl geçiverdiğini görünce.

Ona şunu sormalıydım: Ben de tıpkı bu şekilde bir o tarafa bir bu tarafa geçeyim mi?

Dipnot. Biz tek bir çalgı için yazılmamışız; ne ben, ne de sen.

Onu zor ve yaklaşılmaz biri olarak damgalamaya ve onunla hiçbir ilgimin kalmamasına tamamen kararlıydım. Ondan iki

sözcük duymuştum ve somurtuk kayıtsızlığımın şuna dönüşüverdiğini görmüştüm: Senin için her şeyi çalarım, sen bana dur deyinceye kadar, öğle yemeğine kadar, parmaklarımın derisi kat kat soyuluncaya kadar, çünkü senin için bir şey yapmak hoşuma gidiyor, senin için her şeyi yaparım, söylemen yeter, senden daha ilk günden hoşlandım ve benim yeni arkadaşlık teklifime buzla karşılık versen bile, aramızda geçen bu konuşmayı ve kar fırtınasının ortasında bile yazı geri getirmenin kolay yollarının olduğunu hiç unutmayacağım.

Bu sözü verirken ayrı tutmayı unuttuğum şey, buzun ve kayıtsızlığın, güneşli anlarda imzalanmış tüm anlaşma ve kararları geçersiz kılabileceğiydi.

Sonra o temmuz pazar öğleden sonrası geldi, evimiz birden boşaldı, sadece ikimiz kaldık ve ateş karnımı delip geçti; çünkü sonradan, o akşam günlüğümde buna bir anlam kazandırmaya çalışırken aklıma gelen ilk ve en kolay sözcük "ateş"ti. Odamda, korku ve umutla transa geçmiş bir halde yatağıma çivilenerek bekleyip durdum. Bir tutkunun ateşi değil, tahrip edici bir ateş değil ama felç edici bir şey, parça tesirli bombaların ateşi gibi, çevresindeki havayı çekip sizi nefessiz bırakıyor, çünkü siz karnınızdan bir darbe yemişsiniz, vakum tüm akciğer dokusunu parçalamış ve ağzınızı kurutmuş ve hiç kimse konuşmasın istiyorsunuz, çünkü siz konuşamıyorsunuz ve kimse sizden kımıldamanızı istemesin diye dua ediyorsunuz, çünkü kalbiniz tıkanmış ve öylesine hızlı çarpıyor ki, daralmış odacıklarından bir şey akamadan kırık cam parçaları fışkıracak. Korku gibi, panik gibi, böyle bir dakika daha geçer de kapımı çalmazsa ölecekmişim gibi bir ateş, ama şimdi çalmasındansa çalmaması daha iyi. Balkon kapımı aralık bırakmayı öğrenmiştim ve yatağıma sadece mayomla uzanmıştım, bütün vücudum yanıyordu. Ateş, bir yakarış gibi, lütfen diyor, lütfen yanıldığımı söyle bana, bunların hepsini düşlediğimi söyle, çünkü senin için de doğru olamaz bu ve şayet doğruysa, o zaman dünyanın en acımasız adamısın. O öğleden sonra nihayet odama kapımı çalmadan, dualarım onu çağırmış gibi girdi, niçin diğerleriyle bir-

likte deniz kıyısında olmadığımı sordu ve düşünebildiğim tek yanıt, gerçi söylemeyi başaramadıysam da, "Seninle olmak için"di. Seninle olmak için, Oliver. Mayomla ya da mayosuz. Seninle olmak, yatağımda. Yatağında. Ki yılın diğer aylarında benim yatağımdır. Ne istiyorsan yap bana. Al beni. Sadece, istiyor musun diye sor ve vereceğim yanıtı gör, hayır dememe izin verme.

Kapımın önündeki sahanlıkta bir ses duyduğum ve birden, odamda birisinin olduğunu fark ettiğim o gece rüya görmediğimi söyle bana; birisi yatağımın ayakucunda oturmuş, düşünüyor, düşünüyor, düşünüyordu ve sonunda bana doğru yöneldi ve yattı, yanıma değil, üstüme, ben karın üstü yatarken ve böylesi öyle hoşuma gidiyordu ki, uyandığımı belli edecek bir şey yapmanın riskine girmekten veya onun, fikrini değiştirip de çekip gitmesine yol açmaktansa, derin uykudaymış gibi yapıyor, içimden diyordum ki, bu bir rüya değil, olamaz, olmasın, çünkü gözlerimi sımsıkı yumarken aklıma gelen sözcükler, "bu, yuvaya dönmek gibi bir şey"di, Truvalıların ve Laestrigonyanların* arasında geçen yıllardan sonra, herkesin sizin gibi olduğu, insanların sizi tanıdığı, sadece tanıdığı bir yere gelmek –her şey yerine otururken ve birden, on yedi yıldır yaptığınız tek şeyin yanlış bir kombinasyonla oyalanmak olduğunu fark ederek evinize dönmek– gibi bir şeydi. O sırada ben, hiç kımıldamadan, vücudumun tek bir kasını oynatmadan, sen eğer ittirirsen teslim olmaya hazır olduğumu, zaten teslim olduğumu, senin olduğumu, tümüyle senin olduğumu belli etmeye karar vermiştim ama sen birdenbire çekip gittin ve bu, düş olamayacak kadar gerçek bir şey gibi geldiği halde, yine de, o günün sonrasında tek istediğim şeyin, ben uyurken yapacağın şeyin aynısını yapman olduğundan gayet emindim.

Ertesi gün onunla çiftli tenis maçı yapıyorduk; bir mola sırasında, Mafalda'nın limonatasından içerken boşta kalan kolunu bana

---

* *Odysseia*'da geçen, insan yiyen devler. (ç.n.)

doladı, baş ve işaretparmağıyla omzumu hafifçe sıktı, arkadaşça bir sarılma-masaj yaparmış gibi; her şey gayet dostaneydi. Ama ben öylesine büyülenmiştim ki, kendimi çekip onun elinden kurtardım, çünkü bir an daha geçseydi, misina geçirilmiş bacakları bir yaya dokunulur dokunulmaz çöküveren o küçük tahta oyuncaklar gibi dökülecektim. Birden şaşırıp özür diledi ve "bir sinire falan" mı bastığını sordu; canımı yakmak istememişti. Canımı yaktığını ya da bana dokunmaması gereken bir şekilde dokunduğunu düşünüp utanmış olmalıydı. İstemediğim tek şey onun cesaretini kırmaktı. Yine de, "Acımadı," gibilerden bir şey çıktı ağzımdan ve mesele öylece kaldı. Ama düşündüm, eğer benim böyle bir tepki göstermeme yol açan şey acı değilse, arkadaşlarımın önünde onu kabaca itip uzaklaştırmamın başka nasıl bir açıklaması olabilirdi? Bu yüzden, acıdan dolayı yüzündeki çarpık ifadeyi bastırmaya çok çaba harcayan ama başaramayan birini taklit ettim.

Bana dokunduğunda tam anlamıyla paniklememe yol açan şeyin, arzuladıkları kişi tarafından ilk kez dokunulan bakire kızların irkilmesine yol açan şey olduğu hiç aklıma gelmemişti: Erkek, onların var olduğunu hiç bilmedikleri sinirlerini uyarır ve bu da, kendi başlarına yaşadıklarından çok çok daha rahatsız edici zevkler duymalarına yol açar.

Oliver tepkime hâlâ şaşırmış görünüyordu, fakat numara yapmış olmama karşın, omzumun acıdığına inandığını her türlü belli ediyordu. Onun beni sıkıntıdan kurtarma ve tepkimdeki hiçbir ayrıntının azıcık da olsa farkına varmamış gibi yapma tarzı böyleydi. Birbiriyle çelişen belirtileri fark etme konusundaki yeteneğinin, daha sonra öğreneceğim gibi, ne denli güçlü olduğunu biliyor ve onun bir şeylerden kuşkulanmış olduğundan hiç şüphe duymuyorum. "Dur, iyileştireyim." Beni sınıyordu ve omzuma masaj yapmaya devam etti. "Rahatla," dedi bize bakan diğerlerinin önünde. "Ama ben rahatım zaten." "Hayır, sen şu tahta sıra gibi kaskatısın. Dokun bak," dedi Marzia'ya, kızlardan en yakındakine. "Her tarafı düğüm düğüm." Sırtımda kızın elini hissettim. "Şurası," dedi kızın açılmış avucunu sırtıma kuvvetle bastı-

rarak. "Hissettin mi? Bu çocuğun biraz gevşemesi lazım." "Biraz daha gevşemen lazım," diye tekrarladı kız.

O an, diğer her şeyde olduğu gibi, şifreli konuşmayı bilmediğimden ne söyleyeceğimi şaşırdım. Kendimi, işaret dilini bile kullanamayan sağır-dilsiz biri gibi hissettim. Düşündüklerimi söylememek için kekeleyip duruyordum. Benim şifrem bu kadardı. Nefesimi bir şeyler söyleyecek kadar toparlayıncaya dek, kekeleyerek idare edebilirdim. Yoksa, aramızda geçecek bir sessizlik beni ele verebilirdi; bu yüzden her şey, anlaşılmaz bir şekilde söylenmiş en abuk sabuk laf bile sessizlikten iyiydi. Sessizlik beni ifşa ederdi. Ama başkalarının karşısında sessizliği yenmek için verdiğim mücadelenin beni daha da çok ele vereceği muhakkaktı.

Kapıldığım çaresizlik yüzüme tahammülsüzlüğün ve bastırılmış bir öfkenin sınırında olduğum ifadesini vermiş olmalı. Oliver'ın yanılıp, bunların ona yönelik olduğunu düşünebileceği hiç aklımdan geçmiyordu.

Oliver bana her baktığında bakışlarımı kaçırmam belki de buna benzer nedenlerdendi; ürkekliğimden kaynaklanan gerginliğimi gizlemek için yani. Benim ondan kaçınmamı gücendirici bulup, zaman zaman buna düşmanca bir bakışla karşılık verebileceği de hiç aklımdan geçmemişti.

Beni kavramasına gösterdiğim aşırı tepkide onun fark etmemiş olmasını dilediğim başka bir şey vardı. Kolundan sıyrılmadan önce, onun eline kendimi bırakmış, neredeyse yaslanmıştım; sanki –yetişkin insanların ağzından, arkalarına geçen birisi omuzlarına masaj yaparken çoğu kez duyduğum gibi– Durma! diyordum. Onun bedenine yalnızca teslim olmaya değil, o bedenin kalıbına girmeye de hazır olduğumun farkına varmış mıydı?

O gece günlüğüme aktardığım duygu da buydu; buna "baygınlık" dedim. Niçin baygınlık geçirmiştim? Ve bu kadar kolayca olabilir miydi; herhangi bir yerde bana dokunduğunda, tümüyle gevşeyip iradesiz hale mi gelecektim? İnsanların tereyağı gibi erimekten kastettiği şey bu muydu?

Ve nasıl da tereyağı gibi olduğumu niçin göstermeyecektim ona? O zaman olacaklardan korktuğum için mi? Yoksa bana gülüp geçmesinden, herkese söylemesinden ya da ne yaptığımı bilmeyecek kadar küçük olduğum gerekçesiyle her şeyi görmezden gelmesinden mi korkuyordum? Veya belki de ondan fazla şüphelenmeleri –ondan şüphelenenler de onunla aynı kafada olacaklardı mutlaka– eyleme geçmesi için aklını mı çelecekti? Onun eyleme geçmesini istiyor muydum? Yoksa yaşam boyu hep özlem çekmeyi mi yeğliyordum, ikimizin de bu küçük masa tenisi oyununu bilmemek, bilmediğini bilmemek, bilmediğini bilmediğini bilmemek diye sürdürmesi şartıyla? Sessiz ol, bir şey söyleme ve "evet" diyemiyorsan "hayır" da deme, "daha sonra" de. Bu yüzden mi insanlar "belki" derler, "evet" demek istedikleri ama sizin bunu "hayır" olarak düşünmenizi umdukları, fakat aslında söylemek istedikleri, *Lütfen daha sonra bana bir kez daha, sonra bir kez daha sor,* olduğu halde?

Geriye dönüp o yaza tekrar baktığımda, "ateş"le ve "baygınlık"la yaşamak için harcadığım tüm çabalara karşın, hayatın yine de muhteşem anlar armağan etmiş olmasına hiç inanamıyorum. İtalya. Yaz. Öğleden sonra ağustosböceklerinin sesi. Odam. Onun odası. Tüm dünyayı dışarıda bırakan balkonumuz. Bahçemizdeki nefesleri merdivenlerden odama getiren yumuşak rüzgâr. Balık tutmaktan hoşlanmayı öğrendiğim yaz. Çünkü o hoşlanıyordu. Koşu yapmaktan hoşlanmayı. Çünkü o hoşlanıyordu. Ahtapottan, Herakleitos'tan, *Tristan*'dan hoşlanmayı... Bir kuşun öttüğünü duyduğum, bir bitkiyi kokladığım ya da sıcak, güneşli günlerde ayaklarımın altından buğu yükseldiğini hissettiğim ve tüm duygularım daima tetikte olduğundan, tüm bunların kendiliğinden ona doğru koştuğunu gördüğüm yaz.

Birçok şeyi yadsıyordum; onun güneşte, kimselerde görmediğim yoğun bir ışıltıyla parlayan dizlerine ve bileklerine dokunmanın özlemini çektiğimi; haftalardır giyildiğinden tenisinin rengine dönüşen beyaz tenis şortlarının hep çamurla lekelenmiş gibi durmasından hoşlandığımı; her gün daha sarışınla-

şan saçlarının, sabahları güneş daha tam doğmadan güneşi yakaladığını; rüzgârlı günlerde havuzun kenarındaki verandada daha da dalgalanan dalgalı mavi gömleğinde, sırf düşünmesi bile beni perişan eden bir ten ve ter kokusunun bulunacağı fikrini. Tüm bunları yadsıyordum. Ve yadsımalarıma kendim de inanıyordum.

Ama boynundaki altın kolye ve altın bir *mezuzah*'lı* Davut Yıldızı, ondan istediğim her şeyden daha çekici bir şeyler olduğunu söylüyordu bana; bu kolye bizi bağlıyordu ve her şey bize birbirimizden çok farklı olduğumuzu söylerken en azından bu bütün farklılıkların ötesine geçiyordu. Onun yıldızını, bize geldiği ilk gün, hemen görmüştüm. Ve hemen o andan itibaren, beni büyüleyen ve onunla, onda hoşlanılmayacak hiçbir şey bulmamayı umut ederek arkadaş olmanın yolunu bulmak istememe yol açan şeyin, ikimizin birbirimizden isteyebileceği her şeyden daha büyük, onun ruhundan, benim bedenimden, hatta dünyadan bile daha büyük ve dolayısıyla daha mükemmel bir şey olduğunu biliyordum. Onun yıldızlı ve sırları açık eden muskalı boynuna bakmak, bendeki, ondaki, ikimizdeki, yeniden tutuşturulmak ve binlerce yıllık uykusundan uyandırılmak için yalvaran, zamandışı, atalardan kalmış, ölümsüz bir şeye bakmak gibiydi.

Beni şaşırtansa, benim de böyle bir şey takıyor olmama hiç aldırmaması ya da bunun farkına varmamasıydı. Aynı şekilde, gözlerimin onun mayosunun üzerinde gezinip de çölde bizi kardeş yapmış olan şeyin konturlarını seçmeye çalıştığım zamanlarda, belki buna da hiç aldırmıyor ya da farkına varmıyordu.

Ailemi saymazsak, B.'ye ayak basmış benden başka belki de tek Yahudi oydu. Ama bizim yaptığımızın aksine, daha başından herkese belli etti Yahudiliğini. Bizler dikkat çeken Yahudiler değildik. Yahudiliğimizi, dünyanın hemen her tarafındaki diğerleri gibi taşırdık: Gömleğimizin altında; gizli bir şekilde değil, fakat içeriye tıkılmış olarak. "İhtiyatlı Yahudiler"dik annemin

* Üzerinde Yahudi kutsal metinleri yazılı parşömen ya da plaket. (ç.n.)

değişiyle. Birisinin kendi Yahudilik inancını, Oliver'ın bizim bisikletlerden birini alıp da gömleğinin önü tamamen açık bir halde kasabaya giderken yaptığı gibi, boynunda ilan ettiğini görmek, bizi şaşırttığı kadar aynı şeyi yapabileceğimizi ve bundan sıyırabileceğimizi de gösterdi. Birkaç kez onu taklit etmeye kalktım. Ama ben çok utangaçtım, sporcuların soyunma odasında çıplak dolaşırken doğal görünmeye çalışan ve sonunda kendi çıplaklığından tahrik olan biri gibiydim. Kasabada Yahudiliğimle, bastırılmış utançtan ziyade kibirlenmeye yakın, sessiz bir şişinmeyle gösteriş yapmaya çalışıyordum. Fakat o yapmıyordu. O, Yahudi olmak hakkında ya da Katolik bir ülkedeki Yahudilerin yaşamı hakkında hiçbir şey düşünmemiş falan değildi. Bazen, ikimizin de çalışmayı bir kenara bıraktığı, tüm ev halkıyla konukların birkaç saat dinlenmek üzere bulabildikleri yatak odalarına çekildiği ve sohbet ettiğimiz uzun ikindilerde sırf bu konuyu konuşurduk. Oliver, New England'ın küçük kasabalarında, tuhaf bir Yahudi olmanın anlamını öğrenecek kadar uzun süre yaşamıştı. Ama Yahudilik inancını hiçbir zaman benim kadar dert etmemişti; kendisiyle ve dünyayla ilgili kalıcı, metafizik bir rahatsızlık söz konusu değildi. Onun Yahudiliğinde mistik, açığa vurulmamış, kurtarıcı bir kardeşlik vaadi bile yoktu. Belki de onun Yahudi olmaktan huzursuz olmaması ve bunu, düşmesini istediği yara kabuklarını kurcalayan çocuklar gibi kurcalayıp durmaması bu yüzdendi. Yahudi olmayla bir sorunu yoktu. Kendisiyle bir sorunu yoktu, tıpkı bedeniyle, görünüşüyle, gülünç tenis vuruşuyla, kitap, müzik, film ve arkadaş seçimleriyle bir sorununun olmaması gibi. Pahalı Mont Blanc dolmakalemini yitirmesinden ötürü bir sorunu yoktu. "Aynısını satın alabilirim." Eleştiriyle de bir sorunu yoktu. Babama, yazmış olmaktan gurur duyduğu birkaç sayfa göstermişti. Babam ona, Herakleitos konusundaki düşüncelerinin çok zekice olduğunu ama sağlamlaştırılması gerektiğini, filozofun düşüncesinin paradoksal yapısını sadece açıklamakla kalmayıp, benimsemesini de söyledi. Onun bir şeyleri sağlamlaştırmayla sorunu yoktu, paradokslarla sorunu yoktu. Her şeye sil baştan

başlamak... sil baştan başlamakla da sorunu yoktu. Küçük teyzemi, bizim motorlu tekneyle baş başa bir geceyarısı *gita*'sına –gezmesine– davet etti. Teyzem reddetti. Sorun değildi. Birkaç gün sonra yine denedi, yine reddedildi ve yine hiç önem vermedi. Teyzemin de bu meseleyle bir sorunu yoktu ve bizim evde bir hafta daha kalsaydı, muhtemelen, rahatlıkla gün doğuncaya kadar sürecek bir geceyarısı *gita*'sına çıkmayı kabul ederdi.

Geldiği ilk günlerde sadece bir kez, pervasız, bir sürü şeyi dert etmeyen, yirmi dört yaşındaki bu dik kafalı fakat uzlaşmacı, rahat, soğukkanlı, tasasız adamın aslında her türlü karakter ve durum karşısında tam anlamıyla tetikte, soğuk, bilge bir hakem olduğunu hissettim. Yaptığı ya da söylediği hiçbir şey önceden düşünülmemiş değildi. Herkesin içini okuyordu, fakat onların içini net olarak okumasının nedeni, insanlarda baktığı ilk şeyin, kendisinde gördüğü ve başkalarının görmesini istemeyeceği şey olmasıydı. Haftada bir yahut iki gece kasabaya kaçıp "birkaç el oynayan" üstün bir pokerciydi ve annem bunu öğrendiğinde şaşkına dönmüştü. Hepimizin garibine giden, gelir gelmez ısrarla bir banka hesabı açtırma isteği bu yüzdendi. Bizde kalanların hiçbirinin oradaki bir bankada hesabı yoktu. Çoğunun tek kuruşu yoktu.

Babamın, gençliğinde felsefeyle uğraşmış ve Herakleitos hakkında hiçbir şey yazmamış olduğu halde her konuda laf yarıştırabileceğini göstermek isteyen bir gazeteciyi davet ettiği öğle yemeği sırasında oldu bu. Adamla Oliver uzlaşamamışlardı. Sonrasında babam, "Çok esprili bir adam," dedi, "hem de çok zeki." "Sahiden öyle mi sizce Prof?" diyerek araya girdi birden Oliver, babamın, çok yumuşak huylu bir adam olmasına karşın, yanlışının çıkarılmasından her zaman hoşlanmadığını, kendisine Prof denmesindense hiç hoşlanmadığını bilmeden; ama babam bunların ikisini de sineye çekti. "Evet, öyle," diye diretti babam. "Ee, aynı fikirde olduğumu hiç sanmıyorum. Ben onu kibirli, kafasız, gafil ve kaba buldum. Espriyi ve laf kalabalığı yapmayı..." –Oliver adamın ciddi tavrının taklidini yaptı– "...ve abartılı el hareketlerini karşısındakini sersemletmek için kullanıyor, çünkü bir konuyu tartışmaktan

tamamen aciz. Gürültü patırtı gırla, Prof. İnsanlar onun esprilerine, komik olduğundan değil, komik olmak arzusunu belli ettiğinden gülüyor. Onun esprileri, ikna edemeyeceği kişileri fethetme yönteminden başka bir şey değil.

Konuşurken göreceksiniz; o daima başka tarafa bakıyor, dinlemiyor, sadece, siz konuşurken provasını yaptığı şeyleri söylemek için can atıyor ve unutmadan, bir an önce söylemek istiyor."

Bir insan başkasının düşünme tarzını, kendisi de zaten aynı düşünme tarzının aşinası değilse, nasıl sezebilir? Oliver, başkalarının içindeki bunca çapraşık sapmaları, kendi de bunları yaşamamışsa nasıl algılayabilirdi?

Beni şaşırtan şey sadece, onun insanların içini okuma, içlerini didik didik edip, kişiliklerinin asıl yapısını kazarak ortaya çıkarma konusunda hayranlık uyandırıcı yeteneği değil, bir de her şeyi tam benim sezdiğim şekilde sezebilmesiydi. Sonuçta beni ona, arzudan yahut arkadaşlıktan veya ortak bir dinin çekiciliğinden de baskın bir karşı konulmazlıkla çeken şey buydu. "Bir filme gitsek nasıl olur?" diye yumurtlayıverdi bir akşam hepimiz beraber otururken, sanki evin içinde sıkıcı geçecek bir geceye birden çare buluvermiş gibi. Yemek masasından yeni kalkmıştık ve yemek sırasında babam, o günlerde alışkanlık haline getirdiği üzere, arkadaşlarımla daha sık, özellikle de geceleri dışarı çıkmam gerektiğini tekrarlamıştı. Bu konuda bir söylev çekmişti neredeyse. Oliver bizde henüz yeniydi, kasabada kimseyi tanımıyordu ve dolayısıyla ben sinema arkadaşı olarak gözüne uygun göründüm herhalde. Ama sorusunu çok lakayt ve rastgele bir şekilde sormuştu, sanki benim ve oturma odasındaki diğer herkesin, kendisinin sinemaya gitmeye pek hevesli olmadığını, evde kalıp yazısına devam etmeye de çoktan hazır olduğunu bilmemizi istiyordu. Ama teklifini yaparken sesinin kaygısızca yükselivermesi babama bir göz kırpmaydı; ortaya bir fikir atmış gibi yapıyordu; fakat aslında, beni kuşkulandırmadan, babamın yemek masasındaki öğüdünü tutuyor ve sadece benim iyiliğim için dışarı çıkmayı teklif ediyordu.

Gülümsedim, onun teklifine değil de, çift taraflı manevrasına. Gülüşümü hemen yakaladı. Ve yakalayınca da karşılık verdi, neredeyse kendisiyle alay edermiş gibi; onun hilesini fark ettiğimi sezdiğini gösterecek bir belirti verirse suçunu kabul etmiş olacağını, buna engel olacağımı belli etmemin ardından yaptığını inkâra kalkmanın onu daha da suçlu duruma düşüreceğini hissediyordu. Gülümseyerek, yakalanmış olduğunu itiraf ediyor, fakat aynı zamanda, hamlesini kabullenecek kadar iyi bir kumarbaz olduğunu ve yine de birlikte sinemaya gitmek istediğini gösteriyordu. Tüm bunlar beni heyecanlandırdı.

Yahut onun gülümsemesi belki de, kendisi teklifini tamamen rastgele bir şeymiş gibi göstermeye çalışırken yakalanmış olsa bile, onun da *bende* gülecek bir şey bulduğu –yani benim, ikimizin arasında gizli kalmış bir sürü yakınlık bulmaktan haylazca, sapkın, suçlu bir zevk aldığım– yolunda, dile getirilmemiş bir iddiayla, onun içini okumama kısasa kısas yaparak karşılık vermesiydi. Belki de ortada hiçbir şey yoktu ve her şeyi ben uyduruyordum. Fakat ikimiz de birbirimizin neyi fark ettiğini biliyorduk. O gece bisikletle sinemaya giderken havalara uçuyordum ve hiç gizlemeye kalkmadım bunu.

Peki her şeyin içini bu kadar iyi görüyorsa, onun elinden birdenbire silkinip kurtulmamın ardında yatan anlamı fark *etmemiş* miydi? Onu etkilemeye çalıştığımı fark *etmemiş* miydi? Onun beni bırakmasını istemediğimi *bilmiyor* muydu? Masaj yapmaya başladığında, gevşeyememenin benim son sığınağım, son savunmam, son bahanem olduğunu; bana ne yapsa ya da yapmak istediğini söylese kesinlikle direnmeyeceğimi, direnişimin sahte olduğunu, direnemeyeceğimi ve asla direnmek istemediğimi *hissetmemiş* miydi? O pazar günü evde ikimizden başka hiç kimseler yokken, yatağımda oturmuş onun odama girişini seyrederken ve bana niçin diğerleriyle birlikte deniz kıyısında olmadığımı sorunca yanıt vermeyi reddetmişsem, gözünü dikip bana bakarken sadece omuz silkmişsem, bunun sadece konuşacak nefes bulamadığımı göstermemek için olduğunu, ağzımdan çıkacak tek sesin umut-

suzca bir itiraf ya da bir hıçkırık –ya biri ya diğeri– olacağını *bilmiyor* muydu? Çocukluğumdan beri hiç kimse beni bu hale sokmamıştı. Kötü bir alerji, demiştim. Bende de, diye yanıtlamıştı. Muhtemelen ikimizde de vardı. Tekrar omuz silktim. Eski oyuncak ayımı aldı, yüzünü kendisine çevirdi ve kulağına bir şeyler fısıldadı. Sonra ayının yüzünü bana çevirdi ve sesini değiştirerek, "Neyin var? Üzgünsün," diye sordu. O sırada, giydiğim mayoyu fark etmiş olsa gerekti. Onu giymem uygunsuz muydu? "Yüzmeye gitmek istiyor musun?" diye sordu. "Daha sonra, belki," dedim onun sözünü tekrarlayarak fakat aynı zamanda da, nefesimin tükendiğini anlamasın diye mümkün olduğunca az şey söylemeye çalışarak. "Haydi gidelim." Kalkmama yardım etmek için elini uzattı. Elini kavradım, beni görmesin diye yüzüm duvara bakacak şekilde yan döndüm ve "Gitmek zorunda mıyız?" diye sordum. "Kal" demek için aklıma gelen en yakın sözler bunlardı. Benimle kal. Elin istediği yere gitsin, mayomu çıkar, al beni, hiç ses çıkarmam, hiç kimseye söylemem, penisimin sertleştiğini biliyorsun ve sen yapmazsan ben şimdi elini tutup mayomun içine sokarım, sen de kaç parmağını istersen sokabilirsin içime.

Bunların hiçbirini fark *etmemiş* miydi?

Üstünü değiştireceğini söyledi ve odamdan çıktı. "Aşağıda buluşuruz." Kasıklarıma bakınca, tam bir moral bozukluğuyla, ıslak olduğunu gördüm. Bunu görmüş müydü? Elbette, görmüş olsa gerekti. Bu yüzden plaja gitmemizi istedi. Bu yüzden odamdan çıktı. Yumruğumla kafama vurdum. Nasıl bu kadar dikkatsiz, bu kadar düşüncesiz, böyle tamamen aptal olabilmiştim? Elbette görmüştü.

Onun yaptığı şeyi ben de yapmayı öğrenmeliydim. Omuz silkip ön boşalmayı kabullendim. Ama gerçek ben değildim bu. Ben asla "Gördüyse ne olacak ki? Artık biliyor" diyecek biri değildim.

O güne dek hiç aklımdan geçmeyen şeyse, çatımızın altında yaşayan, annemle kâğıt oynayan, sabah akşam yemeğini masamızda yiyen, cuma günleri sırf gırgır olsun diye İbranice dualar okuyan, yataklarımızdan birinde yatan, havlularımızı kullanan, arka-

daşlarımızla konuşan, yağmurlu günlerde biz oturma odasında, bir arada olmaktan mutlu, soğuk yüzünden birer battaniyeye sarınmış halde yağmurun pencerelere vuruşunu dinleyip otururken, bizimle birlikte televizyon seyreden birinin, en yakınımdakinin benim sevdiğim şeyi seveceği, benim istediğim şeyi isteyeceği, ben kimsem o olacağıydı. Böyle bir şey hiçbir zaman aklımdan geçmemişti, çünkü kitaplarda okuduklarım, dedikodulardan çıkardıklarım ve müstehcen konuşmalardan duyduklarımdan ötürü, benim yaşımda birinin hiçbir zaman hem erkek hem kadın olmayı –hem erkeklerle hem kadınlarla beraber olmayı– istemeyeceği yanılgısındaydım hâlâ. Daha önce, kendi yaşımda erkekleri istemiş ve kızlarla yatmıştım. Fakat Oliver taksiden adımını atıp da evimize girinceye dek, kendisiyle böylesi barışık birinin, bedenimi ona teslim etmek için yanıp tutuştuğum gibi, bedenini benimle paylaşmak isteyebileceği yolunda en ufak bir olasılık bile yoktu.

Ve şimdi, gelişinin üzerinden yaklaşık iki hafta geçmişken, her gece yapmasını istediğim tek şey, odasından çıkması, fakat ön kapıdan değil, balkonumuza açılan camlı kapıdan çıkmasıydı. Kapısının açıldığını, espadrillerinin balkondaki sesini, sonra da hiçbir zaman kapalı olmayan kapımın sesini duymak istiyordum; kapı itilip açılırken, herkes yattıktan sonra odama gelmesini, örtümün altına girmesini, hiç sormadan beni soymasını ve benim onu, başka bir insanı hayatta hiçbir zaman isteyemeyeceğim kadar çok istememe yol açarak, nazikçe, yavaşça ve bir Yahudi'nin ötekine göstereceği bir sevecenlikle, vücudumun içine girmesini istiyordum; nazikçe ve yumuşak bir şekilde, günlerdir provasını yaptığım sözcükleri dinleyerek: "Lütfen, canımı yakma," ki bunun anlamı, "İstediğin gibi yak canımı"dır aslında.

Gündüzleri odamda kaldığım çok enderdi. Daha önceki birkaç yaz, arka bahçede, havuzun kenarında, üzerinde şemsiye bulunan yuvarlak bir masayı benimsemiştim. Geçen yazki konuğumuz Pavel odasında çalışmayı sever, denize şöyle bir bakmak ya da sigara içmek için ara sıra balkona çıkardı. Ondan önceki Maynard

da odasında çalışırdı. Oliver ise birisine gerek duyuyordu. Önceleri masamı benimle paylaşıyordu, fakat daha sonra çimlere geniş bir örtü serip üzerine uzanır oldu; yanında da müsvedde kâğıtları ve "mallarım" dediği şeyler: Limonata, güneş kremi, kitaplar, espadriller, güneş gözlükleri, renkli kalemler ve kulaklıktan dinlediği müzik; yani o sizinle konuşmadan onunla konuşmanız olanaksızdı. Bazen, ben sabahları nota defterimle ya da başka bir kitapla aşağı indiğim zaman, o kırmızı ya da sarı mayosunu giymiş, güneşin altında yayılmış terliyor olurdu. Koşu yapmaya ya da yüzmeye giderdik ve döndüğümüzde kahvaltının bizi beklediğini görürdük. Sonra "mallarını" çimlerin üzerinde bırakıp, havuzun çinili kenarının hemen üzerinde uzanmayı huy edindi; "cennet" diyordu oraya, "Burası bir cennet"in kısaltılmışı olarak, yemeklerden sonra sık sık, "Ben cennete gidiyorum şimdi, güneşlenmeye," derdi. Güneş kremine bulanıp da havuzun kenarındaki hep aynı yerde geçirdiği sayısız saatten ötürü dalga geçerdik onunla. "Bugün *cennette* ne kadar kaldın?" diye sorardı annem. "Tam iki saat. Fakat öğleden sonra erkenden gelip daha uzun süre güneşlenmeyi planlıyorum." *Cennetin kıyısına* gitmenin anlamı ayrıca, havuzun kenarına sırtüstü yatıp bir bacağını suda sallandırmak, kulaklıklarını takmak ve hasır şapkasını yüzünün üstüne koymak demekti.

Hiçbir şeyi eksik olmayan birisiydi bu. Bu duyguyu hiç anlayamıyordum. Kıskanıyordum onu.

"Oliver, uyuyor musun?" diye sorardım, havuzun kenarında hava bunaltıcı bir şekilde durgun ve sakin hale geldiğinde.

Sessizlik.

Sonra yanıtı gelirdi, neredeyse bir iç çekiş gibi, vücudunun tek bir kası bile kıpırdamaksızın. "Uyuyordum."

"Affedersin."

Suyun içindeki o ayak... her parmağını öpebilirdim. Sonra ayak bileklerini ve dizlerini öpüyordum. Gözümü dikip ne kadar çok bakmıştım mayosuna, yüzü şapkasıyla örtülüyken? Nereye baktığımı bilmesi mümkün değildi.

Ya da:

"Oliver, uyuyor musun?"

Uzun bir sessizlik.

"Hayır. Düşünüyorum."

"Neyi?"

Ayak parmakları suya çarpıyor.

"Heidegger'in, Herakleitos'un bir sözü hakkında yorumunu."

Ya da ben gitar çalmıyor, o da kulaklıkla müzik dinlemiyorken ve hasır şapkası hâlâ yüzündeyken, birden sessizliği bozardı.

"Elio."

"Efendim?"

"Ne yapıyorsun?"

"Okuyorum."

"Hayır, okumuyorsun."

"Düşünüyorum, o halde."

"Neyi?"

Söylemek için geberiyordum.

"Özel," diye yanıtladım.

"Yani bana söylemeyeceksin?"

"Yani sana söylemeyeceğim."

"Yani bana söylemeyecek," diye tekrarlardı dalgın bir şekilde, başka birisine hakkımda bir şeyler anlatıyormuş gibi.

Az önce tekrarladığım şeyleri tekrarlaması nasıl da hoşuma gidiyordu. Okşama gibi geliyordu bana, yahut ilk seferinde tümüyle tesadüfen olan, fakat ikincisinde bilerek yapılmışa dönüşen ve üçüncüsündeyse daha da kasıtlı görünen bir el hareketini. Bu bana Mafalda'nın her sabah yatağımı yapmasını hatırlatıyordu; ilk önce nevresimin üst kısmını battaniyenin üzerine katlar, sonra nevresimi tekrar katlayıp battaniyenin üzerindeki yastıkları örter ve tümünü bir kez daha çarşafın üzerinde katlardı; bir o yana bir bu yana katlardı ve ben bu bir sürü katın arasına konanın hem dindarca hem de hoşgörülü bir şeyin simgeleri olduğunu bilirdim, hırs anındaki bir uysallık gibi.

Sessizlik daima rahat ve tasasızdı o ikindilerde.

"Söylemeyeceğim," dedim.

"Öyleyse ben de tekrar uyurum," dedi.

Kalbim hızlanıyordu. Her şeyi biliyordu herhalde.

Derin bir sessizlik yine. Birkaç dakika sonra:

"Cennet bu."

Ve en az bir saat ağzından başka bir söz çıkmazdı.

O karın üstü yatmış, her sabah Signora Milani'den, yani B.'deki çevirmeninden aldığı sayfaların üzerine bir şeyler yazarken, masamda oturup uyarlamalarımı çalışmaktan daha çok sevdiğim bir şey yoktu hayatta.

"Şunu dinle bak," derdi bazen, kulaklığını çıkarıp, uzun yaz sabahlarının bunaltıcı sessizliğini bozarak. "Şu saçmalığı dinle." Ve devam edip, birkaç ay önce kendisinin yazmış olduğuna hiç inanamadığı bir şeyi yüksek sesle okurdu.

"Sence bir anlamı var mı bunun? Bence yok."

"Belki yazdığın sırada vardı," dedim.

Benim sözlerimi değerlendiriyormuş gibi bir süre düşündü.

"Aylardır birisinin bana söylediği en nazik şey bu." Öyle içtenlikle söylemişti ki, sanki birdenbire bir ilhamla çarpılmış ve söylediğim şeyi düşündüğümden çok daha büyük anlamlar taşıyan bir söz gibi görmüştü. Huzursuzlandım, başka taraflara baktım ve sonunda, aklıma gelen ilk sözcüğü mırıldandım: "Nazik mi?" diye sordum.

"Evet, nazik."

Bunun nezaketle nasıl bir ilgisi olduğunu anlamamıştım. Yahut belki bütün bunların nereye doğru gittiğini yeterince net göremiyordum ve konunun kapanmasını yeğledim. Yine sessizlik. O yeniden konuşuncaya kadar.

Onun bir şey –herhangi bir şey– söyleyerek ya da bana X hakkında ne düşündüğümü veya Y'yi hiç duyup duymadığımı sorarak aramızdaki sessizliği bozması nasıl da hoşuma gidiyordu. Ev halkımızdan hiç kimse bana bir şey hakkında fikrimi sormamıştı. O, bunun nedenini henüz anlayamamışsa bile, çok yakında anlayacaktı; herkesin, benim ailenin bebeği olduğum

konusundaki görüşüne onun da katılması an meselesiydi. Ama işte, evimizdeki üçüncü haftasında bana, Athanasius Kircher, Giuseppe Belli ve Paul Celan'ı duyup duymadığımı soruyordu.

"Duydum."

"Ben senden neredeyse bir on yaş büyüğüm ama birkaç gün öncesine kadar bunların hiçbirini duymamıştım. Anlayamıyorum."

"Anlamayacak ne var ki? Babam üniversite profesörü. Ben televizyonsuz büyüdüm. Anladın mı şimdi?"

"Sen dımbırdatmana geri dön, tamam mı!" dedi, bir havluyu buruşturup suratıma fırlatacakmış gibi yaparak.

Beni paylaması bile hoşuma gidiyordu.

Bir gün, defterimin masanın üzerindeki yerini değiştirirken yanlışlıkla bardağımı devirdim. Otların üstüne düştü. Kırılmadı. Yakındaki Oliver kalktı, bardağı yerden aldı ve masanın üzerine, kâğıtlarımın hemen dibine koydu.

Ona teşekkür edecek söz bulamadım.

"Bunu yapman gerekmezdi," dedim sonunda.

Bunun ardından beklediği süre, yanıtının rastgele yahut düşünmeden verilmiş olmayabileceğini hissetmem için yeterliydi.

"Yapmak istedim."

Yapmak istedi, diye düşündüm.

Yapmak istedim, diye tekrarladığını düşledim... sevecen, hoşgörülü, coşkulu; ruh halinin birdenbire değişiverdiği zamanlardaki gibi.

Benim için, bahçemizdeki o yuvarlak tahta masada, kâğıtlarıma mükemmel gölgelik veren kocaman bir şemsiyeyle, buzlu limonatalarımızın şıngırtısıyla, aşağıdaki dev kayalara hafif hafif çarpan ve çok uzak olmayan dalgaların sesiyle ve arka fonda, bazı komşu evlerden gelen, sürekli yeniden çalan popüler şarkılar karışımının boğuk cızırtısıyla geçen o saatler... bunların hepsinin sonsuza dek damgasını vurduğu o sabahlarda ettiğim tek dua, zaman dursun diyeydi. O yaz hiç bitmesin, Oliver hiç gitmesin, sürekli yeniden çalan müzik sonsuza dek

çalsın... Böyle küçücük bir şey için dua ediyordum ve başka hiçbir şey istemeyeceğime yemin ediyordum.

Ne istiyordum? Ve ne istediğimi niçin bilmiyordum, vahşice bir giriş için izin vermeye tümüyle hazır olduğum anlarda bile?

Belki de istediğim en azından, onun bana hiçbir sorunum olmadığını, en az kendi yaşımdaki gençler kadar insan olduğumu söylemesiydi. O zaman tatmin olur ve ondan, böyle kolayca ayaklar altına aldığım onurumu eğilip yerden kaldırmasından başka bir şey istemezdim.

Ben Glaucus'tum, o da Diomedes. Erkeklerin dünyasına ait adı konmamış bir inanç gereği, ben altın zırhımı verip onun bronz zırhını alıyordum. Adil bir alışveriş. Pazarlık eden de yok, cimrilikten ya da savurganlıktan söz eden de.

"Dostluk" sözcüğü geldi aklıma. Ama herkes tarafından bilindiği şekliyle dostluk hiç ilgimi çekmeyen, yabancı, ekilmemiş toprak gibi bir şeydi. Oysa benim, onun taksiden inmesinden Roma'da vedalaşmamıza dek hep istediğim şey belki de bütün insanların birbirinden istediği, yaşamı yaşanabilir kılan şeydi. Bunun ilk önce ondan gelmesi gerekirdi. Sonra belki benden.

Bir insan diğerine tam anlamıyla vurulmuşsa, diğeri de ister istemez vurulmuş olsa gerektir, diyen bir yasa vardır bir yerde. *Amor ch'a null'amato amar perdona.* Seven hiç kimseyi sevilmekten dışlamayan aşk; Francesca'nın *Inferno*'daki sözleri. Bekle ve umutlu ol. Ben umutluydum, fakat istediğim şey hep buydu belki de. Sonsuza dek beklemek.

Sabahları yuvarlak masada oturup uyarlamalar üzerinde çalışırken hedeflediğim şey onun arkadaşlığı değildi, herhangi bir şey değildi. Sadece, başımı kaldırıp bakınca orada onu, güneş kremini, hasır şapkayı, kırmızı mayoyu, limonatayı görmekti. Başımı kaldırıp seni görmek, Oliver. Çünkü başımı kaldırıp baktığımda senin artık orada olmayacağın gün çok yakında gelecek.

* * *

Öğleye doğru, arkadaşlar ve yakın evlerdeki komşular sık sık uğrardı. Herkes bizim bahçede toplanır ve sonra hep birlikte, aşağıdaki plaja gidilirdi. Denize en yakın ev bizimkiydi ve yapmanız gereken tek şey, korkuluğun yanındaki küçük kapıyı açmak, uçurumdaki dar merdivenden inmekti; böylece kayalara varırdınız. Kızlardan biri, üç yıl önce boyu benden kısa olan ve daha geçen yaz beni hiç yalnız bırakmayan Chiara şimdi serpilmiş ve sonunda, her karşılaştığımızda selam vermeme sanatını kapmış bir kadın olmuştu. Bir seferinde, kız kardeşi ve diğerleriyle birlikte geldi, Oliver'ın gömleğini çimlerin üzerinden alıp ona fırlattı ve "Yeter artık," dedi, "biz denize gidiyoruz, sen de geliyorsun."

Oliver itaat etmeye hazırdı. "Şu kâğıtları bir kaldırayım. Yoksa babası..." –elleri kâğıtla dolu olduğundan, çenesiyle beni göstererek– "...derimi yüzer."

"Deri dedin de, gel buraya," dedi kız ve tırnaklarıyla, nazikçe ve yavaşça, haziran sonunda buğday tarlalarının aldığı açık altın rengine dönmüş, güneş yanığı omzundaki soyulmuş bir deri parçasını kaldırmaya çalıştı. Bunu yapabilmeyi nasıl isterdim.

"Babasına, kâğıtlarını *benim* buruşturduğumu söyle. Gör bak ne diyecek o zaman."

Oliver'ın yukarı çıkarken büyük yemek masasının üzerine bıraktığı müsveddelerine bakan Chiara aşağıdan ona bağırarak, bu kâğıtları o çevirmenden daha iyi çevirebileceğini söyledi. Benim gibi bir göçmen çocuğu olan Chiara'nın annesi İtalyan, babası Amerikalıydı. İkisiyle de hem İtalyanca hem İngilizce konuşuyordu.

"İyi daktilo da yazar mısın?" diye soran sesi geldi Oliver'ın üst kattan; başka bir mayo bulmak için çekmeceleri karıştırıyordu yatak odasında, sonra banyoda; kapılar çarpılıyor, çekmeceler itiliyor, ayakkabılar tekmeleniyordu.

"Yazarım," diye bağırdı kız, başını kaldırıp boş merdivene bakarak.

"Konuştuğun kadar iyi yazabilir misin?"

"Daha da iyi. Ve sana daha iyi bir fiyat veririm üstelik."

"Bana her gün beş sayfa çevrilmesi lazım, her sabah alınmak üzere hazır olmalı."

"Öyleyse senin için hiçbir şey yapmıyorum," diye parladı Chiara. "Kendine başka birini bul."

"Eh, Signora Milani'ye para lazım," dedi Oliver merdivenden inerken, dalgalanan mavi gömleği, espadrilleri, kırmızı mayosu, güneş gözlükleri ve yanından hiç ayırmadığı, Lucretius'un kırmızı Loeb baskısıyla. "Benim o kadınla bir sorunum yok," dedi bir taraftan omuzlarına krem sürerek.

"*Benim o kadınla bir sorunum yok*," dedi Chiara kıkırdayarak. "Benim seninle bir sorunum yok, senin benimle bir sorunun yok, o kadının onunla bir sorunu..."

"Şamatayı kes de yüzmeye gidelim," dedi Chiara'nın kız kardeşi.

Oliver'da, –fark etmek epey zamanımı aldı– giydiği mayoya göre değişen dört kişilik vardı. Hangisiyle karşılaşılacağını bilmek bana hafiften bir avantaj kazandığım yanılgısını veriyordu. Kırmızı: Küstah, dediğim dedik, gayet yetişkin, neredeyse ters ve sinirli – uzak dur. Sarı: Canlı, neşeli, komik, ama dikenleri eksik değil – çabucak teslim olma; her an kırmızıya dönüşebilir. Ender giyilen yeşil: Uysal, öğrenmeye hevesli, sıcak – niçin her zaman böyle değildi? Mavi: Balkondan benim odama girdiği öğle, omzuma masaj yaptığı gün ya da bardağımı yerden alıp yanıma koyduğu zamanki.

Bugün kırmızıydı: Oliver telaşlı, kararlı, huysuzdu.

Giderken, büyük meyve tabağından bir elma kaptı, iki arkadaşıyla gölgede, üçü de mayolarıyla oturan anneme neşeli bir, "Daha sonra, Bayan P." dedi ve kayalara inen dar merdivene açılan kapıyı açmayıp üstünden atladı. Yaz konuklarımızdan hiçbiri böylesine serbest davranmamıştı. Ama herkes onun bu tavrından hoşlanıyordu, tıpkı herkesin "*Daha sonra!*"dan giderek hoşlanması gibi.

"Tamam Oliver, daha sonra, tamam," dedi annem, onun jargonunu kullanmaya çalışıp, yeni unvanı Bayan P.'yi giderek daha çok benimseyerek. O sözcükte daima haşin bir şeyler vardı. "Daha sonra görüşürüz" ya da "Kendine iyi bak" ya da hatta "Ciao" değildi bu. *Daha sonra!* Avrupa'nın tüm o tatlı nezaketini bir kenara iten, soğuk, küt diye inen bir veda sözüydü. *Daha sonra!*, öncesinde belki sıcak, içten olmuş anlara hep acı bir tat bırakıyordu. *Daha sonra!* hiçbir şeyi düzgünce kapamıyor yahut yavaşça silinmesine izin vermiyordu. Her şeyi suratınıza çarpıyordu.

Ama *Daha sonra!* bir taraftan da, hoşçakal demekten sakınmanın, "hoşçakal"ları hafifletmenin bir yoluydu. *Daha sonra!* demeniz elveda değil, bir an evvel döneceğiniz anlamındaydı. Oliver'ın "Bi saniye" demesiyle eşanlamlı bir şeydi bu; bir defasında annem ekmeği uzatmasını istediğinde, onun tabağındaki balık kılçıklarını ayırmakla meşgul olması gibi. *"Bi saniye." Amerikancılık* dediği bu tavırlardan hiç hoşlanmayan annem, sonunda ona *il cauboi** adını taktı. Bu ilk önceleri bir aşağılamayken, kısa bir süre sonra sevgi ifade eder hale geldi; geldiğinin ilk haftasında, Oliver akşam yemeğine duş alıp parlayan saçları geriye doğru taranmış bir halde geldiğinde taktığı diğer isim de öyle. *La star* demişti annem, *la muvi star*'ın kısaltılmışı yani. İçimizde en hoşgörülü, fakat en dikkatli kişi olan babam *cauboi*'yi çözmüştü. *"É un timido,* utangaç da ondan," dedi Oliver'ın kaba *Daha sonra!*'sını açıklaması istenince.

Oliver, *timido* ha? Bu yeni bir şeydi. Onun bütün o kaba Amerikancılıkları sadece, kibar bir şekilde nasıl vedalaşılacağını bilmediğini –ya da bilmediği korkusunu– gizlemek için takınılan abartılı tavırlardan başka bir şey olmayabilir miydi? Bu bana onun günlerce, sabahları rafadan yumurta yemek istememesini hatırlattı. Dördüncü ya da beşinci gün Mafalda, yumurtalarımızın tadına bakmadan onun şuradan şuraya gidemeyeceğinde diretti. Oliver sonunda razı oldu ama, gizlemeye hiç kalkmadığı

* (Port.) Kovboy (ç.n.)

gerçek bir mahcubiyetle, rafadan bir yumurtayı nasıl açacağını bilmediğini itiraf etti. "*Lasci fare a me*, Signor Ulliva, bana bırakın," dedi kadın. O günden sonra ve Oliver bizde kaldığı sürece, Mafalda ona iki yumurta getirdi ve diğer herkese hizmeti bırakıp onun iki yumurtasının da kabuklarını soydu.

Acaba üçüncü bir yumurta istiyor mu? diye sordu kadın. Bazıları ikiden fazla yumurta istiyordu. Hayır, iki yeter, diye yanıtladı Oliver ve annemle babama dönerek, "Ben kendimi biliyorum," dedi. "Üç tane yersem dördüncüyü de yerim, sonra daha da fazlasını." Onun yaşında birisinin *Ben kendimi biliyorum* dediğini hiç duymamıştım. Ürküttü bu beni.

Ama Mafalda daha önceden, Oliver'ın bize geldiğinin üçüncü sabahında, ona sabahları meyve suyu ister misin, diye sorup da Oliver, evet, dediğinde tav olmuştu. Oliver muhtemelen portakal ya da greyfurt suyu bekliyordu; fakat önüne konan, yoğun kayısı suyuyla ağzına kadar dolu kocaman bir bardaktı. Oliver hayatında hiç kayısı suyu içmemişti. Kadın onun karşısında, tepsisini önlüğüne dayamış halde duruyor, bardağı kafasına diken Oliver'ın tepkisini anlamaya çalışıyordu. Oliver önce hiçbir şey söylemedi. Sonra, muhtemelen bir şey düşünmeksizin dudaklarını şapırdattı. Mafalda sanki cennetteydi. Annem, dünyaca ünlü üniversitelerde ders veren insanların kayısı suyu içtikten sonra ağızlarını şapırdatmasına inanamıyordu. O günden sonra, dolu bir bardak her sabah Oliver'ı bekledi.

Oliver, kayısı ağaçlarının bizim meyve bahçemizde olduğunu duyunca şaşırdı. Evde yapacak hiçbir şeyin olmadığı ikindi sonlarında Mafalda ondan, elinde bir sepetle bir merdivene çıkmasını ve utançtan yüzü kızarmış –o öyle derdi– meyveleri toplamasını isterdi. Oliver İtalyanca şaka yapar ve bir tanesini koparıp sorardı, Bunun utançtan yüzü kızarmış mı? Hayır, derdi kadın, o daha çok genç, gençlerin utanması yoktur, utanma yaşla gelir.

Masamda oturup da Oliver'ın, üzerinde kırmızı mayosuyla küçük merdivene çıkıp, en olgun kayısıları durmaksızın toplamasını seyrettiğim anları hiç unutmayacağım. Mutfağa gider-

ken –sepet, espadrilleri, dalgalanan gömleği, güneş kremi, her şey– çok büyük bir kayısıyı bana atıp, "Senin," dedi, tıpkı tenis kortunun öteki tarafından bana bir tenis topunu atıp da, "Servis senin," der gibi. Tabii ki benim birkaç dakika önce neler düşündüğümü bilmiyordu ama kayısının sert, yuvarlak yanakları ve aralarındaki yarık bana onun vücudunun, o meyvenin rengini ve biçimini çağrıştıran sıkı, yuvarlak kıçıyla, dalların üzerinden nasıl uzandığını düşündürmüştü. Kayısıya dokunmak ona dokunmak gibiydi. O bunu asla bilmeyecekti, tıpkı, kendisinden gazete aldığımız bir insanın, yalnız kaldığımızda gece boyunca onu hayal ettiğimizi ve yüzündeki bir çizginin yahut açık omuzlarındaki güneş yanığı tenin bize sonsuz zevkler verdiğini hiç bilmemesi gibi.

Senin'in, tıpkı *Daha sonra!* gibi, bendeki arzuların, onun her şeyinin samimi kendiliğindenliğinin yanında ne kadar sapkın ve gizli kaldığını hatırlatan, hazırlıksız, törensiz bir *al, yakala* gibi bir niteliği vardı. Avcuma bir kayısı tutuşturmakla kıçını elime verdiği, yahut ben meyveyi ısırırken, onun vücudunun hiç güneş görmediğinden diğer yerlerinden muhakkak ki daha beyaz olan o bölgesini de ısırdığım ve sonrasında, eğer o kadarına cesaret edebilirsem, onun kayısikini* ısıracağım hiç aklına gelmezdi.

Aslında, kayısı konusunda benden daha çok şey biliyordu; kayısının aşılanması, etimolojisi, kökeni, Akdeniz ve çevresinde yarattığı zenginlik. O sabah kahvaltı masasında babam, bu meyvenin adının Arapçadan geldiğini, çünkü –"algebra", "alchemy" ve "alcohol" sözcükleri gibi, İtalyancada *albicocca*, Fransızcada *abricot*, Almancada *aprikose* olan– bu sözcüğün, Arapça bir isimden türetilip, önüne Arapça bir artikel olan *al-* konulduğunu söyledi. *Albicocca*'nın kökeni *al-birquq*'tu. İnsanları yeterince rahat bırakmama dürtüsüne dayanamayan ve yeni bir ürünün yarattığı küçücük bir fırsatla, tüm performansının zirvesine çıkmak isteyen babam, asıl şaşırtıcı olanın, bugün İsrail'de ve birçok

* Yazar, kayısı (*apricot*) kelimesini (*apricock*) şeklinde değiştirerek kelime oyunu yapıyor. (ç.n.)

Arap ülkesinde bu meyveye, tümüyle farklı bir isim verilerek *mişmiş* denmesi olduğunu ekledi.

Annem şaşkına dönmüştü. O hafta bizi ziyarete gelmiş iki kuzenim de dahil hepimizin içinden onu alkışlamak geçiyordu.

Fakat Oliver etimoloji konusunda farklı bir görüş dile getirdi. "Ah?!" oldu babamın irkilmişçesine tepkisi.

"O sözcük aslında Arapça değildir," dedi.

"Nasıl?"

Babam belli ki masum bir "Deme yahu"yla başlayan, ama sonra, konuştuğu kişiyi çalkantılı kıyılara süren Sokratik ironiyi taklit ediyordu.

"Uzun bir hikâye, bu yüzden beni sabırla dinleyin Prof." Oliver birden ciddileşmişti. "Latincedeki birçok sözcük Yunancadan türetilmiştir. Ama 'kayısı' örneği bunun tersi; Yunanlar onu Latinceden almış. Latince sözcük *praecoquum*'dur; *pre-coquere*'den geliyor, erken olgunlaşmak; aynı şekilde, 'precocious' da prematüre demektir.Bizanslılar *praecox*'u almışlar ve bu sözcük *prekokkia* ya da *berikokki* haline gelmiş ve sonunda Araplar onu *al-birquq* olarak devralmış herhalde."

Oliver'ın cazibesine dayanamayan annem elini uzatıp onun saçlarını karıştırdı ve "*Che muvi star*!" dedi.

"Doğru söylüyor, hakkını vermek lazım," dedi babam alçak sesle, biraz da gerçeği kendi kendine mırıldanmak zorunda kalan, sinmiş Galileo'yu taklit ediyormuş gibi.

"Filoloji adabı, no. 101," dedi Oliver.

Bense içimden boyuna, *kayısik precock, precock, kayısik* diye tekrarlıyordum.

Bir gün Oliver'ı, bahçıvanla aynı merdivene çıkmış, Anchise'nin yaptığı ve bizim kayısıların bölgedekilerin çoğundan daha büyük, etli ve sulu olmasına yol açan aşılama hakkında öğrenebileceği her şeyi öğrenmeye çalışırken gördüm. Oliver aşılardan, özellikle de bahçıvanın kendisine bir şey soran herkesle, aşılar hakkında bildiği her şeyi paylaşmak için saatlerini harcamasından çok etkilenmişti.

Sonunda, Oliver'ın her türlü yiyecek, peynir ve şarap adabı hakkında, hepimizin toplamından daha çok şey bildiği anlaşıldı. Mafalda bile hayran kalmıştı ve zaman zaman ondan görüş alıyordu: Sizce hamuru soğanla mı yoksa adaçayıyla mı kavurmam lazım? Tadı biraz fazla limonlu değil mi şimdi? Berbat ettim, değil mi? Bir yumurta daha koymam lazımdı; tutmuyor! Yeni blendın mı kullansam, yoksa bildiğimiz havanla havanelinden şaşmasam mı? Annem bir-iki laf sokuşturmadan duramazdı. Bütün "cauboi"lar gibi; dedi, yiyecek hakkında bilinecek ne varsa bilirler, çünkü çatalla bıçağı doğru dürüst tutmasını beceremezler. Köylü görgülü aristokrat gurmeler. Buna mutfakta yemek yedireceksin.

Zevkle, derdi Mafalda yanıt verecek olsaydı. Ve gerçekten, bir gün Oliver, sabahı çevirmeniyle geçirip de öğle yemeğine geç kaldığında, Signor Ulliva mutfakta spagetti yedi, Mafalda'yla ve kocası, yani şoförümüz Manfredi'yle ve Anchise'yle birlikte koyu kırmızı bir şarap içti ve hepsi birden ona bir Napoliten şarkısı öğretmeye çalıştı. Bu şarkı, onların güneyde geçen gençliklerinin ulusal ilahisi değildi sadece, kraliyet ailesinden birisini eğlendirmek istediklerinde sunabilecekleri en iyi şeyleriydi.

Herkes fethedilmişti.

Chiara'nın da aynı şekilde abayı yaktığı belliydi. Kız kardeşinin de. Yıllardır, her gün öğleden sonra gelip geç saatte plaja yüzmeye giden aylak tenisçi güruhu bile onunla bir maç kapabilmek için, her zamankinden daha çok kalıyordu.

Diğer yaz konuklarımızdan biri olsaydı buna kızardım. Ama herkesin ondan böylesine hoşlandığını görmekle tuhaf, küçük bir huzur vahası bulmuştum. Herkesin hoşlandığı birisinden hoşlanmanın yanlış bir tarafı olabilir miydi? Gerek yakın ve uzak kuzenlerim, gerekse bizde hafta sonlarında, bazen daha uzun süre kalan diğer akrabalarım da dahil olmak üzere, herkes ona vurulmuştu. Herkeste kusur bulmasıyla tanınan biri olarak, ona karşı duygularımı, evde beni gölgede bırakacak konumdaki kişilere karşı her zamanki kayıtsızlığımın, düşmanlığımın ya da nefretimin ardına

gizlemek bana bir tatmin duygusu veriyordu. Herkes ondan hoşlandığından, benim de ondan hoşlandığımı söylemem gerekiyordu. Bir erkeğe sarılmak için can attıklarını daha iyi gizlemek için, onun dayanılmaz derecede yakışıklı olduğunu açıkça söyleyen erkekler gibiydim. Evrensel bir beğeniye karşı koymak herkesin dikkatini çeker, benim ona direnmemi gerektiren gizli dürtülerim olduğunu gösterirdi sadece. Ah, ondan çok hoşlanıyorum, dedim geldiğinin onuncu gününde, babam onun hakkında ne düşündüğümü sorunca. Bu sözcükleri özellikle uzlaşmacı şekilde kullanmıştım çünkü kimsenin, onun hakkında söylediğim her şeyde kullandığım renk paletinde gizli bir bölüm olduğundan kuşkulanmayacağını biliyordum. Hayatımda tanıdığım en iyi insan, dedim bir öğleden sonra, Anchise'yle birlikte denize açıldığı küçük balıkçı kayığının geri dönmediği ve feci bir haber vermek zorunda kalırsak aramak üzere, Amerika'da yaşayan ailesinin telefon numarasını bulmak için telaşlandığımız gece.

O gün kendimi, koyduğum yasakları kaldırmaya ve herkes gibi üzüntümü göstermeye bile zorladım. Ama bunu, kimsenin benim çok daha gizli ve çok daha korkunç türden bir keder yaşadığımdan kuşkulanmayacağı şekilde yaptım... ve sonunda, neredeyse utanç duyarak, bir parçamın onun ölmesine hiç aldırmadığını, hatta şişmiş, gözleri oyulmuş cesedinin bizim kıyıya vurduğunu düşlemekte neredeyse heyecan verici bir şeyler olduğunu fark ettim.

Ama kendimi kandırmıyordum. Dünyada hiç kimsenin onu fiziksel olarak benim istediğim kadar istemediğinden emindim; hiç kimsenin benim onun için gitmeye hazır olduğum kadar uzaklara gidemeyeceğinden de. Hiç kimse onun vücudunun her kemiğini, eklemlerini, dizlerini, bileklerini, parmaklarını ve ayak parmaklarını incelememiş, kimse onun her kasının kıvrımından şehvet duymamış, kimse onu her gece yatağına almamış ve sabahları onu, havuzun yanındaki *cennet*inde yatarken görünce gülümsememiş, onun dudaklarına da bir gülümsemenin gelişini seyretmemiş ve içinden, Dün gece senin ağzına boşaldığımı biliyor musun? dememişti.

Belki başkaları da ona karşı, her birinin kendince gizlediği ya da sergilediği başka şeyler besliyordu. Fakat onlardan farklı olarak ben, deniz kıyısından dönüp bahçeye girdiğinde ya da bisikletinin ikindi pusuyla bulanıklaşmış, incecik silueti, evimize doğru gelen çamlı patikada belirdiği zaman ilk fark edendim. Bir gece sinemaya geç kaldığında ayak seslerini ilk tanıyan bendim; orada öylece, hiç ses çıkarmadan durup hepimize bakmıştı ve sonunda, ben arkamı döndüğümde, onu tanıdığım için çok sevindiğini biliyordum. Onu, merdivenden bizim balkona çıkarken ya da yatak odamın önündeki sahanlıkta yürürken adımlarından tanırdım. Camlı kapımın önünde, sanki kapıyı çalsam mı çalmasam mı diye düşünürmüş gibi durduğunu, sonra fikrini değiştirip yürümeye devam ettiğini bilirdim. Bisikletin derin çakıllı yolda hep öyle haylazca kaymasından, artık ittirme gücünün kalmasının mümkün olmadığında bile yoluna devam etmesinden ve nihayet, birdenbire gelen ve her şeyi belli eden bir *voilà* gibi, gözüpek, kararlı bir duruşla bisikletinden inişinden, bisiklete binenin o olduğunu bilirdim.

Onu hep görüş alanım içinde tutmaya çalışıyordum. Benimle beraber olmadığı zamanlar dışında, uzaklaşmasına hiç izin vermiyordum. Ve benimle beraber değilken, başkalarıyla da benim yanımdaki kişi olarak kaldığı sürece, ne yaptığıyla pek ilgilenmiyordum. Senden uzakta bir başkası olmasına izin verme. Onun, daha önce hiç görmediğim biri olmasına izin verme. Bizimle, benimle olduğunu bildiğim yaşamından başka bir yaşamının olmasına izin verme.

Onu yitirmeme izin verme.

Onun üzerinde bir etkimin olmadığını, ona verecek hiçbir şeyimin, onu çekecek hiçbir özelliğimin olmadığını biliyordum.

Ben hiçbir şey değildim.

Bir çocuktum sadece.

Durum kendisi için uygun olduğu zaman ilgisini gıdım gıdım bahşediyordu. Benim, Herakleitos'tan bir pasajı anlamama yardım ederken, çünkü ben "onun" yazarını okumaya karar-

lıydım, aklımdan geçen sözcükler "sevecenlik" ya da "yüce gönüllülük" değil, daha yüksek rütbeli "sabır" ve "tahammül"dü. Ama birkaç dakika sonra, okuduğum bir kitabı beğenip beğenmediğimi sorduğunda, sorusunun ardında meraktan ziyade, rastgele bir gevezelik arayışı vardı. Her şey rastgeleydi.

Rastgelelikle bir sorunu yoktu.

Niçin sen de diğerleriyle birlikte denizde değilsin?

Dımbırdatmana geri dön.

Daha sonra!

Senin!

Sırf konuşmak için.

Rastgele gevezelik.

Hiçbir şey.

Oliver diğer evlerden bir sürü davet alıyordu. Aslında, diğer yaz konuklarımız için de geleneksel bir şey haline gelmişti bu. Babam onların daima, kasabada kitapları hakkında "konuşma" ve incelemeler yapma konusunda kendilerini özgür hissetmelerini isterdi. Ayrıca, sosyal bilimlerle uğraşan bilim insanlarının o bilimlerin dışındaki kişilerle nasıl konuşulacağını da öğrenmeleri gerektiği kanısındaydı ve yemeğe daima hukukçuları, doktorları, işadamlarını çağırmasının nedeni buydu. İtalya'da herkes Dante'yi, Homeros'u, Vergilius'u okur diyordu. Onları Danteleyip Homerosladığınız sürece, kimle konuştuğun önemli değildir. Vergilius olmazsa olmazdır, ondan sonra Leopardi gelir, ondan sonra da, neyin varsa onunla başlarını döndürmekte serbestsin, Celan, falan filan hiç fark etmez. Ayrıca konuklarımızın her birinin, malikânede kalmanın gerektirdiği şeylerden biri olan İtalyancalarını geliştirmesine de olanak sağlıyordu. B.'de yemek davetlerine gitmelerinin başka bir yararı daha vardı: Onları haftanın her gecesi masamızda görmekten kurtarıyordu bizi.

Fakat Oliver'ın davetleri baş döndürücü hale gelmişti. Chiara'yla kız kardeşi haftada en az iki kez çağırıyordu. Tüm

yaz boyunca bir villa kiralamış olan Brükselli bir karikatürist onu, çevredeki yazarları ve sosyal bilimlerle uğraşan bilim insanlarını her zaman davet ettiği çok özel pazar *souper*'lerine çağırıyordu. Sonra, üç villa ötedeki "Moreschi"ler, N.li "Malaspina"lar ve *piazzetta*'daki barlardan birinde ya da Le Danzing'de zaman zaman tanışılan kişiler. Tüm bunların üstüne bir de bizim hiç bilmediğimiz yollardan gelişen, onun geceleri poker ve briç oynamalarını söylemeye gerek yok tabii.

Yaşamı da, kâğıtları gibi karmakarışık olduğu yolunda her tür izlenimi verdiğinde bile daima titiz bir şekilde düzenlenmişti. Bazen akşam yemeğini tamamen atlar ve Mafalda'ya, "*Esco*, ben çıkıyorum," derdi sadece.

Bu *Esco*, hemen fark ettim, *Daha sonra!*'nın başka bir versiyonuydu. Giderken değil, kapıdan çıktıktan sonra söylediğiniz, kısa ve kayıtsız şartsız bir hoşçakal. Bunu, sırtınız geride bıraktığınız kişilere dönük olarak söylerdiniz. Dinleyen konumundaki, ilgi görmeyi, özür dilenmeyi bekleyen kişiler için üzülüyordum.

Akşam yemeği masasına gelip gelmeyeceğini bilmemek bir işkenceydi. Ama katlanılabilir bir işkence. Onun gelip gelmeyeceğini sormaya cüret edememekse gerçek bir azaptı. Bir gece onu aramızda görmek umudunu hemen hemen yitirmişken, yüreğim yerinden oynayarak birden onun sesini duymak yahut sandalyesinde otururken görmek, serpilen zehirli bir çiçek haline geldi sonunda. Onu görmek ve bu gece yemekte bizimle beraber olacağını düşünmek, fakat ardından amirane *Esco*'sunu duymak, büyüyen bir kelebeğin kanatları gibi, kırpılması gereken bazı arzuların varlığını gösterdi bana.

Bizim evden gitmesini, böylece onunla işimin bitmesini istiyordum.

Onun ölmesini de istiyordum, çünkü onu düşünmekten ve bir daha ne zaman göreceğim konusunda endişelenmekten kendimi alamadığıma göre, ölümü hiç olmazsa bu işe bir son verirdi bari. Onu kendim öldürmeyi bile istiyordum ve böylece, mayoları, *cennet*teki yeri, o küstah *Daha sonra!*'sı, kayısı suyuna

ağız şapırdatması bir yana, sırf varlığının bile beni nasıl rahatsız ettiğini, onun her şeye ve herkese karşı rahatlığının, her şeyi kolayca halledivermesinin, hiç bitmeyen "şununla bir sorunum yok-bununla bir sorunum yok"larının, denize giden herkes bahçe kapısının mandalını kaldırıp açarken onun kapının üstünden atlamasının nasıl tahammül edilmez bir şey olduğunu öğrenecekti. Onu öldürmeyeceksem, o zaman hayat boyu sakat bırakmalıydım ve böylece, bir tekerlekli sandalyeye oturmuş halde hep bizimle kalır, Amerika'ya dönemezdi. Tekerlekli sandalyede olursa, yerini daima bilirdim ve bulması kolay olurdu. Artık sakat olduğundan, kendimi ondan üstün görür ve efendisi olurdum.

Sonra birden, bunun yerine kendimi öldürebileceğim ya da kendimi çok kötü bir şekilde yaralayıp, bunu niçin yaptığımı bilmesini sağlayabileceğim aklıma geldi. Yüzümü yaralasam, o beni görsün ve niçin, bir insan kendine bunu niçin yapar diye düşünsün ve sonunda, yıllar yıllar sonra –evet, *Daha sonra!*– nihayet yapbozun parçalarını bir araya getirip kafasını duvarlara vursun isterdim.

Bazen, elimine edilmesi gereken kişi Chiara'ydı. O kızın niyetini biliyordum. Benimle yaşıt olan o kızın vücudu Oliver için olağanüstü hazırdı. Benimkinden daha mı hazır? diye düşünüyordum. Kız onun peşindeydi, bu kadarı belliydi, oysa benim aslında tek istediğim onunla bir gece geçirmekti, sadece bir gece –hatta bir saat– sırf, sonrasında onu bir gece daha isteyip istemeyeceğime karar vermek için. Farkına varmadığım şeyse, arzuyu test etmek istememin, istediğimiz bir şeye, istediğimizi kabul etmeden sahip olmanın hileli yolundan başka bir şey olmadığıydı. Oliver'ın ne kadar deneyimli olduğunu düşünmekten korkuyordum. Burada, birkaç haftada böylesine kolay arkadaş edinebildiğine göre, kendi memleketindeki yaşamının nasıl olduğunu bir düşünmeniz gerekirdi. Onun, eğitim gördüğü Columbia gibi, bir üniversitenin şehir kampüsünde serbestçe dolaştığını bir düşünün.

Chiara'yla mesele öylesine kolay oldu ki, tahminleri bile geride bıraktı. Oliver, Chiara'yla bizim çift bordalı kayıkla uzaklara açılıyor, kendisi kürek çekerken kız bordalardan birinde güneşin altında yatıyor, sonunda da, kıyıdan çok uzakta durduklarında sutyenini çıkarıyordu.

Ben seyrediyordum. Oliver'ı o kıza kaptırmaktan korkuyordum. Kızı ona kaptırmaktan da korkuyordum. Ama yine de, onları birlikte düşünmek benim moralimi bozmuyordu. Penisim kalkıyordu, ama beni tahrik eden şey kızın güneşte yatan çıplak bedeni mi, kızınkinin yanında yatan onun bedeni mi, yoksa ikisi birden miydi, bilmiyordum. Bahçenin kenarında, uçuruma tepeden bakan korkuluğa dayanmış halde durup gözlerimi zorlayarak bakıyor ve sonunda onları güneşin altında yan yana yatarken görüyordum; herhalde yiyişiyorlardı; kızın butları bazen onunkilerin üstüne çıkıyor, birkaç dakika sonra Oliver aynısını yapıyordu. Mayolarını çıkarmamışlardı. Bu bana teselli veriyordu ama daha sonra bir gece onları dans ederken görünce içimden bir şeyler bana, bunlar okşamadan öteye gitmemiş insanların hareketleri değil, dedi.

Aslında, onların dans edişini seyretmek hoşuma gitti. Belki de birisiyle bu şekilde dans ettiğini görmek, artık onun elimden alınmış olduğunu, yani artık umutlanmanın bir nedeni kalmadığını fark etmemi sağlamıştı. Ve bu iyi bir şeydi. Kendime gelmeme yardımcı olacaktı. Belki de bu şekilde düşünmek, kendimi toparlamanın artık başlamış olduğunun bir işaretiydi. Yasak bölgeye girip otlanmış ve çabucak dışarı çıkarılmıştım.

Fakat ertesi sabah onu bahçede, her zamanki yerinde görüp de yüreğim hopladığında, onlar için iyi dileklerde bulunup kendime gelmek istememin, ondan hâlâ istediğim şeyle bir ilgisinin olmadığını anladım.

Beni bir odaya girerken görünce onun da yüreği hopluyor muydu?

Bundan kuşkuluydum.

O sabah beni, benim onu görmezden geldiğim gibi mi görmezden gelmişti; beni kendisinden uzaklaştırmak, kendisini korumak,

benim onun için hiçbir şey olmadığımı göstermek mi istiyordu yani? Yoksa, bazen en uyanık insanların bile, sırf dikkat etmedikleri, etkilenmedikleri, ilgilenmedikleri için, en açık belirtilerden bile bir şey anlamaması gibi bir nedenle mi habersiz davranmıştı?

Chiara'yla ikisi dans ederken, kızın bacağını onun bacaklarının arasına soktuğunu gördüm. Kumlarda yalancıktan güreştiklerini de görmüştüm. Ne zaman başlamıştı bu? Nasıl olur da, başladığında ben orada değildim? Ve niçin bana söylenmemişti? Onların *x*'ten *y*'ye geçiş anını niçin gözümde canlandıramıyordum? Bunun belirtileri vardı mutlaka. Niçin görememiştim?

Birlikteyken ne yapacaklarından başka bir şey düşünemez olmuştum. Yalnız kalmalarına yol açacak fırsatları yok etmek için her şeyi yapacaktım. Birisine diğeri hakkında iftira atacak, sonra birinin tepkisini diğerine taşıyacaktım. Fakat onları, o işi yaparken görmek de istiyordum; bu işin içyüzünden haberdar olmayı, onların bana borçlu olmasını ve beni zorunlu suç ortakları, arabulucuları, artık sahnenin amiri olduğumdan, kral ve kraliçe için vazgeçilmez hale gelen bir piyon yapmalarını istiyordum.

İkisine de birbirleri hakkında güzel şeyler söyleyerek başladım, aralarında bir şeyler olduğunu sezmemişim gibi yaparak. Oliver benim alçakgönüllü bir nezaket gösterisinde bulunduğumu sandı. Kız ise kendi kararlarını kendi verebileceğini söyledi.

"Bizim aramızı yapmaya mı çalışıyorsun?" diye sordu kız, alaycılık akan bir edayla.

"Sana ne bundan yahu?" diye sordu Oliver.

Ben kızın, iki yıl önce gördüğüm çıplak vücudunu betimledim. Oliver'ı tahrik etmek istiyordum. Tahrik olduğu sürece neyi arzuladığı hiç önemli değildi. Oliver'ı da kıza betimledim, çünkü kızın tahrik oluşunun benim tahrik oluşum gibi mi gelişeceğini görmek istiyordum; böylece, kendi tahrik oluşumu onunkinde takip edecek ve bu ikisinden hangisinin gerçek olduğunu görecektim.

"Benim o kızdan hoşlanmamı mı sağlamaya çalışıyorsun?"

"Ne zararı var ki?"

"Zararı falan yok. Yalnız, kendim karar vermeyi tercih ederim, senin için bir sakıncası yoksa."

Aslında neyin peşinde olduğumu anlamak epey zamanımı aldı. Amacım sadece, Oliver'ın benim önümde tahrik olmasını ya da bana gereksinim duymasını sağlamak değil, onu kızın arkasından konuşmaya kışkırtmaktı; Chiara'yı erkek erkeğe bir muhabbet konusu haline getirecektim. Böylece aramızda bir sıcaklık oluşacak ve ikimizin de aynı kıza ilgi duyduğunu kabul ederek aramızdaki uçurumu aşacaktık.

Belki de benim kızlardan hoşlandığımı bilmesini istemiştim sadece.

"Bak, çok naziksin... bunu takdir ediyorum. Ama yapma."

Beni paylayarak, oyunumu oynamayacağını söylüyordu. Bana haddimi bildirdi.

Hayır, bu adam soylu biri, dedim içimden. Benim gibi hilekâr, fesat, adi biri değil. Bu da çektiğim azabı ve utancı birkaç kerte daha yükseltti. Bu kez, onu Chiara gibi arzuluyor olmanın utancından daha da yüksek bir düzeyde saygı duymaya ve korkmaya başladım ondan; kendimden nefret etmeme yol açtığı için ondan nefret ediyordum.

Onları dans ederken gördüğümün ertesi sabahı, koşuya çıkma teklifinde bulunmadım. O da bulunmadı. Sonunda ben koşuya çıkmayı teklif ettiğimde, çünkü bu konudaki sessizlik dayanılmaz hale gelmişti, koşusunu çoktan yapmış olduğunu söyledi. "Bugünlerde biraz geç kalkıyorsun."

Zekice, dedim içimden.

Aslında, onu sabahları beni beklerken bulmaya öylesine alışmıştım ki, bu yüzden biraz şımarmıştım ve son birkaç sabahtır kalktığımda pek acele etmiyordum. Bu bana ders oldu.

Ertesi sabah, onunla yüzmeye gitmek istiyor olmama karşın erkenden aşağıya inmek, azarı yiyip uslanmış bir şekilde davranmak gibi görünecekti. Ben de odamda kaldım. Ve bu sadece bir şeyi kanıtlamaya yaradı. Onun, balkondan yavaşça, neredeyse parmaklarının ucuna basarak geçtiğini duydum. Beni atlatıyordu.

Aşağıya çok sonra indim. O zamana kadar Oliver, yaptığı düzeltileri Signora Milani'ye verip son sayfaları almak üzere gitmişti.

Konuşmaz olduk.

Sabahları aynı yeri paylaşsak da sohbet boş ve eğretiydi. Gevezelik bile diyemezdiniz buna.

Onu hiç üzmüyordu bu. Muhtemelen düşünmemişti bile.

Bir insan size yakınlaşmak için her türlü cefayı çekerken, bu konuda en ufak bir fikrinizin olmaması ve iki hafta geçtiği halde aranızda bir-iki sözcükten öte laf edilmemesinin bile kafanızı hiç kurcalamaması nasıl bir şeydir? Bu konuda bir şey düşünmüş müydü acaba? Yoksa kendisine hatırlatmam mı lazımdı?

Chiara'yla aşk macerası plajda başladı. Sonra Oliver tenis oynamaz oldu; kızla ve kızın arkadaşlarıyla, ikindi sonlarında, sahilin daha batı tarafındaki dağ kasabalarına bisiklet gezintilerine çıkıyorlardı. Bir gün, bisikletle gezmeye çıkacak fazladan bir kişi daha geldiğinde Oliver bana döndü ve ben kullanmadığıma göre, bisikletimi Mario'ya verip veremeyeceğini sordu.

Altı yaşında biri durumuna düşürmüştü bu beni.

Omuz silktim; bunun anlamı, "kafana göre takıl, umurumda değil"di. Fakat onlar gider gitmez çarçabuk üst kata çıktım ve başımı yastığıma gömüp ağlamaya başladım.

Bazen geceleri Le Danzing'de karşılaşıyorduk. Oliver'ın ne zaman ortaya çıkacağı hiç belli olmazdı. Sahneye aniden çıkıverir ve aynı şekilde birdenbire, bazen tek başına, bazen başkalarıyla birlikte kaybolurdu. Chiara, çocukluğundan beri hep alışık olduğu bizim eve geldiğinde bahçede oturup dışarıya bakıyor, aslında Oliver'ın ortaya çıkmasını bekliyordu. Sonra, dakikalar geçmek bilmediğinde, aramızda pek konuşacak bir şey olmadığından, "*C'è Oliver*?" diye soruyordu sonunda. Çevirmeni görmeye gitti. Ya da: Babamla kütüphanedeler. Ya da: Şurada, plajda bir yerde. "İyi, ben gidiyorum o zaman. Uğradığımı söyle."

Atlattık, dedim içimden.

Mafalda, şefkatle azarlar gibi başını salladı.

"Bu kız daha çocuk, adamsa üniversitede profesör. Bu kız kendi yaşında birini bulamamış mı?"

"Sana soran olmadı," diye bağırdı birden Chiara; söylenenleri duymuştu ve bir aşçı tarafından eleştirilmeye pek gelemezdi.

"Benimle böyle konuşma, yoksa suratını ortadan ikiye ayırıveririm," dedi Napolili aşçımız, elini havaya kaldırarak. "Yaşı daha on yedi bile değil ama memeleri çıplak aşna fişnelere gidiyor. Görmedim mi sanıyor?"

Mafalda'yı her sabah Oliver'ın çarşaflarını kontrol ederken gözümün önüne getirebiliyordum. Ya da Chiara'nın evindeki hizmetçiyle delilleri karşılaştırırken. Hiçbir sır bu uyanık *perpetue*, yani hizmetçiler şebekesinden kurtulamazdı.

Chiara'ya baktım. Acı çektiğini biliyordum.

Herkes onların arasında bir şeyler olduğundan kuşkulanıyordu. Oliver öğleden sonraları bazen, garajın yanındaki barakadan bir bisiklet alıp kasabaya gideceğini söylerdi. Bir buçuk saat sonra geri dönerdi. Çevirmen, diye açıklardı.

"Çevirmen," diye tekrarlardı babam, yemekten sonra yudum yudum konyak içiyormuş gibi bir sesle.

"*Traduttrice*, hadi canım sen de," derdi Mafalda.

Bazen kasabada rastlaşırdık.

Geceleri, birçoğumuzun sinemadan sonra ya da diskoya gitmeden önce bir araya geldiği *caffè*'de otururken, Chiara'yla Oliver'ı bir ara bir sokaktan çıkarken gördüm; konuşuyorlardı. Oliver dondurma yiyor, kızsa onun boşta kalan koluna iki koluyla birden asılıyordu. Bu kadar samimi olacak zamanı nasıl bulmuşlardı? Konuşmaları ciddiye benziyordu.

"Ne yapıyorsun burada?" dedi Oliver beni fark edince. Attığı bu laf hem kendi durumunu kurtarmak hem de ikimizin artık konuşmaz olduğunu gizlemek içindi. Ucuz bir numara, dedim içimden.

"Takılıyorum."

"Yatma vaktin geçmedi mi?"

"Babam yatma vakti diye bir şeye inanmıyor," diye savuşturdum.

Chiara hâlâ derin derin düşünüyordu. Benimle göz göze gelmekten kaçınıyordu.

Kıza, benim onun hakkında söylediğim güzel şeyleri söylemiş miydi? Chiara'nın morali bozuk görünüyordu. Küçük dünyasına birdenbire giriverişime mi bozulmuştu? Mafalda'yla tırlatmışçasına konuştuğu sabahki ses tonunu hatırladım. Yapmacık bir tebessüm vardı yüzünde, feci şeyler söylemek üzereydi sanki.

"Onların evinde asla yatma vakti yoktur, kural yoktur, denetim yoktur, hiçbir şey yoktur. Bu yüzden o böyle terbiyeli bir çocuktur. Görmüyor musun? İsyan edeceği hiçbir şey yok."

"Doğru mu bu?"

"Bence," dedim, onlar daha fazla ileriye gitmeden konuyu geçiştirmeye çalışarak, "hepimizin kendine göre bir isyan tarzı var."

"Bizim de mi?" diye sordu Oliver.

"Açık konuş," diyerek araya girdi Chiara.

"Sen anlamazsın."

"Paul Celan okuyor bu çocuk," diyerek araya girdi Oliver, konuyu değiştirmeye çalışarak, ama belki de aynı zamanda benim yardımıma koşmak ve pek öyle gibi görünmeden, daha önceki dostça konuşmalarımızı unutmadığını göstermek için. Acaba, yatma vaktimi geçirdiğim yolundaki küçük iğnelemeden sonra gönlümü almaya mı çalışıyordu, yoksa benimle ilgili yeni bir alayın başlangıcı mıydı bu? Yüzüne sert, kayıtsız bir bakış oturmuştu.

"E chi è?" Paul Celan'ın adını hiç duymamıştı kız.

Gizli bir tertibin ortağıymış gibi bir bakış attım Oliver'a. Bakışı fark etti, ama sonunda bakışıma karşılık verirken gözlerinde bir muziplik belirtisi falan yoktu. Kimden yanaydı?

"Bir şair," diye fısıldadı Oliver, *piazzetta*'nın merkezine yürüyüşlerine başlarlarken; ve bana rastgele bir *Daha sonra!* fırlattı.

Komşu kafelerden birinde boş bir masa aradıklarını gördüm.

Arkadaşlarım, bu adam o kıza asılıyor mu, diye sordular.

Bilmiyorum, diye yanıtladım.

O işi yapıyorlar mı peki?

Onu da bilmiyordum.

Oliver'ın yerinde olmayı çok isterdim.

Kim istemez ki?

Ama ben havalarda uçuyordum. Onun, Celan'la ilgili konuşmamızı unutmamış olması, günlerdir yaşamadığım dozda bir uyarıcı etkisi yapmıştı bende. Dokunduğum her şeye bulaşıyordu bu. Bir sözcük, bir bakış ve havalardaydım. Her şeyden önce, böylesine mutlu olmak pek o kadar zor değildi galiba. Yapmam gereken tek şey, içimdeki mutluluk kaynağını bulmak ve bir dahaki sefere, onu tedarik etmek için başkalarına muhtaç olmamaktı.

Kutsal Kitap'ta, Yakup'un Rachel'dan su istediği ve Rachel'ın kehanetlerini duyunca, ellerini göğe kaldırıp kuyunun dibindeki toprağı öptüğü sahneyi hatırladım. Ben Yahudi'ydim, Celan Yahudi'ydi, Oliver Yahudi'ydi; biz, normalde kafa karıştıran yabancılarla dolu, zalim, acımasız dünyanın birdenbire bittiği, kimse hakkında yanılmadığımız ve kimsenin bizim hakkımızda yanlış bir hükme kapılmadığı, herkesin bir diğerini tanıdığı, hem de tümüyle tanıdığı ve böyle bir yakınlıktan kaçınmanın, sürgün ve dışlanmak anlamındaki İbranice bir sözcük olan *galut* olduğunu bildiği bir yarı gettoda, yarı vahadaydık. Oliver benim vatanım, yani, vatana dönüşüm müydü? Sen benim vatana dönüşümsün. Seninle birlikteyken ve biz beraberken isteyeceğim başka hiçbir şey yok. Sen beni kimsem o, yani sen benimleyken olduğum kişi yapıyorsun Oliver. Dünyada tek bir gerçek varsa o da seninle birlikteliğimdedir ve bir gün sana kendi gerçeğimi söyleme cesaretini bulursam, şükretmek için Roma'daki tüm sunaklara birer mum yakmamı hatırlat bana.

Onun bir sözcüğüyle böylesine mutlu, başka bir sözcüğüyle de aynı şekilde kolayca perişan oluyorsam ve mutsuz olmak istemiyorsam, böyle küçük sevinçlerden sakınmayı öğrenmem gerektiğini hiç düşünmemiştim.

Fakat aynı gece, Marzia'yla bir konuşmanın heyecan verici mutluluğunu yaşadım. Geceyarısından sonra dans ediyorduk ve sonra geriye dönerken, onunla deniz kıyısında yürüdük. Sonra durduk. Ona, içimden hemen şu anda denize girmek geldiğini

söyledim; onun bana engel olacağını sanıyordum. Ama kız, kendisinin de geceleyin yüzmekten hoşlandığını söyledi. Giysilerimiz bir saniyede çıkıverdi. "Benimle birlikte olmamanın nedeni; Chiara'ya duyduğun kızgınlık mı?"

"Chiara'ya niçin kızgın olayım ki?"

"O adam yüzünden."

Başımı salladım ve onun böyle bir şeyi nereden çıkardığını hiç anlayamadığımı göstermek amacıyla, şaşkın bir yüz ifadesi takındım.

Arkamı dönmemi ve süveterini kullanarak vücudunu kurularken ona bakmamamı istedi. Gizlice bakış atmaya çalışıyormuşum gibi yaptım ama, benden istenene karşı gelmeyecek kadar itaatkârdım. Üstümü giyinirken bana bakmamasını söylemeye kalkmadım ama başka tarafa bakmasından memnundum. Artık çıplak olmadığımızda onun elini tuttum, avucunun içinden öptüm, sonra parmaklarının arasından, sonra da dudaklarından öptüm. Öpüşürken bana karşılık vermede biraz ağır davrandı, ama sonrasında durmak bilmedi.

Ertesi gece kumsalda, aynı yerde buluşacaktık. Ondan önce orada olacaktım, öyle dedim.

"Yalnız, kimseye söyleme," dedi.

Ağzımın fermuar gibi kapalı olduğunu gösteren bir işaret yaptım elimle.

"O işi yapmamıza ramak kaldı," dedim ertesi sabah babamla Oliver'a, kahvaltı yaparken.

"Peki niçin yapmadınız?" diye sordu babam.

"Bilmiyorum."

"Hiç denememektense, deneyip de yapamamak..." Oliver bu çok sık tekrarlanan atasözünü söyleyerek yarı dalga geçiyor, yarı teselli ediyordu. "Yapmam gereken tek şey elimi uzatıp ona dokunacak cesareti bulmaktı; kız evet diyecekti," dedim; kısmen, onların birinden gelecek başka birtakım eleştirileri bertaraf etmek, ayrıca, iş kendi kendisiyle dalga geçmeye gelince,

kendi dozumu kendim ayarlayabilirim, çok teşekkürler, demek içindi bu. Hava atıyordum.

"Daha sonra tekrar dene," dedi Oliver. Kendisiyle bir sorunu olmayan insanların yapacağı şey buydu. Fakat Oliver'ın bir şeylerin farkında olduğunu ama bunu dışavurmadığını da hissediyordum; çünkü onun, iyi niyetli olmasına karşın, aptalca *"daha sonra tekrar dene"*sinin ardında biraz huzursuzca bir şeyler vardı sanki. Beni eleştiriyordu. Ya da benimle dalga geçiyordu. Ya da içimi okuyordu.

Sonunda dışavurduğu zaman ettiği söz beni sarstı. Ancak, beni tamamen anlamış biri söyleyebilirdi bu sözü: "Daha sonra değilse, ne zaman?"

Babamın hoşuna gitmişti bu. "Daha sonra değilse, ne zaman?" Haham Hillel'in ünlü, "Şimdi değilse ne zaman?" öğüdünü çağrıştırıyordu.

Oliver iğneleyici sözünü hemen düzeltmeye çalıştı. "Ben olsam kesinlikle tekrar denerdim. Ve daha sonra tekrar," şeklinde geldi sözün sulandırılmış versiyonu. Ama *daha sonra tekrar dene* sözü, *"Daha sonra değilse ne zaman?"*ın üzerine çektiği bir örtüydü.

Onun söylediği cümleyi, sanki onun kendi hayatını nasıl yaşadığını ve benim kendi hayatımı nasıl yaşamaya kalkıştığımı yansıtmak amaçlı, kehanetsel bir mantra* gibi tekrarladım. Doğrudan onun ağzından çıkmış bu mantrayı tekrarlayarak, kendim hakkında, yaşam hakkında, başkaları hakkında, başkalarıyla ilişkilerim hakkında, o güne dek benden hep kaçmış olan, daha derindeki bir gerçeğe giden gizli bir geçitten geçebilirdim belki de.

Daha sonra tekrar dene, Oliver'ı kendime yaklaştırmak için bir şeyler yapacağıma yemin ettiğim her gece, söylediğim son sözlerdi. *Daha sonra tekrar dene,* benim henüz cesaretim yok demekti. Durum *şimdilik henüz* hazır değildi. *Daha sonra tekrar dene*mek için gereken kararlılığı ve cesareti nereden bulacağımı bilmi-

* (Sanskrit.) Hinduizmde, sürekli tekrarlanan kutsal söz. (ç.n.)

yordum. Ama pasif bir şekilde oturmaktansa bir şeyler yapmaya karar vermiş olmak, bana artık bir şey yapıyor olduğum duygusu veriyordu, sanki henüz kazanıp da bir yere yatırmadığım bir paranın kârını topluyormuşum gibi.

Fakat öte yandan, *daha sonra tekrar dene*lerle etrafımı Kızılderililere karşı yük arabalarıyla çevirdiğimi ve ayların, mevsimlerin, koskoca yılların, bir ömrün, her güne damgasını vuran Aziz Daha-sonra-tekrar-dene'den başka bir şey olmaksızın geçip gidebileceğini de biliyordum. *Daha sonra tekrar dene,* Oliver gibiler içindi. *Daha sonra değilse ne zaman?* ise benim parolamdı.

Daha sonra değilse ne zaman? Ya Oliver beni çözdüyse; sırlarımın her birini ve hepsini bu beş keskin sözcükle açığa vurduysa?

Ona karşı tamamen ilgisiz olduğumu düşünmesini sağlamalıydım.

Beni tam bir ruhsal bunalıma sürükleyen şeyse, birkaç gün sonra onunla bahçede konuşurken, sadece Chiara hakkında yaptığım yağcılıklara kulaklarını tümüyle tıkadığını değil, tümüyle yanlış yolda olduğumu da fark etmemdi.

"Yanlış yoldan kastın nedir?"

"Beni hiç ilgilendirmiyor."

Bunları konuşmanın mı, yoksa Chira'nın mı kendisini ilgilendirmediğini kastetti, anlamadım.

"Herkesi ilgilendiriyor."

"Evet, olabilir. Ama beni değil."

Hâlâ belirsizlik.

Konuşmasında, aynı zamanda hem kuru, bıkkın hem de telaşlı bir şeyler vardı.

"Ama ben ikinizi gördüm."

"Gördüğün şey, seni ilgilendirmeyen bir şeydi. Neyse, ben onunla da seninle de böyle bir oyun oynamayacağım."

Sigarasından bir nefes çekti ve bakışıma karşılık verirken her zamanki tehdidini, artroskopik bir isabetlilikle karnınızı yarıp geçen o buz gibi bakışı yöneltti bana.

Omuz silktim. "Tamam, affedersin..." ve kitaplarıma döndüm. Yine sınırımı aşmıştım ve korkunç bir boşboğazlık yapmış olduğumu kabul etmeden, bu durumdan kolayca çıkmam olanaksızdı.

"Belki de *senin* denemen lazımdı," diye söze girdi.

Onun böylesine havai bir tonda konuştuğunu hiç duymamıştım. Terbiye sınırlarının dışına çıktı çıkacak gibi davranan genellikle hep bendim.

"O kız benimle hiçbir ilgisi olsun istemiyor."

"İstemesini ister miydin?"

Konu nereye gidiyordu; birkaç adım ötemde bir tuzağın varlığını hissediyordum?

"Hayır?" diye yanıtladım temkinli bir şekilde, böyle bir çekingenliğin benim "hayır"ımı neredeyse bir soru haline getirdiğini fark etmeksizin.

"Emin misin?"

Acaba, bir vesileyle onu, o kızı hep istediğime mi inandırmıştım?

Meydan okumasına meydan okuyarak karşılık veriyormuşum gibi baktım ona.

"Bildiğin bir şey mi var?"

"Ondan hoşlandığını biliyorum."

"Neyden hoşlandığımdan hiç haberin yok senin," dedim sertçe. "Hiç haberin yok."

Çapkın ve gizemli biri gibi görünmeye çalışıyordum, onun gibi birinin en ufak bir fikrinin olmadığı bir insanlık deneyimi âleminden söz ediyormuşum gibi. Fakat ancak huysuz ve histerik biri gibi görünebilmiştim.

İnsan ruhunu okuma konusunda çok uyanık olmayan biri, sürekli inkârlarımda, Chiara'yla ilgili, gizlemek için çabalanan telaşlı bir kabulün korkunç işaretlerini görürdü.

Ama daha uyanık bir gözlemci, bunu bambaşka bir gerçeğin giriş kapısı gibi düşünürdü: Kapıyı itip açmanın sorumluluğu sana ait; inan bana, duymak istemezsin bunu. Belki de hemen gitmelisin, henüz vakit varken.

Fakat aynı zamanda da biliyordum ki, eğer Oliver gerçeği sezdiğini gösteren bu kadar çok belirti veriyorsa hemen elimden geleni yapıp onu benden uzaklaşmaya bırakmalıydım. Ama böyle bir şeyden kuşkulanmamışsa, o zaman da benim telaşlı sözlerimden ötürü yine aynı şekilde yalnız bırakılmış olacaktı. Sonuç olarak, onun bu konuyu daha ileriye götürüp de ayaklarımın birbirine dolaşmasına yol açmasındansa, Chiara'yı istediğimi düşünmesi beni daha çok sevindirirdi. Hiçbir şey söylemezsem, kendim için tasarlamadığım yahut içten içe kabul edip etmeyeceğimi bilmediğim şeyleri kabul etmiş olacaktım. Hiçbir şey söylemezsem, vücudumun gitmeyi özlediği yere, saatler öncesinden hazırlanmış zekice sözlerin götüreceğinden çok daha çabuk varacaktım. Yüzüm kızaracaktı ve yüzüm kızardığı için yüzüm kızaracaktı, ne söyleyeceğimi şaşıracak ve sonunda çökecektim... ve o zaman nerede olacaktım ben? O ne söyleyecekti?

En iyisi hemen kes şimdi, dedim içimden, *daha sonra tekrar dene*mek konusunda bütün o inanılmaz kararlılığımda hokkabazlık yaparak geçecek bir gün daha yaşamaktansa.

Hayır, en iyisi hiç öğrenmemeliydi. Bununla yaşayabilirdim. Daima, daima yaşayabilirdim bununla. Kabul etmenin ne kadar kolay olduğunu görmek bile hiç şaşırtmadı beni.

Ama yine de aniden, aramızda duyarlı bir an öylesine birdenbire patlak vermişti ki, ona söylemek için yanıp tutuştuğum sözcükler az kalsın ağzımdan kaçıverecekti. Yeşil mayo anları, diyordum bunlara; renk teorim tümüyle yanlış çıktıktan ve bana "mavi" günlerde sevecenlik bekleme ya da "kırmızı" günlerde dikkatli olma konusunda güven vermez olduktan sonra bile.

Müzik bizim için kolay bir konuşma konusuydu, özellikle de ben piyanonun başındayken. Ya da falan filan tarzında bir şey çalmamı istediğinde. İki, üç, hatta dört bestecinin aynı parçada bir araya geldiği ve adaptasyonlarını benim yaptığım kombinasyonları beğeniyordu. Bir gün Chiara popüler bir şarkının melodisini mırıldanmaya başladı ve rüzgârlı bir gün olduğun-

dan kimse plaja gitmediği, hatta dışarıda bile durmadığı için ben aynı şarkının bir Mozart yorumunun Brahms varyasyonunu doğaçlama yaparak çalarken arkadaşlar oturma odasındaki piyanonun başına toplanıverdi. "Nasıl yaptın bunu?" diye sordu Oliver bana bir sabah, *cennet*te yatarken.

"Bazen bir sanatçıyı anlamanın tek yolu, kendini onun yerine koymak, onun içine girmektir. O zaman her şey doğal bir şekilde akıp gider."

Kitaplardan konuştuk yine. Babam hariç hiç kimseyle kitaplar hakkında pek konuşmamıştım.

Ya da müzik hakkında, Sokrates öncesi filozoflar, Amerika'daki üniversite hakkında konuştuk.

Ya da Vimini vardı.

O kızın bizim sabahlarımıza ilk girişi tam da, ben Brahms'ın, Handel'in son varyasyonları üzerine yaptığı bir adaptasyonu çalarken oldu.

Kızın sesi boğucu öğlen sıcağını dağıttı.

"Ne yapıyorsun?"

"Çalışıyorum," diye yanıtladım.

Havuzun kenarında karın üstü yatan Oliver, kürekkemiklerinin arasından ter akarak başını kaldırıp baktı.

"Ben de," dedi, kız dönüp ona da aynı soruyu sorunca.

"Sen konuşuyorsun, çalışmıyorsun."

"Aynı şey."

"Keşke ben de çalışabilsem. Ama kimse bana bir iş vermiyor."

Vimini'yi daha önce hiç görmemiş olan Oliver, bu konuşmanın kurallarını bilmiyormuş gibi, tümüyle çaresiz bir şekilde bana baktı.

"Oliver, Vimini'yle tanış; kendisi kapı komşum olur."

Kız ona elini uzattı, Oliver sıktı.

"Vimini'yle ikimizin doğum günü aynı, fakat o henüz on yaşında. Vimini de bir dâhidir. Senin dâhi olduğun doğru, değil mi Vimini?"

"Öyle diyorlar. Ama bana öyle geliyor ki, galiba değilim."

"Niçinmiş o?" diye sordu Oliver, büyüklük taslıyor gibi görünmemeye çalışarak.

"Doğanın beni dâhi yapması çok uygunsuz bir şey olur da ondan."

Oliver ilk kez bu kadar irkilmiş görünüyordu. "Ne dedin?"

"Bilmiyor, öyle mi?" diye sordu kız bana dönüp.

Başımı sallayarak onayladım.

"Benim pek fazla yaşamayacağımı söylüyorlar."

"Niçin söylüyorlar ki bunu?" Oliver tamamen afallamıştı. "Nereden biliyorsun?"

"Herkes biliyor. Çünkü bende lösemi var."

"Ama sen ne kadar güzelsin, ne kadar sağlıklı görünüyorsun, üstelik çok zekisin," diyerek itiraz etti.

"Dedim ya, kötü bir şaka."

Artık çimlerin üzerine çömelmiş halde duran Oliver'ın elindeki kitap resmen yere düştü.

"Belki bir gün ziyarete gelir, bana kitap okursun," dedi kız. "Ben gerçekten iyi biriyim... sen de iyi birine benziyorsun. Evet, hoşçakal."

Duvarın üzerine çıktı. "Ve seni korkuttuysam özür dilerim... ee..."

Kızın, yanlış seçilmiş bir metaforu düzeltmeye çalıştığı gözle görünüyordu neredeyse.

O gün eğer müzik bizi en azından birkaç saatliğine yakınlaştırmadıysa, Vimini vakası yapmıştı bunu.

Akşama kadar hep o kızdan konuştuk. Söyleyecek bir şey bulmam gerekmiyordu. Sözlerin ve soruların çoğu ondan geldi. Oliver hipnotize olmuştu. Bu sefer kendimden söz etmiyordum.

Hemen arkadaş oldular. Kız hep sabahları, Oliver sabah koşudan ya da yüzmeden döndükten sonra geliyordu ve birlikte bizim bahçe kapısına gidiyorlar, sonra merdivenlerden daima çok temkinli bir şekilde iniyor, kocaman kayalardan birine gidip oturuyor ve kahvaltı vaktine dek konuşuyorlardı. Hayatımda böylesine güzel ya da bundan daha sıcak bir arkadaşlık görme-

miştim. Hiç kıskanmadım ve hiç kimse onların arasına girmeye ya da konuştuklarını gizlice dinlemeye kalkmadı, hele ki ben kesinlikle böyle bir şey yapmadım. Birinde, kayalara inen merdivene giden bahçe kapısını açtıklarında Oliver'ın o kıza elini uzatışını hiç unutmayacağım. Kızın, yanında daha büyük birisi olmadan bu kadar uzağa gittiği çok enderdi.

Geriye dönüp o yazı düşündüğümde, olayların sırasını hiç hatırlayamıyorum. Birkaç anahtar sahne var. Onların dışında tek hatırladığım şey "tekrar" anları. Kahvaltıdan önce ve sonraki sabah ritüelleri: Oliver çimlerin üzerinde ya da havuzun kenarında yatıyor, ben masamda oturuyorum. Sonra yüzme ya da koşu. Sonra onun bir bisiklet alıp kasabadaki çevirmene gidişi. Öteki bahçedeki büyük, gölgeli yemek masasında öğle yemeği, yahut içeride öğle yemeği; daima *yemek cefası* için gelmiş birkaç konukla birlikte. Bol bol güneş ve sessizlikle geçen harika, hoş ikindi saatleri.

Sonra geriye kalan diğer sahneler var: Babam daima, benim vaktimi nasıl geçirdiğimi, niçin hep yalnız olduğumu merak ediyor; annem beni, benden büyük kişiler ilgimi çekmiyorsa yeni arkadaşlar bulmaya, ama her şeyden önce, hep evde takılmaktan vazgeçmeye teşvik ediyor; kitaplar, kitaplar, kitaplar, hep kitaplar ve tüm o müzik partisyonları; ikisi de benden daha çok tenis oynamamı, daha sık dansa gitmemi, insanları tanımamı, yabancıların hayatta niçin çok önemli ve sadece yanına yanaşılacak yabancı bedenler olmadığını kendi başıma bulmamı istiyorlardı. Gerekirse çılgınca şeyler yap, diyorlardı bana boyuna ikisi de, kendi sakar, müdahaleci, fedakârca tarzlarıyla, bir kalp kırıklığının gizemli, sır dolu işaretlerini hiç durmadan araştırıyor, hemen iyileştirmek istiyorlardı, onların bahçesine düşmüş ve yarasından akan kanın hemen durdurulması gereken, yoksa ölecek bir askermişim gibi. Benimle ne zaman istersen konuşabilirsin. Ben de bir zamanlar senin yaşındaydım, derdi babam hep. Sadece senin hissettiğini sandığın şeyler, inan bana, ben onların hepsini yaşadım ve atlat-

tım, hem de birden çok kez... bazılarını hiç anlayamadım ve bazılarında da bugün senin kadar cahilim ama yine de, insan yüreğindeki hemen her dönemeci, her bilet gişesini, her odayı biliyorum.

Başka sahneler de var: Yemek sonrası sessizlik; kimimiz uyukluyor, kimimiz çalışıyor, bazıları bir şey okuyor, tüm dünya suskun yarım tonların keyfini çıkarıyor. Cennet gibi saatlerdi; bizim evin ötesinden gelen sesler öylesine yumuşacık süzülerek ulaşırdı ki, sürüklenip gittiğimden hiç kuşkum yoktu. Sonra, ikindi vakti tenis. Duş ve kokteyller. Akşam yemeğini beklemeler. Yine konuklar. Yemek. Oliver'ın çevirmene ikinci kez gidişi. Kente doğru yürüyüş ve gece geç vakit, bazen yalnız, bazen arkadaşlarla geri dönüş.

Sonra birtakım istisnalar var: Oturma odasından çıkmayıp, müziği ve evdeki tüm pencerelere çarpan dolunun sesini dinlediğimiz fırtınalı gün. Işıklar gitmiş, müzik susmuştu ve birbirimizin yüzlerinden başka bir şey kalmamıştı. *San Lui* diye telaffuz ettiği St. Louis, Missouri'deki korkunç yıllarını heyecanlı bir cıvıltıyla anlatıp duran bir teyze, tomurcuk çayın kokusuyla gelen annem ve arka fonda, Mafalda'yla Manfredi'nin aşağıdaki mutfaktan yükselen sesleri; yüksek tıslamalar çıkararak tartışan bir karı kocanın ihtiyatlı fısıltıları. Dışarıda, kötü havayla mücadele ederek, yağmurda bile hep ot yolan bahçıvanın zayıf, pelerinli, kapüşonlu görüntüsü; babam oturma odası penceresinin ardından ellerini kollarını sallayarak işaret ediyor ona, *Geri dön Anchise, geri dön.*

"Bu herifi görünce tüylerim diken diken oluyor," demişti teyzem.

"O herifin altından bir yüreği var," demişti babam.

Fakat tüm o saatler korku dolu bir gerilime sahipti, sanki korku, derin düşüncelere dalmış bir hayalet ya da küçük kasabamızda kısılıp kalmış, isli kanatlarıyla, canlı her şeye asla yıkanıp temizlenmeyen bir karanlık bulaştıran tuhaf, kayıp bir kuşmuş gibi. Neyden korktuğumu da, niçin bu kadar endişelendiğimi de, böylesine kolayca paniğe yol açan bu şeyin niçin bazen umutmuş gibi geldiğini ve en karanlık anlardaki umut gibi, böylesine bir

neşe, gerçekdışı bir neşe, çevresi bir ilmekle bağlı bir neşe getirdiğini de bilmiyordum. Oliver'ı gördüğümde yüreğimin çarpıntısı beni hem korkutuyor hem de heyecanlandırıyordu. O geldiğinde korkuyor, gelmediğinde korkuyor, bana baktığında korkuyor, bakmadığında daha da çok endişeleniyordum. Bu şiddetli heyecanın sonunda bitkin düşüyor, kavurucu sıcak ikindilerde pes edip oturma odasındaki divanda uyuyakalıyor ve rüya görüyor olsam da odada kimin olduğunu, kimin parmaklarının ucuna basarak odaya girip çıktığını, kimin ayakta durduğunu, bana kimin ve ne kadar süre baktığını, kimin o günün gazetesini mümkün olan en az hışırtı çıkararak okumaya çalıştığını, sonunda vazgeçip o gecenin film listesine baktığını kesinlikle biliyordum, beni uyandırsalar da uyandırmasalar da.

Korku hiç gitmedi. Bu korkuyla uyanıyor, sabah onun duş aldığını duyup da aşağı ineceğini ve bizimle kahvaltı edeceğini anladığımda, korkunun neşeye dönüştüğünü görüyor, fakat o, kahve içmeyip evin içinden hızla geçerek hemen bahçede çalışmaya koyulduğundaysa bu neşenin pıhtılaşıp kaldığını görüyordum. Öğlenleri, onun bana bir şey söylediğini duymayı beklemenin şiddetli heyecanı, dayanma gücümün üstündeydi. Bir saat falan sonra divanın beni beklediğini biliyordum. Böylesine talihsiz, böyle tümüyle silik, böylesine tutkun, böylesine toy olduğumu görünce kendimden nefret ediyordum. Bir şey söyle, bana bir dokun Oliver. Bana biraz uzun bakarsan gözlerimden akan yaşları görürsün. Gece kapımı çal ve senin için aralık bırakıp bırakmadığımı gör. İçeri gir. Yatağımda daima boş yer var.

En çok korktuğum günlerse, onu bir süre görmediğim zamanlardı; bazen nerede olduğunu bilmeden geçen tüm bir ikindi ve gece. Zaman zaman onu *piazzetta*'dan geçerken yahut daha önce hiç görmediğim kişilerle konuşurken görürdüm. Ama bunlar sayılmazdı, çünkü insanların akşam vakti toplandığı küçük *piazzetta*'da pek bana dönüp bakmaz, başıyla, benden ziyade, oğlu olduğum babama yönelik olması muhtemel bir selam verirdi sadece.

Annemle babam, özellikle de babam ondan çok memnundu. Oliver, yaz konuklarımızın çoğundan daha iyi çalışıyordu. Babama kâğıtlarını düzenlemede yardım ediyor, dış ülkelerle mektuplaşmalarını gayet iyi yürütüyor ve tabii ki kendi kitabında da ilerliyordu. Özel yaşamında ve kendine ait zamanda ne yaptığı kimseyi ilgilendirmezdi; *"Gençler tırıs gidecekse, kim dörtnala gider ki?"*; babamın kullandığı, biçimsiz bir atasözüydü bu. Oliver bizim evde yanlış bir şey yapamazdı.

Annemle babam onun ne zaman bulunup ne zaman bulunmadığına hiç dikkat etmediklerinden, bu zamanların bende gerginlik yarattığını hiç belli etmemenin daha güvenli olacağını düşündüm. Onun yokluğundan ancak, ikisinden biri onun nerede olduğunu merak ettiği zaman söz ediyor, yalnızca onlar kadar endişelenmişim gibi davranıyordum. Ah, doğru ya, gideli çok oldu. Hayır, hiçbir fikrim yok. Çok endişelenmemiş gibi görünmekten de kaçınmam gerekiyordu, çünkü bu da sahte durur ve benim içimi yiyen şey konusunda hemen uyanmalarına yol açardı. Onlar samimiyetsizliği görür görmez fark ederdi. O zamana dek fark edememelerine şaşıyordum zaten. Bana hep insanlara *çabucak bağlandığımı* söylerlerdi. Fakat o yaz, onların *çabucak bağlanmak*la neyi kastettiklerini nihayet anladım. Anlaşılan, bu daha önce de olmuştu ve herhalde ben kendimdeki bir şeyleri fark edemeyecek kadar küçük olduğumdan, bunu onlar fark etmişlerdi. Onların yaşamlarına tehlike bildiren dalgalar göndermiştim. Benim için endişeleniyorlardı. Endişelenmekte haklı olduklarını biliyordum. Tek dileğim, durumun bu kez onların olağan endişelerinin ne kadar ötesinde olduğunu hiçbir zaman öğrenmemeleriydi. Onların hiçbir şeyden kuşkulanmadığını biliyordum ve bu da beni endişelendiriyordu; her ne kadar, tersini hiç istemesem de. Bu durumun bana söylediği, artık şeffaf olmazsam ve yaşamımın bu kadarını gizleyebilirsem, o zaman kendimi onlardan ve Oliver'dan kurtarabileceğimdi... ama ne pahasına; hem ben birisinden kurtulmak mı istiyordum?

Konuşacak kimse yoktu. Kime söyleyebilirdim ki? Mafalda'ya mı? Kadın evi terk edip giderdi. Teyzeme mi? Herkese söylerdi herhalde. Marzia'ya, Chiara'ya, diğer arkadaşlarıma mı? Saniyesinde terk ederlerdi beni. Geldikleri zaman, kuzenlerime mi? Asla. Babam çok liberal görüşlüydü... ama ya bu konuda? Başka kime? Öğretmenlerimden birine yazmak mı? Bir doktora görünmek mi? Bir deli doktoruna gitmem mi lazım demek oluyor bu? Oliver'a söylemek mi?

Oliver'a söyle. Senden başka söyleyeceğim kimse yok Oliver ve korkarım, söylemem gereken kişi sen olacaksın...

Evin tümüyle boş olduğunu bildiğim bir öğleden sonra onun odasına çıktım. Dolabını açtım ve konuklar olmadığında burası benim odam olduğundan, sanki alt çekmecelerden birinde bıraktığım bir şeyi arıyormuşum gibi yaptım. Onun kâğıtlarını karıştırmayı planlamıştım ama dolabını açar açmaz o şeyi gördüm. Bir askıda asılı duran şey, onun o sabah giydiği ve denize girmediği için de balkonda kurumaya bırakılmayıp dolaba asılmış kırmızı mayosuydu. Onu aldım; daha önce, hiç kimsenin özel eşyalarına bakmamıştım. Mayoyu yüzüme yaklaştırdım, sonra yüzümü onun içine sürdüm, sanki onun içine girip sığınmaya ve kıvrımlarının arasında kaybolmaya çalışırmış gibi... Demek o, vücudu güneş losyonuyla sıvanmamışken böyle kokuyor, o böyle kokuyor, o böyle kokuyor, diyordum boyuna kendi kendime ve mayonun içine bakıp, kokusundan daha da özel bir şey arıyor, sonra her tarafını öpüyor, sanki bir kıl, herhangi bir şey bulup yalamak, mayonun tümünü ağzıma sokmak ve onu bir çalabilsem, ebediyen bende tutmak, Mafalda'nın yıkamasına asla izin vermemek, kış aylarında, evdeyken onu çıkarmak ve koklayarak, Oliver'ı benim yanımda çıplakmış gibi canlandırmak istiyordum. Bir itkiyle, kendi mayomu çıkarıp onunkini giymeye başladım. Ne istediğimi biliyordum ve insanların, kanlarında yüksek oranda alkol varken bile asla girmeyecekleri risklere girmelerine yol açan, sarhoşça bir delilik halinde istiyor-

dum bunu. Mayosunun içinde boşalmak ve kanıtı, bulsun diye orada bırakmak istiyordum. O sırada daha çılgınca bir düşünce gelip aklımı başımdan aldı. Onun yatağını açtım, mayosunu çıkardım ve çarşaflarının arasına girip göğsüme bastırdım, çıplak bir halde. Bırak böyle bulsun beni; çaresini bulurum, öyle ya da böyle. Yatağın verdiği duyguyu hatırladım. Benim yatağım. Ama her tarafımda onun kokusu vardı, sağlıklı ve bağışlayıcı; Yom Kippur günü bir tapınakta, hemen yanımda durup tallisini* başımın üstüne koyan yaşlı bir adamın birdenbire tüm vücudumu saran tuhaf kokusu gibi ve ben neredeyse kaybolup gitmişken, ebediyen dört bir yana dağılmış, ama zaman zaman birisi ya da bir başkası aynı bez parçasına sarındığında tekrar bir araya gelen bir ulusla birleşmiştim. Oliver'ın yastığını yüzümün üstüne koyup çılgınca öptüm ve yastığı bacaklarımın arasına kıstırıp, dünyada hiç kimseye söylemeye cesaret edemediğim şeyi söyledim. Sonra Oliver'a ne istediğimi söyledim. Bir dakika bile sürmedi.

Bu sır vücudumdan çıkmıştı. Yani Oliver görse ne fark ederdi. Yani beni yakalasa ne fark ederdi. Yani ne, yani ne, yani ne.

Onun odasından çıkıp kendi odama giderken, aynı şeyi tekrar deneyebilecek kadar çılgın olup olamayacağımı merak ediyordum.

O akşam kendimi, evdeki herkesin nerede olduğunu dikkatle takip ederken buldum. Utanç dürtüsü hiç düşünmediğim kadar çabuk geldi. Tekrar yukarı sıvışmam için herhangi bir şeyin olması gerekmiyordu.

Bir akşam babamın kütüphanesinde kitap okurken, bir prensese delice âşık olmuş genç ve yakışıklı bir şövalyenin hikâyesine rastladım. Prenses de şövalyeyi seviyor ama prensin sevgisinin pek farkında değilmiş gibi görünüyor ve şövalye, aralarında gelişen arkadaşlığa rağmen, yahut belki de bizzat o arkadaşlık yüzünden, kadının ürkütücü samimiyetinden ötürü öylesine aciz ve suskun bir hale geliyor ki, sevgisinden kesinlikle söz

* Yahudilerin dinsel törenlerde baş ve omuzlarına örttükleri şal. (ç.n.)

açamıyor. Bir gün kadına birdenbire soruveriyor: "Söylemek mi daha iyi, ölmek mi?"

Ben asla böyle bir soruyu soracak cesareti bulamamıştım.

Fakat onun yastığına söylediğim şeyler, en azından bir an için gerçeği prova ettiğimi, su yüzüne çıkardığımı, aslında bunları söylemenin hoşuma gittiğini gösterdi bana; Oliver tesadüfen tam o sırada gelse, aynada kendi yüzüme karşı bile söyleyemediğim şeyleri mırıldanıyor olacağımı, buna hiç aldırmayacağımı, bunda hiçbir sakınca görmeyeceğimi... bırak öğrensin, bırak görsün, bırak hüküm de versin isterse... dünyaya söyleme sadece... şu anda benim için dünya sen olsan bile, gözlerinde dehşete kapılmış, aşağılama dolu bir dünya duruyor olsa bile. Senin o çelik gibi bakışların, Oliver, bunu sana söylediğimde o bakışla karşılaşmaktansa ölürüm daha iyi.

II. BÖLÜM

Monet'nin Taraçası

Temmuzun sonuna doğru nihayet her şey ortaya çıktı. Anlaşıldı ki, Chiara'dan sonra bir dizi *cotte*, yani anlık vurulmalar, mini vurulmalar, tek gecelik vurulmalar, çılgınlıklar, daha kim bilir neler vardı. Her şeyin sonunda, benim için şurası gayet açıktı: Oliver'ın siki B.'nin her yerinde çalışmıştı. Her kız dokunmuştu ona, onun o sikine. O kim bilir kaç vajinaya, kaç ağza girmişti. Bunu düşünmek hoşuma gitti. Onu bir kızın bacaklarının arasındayken düşünmek hiç rahatsız etmedi beni; kız ona bakarak yatıyor, Oliver'ın güneşten bronzlaşmış, parıldayan geniş omuzları bir aşağı bir yukarı hareket ediyor; o gün yastığını bacaklarımın arasına aldığımda düşlediğim gibi.

*Cennet*inde müsveddelerini gözden geçirirken onun omuzlarına baktığım anda, bu omuzların dün gece nerede olduğunu düşünüyordum. Her yer değiştirdiğinde kürekkemiklerinin hareketi nasıl da rahat ve serbestti, nasıl da kaygısızca parlıyorlardı güneşte. Bu omuzlar, geçen gece onun altına yatan ve onları dişleyen kadına deniz tadı mı vermişti? Yoksa güneş losyonu tadı mı? Ya da ben içlerine girdiğimde çarşaflarından yayılan kokuyu mu?

Onun gibi omuzlarım olmasını nasıl isterdim. Öyle omuzlarım olsaydı, onların özlemini çekmezdim belki de, kim bilir?

Muvi star.

Onun gibi olmak mı istiyordum? O olmak mı istiyordum? Ya da sadece, ona kavuşmak mı istiyordum? Ya da "olmak" ve "kavuşmak" birinin vücuduna dokunmanın ve dokunmayı istediğimiz o kişi olmanın tek ve aynı olduğu bu sonsuz döngüde sadece bizden onlara, onlardan bize ve yeniden onlara geçen bir nehrin karşılıklı kıyılarındaki arapsaçına dönmüş arzu için tümüyle uygunsuz fiiller midir; ki bu arzunun kapakçıkları,

zaman tünelleri ve gizli bölmeleri olan, adına kimlik dediğimiz çekmeceleri gibi, kalbin odacıkları da aldatıcı bir mantık paylaşırlar; gerçek yaşamla yaşanmamış yaşam arasındaki, olduğumuz kişiyle olmak istediğimiz kişi arasındaki en kısa mesafe, M.C. Escher'in şeytani bir acımasızlıkla tasarladığı bükümlü bir merdivendir. Ne zaman ayırdılar bizi, senle beni, Oliver? Ve ben niçin bilmiyordum bunu, sen niçin bilmiyordun? Ben her gece senin yanında yatmayı düşünürken, istediğim senin bedenin mi, yoksa sanki benimmiş gibi senin bedeninin içine girmek ve sahiplenmek mi istiyorum, tıpkı senin mayonu giyip de sonra çıkardığımda yaptığım gibi, boyuna, o gün senin benim içime, sanki bedenim senin mayonmuş, yuvanmış gibi girdiğini hissetmeyi hayatımda hiçbir şeyi arzulamadığım kadar delice arzulayarak? Sen benim içimde, ben senin içinde...

Sonra o gün geldi. Bahçedeydik; okumayı yeni bitirdiğim küçük romandan söz ettim ona.

"Söylese mi yoksa ölse mi, bilmeyen şövalye. Daha önce söylemiştin."

Belli ki daha önce söz etmiş fakat unutmuştum.

"Evet."

"Peki, söylüyor mu söylemiyor mu?"

"Söylemek daha iyi, diyor kadın. Ama kadın tetikte. Bir yerlerde bir tuzak var, anlıyor."

"Yani adam söylüyor mu?"

"Hayır, bir şeyler uyduruyor."

"Al işte."

Kahvaltıdan hemen sonraydı. O gün ikimizin de canı çalışmak istemiyordu.

"Bak, kasabadan bir şey almam lazım."

Bir şey daima, çevirmenin yazdığı son sayfalardı.

"Ben gideyim istersen."

Bir an hiçbir şey söylemeden oturdu.

"Hayır, beraber gidelim."

"Şimdi mi?" Aslında demek istediğim, "Gerçekten mi?"ydi.

"Tabii, yapacağın daha iyi bir şey var mı?"

"Hayır."

"Öyleyse gidelim." Yıpranmış yeşil sırt çantasına birkaç sayfa koyup omzuna attı.

B.'ye son kez bisikletle gittiğimiz günden beri hiç birlikte bir yere gitmemizi istememişti.

Dolmakalemimi bıraktım, nota defterimi kapattım, kâğıtlarımın üstüne yarısı dolu bir limonata bardağı koydum ve gitmek üzere kalktım.

Barakaya giderken garajın önünden geçtik.

Her zamanki gibi, Mafalda'nın kocası Manfredi, Anchise'yle tartışıyordu. Bu kez onu domateslere aşırı su vermekle suçluyordu ve bu tümüyle yanlıştı, çünkü çok hızlı büyüyorlardı. "Unlu gibi olacaklar" diye yakınıyordu.

"Bak. Domatesler benim işim, araba sürmek senin işin ve hepimiz işimizden memnunuz."

"Anlamıyorsun," diye diretti, "benim zamanımda domatesler bir noktada, bir yerden ötekine, bir yerden diğerine hep aktarılırdı ve yanlarına fesleğen ekilirdi. Ama tabii siz ordudan gelenler her şeyi biliyorsunuz."

"Haklısın..." Anchise onu kaale almıyordu.

"Tabii ki haklıyım. Seni orduda tutmamalarına şaşmamak lazım."

"Haklısın. Beni orduda tutmadılar."

İkisi de bizi selamladı. Bahçıvan, Oliver'a bisikletini verdi. "Dün gece tekerleği tamir ettim, epey uğraşmak gerekti. Lastiklere de hava bastım."

Manfredi hiç bu kadar sinirlenmemişti.

"Bundan sonra, tekerlekleri ben tamir edeceğim, sen domates yetiştireceksin," dedi gücenmiş şoför.

Anchise alaycı bir şekilde gülümsedi. Oliver da gülümsemesine karşılık verdi.

Kente giden anayola çıkan selvili yola vardığımızda Oliver'a, "Bu adam tüylerini diken diken etmiyor mu?" diye sordum.

"Kim?"

"Anchise."

"Hayır, niçin? Geçen gün buraya dönerken düştüm, bir yerlerim epey kötü sıyrıldı. Anchise ısrarla, büyücü karışımı gibi bir şey sürdü. Bisikleti de benim için tamir etti."

Bir eliyle gidonu tutarken, diğer eliyle gömleğini kaldırıp sol kalçasındaki kocaman bir sıyrığı ve yarayı gösterdi.

"Yine de o adam benim tüylerimi diken diken ediyor," dedim, teyzemin hükmünü tekrarlayarak.

"Gariban bir adamcağız işte."

O yaraya dokunmalı, okşamalı, tapınmalıydım.

Kasabaya giderken, Oliver'ın ağırdan aldığını fark ettim. Her zamankinin aksine acelesi yoktu; hızlanmıyor, yokuşu her zamanki sporcu gayretiyle çıkmıyordu. Çalışmak üzere kâğıtlarına geri dönmek ya da plajdaki arkadaşlarına katılmak için acele etmiyor veya diğer zamanlardaki gibi benden kaçmıyordu. Belki de yapacağı daha iyi bir şey yoktu. Benim *cennet*teki anlarımdı bunlar ve yaşım küçük olsa da, bunun devam etmeyeceğini, bu anları genellikle huysuzca bir inatla, arkadaşlığımızı pekiştirmeye ya da başka bir düzleme taşımaya çabalayarak berbat etmektense, hiç olmazsa biraz tadını çıkarmam gerektiğini biliyordum. Asla bir arkadaşlık olmayacak, dedim içimden, hiçbir şey değil bu, bir dakikalık bir nimet işte. *Zwischen Immer und Nie. Zwischen Immer und Nie.* "Daima"yla "asla"nın arasında. Celan.

Denize yukarıdan bakan *piazzetta*'ya varınca Oliver durup sigara aldı. Gauloises içmeye başlamıştı. Hiç Gauloises içmemiştim, deneyebilir miyim diye sordum. Kutudan bir *cerino* çıkardı, iki elini yüzümün hemen dibinde siper ederek sigaramı yaktı. "Fena değil, değil mi?" "Hiç fena değil." Bunlar bana onu, bugünü hatırlatacak, dedim içimden; bir aydan az bir süre sonra tümüyle, ardında hiçbir iz bırakmadan gideceğini hatırlayarak.

Onun B.'de kalan günlerini geriye doğru saymaya sanırım ilk kez o zaman başladım.

"Şuna bir bakalım," dedi elimizde bisikletlerimizle, sabah güneşinde, *piazzetta*'nın aşağıdaki tepelere bakan kenarına doğru yürürken.

Daha ileride ve aşağıda denizin muhteşem görüntüsü ve körfezde, dalgaları yaran dev yunuslara benzeyen, çok az sayıda köpük şeritleri vardı. Küçük bir otobüs yokuşu çıkarken, üniformalı üç bisikletli de arkasında çabalıyor, belli ki dumandan yakınıyorlardı. "Bu denizde kimin boğulduğu söyleniyor, biliyorsun," dedi.

"Shelley."

"Peki, cesedi bulununca karısı Mary ve arkadaşları ne yapmış biliyor musun?"

"*Cor cordium*, yüreklerin yüreği," diye yanıtladım, Shelley'in cesedi deniz kıyısında yakılırken, alevler şişmiş bedenini tümüyle sarmadan, bir arkadaşının onun yüreğini tuttuğu sahneye gönderme yaparak. Niçin beni sınıyordu ki?

"Senin bilmediğin bir şey var mı?"

Onu süzdüm. Bu benim ânımdı. Bunu yakalayabilir ya da yitirebilirdim, ama her iki durumda da asla unutmayacağımı biliyordum. Yahut onun iltifatını hatırlayıp büyük bir haz duyabilirdim... ama diğer her şeyin kederini duyarak yaşayacaktım. Belki de bu, hayatımda bir yetişkinle, ne söyleyeceğimi planlamadan konuştuğum ilk andı. Bir şey planlayamayacak kadar gergindim.

"Ben hiçbir şey bilmiyorum Oliver. Hiçbir şey, hiçbir şey bilmiyorum."

"Sen buralardaki herkesten daha çok şey biliyorsun."

Niçin benim, neredeyse trajik konuşma tarzıma kibar bir ego pış pışlamasıyla karşılık veriyordu ki?

"Gerçekten önemli olan şeyleri ne kadar az bildiğimi bir bilsen."

Suyun içinde duruyor, ne boğuluyor ne de kendimi kurtarmak için yüzüyor, olduğum yerde kalıyordum sadece, çünkü burada gerçek vardı; gerçeği söyleyemiyor, ima bile edemiyordum ama yakınımızda bir yerde olduğuna yemin edebilirdim yine de, yüzerken kaybettiğimiz bir kolye gibi: Biliyorum, aşağıda bir yerde. Bir bilseydi; ikiyle ikinin toplamını düşünmesi ve sonsuz-

dan daha büyük bir rakam bulması için ona her türlü fırsatı verdiğimi bir bilseydi keşke.

Fakat anladıysa, o zaman bir şeylerden kuşkulanmış olmalıydı ve bir şeylerden kuşkulandıysa, orada, paralel bir yolun öte tarafından beni gözlüyor olmalıydı çelik gibi, düşmanca, donuk, keskin, her şeyden haberdar bakışlarıyla.

Bir şey keşfetmiş olmalıydı, ama bunun ne olduğunu Tanrı bilirdi sadece. Belki de şaşırmamış görünmeye çalışıyordu.

"Ne tür önemli şeyler?"

İkiyüzlülük mü yapıyordu?

"Ne tür şeyler olduğunu biliyorsun. Şu ana kadar, herkesin içinde, bunu bilecek tek kişi *sensin.*"

Sessizlik.

"Niçin söylüyorsun bana bunları?"

"Çünkü bilmen gerektiğini düşündüm."

"Çünkü bilmem gerektiğini düşündün." Sözlerimi yavaşça tekrarlayarak bunların tam anlamını kavramaya çalışıyor, süzgeçten geçiriyor, sözcükleri tekrarlayarak zaman kazanıyordu. Demir, biliyordum, kızgın tavındaydı.

"Çünkü *sen* bilesin istiyorum," sözleri döküldü ağzımdan. "Çünkü bunu söyleyebileceğim senden başka hiç kimse yok."

İşte, söylemiştim.

Sözlerimden bir anlam çıkıyor muydu?

Müdahale etmek ve konuşmayı denizle ve yarınki havayla ve babamın her yıl bu zaman için söz verdiği üzere, yelkenliyle E.'ye gitmenin iyi bir fikir olup olmadığıyla ilgili bir şeyler söyleyerek başka yöne çevirmek üzereydim.

Ama takdire değer bir şekilde, böyle bir şey yapmama fırsat vermedi.

"Ne dediğini biliyor musun sen?"

Bu kez başımı çevirip denize baktım ve son yanıltmacam, son kabuğum, son kaçışım olan bulanık ve bitkin bir tonla, "Evet, ne dediğimi biliyorum," dedim, "ve sen söylediklerimin *hiçbirini* yanlış anlamadın. Ben pek iyi konuşamam. Ama benimle bir daha hiç konuşmazsan memnun olurum."

"Dur. Söylediğini düşündüğüm şeyi mi söylüyorsun?"

"Ee... evet." Artık baklayı ağzımdan çıkarmışken, polise teslim olduktan sonra, dükkânı nasıl soyduğunu bir başka polis memuruna daha itiraf eden bir suçlu gibi rahat ve hafifçe kızgın bir hava takınabilirdim.

"Beni burada bekle, hemen çıkıp bazı kâğıtlar alacağım. Gitme sakın."

Ona, güvendiğimi gösteren bir gülümsemeyle baktım.

"Hiçbir yere gitmeyeceğimi gayet iyi biliyorsun."

Bu da bir itiraf değilse nedir? dedim içimden.

Beklerken, ikimizin bisikletini de tutarak, kasabanın, Birinci Dünya Savaşı'ndaki Piave Muharebesi'nde şehit düşmüş gençler için yapılmış savaş anıtına doğru yürüdüm. İtalya'daki bütün küçük kasabalarda buna benzer anıtlar vardır. İki küçük otobüs hemen yakında durmuş, yolcuları –komşu köylerden alışveriş için gelen yaşlı kadınları– indiriyordu. Küçük *piazza*'da, hasır arkalıklı, çarpık bacaklı, küçük sandalyelere ya da park banklarına oturmuş, kasvetli, eski, soluk renkli takımlar giymiş, çoğu erkek olan yaşlılar vardı. Orada, Piave Nehri'nde yitirdikleri gençleri hâlâ hatırlayan kaç kişi kalmıştır, diye düşündüm. Onları tanımış olmak için, bugün en azından seksen yaşında olmanız gerekirdi. Ve o günlerde onlardan daha büyük olmanız için en azından yüz, belki de daha yaşlı olmalıydınız. Yüz yaşında, yitirmeyi ve kederi yenmesini öğrenmiş olursunuz muhakkak... yoksa bunlar ölünceye dek peşinizi bırakmaz mı? Yüz yaşında, kardeşler unutulur, oğullar unutulur, sevilenler unutulur, kimse hiçbir şeyi hatırlamaz, en perişan olmuşlar bile hatırlamayı unutur. Anneler ve babalar öleli çok uzun zaman olmuştur. Hatırlayan çıkar mı?

Aklımdan bir düşünce geçti birden: Torunlarım bugün bu *piazzetta*'da neler konuşulduğunu bilecek mi? Bilen biri çıkacak mı? Yoksa bunlar yok olup gidecek mi, bir parçamın böyle olmasını istediğini fark ettiğim gibi? Kaderlerinin bugün bu *piazzetta*'da, uçurumun ne kadar yakınında durduğunu bilecekler mi? Bu düşünce hoşuma gitti ve o günün geri kalanına biraz uzaktan bakmak için gereken mesafeyi sağladı bana.

Otuz-kırk yıl sonra buraya tekrar geleceğim ve bir gün unutmayı ne kadar istesem de, asla unutamayacağımı bildiğim bir konuşmayı hatırlayacağım yine. Buraya karımla, çocuklarımla gelecek, onlara görülecek yerleri, körfezi, yerel kafeleri, Le Danzing'i, Grand Hotel'i göstereceğim parmağımla. Sonra burada duracak, heykeli, bana Oliver adında birini hatırlatacak hasır arkalıklı sandalyeleri ve sarsak tahta masaları arayacağım.

Oliver geri döndüğünde ağzından dökülen ilk sözler, "Şu gerzek Milani sayfaları karıştırmış, hepsini yeniden daktilo edecek," oldu. "Yani bugün çalışacağım hiçbir şey yok ve bu yüzden tam bir gün geri kalacağım."

Şimdi konudan kaçmak için bahaneler bulma sırası ondaydı. İstiyorsa, onun bu işten kurtulmasına kolayca yardım edebilirdim. Denizden, Piave'den ya da Herakleitos'un "Doğa saklanmayı sever" yahut "Kendimi aramaya gittim" gibi sözlerinden konuşabilirdik. Ve bunlar olmazsa, günlerdir konuştuğumuz, E.'ye yolculuk vardı. Ayrıca, yakında gelecek olan oda müziği topluluğu da vardı.

Yolumuzun üzerinde, annemin hep çiçek ısmarladığı bir dükkânın önünden geçtik. Çocukken, durmadan akan bir su perdesiyle yıkanan o geniş vitrini seyretmek hoşuma giderdi; sular aşağıya daima öylesine yumuşak bir hareketle kayardı ki, dükkâna büyülü, gizemli bir hava verir ve bu da bana filmlerde görüntünün bulanıklaşarak bir flashback'in başladığının gösterilmesini hatırlatırdı.

"Keşke hiç söylemeseydim," dedim sonunda.

Bunu der demez, aramızda var olan azıcık bir büyüyü bozduğumu hissettim.

"Hiç söylememişsin gibi davranacağım."

Dünyayla hiçbir sorunu olmayan böylesi bir adamdan hiç beklemediğim bir yaklaşımdı bu. Bizim evde böyle bir cümlenin kullanıldığını asla duyamazdım.

"Yani bunun anlamı, birbirimizle küsmeyip konuşacağız, ama gerçek anlamda değil, öyle mi?"

Bunu düşündü.

"Bak, böyle şeyleri konuşamayız. Gerçekten konuşamayız."

Çantasını omzuna attı ve yokuş aşağı inmeye başladık.

On beş dakika önce tam bir azap halindeydim; cesaretim tümüyle yok olmuş, tüm duygularım yaralanmış, ayaklar altına alınmış, Mafalda'nın havanındaki gibi ezilmiş, sonunda hepsi toz haline gelmişti ve korkuyla öfkeyi ya da sadece bir arzu kıpırtısını birbirinden ayıramıyordunuz. Fakat o anda, sevinçle beklenecek bir şey vardı. Artık, elimizdeki kartları masaya açtığımız o anda gizlilik, utanç gitmiş, fakat onlarla birlikte, haftalardır her şeyi canlı tutan, o konuşulmayan bir damla umut da yok olmuştu.

Artık moralimi sadece manzara ve güzel hava yüksek tutabilirdi. Günün o saatinde tümüyle bizim olan ve güneşin gölgesiz yerlere vurmaya başladığı bomboş köy yolunda birlikte bisiklet sürmek de. Peşimden gelmesini söyledim, çoğu turistin ve yabancının hiç görmediği bir yer gösterecektim ona.

"Eğer vaktin varsa," diye ekledim, bu kez ısrarcı olmak istemiyordum.

"Vaktim var." Bu sözcükler, ses tonundaki kayıtsız bir kıvraklıkla söylenmişti, sanki sözlerimdeki abartılı nezaketi biraz komik bulmuş gibi. Ama bu, halihazırda var olan konuyu tartışmamak için verilmiş küçük bir ödündü belki de.

Anayoldan sapıp uçurumun kenarına yöneldik.

"Burası," dedim onun ilgisini canlı tutmayı amaçlayan bir başlangıç yaparak, "Monet'nin resim yapmaya geldiği yer."

Çalılıkların arasından ince, bodur palmiyeler ve yumru yumru zeytin ağaçları sivrilmişti. Sonra, ağaçların ötesinde, uçurumun en kenarına doğru giden bir yokuşun üzerinde, deniz çamlarının kısmen gölgelediği küçük bir tepe vardı. Bisikletimi ağaçlardan birine dayadım, Oliver da öyle yaptı ve ona karşıdaki taraçayı gösterdim. "Şimdi bir bak," dedim olağanüstü zevkle, sanki kendi lehime söyleyebileceğim her şeyden daha etkili bir şey ifşa ediyormuşum gibi.

Aşağımızda sessiz sakin bir koruluk vardı. Hiçbir yerde ne bir uygarlık belirtisi, ne bir ev, ne bir iskele ne de bir balıkçı kayığı

görünüyordu. Biraz daha uzakta, her zamanki gibi, San Giacomo'nun çan kulesi, gözlerinizi biraz zorlarsanız N.'nin silueti, biraz daha zorlarsanız bizim eve benzeyen bir şey vardı ve komşu villalar, Vimini'nin oturduğu villa ve Moreschi ailesininki; Oliver'ın muhtemelen iki kızıyla da yattığı Moreschi'lerin; ayrı ayrı mı yoksa birlikte mi, kim bilir, bu noktadan sonra kimin umurunda?

"Burası benim yerim. Yalnızca benim. Kitap okumak için buraya gelirim. Burada okuduğum kitapların sayısını bilmiyorum."

"Yalnız kalmayı seviyor musun?" diye sordu.

"Hayır. Kimse yalnız kalmayı sevmez. Ama yalnızlıkla yaşamayı öğrendim."

"Sen her zaman böyle bilge misin?" diye sordu. Benimle konuşmaya lütfen tenezzül eder ve konferans çekermişçesine bir tonda konuşmaya başlayıp da sonrasında, daha çok dışarı çıkmam, daha çok arkadaş edinmem ve arkadaş edindikten sonra da onlara karşı bencilce davranmamam gerektiğini söyleyen diğerlerine mi katılacaktı? Yoksa bu onun, ailenin deli doktoru/part-time arkadaşı rolünün bir girizgâhı mıydı? Yoksa yine tümüyle yanlış mı anlıyordum onu?

"Bilge falan değilim. Dedim sana, ben bir şey bilmiyorum. Sadece kitapları ve sözcüklerin nasıl yan yana dizileceğini bilirim... ama bu, benim için en önemli şeyler hakkında konuşmayı biliyor olduğum anlamına gelmez."

"Ama şu anda yapıyorsun bunu... bir şekilde."

"Evet, bir şekilde... ben her şeyi daima böyle söylerim işte: Bir şekilde."

Ona bakmamak için denize bakarak otların üstüne oturdum ve onun, benden bir-iki metre öteye, ayak parmaklarının ucuna basarak çömeldiğini fark ettim; sanki her an ayağa kalkıverecek ve bisikletlerimizi bıraktığımız yere geri dönecekmiş gibiydi.

Onu buraya sadece küçük dünyamı göstermek için değil, küçük dünyamdan onu kabul etmesini istemek ve yaz ikindilerinde yalnız kalmak için geldiğim yerin onu tanıması, değerlen-

dirmesi, oraya uygun olup olmadığını görmesi, onu anlaması ve buraya tekrar geldiğimde, bu anı hatırlayabilmek için de getirdiğim hiç aklıma gelmemişti. Ben buraya, bilinen dünyadan kaçmak ve kendi yarattığım, başka bir dünyayı bulmak için geliyordum; aslında ona kendi füze rampamı tanıtıyordum. Yapmam gereken tek şey, burada okuduğum yapıtları saymaktı ve böylece, yolculuk yaptığım tüm yerleri öğrenmiş olacaktı.

"Senin bir şeyleri anlatma tarzın hoşuma gidiyor. Niçin kendini hep aşağı görüyorsun?"

Omuz silktim. Kendimi eleştiriyorum diye mi eleştiriyordu beni?

"Bilmiyorum. Sen de bilmiyorsun, sanırım."

"Başkalarının ne düşündüklerinden korkuyor musun?"

Başımı salladım. Ama yanıtı bilmiyordum. Yahut belki de öylesine açıktı ki, yanıt vermem gerekmiyordu. Kendimi böylesine savunmasız, böylesine çıplak hissetmeme yol açan anlar bunlardı işte. Beni köşeye sıkıştır, tedirgin et ve sana tepki vermiyorsam beni çözdün demektir. Hayır, yanıt olarak söyleyeceğim hiçbir şey yoktu. Ama kımıldamıyordum da. İçimden, onu eve tek başına dönmeye bırakmak geliyordu. Ben öğle yemeği vakti dönebilirdim.

Bir şeyler söylememi bekliyor, gözünü dikmiş bana bakıyordu.

Bu bence, onun bakışına karşılık verme cesaretini ilk kez bulduğum andır. Normalde, şöyle bir bakış atar ve sonra gözlerimi kaçırırdım –gözlerimi kaçırırdım, çünkü onun gözlerinin güzel, berrak gölünde davet edilmeden yüzmek istemiyordum– ve hiçbir zaman, orada istenip istenmediğimi öğrenmeme yetecek kadar beklemedim; gözlerimi kaçırırdım, çünkü birisinin bakışlarına karşılık veremeyecek kadar ürkektim; gözlerimi kaçırırdım, çünkü bir şeyleri ele vermek istemiyordum; gözlerimi kaçırırdım, çünkü onun ne kadar önemsediğini değerlendiremiyordum. Gözlerimi kaçırırdım, çünkü onun o çelik gibi bakışı bana hep, onun ne kadar uzun boylu durduğunu ve benim ondan ne kadar aşağı bir düzeyde olduğumu hatırlatırdı. Şimdi, o anın sessizliğinde bakışına karşılık verişim ona meydan okumak yahut artık utangaç olmadığımı göstermek için

değil, teslim olmak içindi; ben buyum, sen busun, istediğim bu, aramızda gerçekten başka bir şey yok şimdi ve gerçeğin olduğu yerde hiçbir engel yoktur, hilekâr bakışlar yoktur ve bundan bir şey çıkmazsa, ikimizden birinin, olabilecek şeylerden habersiz olduğu hiç söylenmesin demek içindi. Hiçbir umudum kalmamıştı ve onun bakışına karşılık verişim belki de artık yitirecek hiçbir şey kalmadığındandı. Tek ve aynı hareketle hem meydan okuyan, hem de kaçan birinin, her şeyin farkında, "haydi bir öp beni de görelim bakalım" bakışıyla karşılık verdim ona.

"İşleri benim için çok zorlaştırıyorsun."

Acaba, bakışmamızdan mı söz ediyordu?

Pes etmedim. O da etmedi. Evet, bakışmamızdan söz ediyordu.

"Niçin işleri zorlaştırıyor muşum?"

Yüreğim öyle hızlı çarpıyordu ki tutarlı konuşmam olanaksızdı. Yüzüme kan hücum ettiğinin anlaşılmasından bile utanmamıştım. Bırak öğrensin, bırak.

"Çünkü çok yanlış bir şey olurdu."

"*Olurdu* mu?" diye sordum.

Bir umut ışığı var mıydı, yani?

Otların üzerine oturdu, sonra sırtüstü yatıp kollarını başının altına koydu gökyüzüne bakarak.

"Evet, *olurdu*. Bu hiç aklımdan geçmemiş gibi davranacak değilim."

"En son öğrenen de ben olacağım."

"Evet, aklımdan geçti. Tamam mı! Neler oluyor sanıyordun sen?"

"Olmak mı?" Soru sorarak beceriksizce çabalıyordum. "Hiçbir şey." Biraz daha düşündüm. "Hiçbir şey," diye tekrarladım, sanki belli belirsiz sezmeye başladığım şey öylesine şekilsiz bir şeymiş ki, benim tekrar tekrar "hiçbir şey"lerim onu kolayca itip o dayanılmaz sessizlik boşluklarını dolduracakmış gibi. "Hiçbir şey."

"Anlıyorum," dedi sonunda. "Sen yanlış anladın arkadaşım." Azarlayıcı bir tenezzül etmişlik vardı konuşma tarzında. "Eğer kendini daha iyi hissetmeni sağlayacaksa, kendimi frenlemem gerekiyor. Bunu sen de bilsen iyi olur."

"Yapabileceğim en iyi şey, aldırmıyormuş gibi görünmektir."

"O kadarını epeydir biliyorduk," diye kestirip attı hemen.

Ezilmiştim. Onca zamandır, onu bahçede, balkonda, plajda görmezden gelmenin ne kadar kolay olduğunu göstererek ona yüz vermiyormuş gibi yaptığımı sanırken, ta içimi okumuş ve benim hamlemin huysuzca, hesaplı kitaplı olduğunu görmüştü.

Tomurcuklanan umutlarımı boğan da onun, aramızdaki bütün su tahliye kanallarını açan itirafından başka bir şey değildi. Buradan nereye gidebilirdik ki? Buna eklenecek ne vardı? Bir dahaki sefere, konuşmuyormuş gibi yapacağımız, fakat aramızdaki soğukluğun hâlâ sahte olduğundan artık emin olamadığımız zaman ne olacaktı?

Bir süre daha konuştuk, sonra konuşma tavsadı. Elimizdeki kartları açtıktan sonra, bunlar artık gereksiz ve boş laflarmış gibi geliyordu.

"Demek Monet'nin resim yapmaya geldiği yer burası."

"Sana evde göstereceğim. Bizdeki bir kitapta, burada yapılmış resimlerin harika röprodüksiyonları var."

"Evet, göstermelisin."

Himaye edici bir yardımcı oyuncu rolü oynuyordu. Bundan hiç hoşlanmamıştım.

İkimiz de tek kolumuza yaslanmış, manzarayı seyrediyorduk.

"Sen dünyanın en şanslı çocuğusun," dedi.

"Sandığından da öte."

Bu sözlerimi düşünsün diye sustum. Sonra, herhalde, dayanılmaz hale gelen sessizliği bozmak için, "Çoğu yanlış ama," sözleri çıktı ağzımdan.

"Ne? Ailen mi?"

"Onlar da."

"Bütün yaz boyu burada yaşamak, tek başına kitap okumak, babanın her yemeğe serptiği bütün o masa cefalarıyla tanışmak mı?" Benimle dalga geçiyordu yine.

Zorla gülümsedim. Hayır, o da değildi.

Bir an sustu.

"Biz, demek istiyorsun."

Yanıt vermedim.

"Bir bakalım, o zaman..." Ben farkına varmadan bana sokulmuştu. Çok yakınız, dedim içimden, onunla, rüyalarım ya da sigaramı yaktığı anın dışında hiç bu kadar yakın olmamıştım. Kulağını biraz daha yaklaştırsa kalbimin sesini duyacaktı. Böyle bir şeyi romanlarda okumuş, fakat o zamana dek hiç inanmamıştım. Doğrudan yüzüme dikmişti gözlerini, yüzüm hoşuna gitmiş de incelemek, oyalanmak istiyormuş gibi, sonra parmağıyla altdudağıma dokundu ve parmağı önce sağdan sola, sonra soldan sağa tekrar tekrar gezinirken ben öylece yatmış onu seyrediyordum, şimdi gerçekleşebilecek her şeyden ve geri dönüşü olmayacağından ötürü beni korkutan gülümseyişini; onun isteme tarzı buydu ve benim seçeneğim ya hayır demek ya da bir şeyler söyleyip zaman kazanmaktı ve böylece, kendimle ilgili, artık bu noktaya dek gelmiş konuyu hâlâ düşünebilirdim... yalnız, hiç zamanım kalmamıştı, çünkü dudaklarını dudaklarıma değdirdi, sıcak, teselli edici bir "seninle orta noktada buluşurum ama bundan öte bir şey yok" öpücüğü, ta ki benim dudaklarımın ne kadar aç olduğunu fark edinceye dek. Öpüşmemi onun gibi ayarlamasını bilseydim keşke. Ama tutku bizim daha çok şey saklamamızı mümkün kılar ve Monet'nin taraçasındaki o anda, kendimle ilgili her şeyi bu öpüşmenin içinde saklamak istiyor olmama karşın bu öpüşmeyi içinde kaybolup giderek unutmak için deliriyordum aynı zamanda.

"Şimdi daha iyi misin?" diye sordu sonrasında.

Yanıt vermedim ve yüzümü kaldırıp onu dudaklarından öptüm yine, neredeyse vahşi bir şekilde ve bunun nedeni tutkuyla dolup taşmam ya da hatta, onun öpüşmesinin beklediğim kadar ateşli olmaması değil, bunun sonucunda kendimle ilgili hiçbir şeye ikna olmamış olmamdı. Öpüşmeden beklediğim kadar hoşlandığımdan bile emin değildim, bunu yeniden sınamalıydım ve bizzat eylemin içinde de sınamayı sınamalıydım. Aklım en sıradan şeylere kayıyordu. *Bu kadar inkâr ha?* derdi Freud'un beş paralık bir çömezi bile. Kuşkularımı daha

da şiddetli bir öpüşmeyle bastırdım. Tutku istemiyordum, zevk istemiyordum. Belki de kanıt bile istemiyordum. Sözcükler istemiyordum, havadan sudan konuşmalar, derin konuşmalar, bisikletten konuşmalar, kitaplardan konuşmalar, bunların hiçbirini istemiyordum. Sadece güneş, otlar, ara sıra gelen deniz esintisi ve onun vücudunun, o anda göğsünden, boynundan, koltukaltlarından yayılan kokusu. Al beni, erit beni, içimi dışarı çıkar, ta ki, Ovidius'taki karakterlerden biri gibi, senin şehvetine sahip biri haline geleyim, istediğim buydu. Gözlerimi bağla, elimden tut ve düşünmemi isteme... yapar mısın bunu benim için?

Tüm bunların nereye gideceğini bilmiyordum, ama teslim oluyordum ona, santim santim, bunu biliyor olsa gerekti, çünkü aramıza hâlâ bir mesafe koyduğunu hissediyordum. Yüzlerimiz birbirine değerken bile vücutlarımız ayrıydı. O anda yapacağım her şeyin, her hareketin o anın ahengini bozacağını biliyordum. Ve öpüşmemizin belki de sonunun gelmeyeceğini hissederek, dudaklarımızın birbirinden nihai ayrılışını denemeye başladım ama bu kez, öpüşmeyi bitirme hareketlerinden başka bir şey yapmadığımı fark ettim, öpüşmenin hiç durmamasını ne kadar çok istediğimi, onun dilinin benim ağzıma, benim dilimin onun ağzına girmesini istediğimi... çünkü bütün o haftalardan, her seferinde buz gibi bir cereyan estiren tüm o didişmelerden ve tüm o kasılıp gevşemelerden sonra biz, birbirimizin ağzında dönüp duran iki ıslak dil olup çıkmıştık. İki dil sadece; bunun dışındakiler hiçbir şey değildi. Sonunda, bir dizimi kaldırıp onun yüzüne doğru döndüğümde büyüyü bozduğumu fark ettim.

"Gitmemiz lazım bence."

"Henüz değil."

"Yapamayız bunu... ben kendimi biliyorum. Şimdiye kadar terbiyeli davrandık. Uslu olduk. İkimiz de utanacak bir şey yapmadık. Böyle devam edelim. Ben uslu olmak istiyorum."

"Olma. Hiç umurumda değil. Kim bilecek ki?"

Bana merhamet etmezse kendimi asla temize çıkaramayacağımı bildiğim delice bir harekette bulunarak, elimi kasığına koydum. Kımıldamadı. Elimi hemen şortunun içine sokacaktım. Niyetimi anladı ve tam bir soğukkanlılıkla, çok nazik fakat aynı zamanda gayet buz gibi hareketle, elini elimin üzerine koyup bir an öylece durdu, sonra parmaklarıyla benim parmaklarımı kavrayarak elimi kaldırdı.

Dayanılmaz bir sessizlik anı çöktü aramıza.

"Seni kızdırdım mı?"

"Sadece, yapma."

Bu birazcık, haftalar önce ilk kez duyduğum zamanki *Daha sonra!* gibi bir şey olmuştu; keskin, küt diye söylenmiş ve tümüyle neşesiz, az önce paylaştığımız sevinçten ya da tutkudan eser taşımayan bir tonda. Bana elini uzatıp kalkmama yardım etti.

Birden irkildi.

Yan tarafındaki sıyrığı hatırladım.

"Oraya mikrop kaptırmamam lazım," dedi.

"Dönerken eczaneye uğrarız."

Yanıt vermedi. Ama bu konuşabileceğimiz en ayıltıcı şeydi. Bu konuyla, gerçek dünyanın davetsiz gelen rüzgârı yaşamlarımıza giriverdi; Anchise, tamir edilen bisiklet, domatesler hakkında tartışma, aceleyle bir limonata bardağının altında bırakılan notalar, bunların hepsinin üzerinden çok *uzun zaman* geçmişti sanki.

Gerçekten, bisiklete binip mekânımdan uzaklaşırken güneye, N.'ye giden iki turist karavanı gördük. Vakit öğlene geliyordu herhalde.

"Bir daha hiç konuşmayacağız," dedim, kendimizi hiç bitmeyen yokuştan aşağı bırakmış, rüzgâr saçlarımızdan geçerken.

"Böyle söyleme."

"Biliyorum. Boş laflar edeceğiz. Gevezelik, gevezelik. Hepsi bu. Ve bununla yaşayabilirim, bak bu da komik."

"Bak, kafiye yaptın," dedi.

Beni ciddiye almaması hoşuma gidiyordu.

İki saat sonra, öğle yemeğinde, bununla yaşayamayacağım konusunda gereken her türlü kanıtı sağlamıştım kendime.

Tatlıdan önce, Mafalda tabakları kaldırıp götürürken ve herkesin dikkati Jacopone da Todi hakkında bir sohbete yoğunlaşmışken, sıcak, çıplak bir ayağın tesadüfen ayağıma sürtündüğünü hissettim.

Taraçada, onun ayağının derisinin düşlediğim kadar yumuşak olup olmadığına bakma şansını kaçırmamam gerektiğini hatırladım. Şimdi elimdeki tek şans buydu.

Belki de benim ayağım onunkine dokunmuştu. Ayak geri çekildi; derhal değil, ama yeterince çabuk, paniğe kapılıp irkilerek çekilmiş izlenimi vermemek için, uygun bir süre bırakmak için bilinçli bir şekilde beklenmiş gibi. Ben de birkaç saniye bekledim ve aslında hareketimi planlamadan, ayağımın diğer ayağı aramaya başlamasına izin verdim. Aramaya tam başlamıştım ki, ayak parmaklarım birden onun ayağına çarptı; ayağı yerinden pek kımıldamamıştı; kilometrelerce uzağa kaçtığı yolunda her türlü kanıt olduğu halde, elli metre ötede, sisin içinde gizlenip fırsatını bulur bulmaz saldırmak için bekleyen bir korsan gemisi gibi. Ben ayağımla bir şey yapmaya fırsat bulamadan, onunki aniden, bana ayağımı onun ayağına doğru hareket ettirmek ya da güvenli bir uzaklığa çekmek için gereken zamanı bırakmaksızın, yumuşak, nazik bir şekilde birden ayağımın üzerine bindi ve okşamaya, sürtünmeye başladı; sabit durmuyor, yumuşak, yuvarlak topuğu ayağımı olduğu yerde tutuyor, bazen ağırlığını ayağımın üstüne bindiriyor ama sonra hemen hafifletip ayak parmaklarıyla yeniden okşamaya başlıyor ve bu sırada da, bunun gırgır olsun diye yapıldığını belli ediyordu, çünkü onun, tam karşımızda oturan masa cefalarının altındaki halıyı çekme tarzı buydu; fakat aynı zamanda bana, bunun başkalarını hiç ilgilendirmediğini ve sadece bizim aramızda kalacağını, çünkü bunun ikimizle ilgili bir şey olduğunu, ama bundan daha fazla bir anlam çıkarmamam gerektiğini de söylüyordu sanki. Okşamalarındaki sinsilik ve direngenlikten ötürü belkemiğimden aşağı buz gibi bir his yayıldı. Birden bir sersemlik çöktü üstüme.

Hayır, ağlamayacaktım, bir panik atak değildi bu, "baygınlık" falan değildi ve şortumun içine boşalmayacaktım ayrıca, her ne kadar bu yaptığı çok, çok hoşuma gitmiş olsa da; özellikle ayak tabanının kavsi ayağımın üzerine konduğunda. Tatlı tabağıma bakıp da çikolatalı kekin üzerine benekler halinde ahududu suyu serpilmiş olduğunu gördüğümde, birisi kekin üzerine bu kırmızı sosu gittikçe daha çok dökmeye devam ediyormuş ve sos başımın üzerinden, tavandan düşüyormuş gibi hissettim ve sonunda birden, bu kırmızılığın burnumdan aktığı kafama dank ediverdi. Nefesim kesildi ve hemen peçetemi top yapıp burnuma dayadım, başımı olabildiğince geriye attım. "*Ghiaccio*, buz, Mafalda, *per favore, presto*," dedim yavaşça, duruma gayet hâkim olduğumu göstermek amacıyla. "Bu sabah tepeye çıkmıştım. Her seferinde böyle oluyor," dedim konuklardan özür dileyerek.

İnsanların yemek odasına hızla girip çıkmasından kaynaklanan heyecanlı seslerin itişip kakışması duyuldu. Gözlerimi kapatmıştım. Bir yere tutun, diyordum boyuna kendi kendime, bir yere tutun. Vücudunun her şeyi ele vermesine izin verme.

"Benim yüzümden mi oldu?" diye sordu, yemekten sonra odama gelip.

Yanıt vermedim. "Baş belasının tekiyim, öyle değil mi?"

Gülümsedi ve bir şey demedi.

"Otur bir dakika."

Yatağımın uzak köşesine oturdu. Bir av kazasında yaralanıp da hastaneye yatmış bir arkadaşını ziyaret ediyordu sanki.

"Atlatabilecek misin?"

"Atlattım sanmıştım. Atlatacağım." Bir sürü romanda, bir sürü karakterin aynı şeyi söylediğini okumuştum. Kaçak sevgiliyi sıkıntıdan kurtarırdı bu. Herkese kabahatini örtbas etme olanağı sağlardı. Kabuğu tümüyle yok olmuş kişinin onurunu ve cesaretini kazandırırdı yeniden.

"Şimdi bırakayım da uyu." Şefkatli bir hemşire gibi söylenmişti bu sözler.

Çıkarken, "Ben buralardayım," dedi, bazılarının, Senin için ışığı açık bırakacağım, dediği gibi. "İyileş."

Uyumaya çalışırken, Piave savaş anıtının, bisikletlerle korku ve utanç içinde tepeye çıkışımızın ve bana sıkıntı veren daha kim bilir nelerin ortasında bir yerlerde kaybolup giden *piazetta*'daki olay sanki çok yazlar ve yüzyıllar öncesinden benliğime geri dönüyordu; sanki *piazzetta*'ya bisikletimle, Birinci Dünya Savaşı'ndan önce, küçük bir çocukken gitmiş ve doksan yaşında, sakat bir asker olarak geri dönmüş, bu odada kapalı kalmıştım; burası benim odam bile değildi, çünkü benim odam, gözümün ışığı olan genç bir adama verilmişti.

Gözümün ışığı, dedim, gözümün ışığı, dünyanın ışığı, sen busun işte, hayatımın ışığı. Gözümün ışığı ne demek, bilmiyordum ve bir parçam böyle safsata bir lafı nereden bulduğuma şaşıyordu; ama böylesine saçma sapan bir şeydi şimdi gözlerimden yaş getiren; onun yastığına dökmek, mayosunu ıslatmak istediğim, dilinin ucuyla dokunmasını ve kederi defetmesini istediğim gözyaşlarını.

Ayağını niçin ayağımın üstüne koyduğunu anlamamıştım. Bu bir pas mı, yoksa onun o samimi sarılma-masajı gibi iyi niyetli bir dayanışma ve arkadaşlık jesti miydi, artık birbiriyle yatmayan, fakat arkadaş kalmaya karar vermiş ve bazen sinemaya giden sevgililer arasındaki neşeli bir dürtme hareketi gibi? Bunun anlamı, *Unutmadım, bu daima ikimizin arasında kalacak, her ne kadar bundan hiçbir şey çıkmasa da* mıydı?

Evden kaçmak istiyordum. Artık sonbaharın gelmesini ve olabileceğim kadar uzak olmak istiyordum. Kasabamızı, o aptal Le Danzing'ini ve hiçbiri doğru dürüst arkadaş olmak istemeyen aptal gençlerini terk etmek istiyordum. Akrabalarımı ve benimle hep rekabet eden kuzenlerimi; gizli bilimsel projeleri bulunan ve sonunda ne yapıp edip, evin benim tarafımdaki bütün banyolarını daima kapan o korkunç yaz konuklarını terk etmek.

Onu bir daha görsem ne olacaktı? Yine burnum mu kanayacaktı, ağlayacak mıydım, şortumun içine mi boşalacaktım? Ve

onu, her zamanki gibi, yanında başka biriyle Le Danzing'in oralarda dolaşırken görsem ne olacaktı? Yanındaki kadın değil de bir erkek olsa ne olacaktı?

Ondan uzak durmayı öğrenmeliydim, tüm bağları koparmayı, birer birer, beyin cerrahlarının bir nöronu diğerinden ayırması misali, düşünmesi bile bir işkence gibi gelen böyle bir isteği diğerlerinden ayırmalı, arka bahçeye gitmeyi bırakmalıydım, gizlice gözetlemeyi bırakmalıydım, geceleri kasabaya gitmeyi bırakmalıydım, kendimi kurtarmalıydım bundan her gün birazcık daha, bir uyuşturucu bağımlısı gibi, bir gün, bir saat, bir dakika, pislik bulaşmış her bir saniyede. Başarılabilirdi bu. Hiçbir gelecek olmadığını biliyordum. Diyelim ki, bu gece benim odama geldi. Daha da iyisi, diyelim ki birkaç içki içtim, onun odasına gittim, gerçeği doğrudan senin yüzüne söyledim, Oliver: Oliver beni almanı istiyorum. Birisinin yapması gerek ve bu pekâlâ sen olabilirsin. Düzeltme: Bu sen olasın istiyorum. Hayatının en kötü manitası olmamaya çalışacağım. Bana, hayatında bir daha hiç karşılaşmak istemediğin birine yapacaklarını yap. Biliyorum, hiç romantik gelmiyor kulağa ama ben öylesine düğümlerle bağlıyım ki, bir Gordion işlemi gerekiyor bana. Yani, haydi.

Yapardık. Sonra odama döner, temizlenirdim. Sonra da, bazen ayağını onun ayağının üstüne koyan ve hoşuna gidiyor mu diye bakan ben olurdum.

Planım buydu. Onu sistemimden çıkarmamın yolu bu olacaktı. Herkesin yatmasını bekleyecektim. Onun ışığını gözleyecektim. Odasına balkondan girecektim.

Tak tak. Hayır, kapıyı vurmak yok. Onun çıplak uyuduğundan emindim. Peki ya yalnız değilse? İçeri girmeden önce balkonda durup dinlerdim. Yanında başka biri varsa ve çabucak geri çekilmek için artık çok geçse, "Hoop, yanlış adres," derdim. Evet: Hoop, yanlış adres. Durumu kurtarmak için birazcık laubalilik. Peki yalnızsa? İçeri girerdim. Pijamalar. Hayır pijamanın altı sadece. Ben geldim, derdim. Niçin geldin? Uyuyamadım. Sana bir

içki vereyim ister misin? Bana gereken şey içki değil. Odamdan senin odana gelme cesaretini bulmak için yeteri kadar içtim zaten. Senin için geldim ben. Anlıyorum. İşi zorlaştırma, konuşma, akıl verme bana ve her an imdat diye bağıracakmış gibi davranma. Ben senden çok küçüğüm ve evin alarmını çalar ya da beni anneme söylemekle tehdit edersen kendini rezil edersin sadece. Hemen pijamamın altını çıkarıp onun yatağına girerdim. Bana dokunmazsa ben ona dokunurdum; bana karşılık vermezse, dudaklarımı cesurca, daha önce hiç gitmediği yerlere götürürdüm. Bu sözlerdeki mizah hoşuma gitti. Galaksiler arası pislik. Benim Davut Yıldızım, onun Davut Yıldızı, ikimizin boynu bir olmuş sanki, kafayı bulmuş iki Yahudi erkek çağlar öncesinden gelip birleşmiş. Bunların hiçbiri işe yaramazsa saldırırdım *ona*, karşı koyar, benimle güreşirdi ve beni yere yatırmış kıskıvrak tutarken ona saldırıp bacaklarımı vücuduna dolardım kadın gibi, hatta bisikletten düştüğünde sıyrılan kalçasını acıtırdım ve bunların hiçbiri bir işe yaramazsa en kötü hakareti ederdim ve bu hakaretle de ona, utancın bana değil tamamen ona ait olduğunu, benim gerçekle ve yüreğimde insanca bir sevecenlikle yaklaştığımı ve şimdi bunları çarşafının üzerinde bırakacağımı gösterirdim, bir gencin arkadaşlık için yakarışına hayır dediğini hatırlasın diye. Hayır dersen bunlar ayaklarından cehenneme çekecek seni.

Peki ya benden hoşlanmadıysa? Derler ki, karanlıkta bütün kediler... Ya hiç istemiyorsa? Bir denemesi gerekir o zaman. Ya gerçekten çok bozulur ve kızarsa? "Defol, seni hasta, sefil, sapık pislik." Öpüşme, onun bu yola sokulabileceğini gösteren yeterli bir kanıttı. Ayak konusunda söylenecek bir şey yok mu? *Amor ch'a null'amato amar perdona.*

Ayak. Oliver'ın bende son kez böyle bir tepki uyandırması, benimle öpüştüğünde değil, başparmağını omuzuma bastırdığındaydı.

Hayır, bir sefer daha vardı. Ben uyurken odama gelip benim üstüme yattığı ve uyuyormuş gibi yaptığım zaman. Yine bir düzeltme: Uykumda, bedenimi çok hafifçe, ona "Gitme, devam

edersen sevinirim, haberim olduğunu söyleme sadece," dercesine kabartmıştım.

O gün öğleden sonra tekrar uyandığımda canım şiddetle yoğurt istedi. Çocukluk anıları. Mutfağa gittim ve Mafalda'yı, yıkanalı saatler olmuş porselenleri tembel tembel dolaba yerleştirirken buldum. O da kestirmiş ve yeni uyanmış olmalıydı. Meyve tabağında büyük bir şeftali buldum ve kabuğunu soymaya başladım.

"Faccio io," dedi ve bıçağı elimden almaya çalıştı.

"No, no, faccio da me," diye yanıtladım onu gücendirmemeye çalışarak.

Şeftaliyi bölmek, sonra parçaları daha küçük parçalara bölmek ve daha küçük parçaları daha da küçük parçalara bölmek istiyordum. Sonunda atom haline gelinceye dek. Tedavi. Sonra bir muz aldım, çok yavaşça soydum, sonra çok ince dilimler halinde ve sonra da zar halinde kestim. Sonra bir kayısı. Bir armut. Hurmalar. Sonra buzdolabından büyük bir yoğurt kabı aldım, içindeki yoğurdu ve doğranmış meyveleri blendıra döktüm. Sonunda renk vermek için, bahçeden birkaç tane taze çilek topladım. Blendırın çıkardığı mırıltı hoşuma gitti.

Mafalda'nın alışık olduğu bir tatlı değildi bu. Ama mutfağında bana hiç karışmıyor, istediğimi yapmama izin veriyordu, sanki zaten çok incinmiş birini idare ediyormuş gibi. Cadı her şeyi biliyordu. Ayak olayını görmüş olsa gerekti. Gözleri her hareketimi takip ediyordu, sanki ben damarlarımı kesmeye kalktığım anda bıçağı elimden kapmaya hazırmış gibi.

Karışımımı blendırdan geçirdikten sonra büyük bir bardağa doldurdum, bir gazoz kamışını, darta nişan alırmış gibi içine fırlattım ve verandaya doğru yürüdüm. Giderken oturma odasına girdim ve Monet'nin röprodüksiyonlarının bulunduğu resimli büyük kitabı aldım. Onu, merdivenin yanındaki küçük bir iskemlenin üzerine koydum. Kitabı Oliver'a göstermeyecektim. Oraya bırakacaktım sadece. O anlardı.

Verandada, annemin briç oynamak için taa S.'den gelmiş iki kız kardeşiyle çay içtiğini gördüm. Dördüncü oyuncu da gelmek üzereydi.

Arkada, garaj bölgesinde, şoförlerinin Manfredi'yle futbolcular hakkında konuştuğunu duyuyordum.

İçeceğimi verandanın en ucuna götürdüm, bir şezlong çektim ve uzun korkuluğa bakarak, güneşin son yarım saatinin keyfini çıkarmaya çalıştım. Oturmak ve biten günün alacakaranlık öncesi aydınlık halinde yayılıp gidişini seyretmek hoşuma gitmişti. Bu saatlerde ikindi sonu yüzmesine gidilirdi ama bunun yerine kitap okumak da güzeldi.

Böyle dinlenmek hoşuma gitmişti. Eski insanlar haklıydı belki de: Ara sıra kan akmasından hiçbir zarar gelmez. Bu duygularla devam edersem daha sonra bir yahut iki prelüd ve füg, belki de Brahms'ın bir fantezisini çalmayı deneyebilirdim. Bol miktarda yoğurt yuttum ve bacağımı yandaki sandalyeye koydum.

Ancak bir süre sonra, poz kesmekte olduğumun farkına varabildim.

Oliver'ın gelmesini ve beni böyle gayet rahat bir halde yakalamasını istiyordum. O gece için neler planladığımı pek bilmiyordu.

"Oliver buralarda mı?" dedim anneme dönüp.

"Dışarı çıkmadı mı?"

Bir şey söylemedim. Buralarda fazla "takılacağım" demek ki.

Bir süre sonra Mafalda boşalmış bardağı almak için geldi. *Vuoi un altro di questi,* bir tane daha istiyor muydum *bunlardan?* Anlaşılan, İtalyanca olmayan yabancı bir ismi, varsa bile, onu hiç ilgilendirmeyen tuhaf içkilerden birine gönderme yapar gibi söylemişti.

"Hayır, belki dışarı çıkarım."

"Ama bu saatte nereye gideceksin?" diye sordu akşam yemeğini kastederek. "Hem de, öğle yemeğindeki halinle. *Mi preoccupo,* endişeleniyorum."

"Bir şey olmaz."

"Ben çıkma derim."

"Endişelenme."

"*Signora*," diye bağırdı, annemden destek almaya çalışarak.

Annem de bunun iyi bir fikir olmadığını doğruladı.

"O zaman, yüzmeye giderim."

Her şey, geceye kadar saatleri saymaktan iyiydi.

Merdivenden inip plaja giderken bir grup arkadaşa rastladım. Kumda voleybol oynuyorlardı. Oynamak ister miydim? Hayır, teşekkür ederim, biraz rahatsızım. Onları orada bıraktım ve büyük kayaya doğru ağır ağır yürüdüm, bir süre kayaya diktim gözlerimi, sonra denize baktım; üzerindeki titrek bir güneş ışığını doğrudan bana nişan alarak gönderiyordu sanki, bir Monet resmi gibi. Ilık suya girdim. Mutsuz değildim. Birisiyle birlikte olmak istiyordum. Ama yalnız olmak da beni rahatsız etmiyordu.

Oraya herhalde başka biri tarafından getirilmiş olan Vimini, rahatsızlandığımı duyduğunu söyledi. "Biz hastalar..." diye başladı söze.

"Oliver nerede biliyor musun?" diye sordum.

"Bilmiyorum. Sanırım Anchise'yle balığa gitti."

"Anchise'yle mi? Deli bu herif! Geçen sefer az kalsın ölecekti."

Yanıt yok. Kız, batan güneşe bakıyordu.

"Ondan hoşlanıyorsun, öyle değil mi?"

"Evet," dedim.

"O da senden hoşlanıyor... senden daha çok, sanırım."

Onun izlenimi miydi bu?

Hayır, Oliver'ın.

Ne zaman söylemişti bunu?

Epey önce.

Birbirimizle neredeyse hiç konuşmaz olduğumuz zamanlara tekabül ediyordu bu. Annem bile o hafta beni bir kenara çekip, *cauboi*'ye karşı daha nazik davranmamı söylemişti; odalara girip çıkarken nezaketen bir merhabam bile yoktu, hoş değildi.

"Sanırım Oliver haklı," dedi Vimini.

Omuz silktim. Ama daha önce hiç böylesine güçlü çelişkiler yaşamamıştım. Bu bir azaptı, çünkü öfke gibi bir şey taşıyordu

içimden. Kafamı sakinleştirmeye, karşımızdaki batan güneşi düşünmeye çalışıyordum, yalan makinesine sokulacak insanların, tedirginliklerini gizlemek için gözlerinin önüne huzurlu ve sakin bir manzara getirmek istemesi gibi. Ayrıca kendimi başka şeyler düşünmeye zorluyordum, çünkü o geceyle ilgili düşüncelere dokunmak yahut onları tüketmek istemiyordum. Oliver hayır diyebilirdi, hatta bizim evi terk etmeye bile karar verebilir ve zorlanırsa, nedenini söyleyebilirdi. Ancak bu kadarını düşünmeme izin verebilirdim.

Korkunç bir düşünce sardı beni. Ya şu anda, ahbap olduğu kasabalılardan, yahut onu yemeğe çağırmak için yarışan onca kişiden bazılarına, kasabaya bisikletle gittiğimiz gün olanları anlattı ya da sadece ima ettiyse? Onun yerinde *ben* olsaydım böyle bir sırrı gizleyebilir miydim? Hayır.

Üstelik Oliver bana istediğim şeyin verilebileceğini; bunun gayet doğal bir şey olarak görülebileceğini; mesela bir paket sigara almaktan, yahut esrarlı bir sigarayı elden ele dolaştırmaktan ya da geceyarısı *piazzetta*'nın arka tarafındaki kadınlardan birine uğrayıp fiyatta anlaşınca da birkaç dakikalığına üst kata çıkmaktan daha tuhaf bir hareket olmadığından, bilek bükercesine bir işkence ve utanç gerektirmesine şaşmak gerektiğini göstermişti.

Yüzmeden döndüğümde Oliver'dan hâlâ iz yoktu. Sordum. Hayır, dönmemişti. Bisikleti, öğleden hemen önce bıraktığımız yerdeydi. Ve Anchise döneli saatler olmuştu. Odama çıktım, balkondan odasının camlı kapısını açmaya çalıştım. Kapalıydı. Camdan görebildiğim tek şey, öğle yemeğinde giydiği şortuydu.

Hatırlamaya çalıştım. Öğleden sonra benim odama gelip de buralarda olacağına söz verdiğinde üzerinde bir mayo vardı. Balkondan baktım ve tekrar denize açılmaya karar vermişse tekneyi görmek istedim. Tekne bizim iskeleye bağlıydı.

Aşağıya indiğimde babam bir Fransız gazeteciyle kokteyl içiyordu. Niçin bir şey çalmıyorsun? diye sordu. "*Non mi va*," dedim, "canım istemiyor." "*E perché non ti va*?" diye sordu,

benim konuşma tarzıma bozuk çalıyormuş gibi. *"Perché non mi va!"* diye bağırdım.

Nihayet bu sabah büyük bir engeli aşmış olduğumdan, kafamdaki küçük meseleyi hemen şimdi açıkça dile getirebilirim gibi geliyordu.

Belki ben de bir yudum şarap içsem iyi olurdu, öyle dedi babam.

Mafalda akşam yemeğini haber verdi.

"Akşam yemeği için çok erken değil mi daha?" diye sordum.

"Saat sekiz buçuk."

Annem, arabayla gelmiş ve gitmesi gereken bir arkadaşını geçiriyordu.

Fransız'ın, her an yemek odasına davet edilecek ve hemen ayağa kalkacakmış gibi, sandalyenin ucunda ama yine de kımıldamadan oturuyor olmasından memnundum. Adam boş bir bardağı iki eliyle tutuyor ve gelecek opera sezonu hakkında ona ne düşündüğünü sormuş olan babamı, vereceği yanıtı bitirinceye dek yerinden kalkmamaya zorluyordu.

Akşam yemeği bir beş-on dakika daha gecikti. Oliver yemeğe geç kalırsa bizimle birlikte yemezdi. Başka bir yerde yemek yiyor demekti bu. Onun o gece bizden başka bir yerde yemek yemesini istemiyordum.

"Noi ci mettiamo a tavola, oturalım," dedi annem. Benden onun yanına oturmamı istedi.

Oliver'ın yeri boştu. Annem, en azından yemeğe gelmeyeceğini bize bildirmesi gerekirdi, diye söylendi.

Babam, bunun tekne yüzünden olabileceğini söyledi yine. O teknenin tümüyle sökülmesi lazımdı.

Ama tekne aşağıdaydı, dedim.

"O zaman çevirmen yüzündendir. Bu akşam bana çevirmeni görmek istediğini söyleyen kimdi?" diye sordu annem.

Tedirginlik göstermemek lazım. Yahut endişelendiğimi. Sakinliğini koru. Yine burnumun kanamasını istemiyordum. Ama, *piazzetta*'da, konuşmamızın öncesinde ve sonrasında, eli-

mizde bisikletlerle yürüdüğümüz ve şimdi mutluluk gibi görünen o an başka bir zaman dilimine aitti; kendi yaşamımdan çok farklı olmayan, ama yine de bizi birbirimizden ayrı tutan o birkaç dakikayı birkaç ışık yılı kadar uzak kılacak kadar ayrı, başka bir yaşamdaki başka bir ben'in başından geçmiş gibiydi sanki. Ayağımla döşemeye basar ve onun ayağı masanın ayağının hemen arkasındaymış gibi düşünürsem, o ayak, gizlenme cihazını devreye sokmuş bir uzay gemisi gibi, yaşayanlar tarafından çağırılmış bir ruh gibi, uzaydaki çukurundan birdenbire çıkıp, *Çağırdığını biliyorum. Uzanırsan beni bulacaksın*, der mi?

Annemin son dakikada akşam yemeğine kalmaya karar veren arkadaşı çok daha önce, benim öğle yemeğinde nerede oturduğumu sormuştu. Oliver'ın masa servisi hemen kaldırıldı.

Bu kaldırma işlemi çabucak, bir kızgınlığın ya da vicdan azabının hiçbir izini taşımaksızın, artık yanmayan bir ampulü söküyormuşsunuz ya da bir zamanlar evde beslenen, kesilmiş bir koyunun bağırsaklarını çıkarıyormuşsunuz ya da birisinin öldüğü bir yatağın çarşaflarını ve battaniyesini kaldırıyormuşsunuz gibi gerçekleştirildi. İşte, al şunları ve göz önünden kaldır. Onun gümüş çatal bıçağının, servis hasırının, peçetesinin, tüm varlığının gözden kayboluşunu seyrettim. Bu tam da bir aya kalmadan gerçekleşecek bir şeyin haberini şimdiden veriyordu. Mafalda'ya hiç bakmıyordum. Yemek masasındaki bu son dakika değişikliklerinden hiç hoşlanmazdı. Kafasını sallıyordu Oliver'a, anneme, bizim dünyamıza. Bana da herhalde. Ona hiç bakmadığım halde, gözlerinin benimle karşılaşmak, göz teması kurmak için yüzümü taradığını biliyordum ve bu yüzden gözlerimi kaldırmaktan kaçınıyor, hoşlandığım ve onun da hoşlandığımı bildiği, benim her göz atışımı sinsice kollayan gözlerindeki paylayıcı bakışa karşın, bana acıdığını bildiğini bildiğim için koyduğu *semifreddo*'ma bakıyordum sürekli.

Daha sonra o gece, ben piyanoda bir şeyler çalarken, bahçe kapımızın önünde bir scooter'ın durduğunu duyduğumu sandığımda yüreğim hopladı. Birisi onu motosikletiyle getirmişti.

Ama yanılmış olabilirdim. Yerdeki çakılların hışırtısından, balkonumuza çıkan merdiveni tırmanırken espadrillerinin çıkaracağı hafif ayak seslerine dek, adımlarının sesini duymak için kulak kesildim. Fakat eve gelen kimse yoktu.

Çok çok daha sonra, yataktayken, anayolda, çamlı patikanın ötesinde duran bir arabadan gelen müzik sesini duydum. Açılan kapı. Hızla kapanan kapı. Giden araba. Kaybolup gitmeye başlayan müzik. Sadece dalgaların ve derin düşüncelere dalmış yahut sadece biraz sarhoş birinin aylak adımlarıyla hafifçe eşelenen çakılların sesi.

Ya odasına giderken benim odama girerse; örneğin: *Yatmadan önce, nasılsın diye bir bakayım dedim. İyi misin?*

Yanıt yok.

Bozuk musun?

Yanıt yok.

Bozuk musun sen?

Hayır, hiç değilim. Sadece, buralarda olacağını söylemiştin de.

Yani bozuksun.

Peki niçin kalmadın?

Bana bakıyor ve bir yetişkin diğer bir yetişkine söylüyormuş gibi, *Niçin olduğunu biliyorsun.*

Çünkü benden hoşlanmıyorsun.

Hayır.

Çünkü hiçbir zaman hoşlanmadın benden.

Hayır. Çünkü ben sana göre değilim.

Sessizlik.

İnan bana, n'olur inan bana.

Pikemin kenarını kaldırıyorum.

Başını sallıyor.

Bir saniyecik, ha?

Başını sallıyor yine. *Ben kendimi biliyorum,* diyor.

Bu sözleri daha önce kullandığını duymuştum. Anlamı, *Bunu yapmak için geberiyorum, ama bir kez başladım mı kendimi tutamayabilirim ve bu yüzden hiç başlamasam daha iyi.* Birisine,

kendinizi bildiğiniz için ona dokunamayacağınızı söylemek ne büyük temkinlilik.

Pekâlâ, benimle bir şey yapmayacaksan... hiç olmazsa bir hikâye okur musun bana?

Bunda karar kılmıştım. Bana bir hikâye okumasını istiyordum. Çehov ya da Gogol ya da Katherine Mansfield'den bir şey. Giysilerini çıkar Oliver, yatağıma gir, tenini, kıllarını tenimde, ayağını ayağımın üzerinde hissedeyim, bir şey yapmasak da sarılıp yatalım, senle ben, gece gökyüzünde yayılırken, sonunda hep yalnız kalan ve yalnız kalmaktan nefret eden, çünkü baş başa kalmaya hiç katlanamadıkları kişi daima kendileri olan huzursuz insanların hikâyelerini oku...

Hain, dedim içimden, onun oda kapısının gıcırdayarak açılmasının ve gıcırdayarak kapanmasının sesini duymayı beklerken. Hain. Ne kadar kolay unutuyoruz. *Ben buralardayım.* Tabii. Yalancı.

Benim de hain olduğum, bir kızın plajda, evinin yakınında bir yerde, artık her gece beklediği gibi o gece de beni beklemiş olduğu ve benim de Oliver gibi, onu düşünmediğim hiç aklıma gelmedi.

Merdiven sahanlığına geldiğini duydum. Odamın kapısını kasten açık bırakmıştım, antredeki ışık içeri sızar da vücudumu gösterir umuduyla. Yüzüm duvara dönüktü. Onun içindi bu. Odamın önünden geçip gitti, durmadı. Duraksamadı bile. Hiçbir şey.

Kapısının kapandığını duydum.

Daha birkaç dakika geçmeden açtı. Yüreğim hopladı. Terlemiştim ve yastığımdaki nemi hissediyordum. Birkaç adım daha duydum. Sonra banyo kapısının çıt diye kapandığını duydum. Eğer duşu açarsa seks yapmış demekti. Banyo musluğunun sesini ve sonra duşun aktığını duydum. Hain. Hain.

Duştan çıkmasını bekliyordum. Ama o sonsuza dek yıkanacaktı sanki.

Sonunda dönüp koridora bir göz attığımda, odamın tümüyle karanlık olduğunu fark ettim. Kapı kapalıydı... odamda biri mi vardı? Roger&Gallet şampuanının kokusunu duyuyordum, öylesine yakınımdan geliyordu ki, kolumu kaldırsam onun yüzüne

dokunacağımı biliyordum sanki. Odamdaydı, karanlıkta duruyordu, hiç kımıldamadan, beni uyandırsa mı, yoksa karanlıkta sadece yatağımı mı bulsa, karar vermeye çalışıyormuş gibi. Ah, bu geceye şükürler olsun, dedim içimden, bu geceye şükürler olsun. Tek bir söz etmeden, gözlerimi zorlayıp onun, o kullandıktan sonra birçok kez giydiğim bornozunun konturlarını seçmeye çalışıyordum; uzun, havludan kemerin sarkan ucu öylesine yakınımdaydı ki şimdi, hafifçe yanağıma değiyordu Oliver orada, bornozunu yere bırakmaya hazır halde dururken. Yalınayak mı gelmişti? Ve odamın kapısını kilitlemiş miydi? Siki de benimki gibi kalkmış ve bornozdan dışarı çıkmış mıydı, bornozun kemeri bu yüzden mi okşuyordu yüzümü, bilerek mi yapıyordu bunu, benim yüzümü gıdıklamayı, durma, durma, sakın durma. Birdenbire kapı açılmaya başladı. Kapı niçin açılmıştı şimdi?

Bir hava cereyanıydı sadece. Bir cereyan kapıyı itip kapatmıştı. Ve başka bir cereyan açıyordu şimdi. Yüzümü haylazca gıdıklayan bornoz kemeri, her nefes aldığımda yüzüme sürtünen cibinlikten başka bir şey değildi. Banyoda suyun aktığını duyuyordum, banyoya girmesinin üzerinden saatler geçmiş gibiydi. Hayır, duşun sesi değil, tuvaletteki sifonun sesi. Her zaman çalışmaz ve taşmak üzereyken otomatik olarak boşalır, yeniden dolar, sonra yine boşalırdı tekrar tekrar, gece boyunca. Balkona çıkıp da denizin o hoş, açık mavi çizgisini seçince şafak söktüğünü fark ettim.

Bir saat sonra tekrar uyandım.

Kahvaltıda, alışkanlığımız haline gelmiş olduğu üzere, onun farkına varmamış gibi davrandım. Onu görünce hemen bağıran, annemdi; *Ma guardi un po' quant'è pallido,* bak nasıl da solgun görünüyorsun! Annem, bu samimi sözlerine karşın, Oliver'la konuşmasına resmi hitap tarzını kullanarak devam etti. Babam başını kaldırıp baktı ve gazetesini okumaya döndü yine. "İnşallah dün gece büyük para vurmuşsundur, yoksa babana haber vermek zorunda kalacağım." Oliver rafadan yumurtasının tepesini çay kaşığıyla vurarak kırdı. Bunu hâlâ öğrenememişti. "Ben asla kaybetmem, Prof." Babamın gazeteye bakarak konuşması gibi, yumurtaya

bakarak konuşmuştu. "Baban bunu tasvip ediyor mu?" "Ben kendi masraflarımı kendim ödüyorum. İlkokuldan beri hep kendi masraflarımı kendim çıkardım. Babamın tasvip etmemesi mümkün değil." Ona imreniyordum. "Dün gece çok mu içtin?"

"O da var... başka şeyler de." Bu kez ekmeğine tereyağı sürüyordu.

"Öğrenmek isteyeceğimi sanmıyorum," dedi babam.

"Babam da öğrenmek istemiyor. Ve çok açık konuşmak gerekirse, ben de bunları hatırlamayı pek istediğimi sanmıyorum."

Benim iyiliğim için miydi bu? *Bak, bizim aramızda hiçbir zaman bir şey olmayacak ve bunu kafana ne kadar çabuk sokarsan o kadar iyi oluruz seninle.*

Yoksa tüm bunlar şeytanca bir kasılma hali miydi?

Kötü huylarından, sanki tam reddedemediği için tahammül etmesini öğrendiği uzak akrabalarıymış gibi söz eden insanlara nasıl da hayrandım. *O da var, başka şeyler de. Pek hatırlamak istemiyorum* –tıpkı *ben kendimi biliyorum* gibi– benim değil, ancak başkalarının erişebileceği bir insanlık deneyimi âlemini ima ediyordu bu sözler. Bir gün böyle bir şey söylemeyi –sabahın tüm ihtişamında, gece ne yaptığımı pek hatırlamak istemiyorum demeyi– nasıl da isterdim. Duş almayı gerektiren o başka şeylerin neler olduğunu merak ediyordum. Duş yapmazsan vücut sisteminin çökeceğinden ötürü, kendini diriltmek için mi yıkandın? Yoksa unutmak, bir gece öncesinin pis laflarından, aşağılanmalarından kalan tüm izleri temizlemek için mi? Ah, kötü huylarını kafanı sallayarak açığa vurmak ve bunların hepsinin ötesinde, Mafalda'nın romatizmalı parmaklarıyla hazırlanmış taze kayısı suyunu içmek ve sonra da dudaklarını şapırdatmak!

"Kazandıklarını biriktirdin mi?"

"Biriktirdim ve yatırım yaptım Prof."

"Ben de senin yaşındayken senin kafanda olsaydım keşke; kendimi bir sürü yanlış yola sapmaktan kurtarırdım," dedi babam.

"Siz yanlış yollara mı saptınız Prof? Doğrusu, yanlış bir yola saptığınızı düşünemiyorum bile."

"Çünkü sen beni bir insan değil, bir şahsiyet olarak görüyorsun. Daha da kötüsü: Yaşlı bir şahsiyet olarak. Ama vardı. Yanlış yollar yani. Herkes bir *traviamento* döneminden geçer... yani yaşamda, mesela, farklı bir yöne, diğer bir *via*'ya saptığımızda. Dante de yapmış bunu. Bazıları kendini düzeltir, bazıları kendini düzeltiyormuş gibi yapar, bazıları hiçbir zaman geri dönmez, bazıları daha başlamadan pısar kalır ve bazıları da yönlerinde bir değişiklik yapmaktan korktuklarından, kendilerini hayat boyu yanlış bir hayat yaşarken bulurlar."

Annem melodik bir şekilde iç çekti; onun, masa arkadaşlarına, bunun kolayca, bizzat büyük adam tarafından verilecek esaslı bir konferansa dönüşebileceği uyarısında bulunma tarzı böyleydi.

Oliver ikinci bir yumurtayı kırmaya girişti.

Gözlerinin altında kocaman torbalar vardı. Ve gerçekten çok solgun görünüyordu.

"Bazen *traviamento*'nun doğru yol olduğu çıkar Prof. Yahut pek de kötü bir yol olmadığı."

Bu noktada, zaten bozulmuş olan babam başını salladı düşünceli bir şekilde; onun, bu tür konularda uzman olmadığını ve uzman olana boyun eğmeye çoktan hazır olduğunu ifade etme tarzı böyleydi. "Ben senin yaşındayken hiçbir şey bilmiyordum. Ama bugün herkes her şeyi biliyor ve herkes boyuna konuşuyor, konuşuyor, konuşuyor."

"Belki de Oliver'a gereken şey uyku, uyku, uyku."

"Bu gece, söz veriyorum Signora P., poker yok, içki yok. Temiz elbiseler giyeceğim, yazılarıma devam edeceğim ve akşam yemeğinden sonra da hepimiz televizyon seyredip canasta oynayacağız, Küçük İtalya'daki yaşlılar gibi. Fakat ilk önce," diye ekledi, yüzünde yılışıkça sırıtmaya benzer bir şeyle, "Milani'yi kısa bir süreliğine görmem lazım. Ama bu gece, söz veriyorum, tüm Riviera'nın en terbiyeli çocuğu ben olacağım."

Ki, olan da buydu. B.'ye kısa süreli bir kaçıştan sonra, gün boyunca "yeşil" Oliver'dı, Vimini'nin yaşında bir çocuk, o kızın tüm açık kalpliliğini taşıyan, ama dikenlerinin hiçbirini barındır-

mayan biriydi. Ayrıca, yerel çiçekçi dükkânından gönderilmiş, muazzam çeşitlilikte çiçekler ısmarlamıştı. "Sen aklını kaybetmişsin," dedi annem. Öğle yemeğinden sonra biraz uyuyacağını söyledi; bizde kaldığı bütün süre boyunca ilk ve son kez olmak üzere. Ve gerçekten uyudu, çünkü saat beş gibi kalktığında on yaş gençleşmiş gibi taze görünüyordu; yanakları pespembe, gözleri tümüyle dinlenmiş, solgunluğu gitmişti. Benim yaşımda biri gibiydi. Söz verdiği üzere, o gece hepimiz oturduk –hiç misafir yoktu– ve televizyondaki pembe dizileri seyrettik. İşin en güzel tarafı, bize gelen Vimini ve oturma odası kapısının yanındaki "yerini" almış olan Mafalda dahil herkesin, hikâyenin, oyuncuların, karakterlerin aptallığına kızarak yahut alay ederek her sahnede yorumda bulunması ve sahnenin sonunu tahmin etmesiydi. Yahu, o kadının yerinde sen olsan ne yapardın? O herifi terk ederdim, işte bu kadar. Peki sen, Mafalda? Ee, benim kanaatimce, sanırım o kadın, adam ona ilk sorduğunda teklifini kabul etmeli, o kadar uzun zaman mırın kırın etmemeliydi. Bence de aynen öyle! Kadın, başına geleceği anladı. Kesinlikle böyle.

Sadece bir kez ara verdik. Amerika'dan telefon geldi. Oliver telefon konuşmalarını hep olağanüstü kısa tutar, neredeyse kestirip atardı. Onun o kaçınılmaz *Daha sonra!*'sını, telefonu kapattığını duyduk ve geri dönüp, bizler henüz hatırlayamadan, neyi kaçırdığını sordu. Telefonu kapattıktan sonra hiçbir yorumda bulunmadı. Biz de hiç sormadık. Oliver'ın neyi kaçırdığı konusundaki görüşü Mafalda'nınki kadar doğru olmayan babam da dahil olmak üzere herkes, onu filmin konusu hakkında bilgilendirmek için aynı anda gönüllü oldu. Öyle bir gürültü çıktı ki, sonunda biz filmin, Oliver'ın o kısa telefon konuşmasında kaçırdığından daha fazlasını kaçırdık. Bir sürü kahkaha. Bir noktada hepimiz müthiş drama dikkatle yoğunlaşmışken Anchise oturma odasına girdi ve ıslak, eski bir tişörtü açarak akşamın avını takdim etti: Derhal, ertesi günün öğle ve akşam yemeğine tahsis edilen, katılmak isteyen herkese bol bol yetecek,

dev bir deniz levreği. Babam herkese birer bardak grappa koymaya karar verdi, Vimini'ye de birkaç damla.

O gece hepimiz erken yattık. Gündem, yorgunluktu. Çok derin uyumuş olmalıyım, çünkü uyandığımda kahvaltıyı masadan kaldırıyorlardı.

Oliver'ı, sol tarafında bir sözlük ve tam göğsünün altında sarı bir bloknot olmak üzere, çimlerin üstünde yatarken buldum. Renginin soluk görüneceğini ya da bir gün öncesinin ruh halinde olacağını bekliyordum. Ama sıkı bir şekilde çalışmaya girişmişti. Sessizliği bozmak uygunsuz geldi bana. İçimden yine, onu fark etmiyormuş gibi davranma huyuma dönmek geçti, fakat artık bunu yapmak, özellikle de bana iki gün önce, benim küçük aktörlüğümün içyüzünü okuduğunu söyledikten sonra, biraz zordu.

Konuşmamaya geri dönmekle, aramızda bazı şeyler değişmiş numarası yaptığımızı biliyor muydu?

Herhalde hayır. Bu durumda hendek daha da derinleşirdi, çünkü ikimizden birinin, numaradan ibaret olduğunu zaten itiraf ettiğimiz bir şeyi yapıyormuş gibi görünecek kadar aptal olduğumuza inanması çok zordu. Ama kendimi tutamadım.

"Geçen gece seni bekledim." Babam eve nedeni bilinmez bir şekilde geç geldiğinde çıkışan annem gibi konuşmuştum. Böylesine huysuz olabileceğim hiç aklıma gelmezdi.

"Sen niçin kasabaya inmedin?" diye geldi yanıtı.

"Bilmem."

"Çok harika vakit geçirdik. Senin de hoşuna giderdi. Dinlendin mi bari?"

"Biraz. Huzursuzca. Fakat iyiyim."

Az evvel okuduğu sayfaya dikti yine gözlerini ve heceleri tekrarlamaya başladı; zihninin o sayfaya yoğunlaştığını göstermek istiyordu herhalde.

"Bu sabah kasabaya gidecek misin?"

Rahatsız ettiğimi anladım ve kendimden nefret ettim.

"Daha sonra, belki."

İmayı sezmem gerekiyordu, sezdim de. Ama bir parçam, bir insanın bu kadar çabuk değişebileceğine inanmak istemiyordu.

"Ben kasabaya gidecektim de."

"Anlıyorum."

"Ismarladığım bir kitap nihayet gelmiş. Onu bu sabah kitapçıdan almam lazım."

"Hangi kitap?"

"*Armance.*"

"İstersen ben senin için alırım."

Ona dik dik baktım. Her türlü dolaylı yalvarmalarına ve dokundurmalarına karşın, annesiyle babasını, kendisini oyuncakçıya götürmeye söz verdiklerini hatırlatmayı başaramayan bir çocuk gibi hissediyordum kendimi. Çalının etrafından dolaşmaya gerek yoktu.

"Sadece, beraber gideriz diye umuyordum."

"Geçen günkü gibi mi demek istiyorsun?" dedi, bir türlü söyleyemediğim şeyi söylememe yardım ediyormuş gibi; ama hangi gün olduğunu unutmuş gibi yaparak, işleri hiç de daha kolay hale getirmemişti.

"Öyle bir şeyi bir daha yapacağımızı sanmıyorum." Bozgunumda soylu ve ciddi görünmeye çalışıyordum. "Ama, evet, o günkü gibi." Belirsiz de olabilirdim.

Benim gibi aşırı utangaç bir çocuğun böyle bir şeyi söyleme cesareti tek bir yerden geliyor olabilirdi: İki, belki de üç gecedir sürdürdüğüm bir düşten. Düşümde bana yalvarmış, "Durursan öldürürsün beni," demişti. Bunun söylendiği durumu hatırlıyordum galiba, fakat öylesine utanmıştım ki, kendime bile itiraf etmekten kaçınıyordum. O ânın etrafına bir perde çekmiş ve gizliden, çabucak, kaçamak bakışlarla göz atabilmiştim sadece.

"O gün başka bir zaman boyutuna ait. Uyuyan yılanları uyandırmamayı öğrenmemiz lazım..."

Oliver dinliyordu.

"Bu akıllıca sözler senin en sevimli tarafın." Gözlerini bloknotundan kaldırmış, gözlerimin içine bakıyordu ve beni

korkunç tedirgin etti bu. "Benden bu kadar çok mu hoşlanıyorsun Elio?"

"Senden hoşlanıyor muyum?" Kulaklarına inanamayan biri gibi görünmek istemiştim, böyle bir şeyden nasıl kuşkulanabildiğini soruyormuşum gibi. Ama sonra bir daha düşününce yanıtımın tonunu, *Kesinlikle* anlamına gelecek, kaçamak bir *belki* ile yumuşatma noktasında olduğumu görüp dilimi serbest bıraktım: "Senden hoşlanıyor muyum Oliver? Sana tapıyorum ben." İşte, söylemiştim. Sözcüğün onu sarsmasını istiyordum, suratına tokat gibi inmeliydi ki hemen ardından, en baştan çıkarıcı okşamalar gelebilmeliydi. *Hoşlanmak* nedir ki, *tapmak*tan söz ediyorken? Fakat aynı zamanda, kullandığım fiil, bize vurulan kişinin değil, en yakın arkadaşımızın bizi bir kenara çekip *Bak, bilmen lazım, falanca sana tapıyor* demesindeki gayet ikna edici nakavt yumruğunu taşısın istemiştim. "Tapmak" bir insanın böyle bir durumda söylemeye cesaret edeceğinden daha çok şey söylüyordu sanki; ama bu, bulabildiğim en güvenli ve en karanlık şeydi. Gerçeği içimden çıkarma isteğime saygı göstermiş ve bir taraftan da fazla ileri gitmiş olmam halinde derhal geri çekilebilecek bir delik bulmuştum.

"Seninle B.'ye giderim," dedi. "Ama... konuşmak yok."

"Konuşmak yok, tek bir söz bile yok."

"Yarım saat sonra bisikletlere atlasak olur mu?"

Ah Oliver, dedim içimden, çabucak bir şeyler yemek için mutfağa giderken, senin için her şeyi yaparım. Seninle yokuşu çıkarım, kasabaya giden yolda seninle yarışırım, taraçaya vardığımızda parmağımla denizi göstermem, sen çevirmeninle görüşürken *piazzetta*'daki barda beklerim, Piave'de ölmüş meçhul asker anıtına dokunurum, tek söz söylemem, kitapçının yolunu gösteririm sana, bisikletlerimizi dükkânın önünde park eder, beraber girer, beraber çıkarız ve söz veriyorum, söz veriyorum, söz veriyorum, ne Shelley'i ya da Monet'yi ima edeceğim ne de sana, iki gece önce ruhuma, yaşlanan ağaçların gövdesine eklenen halkalar gibi bir yaş halkası kattığını söyleyecek kadar alçalacağım.

Bundan sırf bu ânın hatırına zevk alacağım, diyordum boyuna kendi kendime. Biz bisikletle gezen iki genciz, kasabaya birlikte gidip döneceğiz ve yüzeceğiz, tenis oynayacağız, yiyeceğiz, içeceğiz ve gece geç vakit, iki sabah önce, aramızda çok şey, fakat aslında hiçbir şey konuşmadığımız *piazzetta*'da karşılaşacağız. Onun yanında bir kız olacak, benim yanımda bir kız olacak ve hatta mutlu da olacağız. Her gün, eğer her şeyi berbat etmezsem, kasabaya bisikletle gidip dönebiliriz, bana vermek istediği şey bundan ibaret olsa da kabul edeceğim... en azla yetineceğim, kötü kırıntılarla yaşamak olsa da bu.

O sabah bisikletle kasabaya gittik ve çevirmeniyle işini hemen hallettik, sonrasında barda çabucak bir kahve bile içtik, ama kitapçı henüz açılmamıştı. Biz de *piazzetta*'da oyalandık, ben savaş anıtını seyrettim, o da köpüklerle beneklenmiş körfez manzarasına baktı ve hiçbirimiz, kasabadaki her adımımızı gölgeleyen ve bizi Hamlet'in babasından daha yüksek sesle çağıran Shelley'in hayaleti hakkında tek bir söz etmedik. Hiç düşünmeden, insan böyle bir denizde nasıl boğulabilir, diye sordu. Hemen gülümsedim, çünkü onun çark etme huyunu yakalamıştım ve bu da yüzlerimize, sanki suç ortağıymışız gibi bir gülümseme yerleştirdi hemen, bir konuşmanın ortasında, birbirlerinin çıplaklığına dokunmamak için aralarına kasten koydukları kavurucu sıcak, kırmızı bir çölü hiç düşünmeden aşıp birbirlerinin dudağına uzanan iki kişinin ıslak ve tutkulu öpüşmesi gibi.

"Sanırım hiç söz etmeyecektik o..." diye söze başladım.

"Konuşmak yok. Biliyorum."

Kitapçıya tekrar gittiğimizde bisikletlerimizi dışarıda bırakıp içeri girdik.

Özel bir duygu uyandırdı bu. Sanki birisine kendi özel ibadethanenizi, taraça gibi, yalnız kalmak, başkalarını düşlemek için geldiğiniz gizli yerinizi gösteriyordunuz. Burası, sen benim hayatıma girmeden önce seni düşlediğim yer.

Onun kitapçıdaki davranışı hoşuma gitti. Meraklıydı fakat tümüyle yoğunlaşmış değildi; ilgili fakat soğukkanlıydı; *Bak ne*

buldum ile, *Elbette, bir kitapçı dükkânında falanca filanca nasıl bulunmaz ki!* arasında gidip geliyordu.

Kitapçı, Stendhal'in *Armance*'ından iki tane getirtmişti; birisi karton kapaklı, diğeri ciltli ve pahalıydı. İçimden gelen bir dürtüyle, ikisini de alacağımı ve babamın hesabına yazmasını söyledim. Sonra yardımcısından bir kalem istedim, ciltli kitabın kapağını açtım ve *Zwischen Immer und Nie, senin için, sessizlikte, seksenli yılların ortasında, İtalya'da bir yerde* yazdım.

Gelecek yıllarda, kitap hâlâ onda olursa acı çeksin istiyordum. Dahası, birisi bir gün onun kitaplarını karıştırsın, bu küçük *Armance* kitabını açsın ve *Söyle bana, kimdi bu sessizlikte, seksenli yılların ortasında, İtalya'da bir yerdeki?* diye sorsun istiyordum. Sonra onun, keder gibi ok misali saplanan ve vicdan azabından daha şiddetli bir şey hissetmesini, hatta belki de bana acımasını istiyordum, çünkü o sabah o kitapçıda bana acınmıştı, eğer onun bana vereceği tek şey acımaksa, acımak onun, kolunu bana dolamasını sağlayabilecekse, oluşumu yıllar almış, bulanık, erotik bir dip akıntısı gibi dolanıp duran bu acıma ve vicdan azabı dalgasının altında, Monet'nin taraçasındaki, onunla ilk değil ikinci kez öpüştüğüm ve tükürüğümü ağzına soktuğum, çünkü onun tükürüğünün ağzıma girmesini deli gibi istediğim o sabahı hatırlasın istiyordum.

Bunun, o yıl aldığı en iyi hediye olduğu yolunda bir şeyler söyledi. Formalite gereği söylenmiş minnettarlık sözlerine önem vermediğimi göstermek için omuz silktim. Belki de aynı sözü tekrarlasın istiyordum.

"Sevindim o zaman. Ben sadece, sana bu sabah için teşekkür etmek istemiştim." Ve Oliver sözümü kesmeyi henüz aklından bile geçirmeden ekledim, "Biliyorum. Konuşmak yok. Hiç."

Tepeden inerken benim yerimden geçtik ve bu kez başka tarafa bakan bendim, orası aklımdan hemen hemen tümüyle çıkmış gibi. Ona baksaydım, eminim ki söz Shelley'in ölümünden açıldıktan sonra yüzlerimizden hemen sildiğimiz bulaşıcı gülümsemeler gönderecektik birbirimize. Orası bizi yaklaştırabi-

lirse de, şu anda birbirimizden nasıl uzak durmamız gerektiğini hatırlatmaktan başka bir işe yaramazdı. Belki de başka taraflara bakmakla ve "konuşmaktan" kaçınmak için başka taraflara baktığımızı bilmekle, birbirimize gülümsemek için bir neden bulabilirdik, çünkü benim Monet'nin taraçasıyla ilgili bir şey söylemekten kaçındığımı bildiğini bildiğimi bildiğinden ve bizi birbirimizden uzak tuttuğu yolunda her türlü belirtiyi gösteren bu kaçınmanın aslında, büyüsünü bozmayı ikimizin de istemediği, mükemmel senkronize bir mahremiyet ânı olduğundan eminim. Bu da resim kitabında var, diyecektim, ama dilimi ısırdım. Konuşmak yok.

Ama, daha sonraki sabahlarda birlikte yapacağımız bisiklet gezileri sırasında bana sorarsa, o zaman her şeyi bir bir anlatırdım.

Ona, her gün bisikletle gezmemize ve benim, çıktığımız gözde *piazzetta*'mızda asla gereksiz konuşmamaya kararlı olmama karşın yine de, her gece, onun yatakta olduğunu bildiğim sırada panjurlarımı açtığımı ve camlı kapımın eskimiş menteşelerinin her şeyi haber veren gıcırtısının ardından, kapıdaki camların sallandığını duyar umuduyla balkona çıktığımı söylerdim. Orada bekliyordum onu, pijamamın sadece altını giymiş olarak ve orada ne yaptığımı soracak olursa, havanın çok sıcak ve limon kokularının dayanılmaz olduğunu, kalkmayı, uyumayı, kitap okumayı değil, sadece dışarı bakmayı yeğlediğimi, çünkü uyuyamadığımı söylemeye hazır halde; niçin uyuyamadığımı sorarsa da, sen bunu bilmek istemiyorsun, demeye ya da dolaylı yoldan, balkonun onun tarafına asla geçmemeye yemin ettiğimi ve bunun nedeninin de kısmen, artık onu kızdırmaktan korkmam, fakat aynı zamanda da aramızdaki görünmez tuzak telini sınamak istememem olduğunu –*Hangi tuzak telinden söz ediyorsun?*– söyler; bir gece, gördüğüm rüya çok güçlüyse ya da normalden fazla şarap içmişsem tuzak telini kolayca aşıp cam kapını iterek açar ve Oliver, ben geldim, uyuyamıyorum, izin ver de seninle kalayım, derim. İşte *o* tuzak teli!

* * *

O tuzak teli bütün gece boyunca hayal gibi hiç gitmedi gözümün önünden. Bir baykuş, Oliver'ın rüzgârda tıkırdayan panjurlarının sesi, civardaki dağ köylerinden birinde gece boyu açık, uzak bir diskotekten gelen müzik, gecenin çok geç bir vaktinde kedilerin kavgası ya da benim oda kapımın tahta lentosunun gıcırtısı, her şey uyandırıyordu beni. Ama bunların çocukluğumdan beri farkındaydım ve uyurken, rahatsız eden bir sineği kuyruğuyla kovan bir geyik yavrusu gibi, bunları defetmesini biliyor, hemen tekrar uykuya dalıyordum. Ama bazen, hiçbir şey olmayan, korku yahut utanç duygusu gibi bir şey uykumun arasından süzülüp çıkıyor, ne olduğu belirsiz bir şekilde başımda dolanıyor, uyurken beni seyrediyor ve sonunda kulağıma eğilerek, *Seni uyandırmak istemiyorum, gerçekten istemiyorum, uyu yine Elio, uyumaya devam et* diye fısıldıyordu; bu sırada ben, her an dalmak üzere olduğum rüyayı yeniden bulmak için her türlü çabayı gösteriyordum ve kendimi biraz daha zorlasam neredeyse yeniden yazabilirdim onu.

Fakat uyku gelmiyordu ve kesinlikle bir değil iki tane rahatsız edici düşünce, uykunun sisinden çıkıp beliren bir çift hayalet gibi başımda durup beni seyrediyordu: Arzu ve utanç; kapımı hızla açıp çıkmak ve hiç düşünmeden onun odasına çırılçıplak dalmak, öte yanda benim, bunları gerçekleştirmek için hiçbir zaman en ufak bir riske giremeyişim. İşte, oradaydılar, gençliğin mirası, hayatımın iki maskotu, açlık ve korku, beni seyrediyor ve diyorlar ki: *Senden önce bir sürüsü şansını denedi ve mükâfatını gördü, sen niçin yapamıyorsun?* Yanıt yok. *Bir çok kişi bundan kaçındı, sen niçin yapasın?* Yanıt yok. Ve sonra, benimle hep alay ederek geliyor: *Daha sonra değilse, Elio, ne zaman?*

O gece, gerçi rüya içindeki bir rüyada belirmesine karşın, yine de bir yanıt geldi. Bir görüntüyle uyandım, bilmek istediğimden de fazlasını söylüyordu bu, Oliver'dan istediklerim ve bunları nasıl istediğim hakkında kendi kendime tüm o gayet dürüstçe itiraflarıma karşın, hâlâ kaçındığım birkaç köşe varmış gibi. Bu rüyada, vücudumun daha ilk günden beri bilmesi

gereken şeyi öğrendim sonunda. Onun odasındaydık ve tüm fantezilerimin tersine, sırtı yatağa dönük olarak yatan ben değil Oliver'dı; ben onun üstündeydim; onu seyrederken, yüzünde çok heyecanlı ama aynı zamanda da tamamen uysal öyle bir ifade gördüm ki, uykumda bile yüreğimi parçaladı ve o güne dek asla bilmediğim, tahmin edemediğim bir şeyi söyledi bana: Ona, ne pahasına olursa olsun vermek için can attığım şeyi vermemenin belki de hayatımın en büyük suçu olacağını. Ona bir şey vermeyi delice istiyordum. Tersine, almak çok kişiliksiz, çok kolay, çok mekanik geliyordu. Sonra o sözü duydum, ki şimdiye kadar çoktan duymam gerektiğini biliyordum. "Durursan öldürürsün beni," diyordu nefes nefese, bu sözlerin aynısını bana birkaç gün önce başka bir rüyada söylediğini, ama bunları bir kez söyledikten sonra, artık bunları rüyama her girdiğinde tekrarlamakta özgür olduğunu bilerek; ama içimden kopan onun sesi mi, yoksa onun içinde patlayan, bu sözlerin bendeki anısı mı, ikimiz de bilmiyorduk. Benim şehvetime hem katlanan, hem de bunu yapmakla şehvetimi kışkırtan yüzünün ifadesi bana, daha önce hiç kimsenin yüzünde görmediğim ve göreceğimi hayal bile edemediğim bir şefkat ve ateş görüntüsü sunuyordu. Onun bu görüntüsü yaşamımda gece lambası gibi bir şey haline gelecek, neredeyse vazgeçeceğim günlerde beni uyanık tutacak, ona karşı arzumun sönmesini istediğimde yeniden tutuşturacak, hor görülmenin gurur türünden her şeyi yok edeceğinden korkarken, cesaret közlerini karıştıracaktı. Yüzünün görüntüsü, cepheye giden askerlerin ceplerinde taşıdığı, bir sevgilinin küçük bir vesikalık resmi gibi, yalnızca yaşamda güzel şeyler olduğunu ve onları mutluluğun beklediğini hatırlamak için değil, bir ceset torbasında geri dönerlerse o yüzün onları asla bağışlamayacağını hatırlamak için de taşıdıkları o resimler gibi bir şey haline geldi.

Bu sözcükler benim, başarabileceğimi hayal bile edemeyeceğim şeylerin özlemini çekmemi ve başarmak için denememi sağladı.

Benimle hiçbir ilgisinin kalmamasını çok istemesine rağmen, arkadaş olmasına ve muhakkak ki her gece yatmalarına rağmen, rüyamda bile olsa, altımda çıplak yatarken tüm insanlığını bana gösteren biri, gerçek yaşamda bundan farklı olamazdı. Gerçek Oliver buydu; gerisinin önemi yoktu.

Hayır: Aynı zamanda diğer adam, o kırmızı mayolu adamdı.

Bu sadece, onu mayosuz görme umudunu taşımama izin verememem demekti.

Piazzetta'dan sonraki ikinci sabahımızda, benimle konuşmak bile istemediği gayet açık olduğu halde, onunla kasabaya gitmekte ısrar etme cesaretini bulduysam bunun nedeni sadece, sarı bloknotuna yazdığı sözcükleri telaffuz ederken gördüğümde, onun yalvaran sözlerini hatırlamamdı: "Durursan öldürürsün beni." Kitapçıda ona kitabı sunmam ve hatta daha sonra dondurmalarımızın parasını vermek için ısrar etmem de, bana verdiği o "Durursan öldürürsün beni"ye karşılık teşekkür etmek içindi ve dondurma almak aynı zamanda, ellerimizde bisikletlerimizle B.'nin dar, gölgeli sokaklarında yürümemiz ve dolayısıyla, daha uzun süre beraber olmamız demekti. Onunla gırgır geçip de hiç konuşmayacağıma söz vermemin nedeni bile –artık diğer tüm itiraflarından çok daha değerli olan– "Durursan öldürürsün beni"yi gizlice korumaktı. O sabah bunu günlüğüme yazmış, ama rüyamda gördüğümü belirtmemiştim. Yıllar sonra bunu tekrar okumak ve bu yalvaran sözleri bana gerçekten söylediğine bir anlık da olsa inanmak istiyordum. Korumak istediğim şey, onun sesindeki heyecanlı, nefes nefese haldi; daha sonra günlerce hiç aklımdan çıkmadı ve hayatımın her gecesi rüyamda onu böyle görebilirsem tüm yaşamımı rüyalara bağlayıp, geri kalan her şeyle ilgimi kesip yaşayabileceğimi söylüyordu bana bu.

İkimiz tepeden aşağı hızla iniyor, zeytin ağaçlarının, deniz çamlarının, ürkek yüzlerini bize çevirmiş ayçiçeklerinin önünden kayarak geçiyorduk, tekerleklerini kuşaklar öncesinden kaybetmiş, ama Savoy hanedanının armasını hâlâ taşıyan eski tren vagonlarının önünden geçiyorduk, kızlarına bisikletle çarpmamı-

za ramak kaldı diye, bağırarak bizi ölümle tehdit eden bir dizi çingene işportacının önünden geçiyorduk ki, ona döndüm ve "Durursam öldür beni!" diye bağırdım.

Bu sözü, onun sözcüklerini ağzıma almak, onları, çobanların iyi havalarda koyunlarını tepelere çıkarıp hava soğuyunca hemen içeri sokması gibi, gizli barınağıma saklamadan önce daha uzun bir süre tadına varmak için söylemiştim. Onun sözcüklerini bağırarak söylemekle onları bir bedene kavuşturuyor ve daha uzun bir yaşam veriyordum onlara, sanki artık bu sözcüklerin de kendi yaşamı, kimsenin hükmedemeyeceği, daha uzun ve yüksek sesli, B.'nin kayalıklarına çarparak yansıdıktan sonra gidip, Shelley'in kayığının fırtınaya çattığı uzak sığlıklara dalan yankılarınkine benzer bir yaşamı varmış gibi. Oliver'a ait olan bir şeyi tekrar ona gönderiyor, kendi sözcüklerini geri veriyordum; onun bunları bana, rüyamdaki gibi, yine tekrarlaması yolunda, dolaylı bir dilekle; çünkü bunları söyleme sırası ondaydı şimdi.

Öğle yemeğinde tek söz edilmedi. Yemekten sonra, kahveden önce söylediği gibi, iki günlük işini birden yapmak üzere, bahçenin gölgeli bir yerine oturdu. Hayır, bu gece kasabaya gitmeyecekti. Belki yarın. Poker de yok. Sonra yukarı çıktı.

Birkaç gün önce ayağı benim ayağımın üzerindeydi. Şimdiyse gözucuyla bile bakmıyordu.

Akşam yemeğine doğru, bir şeyler içmek için aşağı indi. İkindi sonu duşundan sonra saçları parıldar ve yüzünde tam bir "star" görüntüsü ışırken, "Bunların hepsini özleyeceğim Bayan P." dedi. Annem gülümsedi; *la muvi star*'ın ne zaman isterse başımızın üstünde yeri vardı. Sonra Vimini'yle her zamanki kısa yürüyüşüne çıktı, kızın evcil bukalemununu aramasına yardım etmek amacıyla. Bu ikisinin birbirinde ne bulduğunu hiçbir zaman pek anlayamadım ama, benimle Oliver'ın paylaştığından çok daha doğal ve kendiliğinden bir şeye benziyordu. Yarım saat sonra döndüler. Vimini bir incir ağacına çıkmıştı ve annesi, akşam yemeğinden önce yıkanmasını söylemişti.

Akşam yemeğinde tek söz edilmedi. Yemekten sonra yukarıya çıkıp kayboldu.

Onun, saat on civarında sessizce sıvışıp kasabaya gideceğine yemin edebilirdim. Ama balkonda, onun tarafından gelen ışığı görüyordum. Bu ışıktan ötürü kapımın önüne doğru, portakal rengi, soluk, eğik bir şerit uzanıyordu. Zaman zaman Oliver'ın hareket ettiğini duyuyordum.

Bir arkadaşımı arayıp, kasabaya inecek mi diye sormaya karar verdim. Annesi açıp, onun çıktığını ve evet, herhalde aynı yere gittiğini söyledi. Başka birisini aradım. O da çıkmıştı. Babam, "Niçin Marzia'yı aramıyorsun? Onunla görüşmek istemiyor musun?" dedi. İstemediğim falan yok... ama bir sürü tuhaflığı var. "Senin yok sanki!" dedi babam. Aradığımda kız o gece bir yere çıkmayacağını söyledi. Sesinde karanlık bir soğukluk vardı. Ben özür dilemek için arıyordum. "Hasta olduğunu duydum." Önemli bir şey değildi, diye yanıtladım. Bisikletle gelip onu alabilirdim ve birlikte B.'ye giderdik. Benimle geleceğini söyledi.

Evden çıkarken annemle babam televizyon seyrediyordu. Adımlarım çakıllarda ses çıkarıyordu. Bu gürültüye hiç aldırmıyordum. Bana arkadaşlık ediyordu. Oliver da duysun, dedim içimden.

Marzia beni bahçelerinde bekliyordu. Eski bir ferforje sandalyeye oturmuş, bacaklarını uzatmıştı ve yere sadece topukları değiyordu. Bisikletini başka bir sandalyeye dayamıştı, bisikletin gidonu neredeyse yere değecekti. Bir süveter giymişti. Beni çok beklettin, dedi. Evlerinden ayrıldıktan sonra, daha dik ama bizi bir an önce kasabaya ulaştıracak bir kestirmeden gittik. *Piazzetta*'nın hızlı gece yaşamının ışıkları ve sesleri yan sokaklara taşıyordu. Restoranlardan biri, müşterileri meydanın kendisine tahsis edilen kısmına sığmadığında küçük tahta masalar çıkarıp kaldırıma koymayı huy edinmişti. *Piazza*'ya girdiğimizde, heyecan ve gürültü beni her zamanki tedirginlik ve yetersizlik duygularıyla doldurdu. Marzia arkadaşlarıyla karşılaşacak, diğerleriyse mutlaka rahatsız edecekti. Marzia'yla beraber olmak bile, öyle ya da böyle,

bir mücadeleye girmemi gerektirecekti. Mücadele etmek istemiyordum.

Kafelerdeki masalardan birinde oturan, tanıdığımız bazı kişilere katılmak yerine, iki tane dondurma almak için kuyruğa girdik. Kız benden, ona sigara da almamı istedi.

Sonra, elimizde dondurma külahlarıyla, kalabalık *piazzetta*'da rastgele dolaşmaya başladık ve bir sokaktaki, sonra diğerindeki ve sonra başka bir sokaktaki kalabalığın arasından geçtik. Kaldırım taşlarının karanlıkta parıldaması hoşuma gitti; Marzia'yla beraber, ellerimizde bisikletlerimiz, açık pencerelerin ardından gelen, televizyon kanallarındaki boğuk konuşma seslerini dinleyerek kasabada tembel tembel dolaşmamız hoşuma gitti. Kitapçı hâlâ açıktı ve Marzia'ya, girmemizin onun için bir sakıncası var mı diye sordum. Hayır, onun için bir sakıncası yoktu, benimle birlikte girerdi. Bisikletlerimizi duvara dayadık. Boncuklu sinek perdesi aralanınca, taşmış kül tablalarıyla dolu, dumanlı, küf kokulu bir dükkâna girdik. Dükkân sahibi bir an önce kapatmak istiyor, ama Schubert kuarteti hâlâ çalıyor ve yirmili yaşların ortasında bir erkekle bir kadın ve turistler İngilizce bölümündeki kitapları karıştırıyor, herhalde yerel renkler taşıyan bir roman arıyorlardı. Ortalıkta bir tek kişinin olmadığı, dükkânı gözleri kör eden bir güneş ışığının ve taze kahve kokusunun doldurduğu o sabahtan nasıl da farklıydı. Ben masada duran bir şiir kitabını alıp da şiirlerden birini okumaya başlarken, Marzia arkamda durmuş bakıyordu. Ben sayfayı çevirmek üzereyken, henüz okumayı bitirmediğini söyledi. Hoşuma gitti bu. Yanımızdaki çiftin İngilizceye çevrilmiş bir İtalyan romanını almak üzere olduğunu görünce konuşmalarının arasına girdim ve o kitabı almamalarını tavsiye ettim. "Bu çok çok daha iyi. Sicilya'da geçiyor, burada değil, ama belki de bu yüzyılda yazılmış en iyi İtalyan romanı." "Filmini gördük," dedi kız. "Calvino kadar iyi midir bu peki?" Omuz silktim. Marzia hâlâ aynı şiirle meşguldü, aslında tekrar okuyordu. "Calvino karşılaştırılacak bir şey değil... süslü püslü, cafcaflı. Ama ben bir çocuğum, nereden bileyim ki?"

Şık, yazlık spor ceketler giymiş, kravatsız diğer iki genç dükkân sahibiyle edebiyat tartışıyor, üçü de sigara içiyordu. Kasanın yanındaki masada çoğu boş bir sürü şarap bardağı ve yanlarında da kocaman bir şişe Porto şarabı vardı. Fark ettim, turistlerin elinde boşalmış şarap bardakları vardı. Belli ki kitap partisi sırasında şarap ikram edilmişti. Dükkân sahibi bizi süzdü ve rahatsız ettiği için özür dilercesine sessiz bir bakışla, biz de Porto şarabı ister miyiz diye sordu. Marzia'ya baktım ve omuz silktim, kız pek istemiyor, dercesine. Dükkân sahibi hâlâ sessiz bir şekilde şişeyi gösterdi ve başını yapmacık bir hoşnutsuzlukla sallayarak, bu gece böyle güzel bir portoyu atmak yazık, dükkânı kapatmadan önce niçin bu şarabı bitirmeme yardım etmiyorsun demek istedi. Sonunda kabul ettim, Marzia da kabul etti. Nezaket gereği, o gece hangi kitabın kutlandığını sordum. Küçük bir bölmede bir şey okuduğu için fark edemediğim başka bir adam kitabın adını söyledi: *Se l'amore. Seversem.* "İyi bir şey mi?" diye sordum. "Tam bir süprüntü," diye yanıtladı. "Biliyorum. Ben yazdım."

İmrendim ona. Kitap okuma, parti, onu bu küçük kasabadaki bu küçük *piazzetta*'mızın dışındaki bu küçük kitapçı dükkânında kutlamak için çevre bölgelerden gelen dostları ve *aficionados*'a bakınca imrendim ona. Arkalarında elliden fazla boş bardak bırakmışlardı. Kendini aşağılama ayrıcalığından ötürü imrendim ona.

"Benim için bir kitap imzalar mısınız?"

"*Con piacere,*" diye yanıtladı yazar ve dükkân sahibinin ona bir kalem vermesine kalmadan cebinden kendi Pelikan'ını çıkardı. "Bu kitabın size uygun olduğundan emin değilim, ama..." Cümlenin sonunu, sessizlikle, *İmzalamamı istedin ve ben ünlü bir şair rolünü oynayamayacak kadar mutluyum ve ikimiz de benim öyle bir şey olmadığımı biliyoruz* diye tercüme edilebilecek, çok belli belirsiz bir hava basma iması taşıyan, ileri derecede bir sululuk karışımında kaybolup gitmeye bıraktı.

Marzia için de bir tane almaya karar verdim ve yazardan onun için de imzalamasını istedim, imzaladı ve kendi adının yanına,

sonunu bağlamadığı bir şeyler karaladı: "Bunun senin için de uygun olduğunu sanmıyorum signorina, ama..."

Sonra kitapçıya yine, bunların ikisini de babamın hesabına yazmasını söyledim.

Kasanın yanında durup, her bir kitabı parlak sarı bir kâğıtla sanki sonsuza dek ambalajlayan, sonra buna bir kurdele takan ve kurdelenin üzerine de dükkânın gümüş rengi çıkartmasını yapıştıran kitapçıyı seyrederken Marzia'ya sokuldum ve belki de çok yakınımda olduğundan kulağının arkasını öptüm.

Kız ürperdi ama kıpırdamadı. Tekrar öptüm. Sonra kendime gelerek, "Seni rahatsız etti mi bu?" diye fısıldadım. "Elbette hayır," diye yanıt verdi fısıldayarak.

Dışarı çıkınca dayanamadı. "Niçin aldın bana bu kitabı?"

Bir an, onu niçin öptüğümü soracak sanmıştım.

"*Perché mi andava,* çünkü canım istedi."

"Evet ama niçin aldın bunu bana... niçin *bana* kitap aldın?"

"Niçin sorduğunu anlayamadım."

"Niçin sorduğumu gerzekler bile anlar. Ama sen anlamıyorsun. Al işte!"

"Hâlâ anlamıyorum."

"Sen umutsuz bir vakasın."

Gözlerimi dikip, sesinin öfkeden ve sinirden titremesine tümüyle şaşkın bir halde bakakaldım.

"Söylemezsen aklıma her türlü şey gelir... ve kendimi berbat hissederim."

"Götün tekisin. Bana bir sigara ver."

Kızın ne demek istediğinden bir şey anlayamamış değil, içimi bu kadar net bir şekilde okumasına inanamamıştım. Belki de davranışımdan sorumlu olma korkusuyla, kızın ima ettiği şeye inanmak istemiyordum. Bilerek ikiyüzlü mü davranmıştım? Onun söylediğini yanlış yorumlamaya devam edersem kendimi bir sahtekâr gibi hissetmemem olanaklı mıydı?

O zaman, içimde zekice bir sezgi doğdu. Belki de bu kızın verdiği sinyallerin hepsini görmezden gelişimin bir amacı

vardı: Onu konuşturmak. Utangaçça ve başarısız bir yoklama stratejisi bu.

Ancak o zaman, beni tümüyle şaşırtan bir sekme mekanizmasıyla kafama dank etti: Oliver da bana bunun aynısını mı yapıyordu yoksa? Beni hep kasten görmezden gelmesi, beni daha çok içerilere çekmek için miydi?

Benim onu görmezden gelmeye çalışmamın içyüzünü gördüğünü söylediği zaman ima ettiği şey bu muydu?

Kitapçıdan çıkıp birer sigara yaktık. Bir dakika sonra yüksek sesli bir metalik takırtı duyduk. Dükkân sahibi çelik kepengi indiriyordu. "Kitap okumayı gerçekten bu kadar mı seviyorsun?" diye sordu, karanlıkta *piazzetta*'ya doğru beraber, öylesine yürüdüğümüzde.

Bana müziği, yahut ekmekle tuzlu tereyağını ya da yazın olgun meyveleri sever misin diye soruyormuş gibi baktım ona. "Beni yanlış anlama," dedi. "Ben de kitap okumayı severim. Ama kimseye söylemem." Nihayet, dedim içimden, doğruyu söyleyen biri. Niçin kimseye söylemediğini sordum. "Bilmiyorum..." Bu onun, düşünmek için zaman kazanma ya da yanıt vermeden önce tedbir alma tarzının ötesinde bir tavırdı, "Kitap okuyanlar gizlenen insanlardır. Kim olduklarını gizlerler. Gizlenen insanlar kim olduklarından her zaman hoşlanmaz."

"Sen kim olduğunu gizliyor musun?"

"Bazen. Ya sen?"

"Ben mi? Sanırım." Ve o zaman, bütün dürtülerimin tersine, başka zaman olsa kesinlikle sormaya kalkmayacağım bir soruyu ağzımdan kaçırırken buldum kendimi. "Sen kendini benden gizliyor musun?"

"Hayır, senden değil. Ya da belki, evet, birazcık."

"Nasıl?"

"*Nasıl* olduğunu gayet iyi biliyorsun."

"Niçin söylüyorsun bunu?"

"Niçin mi? Çünkü bence sen beni üzebilirsin ve ben üzülmek istemiyorum." Sonra bir an düşündü. "Birilerini üzmek

istiyor falan değilsin, ama boyuna fikir değiştiriyorsun, hep kaçıyorsun ve nerede olduğunu kimse bilmiyor. Beni korkutuyorsun."

İkimiz de öylesine yavaş yürüyorduk ki, bisikletlerimizi durdurduğumuzun farkına varmadık. Ona doğru eğildim ve dudaklarından hafifçe öptüm. Bisikletini çekti, kapalı bir dükkânın kapısına dayadı ve bir duvara yaslanarak, "Bir daha öpsene?" dedi. Ayak desteğini açarak bisikleti sokağın ortasında diktim ve birbirimize yaklaşınca iki elimle yüzünü tuttum, sonra öpüşmeye başladığımızda ona abandım; ellerim onun gömleğinin altında, onun elleri saçlarımdaydı. Sadeliğini, açık kalpliliğini seviyordum. O gece bana söylediği bütün –engelsiz, içten, insanca– sözlerde ve şimdi kalçalarının kalçalarıma verdiği, sanki vücudunda, dudaklarıyla kalçalarının arasında akışkan ve hemen tepki veren bir bağlantı varmış gibi, kendini frenlemeksizin, abartısız karşılıkta bu vardı. Dudaktan öpüşme, daha kapsamlı bir temasın girizgâhı değil, kendi bütünlüğü içinde bir temastı. Vücutlarımızın arasında giysilerimizden başka bir şey yoktu ve bu yüzden, elini ikimizin arasına, pantolonumun içine sokup da, "*Sei duro, duro,* ne kadar sert," deyince şaşırmadım. Ve şimdi sikimin daha da sertleşmesine yol açan şey onun içtenliği, kısıtlanmamışlığı ve rahatlığıydı.

Eliyle sikimi kavrarken onu seyretmek, gözlerinin içine bakmak istiyordum; dudaklarından öpmeyi ne zamandır istediğimi anlatmak, akşam onu arayıp evinden alan kişinin artık o soğuk, cansız çocuk olmadığını gösterecek bir şeyler söylemek istiyordum... fakat araya girdi: "*Baciami ancora,* öp beni yine."

Onu yeniden öptüm, fakat aklım taraçaya gidiyordu. Bunu teklif etsem mi? Bisikletlerimizle beş dakika sürerdi, özellikle de kestirme yoldan gider, doğrudan zeytinliğe yönelirsek. Orada başka sevgililerle karşılaşacağımızı biliyordum. Olmazsa, kumsal vardı. Orayı daha önce kullanmıştım. Herkes kullanırdı. Odama gitmeyi de teklif edebilirdim; evde kimsenin haberi olmaz yahut olsa da aldırmazdı.

Gözümün önüne bir manzara geldi birdenbire: Marzia'yla ben her sabah kahvaltıdan sonra bahçede oturuyoruz, o bikinisini giymiş, aşağı inip kendisiyle yüzmeye gelmem için hep ısrar ediyor.

"Ma tu mi vuoi veramente bene?" diye sordu. Bu sözler yok yere mi çıkmıştı... yoksa, kitapçıdan çıktığımızdan beri her adımımızı gölgeleyen, o yatıştırılması gereken, yaralı görüntü müydü bu?

Böylesine bir cüretlilikle böylesine bir hüznün, *"ne kadar sert"* ile *"beni gerçekten düşünüyor musun?"*un nasıl bir araya gelebildiğini pek anlayamıyordum. Görünüşte kolayca incinen, tereddütlü ve kendisiyle ilgili bir sürü kuşkuyu dışavurmak isteyen birisinin, tek ve aynı hareketle, elini hiç utanmadan, kayıtsızca pantolonumun içine sokarak sikimi tutup sıkabilmesini ise hiç anlayamıyordum.

Şimdi onu daha tutkulu bir şekilde öperken ve ellerimiz birbirimizin vücudunun her tarafında gezinirken, o gece Oliver'ın kapısının altından atmaya karar verdiğim notu tasarlarken buldum kendimi: *Sessizliğe dayanamıyorum. Seninle konuşmam lazım.*

Notu kapısının altından atmaya hazır hale gelinceye dek şafak sökmüştü. Marzia'yla, kumsalın boş bir yerinde, Akvaryum denen ve geceden kalan prezervatiflerin kaçınılmaz şekilde bir araya toplanarak, kayaların arasında sıkışıp kalmış somon balıkları gibi sürüklendiği bir yerde sevişmiştik. O gün daha sonra tekrar buluşmayı planladık.

Şimdi, evime dönerken Marzia'nın vücudumdaki, ellerimdeki kokusu hoşuma gidiyordu. Yıkanıp bu kokudan kurtulmak gibi bir şey yapmayacaktım. Akşam buluşuncaya dek üzerimde kalacaktı. Bir parçam, Oliver'a karşı yeni bulduğum, ondan hoşlanmamaya doğru giden ve beni hem hoşnut eden, hem de sonuç olarak ne kadar maymun iştahlı olduğumu söyleyen, hayırlı bir kayıtsızlık dalgasının tadını çıkarıyordu hâlâ. Oliver belki de istediğim tek şeyin, onun etkisinden kurtulmak için

onunla yatmak olduğunu hissetmiş ve içgüdüsel bir şekilde, benimle hiçbir ilgisinin kalmamasına karar vermişti. Daha birkaç gece önce, onun vücudunu kendi vücudumda konuk etmek için büyük bir dürtü hissettiğimi, az kalsın yatağımdan çıkıp odasına, ona gideceğimi düşünmek... Şimdi bu düşüncenin bana heyecan vermesi mümkün değildi. Oliver'la olan tüm bu şeyler belki de bir ağustos kızışmasıydı ve gayet iyi kurtulmuştum bundan. Tam tersine, şimdi tüm ilgim Marzia'nın elimdeki kokusunaydı ve her kadındaki tam kadını seviyordum.

Bu duygunun uzun sürmeyeceğini ve bütün bağımlılarda olduğu gibi, bir uyuşturucu iğneden sonra bağımlılığa tövbe etmenin kolaylaştığını biliyordum zaten.

Ama daha bir saat bile geçmeden, Oliver dörtnala döndü. Onunla birlikte yatakta oturmak ve elimi uzatıp, Bak, kokla şunu, demek ve sonra onun elimi koklayışını seyretmek; elimi iki eliyle gayet nazikçe tutuşunu, sonunda ortaparmağımı dudaklarının üzerine koyuşunu ve sonra birden ağzına sokuşunu...

Bir okul defterinden bir sayfa yırttım.

Lütfen benden kaçma.

Sonra yeniden yazdım:

Lütfen benden kaçma. Bu beni öldürüyor.

Sonra tekrar yazdım:

Sessizliğin öldürecek beni.

Sayfanın başına yazdım.

Benden nefret ettiğini düşünmeye dayanamıyorum.

Çok iniltili. Hayır, bu kadar sulugöz olmasın, ama klasik ölüm sözlerinden vazgeçme.

Benden nefret ettiğini öğrenmektense ölürüm daha iyi.

Son dakikada, ilkine geri döndüm.

Sessizliğe dayanamıyorum. Seninle konuşmam lazım.

Çizgili kâğıdı katlayıp kapısının altından attım, Rubicon'dan geçen Sezar'ın uysal endişesiyle. Artık geri dönüşü yoktu. *Iacta alea est,* demişti Sezar, zarlar atıldı. "Atmak" fiilinin Latincesi

olan *iacere*'nin, "ejekülasyon" sözcüğüyle aynı kökten geliyor olduğunu düşünmek hoşuma gitti. Bunu düşünür düşünmez de ona sunmak istediğim şeyin sadece parmaklarımdaki koku değil, elimde kuruyup kalmış olan menimin izleri olduğunu fark ettim.

On beş dakika sonra, birbiriyle çelişen iki duygunun pençesine düşmüştüm: O mesajı yazdığımdan ötürü pişmanlık, içinde bir damlacık alay olmadığından ötürü pişmanlık.

Oliver'ın, koşusunun ardından nihayet geldiği kahvaltıda başını kaldırmadan sorduğu tek şey, gece iyi eğlenip eğlenmediğimdi ve buradaki ima, çok geç yatmış olmama yönelikti. "*Insomnia*, şöyle böyle," diye karşılık verdim, yanıtımı olabildiğince muğlak kılmaya çalışarak ve bir taraftan da, normalde çok uzun olacak bir haberi çok kısa hale getirdiğimi düşündürerek. "Yorgunsundur o zaman," oldu babamın bu konuşmaya ironik katkısı. "Yoksa sen de mi poker oynadın?" "Ben poker oynamam." Oliver'la babam anlamlı bir şekilde bakıştılar. Sonra o gün her birinin yapması gereken işleri konuşmaya başladılar. Ve ben Oliver'ı yitirdim. Bir işkence günü daha.

Kitaplarımı almak için yukarıya çıktığımda, aynı katlanmış, çizgili defter kâğıdı parçasını masamın üzerinde gördüm. Odama balkon kapısından girip, buraya bırakmıştı herhalde. Onu şimdi okursam günümü berbat edecekti. Fakat okumayı ertelersem de bütün gün anlamsız hale gelecekti ve başka bir şey düşünemeyecektim. En büyük olasılıkla, hiçbir şey eklemeden onu bana geri fırlatıyordu, sanki "*Bunu yerde buldum. Senin herhalde. Daha sonra!*" dermiş gibi. Ya da çok daha duygusuzca bir anlama geliyor olabilirdi: *Yanıt yok.*

Biraz büyü. Seninle geceyarısı görüşürüz.

Benim sözlerimin altına yazmıştı bunları.

Kahvaltıdan önce koymuştu bu kâğıdı.

Bunu fark etmem birkaç dakika sürdü ama hemen bir arzuyla ve kederle doldurdu içimi. İstediğim bu muydu, şimdi bana bir şey sunuluyorken? Ve sunuluyor muydu gerçekten? Ve bunu istemiş olsam da olmasam da, geceyarısına kadarki zama-

nı nasıl geçirecektim? Saat sabahın onu bile değildi henüz; on dört saat geçecekti... Bir şeyi bu kadar uzun süre son bekleyişim karnemi almak içindi. Yahut iki yıl önce bir cumartesi günü, bir kızın bana sinemada buluşma sözü verdiği ve kızın sözünü unutmadığından emin olamadığımdaydı. Tüm yaşamımın gözümün önünden geçeceği bir yarım gün hükmünü sürmeye başlamıştı. Beklemekten ve başkalarının kaprisine bağımlı olmaktan nasıl da nefret ediyordum.

Bu nota cevap vermeli miydim?

Yanıta yanıt verilmez!

Nota gelince; bu notun tonu bilerek mi havaiydi, yoksa koşudan birkaç dakika sonra ya da kahvaltıdan birkaç saniye önce çiziktirilivermiş gibilerden bir şey miydi? Operavari duygusallığıma yapılan ve ardından, kendinden emin, "şu işi basite indirgeyelim" türünden bir "seninle geceyarısı görüşürüz"ün geldiği küçük bir dürtüş gözümden kaçmamıştı. İkisinden biri hayra alamet miydi ve hangisi, ironik şaplak mı, yoksa o kaygısız *"Bu gece beraber olalım da gör bakalım"* mı üstün gelecekti? Konuşacak –sadece konuşacak– mıydık? Bu bir emir mi, yoksa benimle her roman ve oyun için özel olan bir saatte görüşmeye razı gelme miydi? Ve geceyarısı nerede buluşacaktık? Gün içinde, nerede buluşacağımızı bana söyleme fırsatı bulacak mıydı? Ya da gece boyunca, bir sonraki geceyi düşünerek içim içimi yediğini ve balkonun ikimize ait kısımlarını birbirinden ayıran tuzak telinin tümüyle yapay olduğunu fark ederek, ikimizden birinin, kimseyi durduramamış o gizli Maginot hattını eninde sonunda aşacağını kabul mu etmişti?

Ve sabahları neredeyse ritüele dönüşmüş bisiklet gezilerimize ne yapmıştı bu? Sabah bisiklete binmenin yerini "geceyarısı" mı alacaktı? Yoksa eskisi gibi, hiçbir şey olmamış gibi devam edecektik de şimdi yalnızca, bekleyeceğimiz bir "geceyarısı" mı vardı? Artık karşılaştığımda manalı bir gülümseme mi çakacaktım ona, yoksa eskisi gibi devam edecek ve soğuk, donuk, tedbirli bir *Amerikan* bakışıyla mı bakacaktım?

Ama yine de bir dahaki sefer kırlardan geçerken ona göstermek istediğim birçok şeyin arasında minnettarlık da vardı. İnsan birisine minnettarlık gösterebilir, ama yine de rahatsız edici ve sıkıcı diye nitelendirilmeyebilirdi. Yoksa minnettarlıkta daima, ne kadar saygılı olursa olsun, bütün Akdenizlilerin tutkularına kaçınılmaz bir iç bayıltıcı, melodramatik karakter veren ağdalı şekerden bir topak var mıydı? Olayları kendi haline bırakamam, boşveremem; bağırmam, çağırmam, konuşmam gerek...

Hiçbir şey söylemezsen, senin not yazdığına pişman olduğunu düşünecek.

Bir şey söylersen yersiz kaçacak.

Ne yapacaksın peki?

Bekle.

Daha başından biliyordum bunu. Sadece beklemek. Sabah hep çalışırım. Yüzerim. Öğleden sonra tenis oynarım belki. Marzia'yla buluşurum. Geceyarısı dönerim. Hayır, on bir buçukta. Yıkanmak? Yıkanmak yok mu? Ah, bir vücuttan ötekisine gitmek.

Onun yaptığı da bu değil miydi? Birinden ötekine gitmek.

Sonra korkunç bir panik sardı beni: Geceyarısı, sadece bir konuşma, aramızdaki gerginliği giderme mi olacaktı; canlan, neşelen, büyü, gibilerden!

Ama geceyarısını beklemek niçin, o zaman? Kim böyle bir konuşma yapmak için geceyarısını seçer ki?

Yoksa geceyarısı, *geceyarısı* mı olacaktı?

Geceyarısı ne giymeli?

Gün korktuğum gibi geçti. Oliver kahvaltıdan hemen sonra, bana bir şey söylemeden gitmenin bir yolunu buldu ve öğle yemeğine kadar dönmedi. Öğle yemeğinde yanımda, her zamanki yerinde oturdu. Onunla birkaç kez havadan sudan konuşmayı denedim ama bunun, ikimizin de artık birbirimizle konuşmadığımızı göstermemeye çalıştığımız o "birbirimizle konuşmayalım" günlerindeki gibi bir şey olacağını fark ettim.

Öğleden sonra uyumaya çıktım. Onun merdivenden benim peşim sıra çıktığını ve kapısını kapattığını duydum.

Daha sonra Marzia'yı aradım. Tenis kortunda buluştuk. Şansımıza kimseler yoktu, ortalık sakindi ve ikimizin de sevdiği yakıcı güneşin altında saatlerce tenis oynadık. Bir süre, gölgedeki eski banka oturup cırcırböceklerini dinledik. Mafalda bize soğuk içecek getirdi ve sonra kendisinin yaşlı olduğunu, bir dahaki sefere ne istiyorsak gidip kendimiz almamız gerektiğini söyledi. "Ama biz senden bir şey istemedik ki," diyerek itiraz ettim. "İçme o zaman." Ve ayaklarını sürüyerek gitti, lafını tam oturtmuş olarak.

İnsanların oyununu seyretmeyi seven Vimini o gün gelmedi. Oliver'la birlikte her zamanki yerlerindeydiler herhalde.

Ağustos havası hoşuma gidiyordu. Yaz sonunda kasaba diğer zamanlardan daha sessizdi. Herkes *le vacanze* için gitmiş olurdu ve tek tük gelen turistler de normal olarak akşam yediden önce giderdi. En çok ikindileri severdim: Biberiyelerin kokusu, sıcak, kuşlar, ağustosböcekleri, palmiye yapraklarının salınışı, dehşet derecede güneşli bir günün üzerine hafif bir keten şal gibi çöken sessizlik, bunların hepsi deniz kıyısına inen bir yürüyüşle ve yukarıya, duşa çıkışla taçlanırdı. Tenis kortundan bizim eve bakmak ve güneşte ısınan, her birinden sınırsız denizin göründüğünü bildiğim boş balkonları izlemek hoşuma gidiyordu. Benim balkonum, dünyamdı. Şimdi oturduğum yerden etrafıma bakıyor, burası bizim tenis kortu, diyorum, işte bahçemiz, meyve ağaçlarımız, barakamız, evimiz ve aşağıda iskelemiz; değer verdiğim herkes ve her şey burada. Ailem, enstrümanlarım, kitaplarım, Mafalda, Marzia, Oliver.

O gün öğleden sonra Marzia'yla, elim onun bacaklarında ve dizlerinde gezinerek otururken, Oliver'ın deyişiyle, dünyanın en şanslı insanlarından biri olduğumu düşündüm. Bütün bunların ne kadar süreceği bilinmezdi ve aynı şekilde, günün ya da gecenin nasıl sonlanacağını tahmin etmenin de bir anlamı yoktu. Her dakika bir endişenin gergefine gerilmiş gibiydi sanki. Her şey bir anda çat diye kopabilirdi.

Ama burada böyle otururken, belki de, hayatlarında düşledikleri her şeye kavuşmuş olduklarını söylemeyecek kadar batıl inançlı, ama bunların hepsinin kolayca bir gün ellerinden alınabileceğini düşünemeyecek kadar da memnun kişilerin ılımlı mutluluğunu yaşadığımı biliyordum.

Tenisten sonra ve plaja gitmeden önce Marzia'yı balkondan odama çıkardım. Öğleden sonra oradan kimse geçmezdi. Panjurları indirdim ama pencereleri açık bıraktım ve böylece, yumuşak ikindi ışığı yatağa, duvarlara, Marzia'ya panjur gibi çizgili şekiller halinde yansıdı. Müthiş bir sessizlik içinde seviştik ve ikimiz de gözlerimizi kapatmadık.

İçimden bir parça, duvara çarpmamızı ya da Marzia'nın bir bağırtısını bastıramamasını ve bunların Oliver'a, duvarın öteki tarafında neler olduğunu belli etmesini umut ediyordu. Onun uyukladığını, yatağımın yaylarının sesini duyup allak bullak olduğunu düşlüyordum.

Marzia'yla beraber aşağıdaki koya giderken yine, Oliver'ın bizimle ilgili gizli şeyleri öğrenmesine hiç aldırmadığım gibi, onun bu gece hiç ortaya çıkmamasına da aldırmadığımı hissedince mutlu oldum. Hatta Oliver, yahut onun omuzları ya da kollarının beyazlığı bile hiç umurumda değildi. Ayaklarının altı, avuçlarının içi, vücudunun alt tarafı... hiç umurumda değildi. Oliver'ı bekleyip de sonra, saatler geceyarısını vururken onun iç karartıcı vaazlarla nutuk çekmesini dinlemektense geceyi Marzia'yla geçirmeyi çok daha tercih ederdim. Bu sabah onun kapısının altından notumu atarken neler düşünmüştüm ki?

Ama diğer bir parçam da, Oliver bu gece gelirse ve beni bekleyen şey neyse, başlangıcından hoşlanmasam da sonuna dek bekleyeceğimi, tümüyle katlanacağımı, çünkü yazın geri kalanını yahut belki de tüm yaşamımı kendi kendimle tartışarak geçirmektense, ilk ve son olarak her şeyi öğrenmenin daha iyi olduğunu biliyordu.

Soğukkanlılıkla bir karar vermiştim. Sorarsa söyleyecektim ona. Bu şekilde devam etmek isteyip istemediğimden emin değilim, ama bilmek istiyorum ve başka birisi yerine seninle olması daha iyi.

Senin vücudunu tanımak istiyorum, neler hissettiğini bilmek istiyorum, seni ve senin vasıtanla da kendimi tanımak istiyorum.

Marzia akşam yemeğinden önce gitti. Sinemaya gideceğine söz vermişti. Arkadaşlar olacak, dedi. Ben niçin gelmiyordum? Onların isimlerini duyunca surat astım. Evde kalıp müzik çalışacağım dedim. Sabahları çalışıyorsun sanıyordum. Bu sabah geç başladım, unuttun mu? Kastettiğim şeyi anladı ve gülümsedi.

Üç saat vardı daha.

Aramızda tüm ikindi boyunca, matem gibi bir sessizlik olmuştu. Onun, daha sonra konuşacağımızı bildiren notunu almamış olsaydım böyle bir günü nasıl geçirirdim, bilmiyorum.

Akşam yemeğindeki konuklarımız, part-time çalışan bir müzikoloji profesörü yardımcısı ve Chicago'dan, korkunç bir İtalyanca konuşmakta direten homoseksüel bir çiftti. İki adam yan yana, annemle benim karşımda oturuyordu. İçlerinden biri Pascoli'den bir şiir okumaya karar verdi ve bakışımı yakalayan Mafalda buna, beni kıkırdatmak amacıyla, her zamanki *smorfia*'sıyla karşılık verdi. Babam, Chicago'dan gelmiş bu bilim insanlarının önünde saygısızlık yapmamam için uyarmıştı. Uruguaylı uzak bir akrabamın verdiği mor gömleği giyeceğimi söylemiştim. Babam bunu gülerek geçiştirmişti ve benim artık, insanları olduğu gibi kabul etmeyi öğrenecek yaşa geldiğimi söylemişti. Fakat adamların ikisi de mor gömlekle gelince babamın gözlerinde bir parıltı belirdi. İkisi taksinin birer tarafından aynı anda inmişti ve ikisinin de elinde birer demet beyaz çiçek vardı. Babamın da herhalde fark ettiği gibi, Tenten'deki Dupont ve Dupont ikizlerin çiçekli, süslü püslü bir versiyonu gibiydiler.

Birlikte yaşamalarının nasıl bir şey olduğunu merak ettim.

Yemek sırasında, o gece benim o Tenten'in ikizleriyle, annemle babamdan ya da dünyamdaki diğer herkesten daha çok ortak noktam olduğu düşüncesinin gölgesinde dakikaları saymak tuhaf geliyordu.

Onlara bakıyor, hangisinin üstte, hangisinin altta olduğunu merak ediyordum; elmanın bu yarısı mı, diğer yarısı mı diye.

Saat on bire yaklaştığında yatmaya gideceğimi söyleyip annemle babama ve konuklara iyi geceler diledim. "Peki ya Marzia?" diye sordu babam, gözlerinde gayet belirgin bir parıldamayla. Yarın, diye yanıtladım.

Yalnız kalmak istiyordum. Duş. Bir kitap. Günlüğe bir şeyler yazmak belki de. Geceyarısına yoğunlaş, fakat aklını her detayına takılmaktan uzak tut yine de.

Merdivenden çıkarken, ertesi sabah kendimi yine bu merdivenden inerken düşünmeye çalıştım. O zamana kadar başka biri olabilirdim. Henüz tanımadığım ve o zaman, onu bu duruma getirmiş olduğum için, belki de bana günaydın demek, yahut benimle ilgilenmeyecek istemeyebilecek o başka birinden hoşlanacak mıydım? Yoksa, bu merdiveni çıkan aynı kişi olarak, bende hiçbir şey değişmeden, kuşkularımın hiçbiri çözümlenmeden mi kalacaktım?

Yahut belki de hiçbir şey olmayabilir. Beni reddedebilir ve ondan istediğim şeyi hiç kimse duymasa bile yine de bir hiç uğruna rezil olabilirim. O bilecek, ben bileceğim.

Ama rezilliği geçmiştim artık. Haftalardır isteme, bekleme ve –haydi, kabul et– dilenmelerin, umutlandırılmaların ve her tür umut için verilen mücadelelerin ardından yıkılıyordum. Bundan sonra nasıl uyuyacaksın? Odana sıvışıp bir kitap açacak ve uyumak için kitap okuyor numarası mı yapacaksın?

Yahut: Artık bakir biri bile değilken nasıl uyuyacaksın? Bundan geriye dönüş yoktu! Bunca zamandır kafamın içinde olan şey şimdi gerçek dünyaya açılacak, artık ebedi belirsizlikler diyarımda yüzmeyecekti. Bir dövme salonuna giren ve bomboş, çıplak sol omzuna son bir kez uzun uzun bakan biri gibi hissediyordum kendimi.

Dakik mi davranmalıydım?

Dakik davran ve "Huu-huu, büyü yapma saati," de.

Az sonra, kalkan iki konuğun avludan yükselen seslerini duydum. Dışarıda duruyorlar, muhtemelen, onları arabasıyla pansiyonlarına götürecek profesör yardımcısını bekliyorlardı.

Profesör yardımcısı acele etmiyor, çift dışarıda çene çalıyor, içlerinden biri kıkırdıyordu.

Geceyarısında, odasından hiç ses gelmiyordu. Beni tekrar ekebilir miydi? Artık bu kadarı da çok fazla olurdu. Onun döndüğünü duymamıştım. Odama gelecekti o halde. Yoksa ben onunkine mi gitmeliydim? Beklemek işkence olacaktı.

Ben ona gideceğim.

Bir saniyeliğine balkona çıkıp onun odasının tarafına bir göz attım. Işık yok. Yine de kapıyı bir çalmam lazım.

Ya da bekleyebilirim. Belki de hiç gitmem.

Gitmemek birdenbire, hayatımda en çok istediğim şey gibi göründü gözüme. Beni boyuna dürtüyor, çok nazikçe zorluyordu şimdi; sanki ben uyurken bir yahut iki kez fısıldamış, fakat uyanmadığımı görünce nihayet omzuma parmağıyla dokunan ve beni, bu gece onun kapısını çalmaktan vazgeçmek için her türlü gerekçeyi bulmaya teşvik eden biri gibi. Bu düşünce, bir çiçekçi dükkânı vitrininden akan su gibi geçti üzerimden, bütün gününü güneşin altında geçirip de güneşi seven, ama pelesengi daha çok seven birinin, duş yaptıktan sonra süründüğü serin ve sakinleştirici bir krem gibi. Bu düşünce bir uyuşukluk gibi, önce kol ve bacaklarınızı etkileyip sonra tüm vücudunuza yayılırken her türlü teze başvuruyor, ilk önce en aptalcalarından başlıyor –bu gece bir şey yapmak için çok geç artık– ve daha önemlilerine geçiyor – nasıl bakacaksın başkalarının yüzüne, nasıl bakacaksın kendi yüzüne?

Bunu daha önce niçin düşünmemiştim? Tadını çıkarmak ve sona saklamak için mi? Zıt fikirler kendiliğinden çıksın, onları çağırma konusunda hiçbir katkım olmasın, böylece de onların suçlusu ben olmayayım istediğim için mi? *Yapma, yapma bunu Elio.* Dedemin sesiydi bu. Ben onun adaşıydım ve dedem bana, benim odamla Oliver'ın odasının arasındakinden çok daha zorlu bir sırat köprüsünü geçtiği yataktan sesleniyordu. *Geri dön. O odaya gidince kim bilir neyle karşılaşacaksın. Büyü çözülüp de gözün açılınca, vücudunda kötü bir şekilde gerilmiş neredeyse bütün sinirler-*

de bir utanç duyduğunda, keşfin kuvvet veren suyuyla değil, umutsuzluğun ölüm kasvetiyle karşılaşacaksın. Yıllar seni gözlüyor şimdi, bu gece gördüğün tüm yıldızlar senin azabını biliyor, ataların buraya toplandı ve sana, Non c'andà, *oraya gitme deme olanakları yok.*

Ama korku hoşuma gidiyordu –eğer bu gerçekten korkuysa– ve atalarım bunu bilmiyorlardı. Hoşuma giden korkunun alt tarafıydı bu, en kaba tüylü koyunun karnının altında bulunan en yumuşak yün gibi. Beni iten cüretkârlık hoşuma gidiyordu; beni tahrik ediyordu bu, çünkü bizzat tahrikten doğmuştu. "Dururşan öldürürsün beni" ya da şöyleydi: "Dururşan ölürüm ben." Bu sözleri ne zaman duysam karşı koyamıyordum.

Kapının camına vuruyorum, yavaşça. Kalbim deli gibi çarpıyor. Korktuğum bir şey yok, öyleyse niçin böyle ürküyorum? Niçin? Çünkü her şey beni korkutuyor, çünkü korku da arzu da birbirlerini ve beni kandırmakla meşgul; onun kapıyı açmasını istemekle, beni ekmesini dilemek arasındaki farkı bile anlayamıyorum.

Ama camı çalar çalmaz içeride bir kıpırdanma duyuyorum, birisi terliklerini arıyor gibi. Sonra hafifçe bir ışığın açıldığını fark ediyorum. Bu gece lambasını, babamla Oxford'dan, geçen ilkbaharda, akşam vakti satın aldığımızı hatırladım; otel odamız çok karanlıktı, babam aşağı inmişti ve sonra tekrar yukarı çıktığında, caddenin hemen köşesinde gece lambası satan yirmi dört saat açık bir mağaza olduğunu söylediklerini anlatmıştı bana. *Bekle, hemen döneceğim.* Ama ben onunla birlikte gitmek istediğimi söylemiştim. Bu gece giydiğim pijamaların üzerine yağmurluğumu atıvermiştim.

"Geldiğine çok memnun oldum," dedi. "Odanda hareket ettiğini duydum ve bir süre, senin uyumaya hazırlandığını, fikrini değiştirdiğini düşündüm."

"Ben, fikrimi değiştirmek ha? Tabii ki gelecektim."

Onun böylesine beceriksizce, söyleyecek bir şeyler aradığını görmek tuhaftı. Minik ironilerden oluşan bir dolu fırtınası bekliyordum, bu yüzden gergindim zaten. Oysa mazeretlerle karşı-

lanmıştım; beş çayına daha güzel bisküviler alacak vakit bulamadığı için özür dileyen biri gibiydi.

Eski yatak odama bir adım attım ve ne olduğunu anlayamadığım bir koku duyup şaşırdım, çünkü bu koku sanki bir sürü şeyin karışımından oluşuyordu ve sonunda, kıvrılmış bir havlunun oda kapısının altına tıkılmış olduğunu fark ettim. Oliver yatakta oturuyor ve sağındaki yastığın üzerinde yarı dolu bir kül tablası duruyordu.

"Gel içeri," dedi ve sonra camlı kapıyı arkamdan kapattı. Orada öylesine duruyordum herhalde, cansız ve donuk bir halde.

İkimiz de fısıldayarak konuşuyorduk. İyi bir işaret.

"Senin esrar içtiğini bilmiyordum."

"Bazen." Yatağa gitti ve doğrudan ortasına oturuverdi.

Ne yapacağımı ya da ne söyleyeceğimi bilmediğimdeni "Çok gerginim," dedim.

"Ben de."

"Ben senden daha çok."

Gülerek, aramızdaki tuhaf durumu geçiştirmeye çalıştı ve esrarlı sigarasını bana verdi.

Yapacak bir şeyim olmuştu.

Balkondayken, ona sarılmama ramak kaldığını, ama gün boyu aramızda geçen onca soğuk andan sonra böyle bir kucaklaşmanın uygunsuz kaçacağını düşünerek kendimi tam zamanında frenlediğimi hatırladım. Birisi size sırf geceyarısı görüşürüz dedi diye, otomatik olarak ona sarılmanız gerekmez; hafta boyunca pek el bile sıkışmamışsanız eğer. Kapıyı çalmadan önce düşündüklerimi hatırladım: Sarılmak. Sarılmamak. Sarılmak.

Şimdi odanın içindeydim.

Yatakta, bağdaş kurmuş halde oturuyordu. Daha bir ufak tefek, yaşı daha küçük görünüyordu şimdi. Bense yatağın ayakucunda, ne yapacağını, ellerini nereye koyacağını bilmez bir halde dikiliyordum. O ellerimi belimde tutmaya çabaladığımı, sonra cebime soktuğumu, sonra yine belime koyduğumu görüyordu herhalde.

Çok gülünç görünüyorum, dedim içimden. Bir bu, bir de frenlediğim ve boyuna, Oliver'ın fark etmediğini dilediğim o güya sarılma.

Öğretmeniyle ilk kez yalnız bırakılan bir çocuk gibi hissediyordum kendimi. "Gel, otur."

Bir sandalyeye mi, yoksa yatağa mı oturmamı kastetmişti?

Çekinerek yatağa çıktım ve karşısına, onun gibi bağdaş kurarak oturdum; geceyarısı buluşan adamlar arasında benimsenmiş bir protokol kuralıymış gibi. Dizlerimizin birbirine değmemesine dikkat ediyordum. Çünkü dizlerimiz değerse rahatsız olurdu, kucaklaşmamızdan rahatsız olacağı gibi; taraçada bir süre daha kalmak istediğimi göstermenin daha iyi bir yolunu ararken elimi kasığına koyduğumda rahatsız olduğu gibi.

Fakat aramızdaki mesafeyi biraz abartma fırsatını bulamadan, çiçekçi dükkânı vitrininden akan suyla yıkanmışım da bu su benim bütün utangaçlığımı ve çekingenliğimi götürmüş gibi bir duygu geldi. Gergin olsam da olmasam da, artık güdülerimin hiçbirini sorgulamak umurumda değildi. Aptalsam aptal olayım. Onun dizine değersem değeyim. Sarılmak istiyorsam sarılayım. Bir şeye yaslanmak istiyordum ve ben de yatağın üst tarafına yanaştım ve sırtımı karyolanın başucundaki tahtaya, onun yanına dayadım.

Yatağa baktım. Şimdi gayet net görüyordum. Bir sürü gecemi, böyle bir ânı düşleyerek geçirdiğim yer burasıydı. Şimdi oradaydım işte. Birkaç hafta sonra yine buraya, bu yatağa dönecektim. Oxford gece lambamı yakacak, balkonun dışında durduğum, onun ayaklarının, terlikleri bulmak için aceleyle sağa sola giderken çıkardığı sürtünme sesini duyduğum günü hatırlayacaktım. Bu geçmişe kederle mi bakacağımı merak ediyordum. Yahut utançla. Ya da kayıtsızlıkla, dileğim buydu.

"İyi misin?" diye sordu.

"İyiyim."

Söyleyecek hiçbir şey yoktu. Ayak parmaklarımı uzatıp onun ayak parmaklarına dokundum. Sonra, hiç düşünmeden, ayak başparmağımı onun ayak başparmağıyla ikinci parmağının arasına soktum. Ayağını çekmedi, karşılık vermedi. Ayak parmaklarımla

onun bütün ayak parmaklarına dokunmak istiyordum. Onun sol tarafında oturduğumdan, bunlar muhtemelen, geçen gün öğle yemeği sırasında benim ayağıma dokunan ayak parmakları değildi. O işin sorumlusu onun sağ ayağıydı. Sağ ayağımla onun sağ ayağına dokunmaya çalıştım ve bu sırada da dizlerine değmekten kaçındım, sanki bir şey bana dizlerin yasak bölgeler olduğunu söylüyordu. "Ne yapıyorsun?" diye sordu bana sonunda. "Hiçbir şey." Kendimi bilmiyordum, fakat onun vücudu da bu harekete yavaş yavaş karşılık vermeye başlamıştı, biraz dalgınca, pek emin değilmişçesine, benim kadar beceriksizce, *Birisi ayak parmaklarıyla sizin ayak parmaklarınıza dokunursa aynı şekilde karşılık vermekten başka yapacak bir şey var mı ki?* dercesine. Bundan sonra ona daha çok yaklaştım ve sonra sarıldım. Onun bir kucaklaşma olarak algılamasını dilediğim, çocukça bir sarılmaydı bu. Karşılık vermedi. "Bu bir başlangıç," dedi nihayet, dilediğimden belki de birazcık daha fazla mizah içeren bir tonla. Bir şey söylemek yerine omuz silktim; omuz silktiğimi görsün ve başka soru sormasın istiyordum. Konuşmayalım istiyordum. Ne kadar az konuşursak hareketlerimiz o kadar özgür kalırdı. Ona sarılmak hoşuma gidiyordu.

"Bu seni mutlu ediyor mu?" diye sordu.

Başımla onayladım; yine, başımla onayladığımı görsün ve konuşmaya gerek duymasın istiyordum.

Sonunda, benim pozisyonum onu da aynı şekilde davranmaya zorlamış gibi, kolunu bana doladı. Kolu beni ne okşuyor, ne de sıkı tutuyordu. Bu noktadayken istediğim en son şey arkadaşlıktı. Bu yüzden, sarılmama ara vermeden kolumu bir an gevşettim ve bu süre bana, iki kolumu da onun açık gömleğinin altına sokup sonra sarılmaya devam etmem için yetti. Onun tenini istiyordum.

"Bunu istediğinden emin misin?" diye sordu, başından beri tereddütlü davranmasının nedeni bundan şüphelenmesiymiş gibi.

Başımla onayladım yine. Yalan söylüyordum. O ana kadar hiç de emin değildim. Sarılmalarım ne zaman normal akışını bulacak, ne zaman ben, yahut o, bundan bıkacağız diye düşünüyordum. Çok yakında mı? Daha sonra mı? Hemen mi?

"Konuşmadık," dedi.

Omuz silktim, buna gerek yok, anlamında.

Yüzümü iki eliyle tutup kaldırdı ve süzdü beni, o gün taraçada yaptığımız gibi; ama bu kez bakışı daha şiddetliydi, çünkü ikimiz de artık sınırı geçtiğimizi biliyorduk. "Seni öpebilir miyim?" Taraçadaki öpüşmemizden sonra nasıl bir soruydu bu! Yoksa geçmişi tümüyle silmişiz de her şeye yeniden mi başlıyorduk?

Yanıt vermedim. Başımla onaylamadan, dudaklarımı onunkilere değdirmiştim bile, tıpkı geçen gece Marzia'yı öptüğüm gibi. Hiç beklenmedik bir şey aramızdan çekilmişti; bir an, ikimizin arasında yaş yönünden kesinlikle fark yok gibiydi, iki erkek öpüşüyordu sadece ve bu bile yok olup gidiyordu sanki, çünkü iki erkek değil de yalnızca iki varlık olduğumuzu hissetmeye başladım. Anın eşitleyiciliği hoşuma gitti. Daha genç ve daha yaşlı, insan insana, erkek erkeğe, Yahudi Yahudi'ye olmak hoşuma gidiyordu. Gece lambası hoşuma gidiyordu. Kendimi kuytuda ve güvende hissetmemi sağlıyordu. O gece, Oxford'daki otel odasında hissettiğim gibi. Eski yatak odamın verdiği havasızlık, bitkinlik duygusu bile hoşuma gidiyordu; Oliver'ın ıvır zıvırıyla darmadağınık, fakat onun elinde, benim zamanımdakine göre nedense daha bir yaşanası hale gelmişti: Şurada bir fotoğraf, küçük masaya dönük halde duran bir sandalye, kitaplar, kartlar, müzik.

Pikenin altına girmeye karar verdim. Koku hoşuma gidiyordu. Kokunun hoşuma gitmesini istiyordum. Yatağın üzerinde kaldırılmamış bazı şeylerin olması bile hoşuma gidiyordu; dizlerim boyuna bu eşyalara dokunuyordu ve ayağımı altlarına uzatırken bana değmeleri hiç rahatsız etmiyordu çünkü bunlar onun yatağının, yaşamının, dünyasının birer parçasıydı.

O da pikenin altına girdi ve ben farkına varmadan giysilerimi çıkarmaya başladı. Daha önce, soyunmaya nasıl başlayacağımı düşünüyordum, bana yardım etmezse nasıl yapacaktım, filmlerde kızların yaptığını; gömleğimi çıkarmak, pantolonumu yere bırakmak ve orada durmak öylece, çırılçıplak, kollarım aşağı sarkmış halde, "Ben buyum, böyle yaratılmışım, işte, al beni, seni-

nim," dercesine. Fakat onun hamlesi bu sorunu çözmüştü. "Çıkar, çıkar, çıkar, çıkar" diye fısıldıyordu, beni güldürdü bu ve birden, çırılçıplak kaldım, pikenin ağırlığını hissediyordum sikimde, dünyada hiçbir sır kalmamıştı, çünkü tek sırrım onunla bir yatakta yatmayı istiyor olmamdı ve şimdi yatağı onunla paylaşıyordum. Ellerini pikenin altında, vücudumun her tarafında hissetmek ne güzel; bir parçamız, öncü bir izci grubu gibi, samimiyet derecesine varmışken, pikenin dışında kalan diğer kısımlarımız hâlâ birtakım ayrıntılarla uğraşıyormuş gibi; sonradan gelenler soğukta ayaklarını yere vururken, diğer herkes kalabalık bir gece kulübünün içinde ellerini ısıtıyormuş gibi. O hâlâ giyinikti ama ben değildim. Onun karşısında çıplak olmak hoşuma gitmişti. Sonra beni öptü ve tekrar öptü, bu kez çok derinden, sanki nihayet o da duygularını serbest bırakıyormuş gibi. Bir an geldi, onun epey bir süredir çıplak olduğunu fark ettim, gerçi soyunduğunun farkına varmamıştım fakat işte, vücudunun bana değen hiçbir kısmı giyinik değildi. Neredeydim ben? Ona, nezaket gereği, nasıl olduğunu sormak istiyordum fakat anlaşılan, bunun yanıtı da çoktan verilmişti çünkü, nihayet cesaretimi toplayıp ona sorduğumda, "Söyledim ya, iyiyim," diye karşılık verdi. "Ben de sana iyi olduğumu söyledim mi?" "Evet." Gülümsedi. Gözlerimi kaçırdım, çünkü beni süzüyordu ve yüzümün kızardığını biliyordum, yüzümü buruşturduğumu biliyordum, ama yine de beni süzmesini istiyordum, utanmama yol açsa da, ben de hep ona bakmak istiyordum, güreşirmiş gibi pozisyona geçerken, omuzları dizlerime sürtünürken. Külotumu çıkarıp onun mayosunu giydiğim o günün ne kadar ötesindeydik; o zaman, onun vücudunun benimkine bundan daha fazla yakın olamayacağını düşünmüştüm. Şimdiyse bu. Bir şeylerin zirvesindeydim, fakat aynı zamanda bunun sonsuza dek sürmesini istiyordum, çünkü bundan artık geri dönülemeyeceğini biliyordum. Olduğunda, düşlediğim gibi olmadı, ama beni kendim hakkında itiraf etmeyi düşündüğümden fazlasını itiraf etmeye zorlayan bir rahatsızlıkla oldu. İçimden onu durdurma yolunda bir dürtü geçti ve Oliver bunu fark edince sordu ama ben yanıt

vermedim ya da ne yanıt vereceğimi bilmiyordum; kararımı verme konusundaki gönülsüzlüğümle, onun kararı benim adıma verme güdüsünün arasında bir sonsuzluk geçti sanki. Şu andan itibaren, dedim içimden, şu andan itibaren... yaşamımda daha önce hiç duymadığım apayrı bir duyguyu, çok değerli bir yere vardığımı, bunu ebediyen istediğimi, ben, ben, ben ve başkası değil, ben, sadece ben olduğumu, kollarımdan geçip giden her ürpertide bana tümüyle yabancı ama kesinlikle alışılmadık olmayan bir şey bulduğumu hissediyorum; bu tümüyle, tüm yaşamım boyunca benim bir parçam olmuş ama ben onu yanlış yere koymuşum da Oliver onu bulmama yardım etmiş gibi. Rüya doğru çıkmıştı... eve dönmek gibi bir şeydi bu, Yaşam boyu neredeydim ben? diye sormak gibiydi ki bu, Sen çocukluğumda neredeydin Oliver? diye sormanın başka bir yoluydu ki bu da, Bunsuz yaşam nedir ki? diye sormanın başka bir yoluydu ki bu yüzden, sonunda, bir kez değil birçok, birçok kez, Durursan öldürürsün beni, durursan öldürürsün beni diye bağıran o değil, bendim, çünkü bu aynı zamanda benimrüyayı ve fanteziyi tümüyle tekrar ettirme tarzımdı, ben ve o, hasreti çekilen sözcükler onun ağzından benim ağzıma, sonra tekrar onun ağzına, ağızdan ağza değiş tokuş edilen sözcükler, ki herhalde ben müstehcen sözcükler kullanmaya başlamış, o da bunları benim ardımdan tekrarlamaya başlamışken, önceleri çok alçak sesle ve sonunda "Adınla çağır beni, ben de seni benimkiyle," dedi ki hayatım boyunca böyle bir şeyi hiç yapmamıştım ve kendi adımı sanki onun adıymış gibi söyler söylemez, hayatımda daha önce hiç paylaşmadığım ve sonrasında da paylaşmayacağım bir diyara götürdü beni bu.

Gürültü mü yapmıştık?

Gülümsedi. Endişelenecek bir şey yok.

Düşündüm, hıçkırarak ağlamış da olabilirdim, fakat emin değildim. Gömleğini çıkarıp ikimizi temizledi. Mafalda hep iz arıyor. Bir şey bulamayacak, dedi. Bu gömleğe "Dalgalı" diyorum, buraya geldiğin ilk gün giymiştin bunu, benden çok, sen-

den bir şeyler var onda. Pek sanmıyorum, dedi. Henüz beni bırakmıyordu, ama vücutlarımız birbirinden ayrılmışken, çok hayal meyal de olsa, bir süre öncesinde, Oliver hâlâ benim içimdeyken, sırtımın altında peydahlanan bir kitabı dalgın bir hareketle ittirdiğimi hatırlıyor gibiydim. Kitap şimdi yerdeydi. O kitabın *Se l'amore* olduğunu ne zaman fark etmiştim? Şehvetin en ateşli yerinde, Oliver'ın, Marzia'yla kitapçıya gittiğim geceki kitap partisine katılmış olup olmadığını düşünecek fırsatı nasıl bulmuştum? Üzerinden daha yarım saat bile geçmemişken, çok, çok eskilerden gibi gelen tuhaf düşünceler.

Aklıma biraz daha sonra, hâlâ onun kollarındayken gelmiş olsa gerek. Bunlar beni, uyuyakaldığımı bile fark edemeden uyandırdı ve nedenini hiç anlayamadığım bir korku ve endişeyle doldurdu içimi. Bir bulantı hissettim; midem bulanıyormuş ve her şeyi yıkayıp temizlemek için sadece birçok kez yıkanmam değil, bir ağız gargarasının içinde banyo yapmam gerekiyormuş gibiydi. Uzaklaşmak istiyordum... Oliver'dan, bu odadan, birlikte yaptığımız şeyden. Korkunç bir kâbustan yavaş yavaş yere iniyordum ama henüz yere tam değmemiştim ve değmek istediğimden emin değildim, çünkü beni bekleyen şey pek iyiye doğru bir gidiş değildi, her ne kadar, yaşamıma doluşmuş kocaman bir kendinden iğrenme ve pişmanlık bulutu gibi gelen bu dev, biçimsiz kâbus kabarcığına asılı halde kalmaya devam edemeyeceğimi biliyor olsam da. Bir daha asla aynı kişi olamayacaktım. Bana bunları yapmasına nasıl izin vermiştim, nasıl da şevkle katılmıştım bunlara, kışkırtmıştım ve sonra beklemiştim onu, lütfen durma, diye yalvararak? Şimdi onun yapışkan sıvısı göğsümde keçeleşmişti ve kanıtıydı ihlal ettiğim o korkunç çizginin; değer verdiklerime karşı değil, hatta kendime karşı ya da kutsal bir şeye, bizi birbirimize böylesine yakınlaştıran ırka karşı da değil, hatta Marzia'ya, şimdi, suya batan, çok uzak ve tamamen ilgisiz bir resifin üzerinde, çok uzaklardaki bir siren gibi duran, yaz dalgaları resife hafifçe çarparken ona doğru yüzmeye çabaladığım, bir endişe girda-

bundan ona, gün doğuncaya dek bana kendimi yeniden oluşturmada yardım edecek bir imgeler koleksiyonunun parçası olur umuduyla haykırdığım Marzia'ya karşı da değil. Suç işlediklerim bunlar değil, henüz doğmamış ya da karşılaşılmamış kişiler, benim yaşamımla onların yaşamları arasında yükselen bu utanç ve tiksinti kütlesini hatırlamadan asla seveme-yeceğim kişilerdi. Bu şey, onlara karşı sevgimin hiç peşini bırakmayıp hep kirletecek ve aramızda, bendeki her güzel şeyi karartan bir sır olacaktı.

Yoksa daha da derinlerdeki bir şeye karşı mı suç işlemiştim? Neydi o?

Hissettiğim tiksinti, kamufle olmuş halde de olsa hep vardı da, ortaya çıkması için böyle bir gece mi gerekiyordu sadece?

Bulantı gibi, pişmanlık gibi bir şey –öyle miydi, yani?– sarmaya başladı beni ve yeni bir gün ışığının penceremizden içeri girdiğinin farkına vardıkça giderek daha belirginleşiyordu sanki.

Pişmanlık da –eğer gerçekten pişmanlıksa– ışık gibi kısa bir süre sonra solmaya başladı. Ama ben yatakta yatar ve kendimi rahatsız hissederken iki kat güçlü bir şekilde tekrar geldi; bu duygunun geçtiğini sandığım her seferinde bir puan kazanmaya çalışıyormuş gibi. Acıyacağını tahmin etmiştim. Hiç beklemediğim şeyse, bu acının ansızın gelen suçluluk spazmlarıyla sarılıp burgaçlanmasıydı. Bana bundan hiç söz eden olmamıştı.

Dışarıda gayet belirgin bir şekilde şafak söküyordu artık.

Oliver niçin süzüyordu beni? Neler hissettiğimi tahmin etmiş miydi?

"Mutlu değilsin," dedi.

Omuz silktim.

Nefret ettiğim o değildi; yaptığımız şeydi. Oliver'ın yüreğimin içini görmesini henüz istemiyordum. Bu kendinden iğrenme bataklığından çıkmak istiyordum ve bunu nasıl yapacağımı bilmiyordum.

"İğreniyorsun, değil mi?"

Yine omuz silkerek bu yorumu savuşturdum.

"Biliyordum, yapmamalıydık. Biliyordum," diye tekrarladı. İlk kez tereddüt ettiğini, kendinden duyduğu bir kuşkunun pençesine düştüğünü görüyordum. "Konuşmalıydık..."

"Galiba," dedim.

O sabah söyleyebileceğim sözler içinde en acımasızı, bu önemsiz "galiba"ydı.

"Hoşuna gitmedi mi?"

Hayır, hiç de hoşuma gitmemiş falan değildi. Ama hissettiğim şey, hoşlanmamaktan daha kötüydü. Bunu hatırlamak istemedim, düşünmek istemedim. Bir kenara bırak gitsin. Böyle bir şey hiç olmadı. Bunu denemiştim ama benim açımdan hiç işe yaramamıştı, şimdi paramı geri istiyordum, filmi başa sar, beni yalınayak, balkona çıkmak üzere olduğum ana geri döndür, daha ileriye gitmeyeceğim, oturacağım, içim içimi yiyecek ve asla bilmeyeceğim... şu anda hissettiklerimi hissetmektense kendi kendimle tartışmak daha iyi. *Elio, Elio, biz seni uyarmıştık, değil mi?*

İşte, onun yatağında, abartılı bir kibarlık duygusundan arınmış olarak yatmaya devam ediyordum. "Uyumaya devam edebilirsin," dedi, belki de bana hayatta söylediği en sevecen sözleri söyleyerek, bir eli omzumda ve ben, Judas gibi, keşke bilseydi, diyordum boyuna kendi kendime. Ondan kilometrelerce ve bir ömür boyu uzak kalmak istediğimi keşke bilseydi. Ona sarıldım. Gözlerimi kapadım. "Beni süzüyorsun," dedim gözlerim hâlâ kapalıyken. Gözlerim kapalıyken birinin beni süzmesi hoşuma gidiyordu.

Kendimi daha iyi hissetmem ve unutmam için onun benden olabildiğince uzak olması gerekiyordu... fakat iş kötüye giderse, yakınımda olması gerekiyordu çünkü böyle bir durumda başvuracak başka biri yoktu.

Bu arada, diğer parçamsa bütün bunları geride bıraktığım için gerçekten mutluydu. Oliver, sistemimin dışına çıkmıştı. Bunun bedelini öderdim. Sorular şunlardı: Anlayacak mı? Ve bağışlayacak mı?

Yoksa, yeni bir kendinden iğrenme ve utanç dalgasını savuşturmak için yeni bir numara mıydı bu?

Sabah erkenden, birlikte yüzmeye gittik. Onunla son kez böyle birlikte oluşumuz gibi geliyordu bana. Odama dönecek, uyuyacak, uyanacak, kahvaltı yapacak, nota defterlerimi alacak ve o harika sabah saatlerini Haydn uyarlamalarına dalarak geçirecek, bazen onun kahvaltı masasında yeni bir küçümsemesini sezmenin batıcı tedirginliğini hissedecek, fakat artık o aşamayı geride bıraktığımızı hatırlayacağım; daha birkaç saat önce içimde olduğunu ve daha sonra göğsümün üzerine boşaldığını, çünkü böyle yapmak istediğini söylediğini; belki de henüz boşalmadığımdan ve onun yüzünü buruşturmasını, gözlerimin önünde orgazm olmasını görmek beni tahrik etsin diye izin verdiğimi hatırlayacağım.

Şimdi, beline kadar suyun içinde, sırtında gömleğiyle yürüyordu. Yapmaya çalıştığı şeyi anladım. Mafalda sorarsa, gömleğin kazara ıslandığını söyleyecekti.

Birlikte büyük kayaya yüzdük. Konuştuk. Onunla beraber olmaktan mutluluk duyduğumu düşünsün istiyordum. Deniz, göğsümdeki pis yapışkanlığı temizlesin istemiştim ama yine de onun menisi oradaydı, vücuduma yapışmıştı. Kısa bir süre sonra, sabunlanma ve yıkanmanın ardından, üç yıl önce, bisiklete binen, tanımadığım bir genç adamın durup, aşağı inip, kolunu omzuma dolaması ve bu hareketle de bilincine varmam için belki de çok, çok daha uzun bir süre gerekecek bir şeyi harekete geçirmesi ya da hızlandırmasıyla başlamış olan, kendimle ilgili tüm kuşkularım... bunların da hepsi nihayet yıkanıp gidecek, hakkımda kötü bir söylenti ya da yanlış bir inanış gibi defedilecek, cezasını çekmiş bir cin gibi salıverilecek ve şimdi, banyolarımızın her birinde bulunan papatya sabununun yumuşak, neşe veren kokusuyla temizlenecekti.

Kayalardan birine oturup konuştuk. Niçin daha önce böyle konuşmamıştık? Haftalar öncesinde böyle arkadaş olabilseydik onun için bu kadar deli olmazdım. Belki de yatmaktan kaçınabilirdik. Ona, geçen gece Marzia'yla, şimdi durduğumuz yerin ancak iki yüz metre ötesinde seviştiğimi söylemek istiyordum. Ama sustum. Bunun yerine, Haydn'ın uyarlamasını yeni bitirdi-

ğim "Bitti" adlı parçasından konuştuk. Bunları onu etkilemek ya da dikkatini çekmek yahut aramızda bir köprü kurmak için yaptığım hissine kapılmadan konuşabiliyordum. Saatlerce Haydn'dan konuşabilirdim... ne güzel bir arkadaşlık olurdu bu.

Onunla işimi bitirip ötesine geçtiğimi hissettiğim ve hatta, haftalardır süren bir büyüyü bu kadar kolay aşmaktan ötürü birazcık hayal kırıklığı yaşadığım bu baş döndürücü anlarda, şimdi yaptığımız gibi, oturup da böyle hiç alışılmadık derecede rahat bir şekilde Haydn'dan konuşmak arzusunun en savunmasız noktam olduğu, arzunun yeniden su yüzüne çıkması gerektiğinde, onun yüzme havuzunun kenarındaki yarı çıplak görüntüsünden yol bulup girdiği gibi, daima en güvenli yol olduğunu varsaydığım bu kapıdan da kolaylıkla içeriye sızabileceğini hiç düşünmedim.

Bir noktada birden araya girdi.

"İyi misin?"

"İyiyim. İyiyim," diye yanıtladım.

Sonra, beceriksizce bir gülümsemeyle, ilk sorusunu düzeltiyormuş gibi: "Her yerin iyi mi?"

Artık derinlere dalıp midye çıkardığımı, aramızdaki kapıları ve pencereleri kapattığımı, mumları söndürdüğümü, çünkü sonunda güneşin tekrar doğduğunu ve utancın gölgelerinin uzadığını bilerek, hafifçe gülümsedim.

"Demek istediğim..."

"Ne demek istediğini biliyorum. Ağrı."

"Peki sen rahatsız oluyor musun benim?.."

Yüzümü başka tarafa çevirdim, kulağıma çok soğuk bir rüzgâr değmiş de yüzüme çarpmasını önlemek istiyormuşum gibi. "Bundan konuşmak zorunda mıyız?" diye sordum.

Marzia'nın, ona yaptığım şeyden hoşlanıp hoşlanmadığını sorduğumda söylediği sözcüklerin aynısını kullanmıştım.

"İstemiyorsan konuşmayız."

Onun neyden konuşmak istediğini gayet iyi biliyordum. Ona, neredeyse dur demek üzere olduğum anı konuşmak istiyordu.

Şimdi tek düşündüğüm şey, o gün Marzia'yla konuştuğumuz gibi, birlikte gezeceğimiz ve bir yere oturmaya kalktığımızda canımın yanacağıydı. Bunun onur kırıcılığı. Kasabanın -tüm yaşıtlarımızın geceleri, kafelerde oturmadığı zamanlarda toplandığı- duvarlarında oturmak ve yerimde kıpırdanmak zorunda kalacağım her seferinde dün gece yaptığım şeyi hatırlamak. Okul çocuklarının arasında yaygın, oturamama esprisi. Bak Oliver kıpırdanmama bakıyor ve *bunu sana ben yaptım, değil mi?* diyor içinden.

Keşke yatmasaydık, diye düşündüm. Onun vücudu bile hiç ilgimi çekmiyordu. Oturduğumuz kayada onun vücuduna, Hayır Cemiyeti tarafından toplanıp kutulara konmuş eski gömlek ve pantolonlara bakar gibi bakıyordum.

Omuz: Tamam.

Bir zamanlar taptığım, dirseğin içiyle dışı arasındaki bölge: Tamam.

Kasık: Tamam.

Boyun: Tamam.

Kayısı kavisleri: Tamam.

Ayak... ah, o ayak: Ama, evet, tamam.

Her yerin iyi mi dediğinde gülümse: Evet, o da tamam. Hiçbir şeyi şansa bırakma.

Bunların hepsine tapmıştım bir zamanlar. Bir misk kedisinin şiddetle sevdiği şeylere sürtünmesi gibi dokunmuştum. Bir geceliğine benim olmuşlardı. Şimdi istemiyordum onları. Hatırlamakta zorlandığım, anlamakta daha da zorlandığım şey, nasıl olup da bunları arzulayabildiğim, onlara yakın olmak, dokunmak, onlarla yatmak için onca şey yaptığımdı. Birlikte yüzdükten sonra hasretle beklediğim banyomu yapacaktım. Unut, unut.

Tekrar yüzerken, sonradan aklına gelmiş gibi, "Dün geceyi başıma mı kakacaksın?" diye sordu.

"Hayır," diye yanıtladım. Ama bu yanıt, onun söylediği şeyi kasteden birisine göre çok çabucaktı. "Hayır"ının kuşkulu

halini yumuşatmak için, belki de bütün gün uyumak istediğimi söyledim. "Bugün bisiklete binebileceğimi sanmıyorum."

"Çünkü..." Soru sormuyordu bana, yanıtını veriyordu.

"Evet, çünkü."

Ondan çok çabuk uzaklaşmamaya karar vermemin bir nedeni de sadece onun duygularını incitmekten veya onu korkutmaktan yahut evde tuhaf ve nahoş durumlar yaratmaktan kaçınmak değil, birkaç saat sonra tekrar onun için deli olmayacağımdan emin olamamamdı bence.

Balkonumuza vardığımızda, kapıda bir an tereddüt etti ve sonra benim odama girdi. Şaşırdım. "Mayonu çıkar." Tuhaftı, fakat itiraz edemedim. Ve mayomu çıkardım. Onun karşısında güpegündüz ilk kez çıplak duruyordum. Ne yapacağımı şaşırdım ve tedirgin olmaya başladım. "Otur." Söyleneni henüz yapmışken, çömelip ağzını sikimin önüne getirdi ve tümünü ağzının içine aldı. Sikim hemen kalktı. Yüzünde alaycı bir gülümsemeyle, "Bunu daha sonraya saklayalım," dedi ve hemen gitti.

Aramızda her şeyin bittiğinin varsayılmasına karşı benden aldığı bir intikam mıydı bu?

Ama hepsi gitmişti işte... kendime güvenim, "tamam"lardan oluşan listem ve onunla her şeyi bitirme özlemim. Müthiş bir iş. Kurulandım, dün gece giydiğim pijama altını giydim, kendimi yatağa attım ve Mafalda kapımı çalıp da kahvaltıda yumurta isteyip istemediğimi sorana dek uyanmadım.

Yumurta yiyecek olan o ağız, dün gece her yerdeydi.

Akşamdan kalmaymışım gibi, mide bulantısının ne zaman geçeceğini düşünüyordum boyuna.

Bir süre, her seferinde birdenbire gelen bir ağrı, rahatsızlığın ve utancın yol açtığı bir azabı tetikledi. Ruhla bedenin buluştuğu yerin epifiz bezi olduğunu söyleyen, aptalın biriymiş. Göt deliğidir o, salak.

* * *

Kahvaltı için aşağı indiğinde benim mayomu giymişti. Kimse buna başka bir anlam yüklemedi, çünkü bizim evde herkes birbiriyle giysisini değişirdi daima, fakat o böyle bir şeyi ilk kez yapıyordu ve giydiği benim, yüzmeye gittiğimiz o şafak vakti giydiğim mayoydu. Onun benim giysimi giydiğini görmek dayanılmaz bir tahrikti ve o bunu biliyordu. İkimizi de tahrik ediyordu. Onun sikinin, benimkinin dayandığı kumaşa sürtündüğünü düşünmek; gözlerimin önünde ve onca çabalamadan sonra nihayet yükünü göğsüme fışkırtışını hatırlatıyordu bana. Ama beni tahrik eden bu değildi; vücutlarımızın geçirgenliği, birbirinin yerine geçebilirliğiydi; benim olan, birden onun olmuştu, ona ait bir şeyin de şimdi tümüyle benim olabileceği gibi. Yeniden baştan mı çıkarılıyordum? Masada yanıma oturmaya karar verdi ve kimse bakmıyorken ayağını benimkinin üzerine değil, altına soktu. Ayağımın, hep yalınayak yürüdüğümden sert olduğunu biliyordum; onunki yumuşaktı; dün gece onun ayağını öpmüş ve ayak parmaklarını emmiştim; onlar şimdi benim nasırlı ayaklarımın altına sığınmıştı ve koruyucumu korumalıydım.

Onu unutmama izin vermiyordu. Genç bir ırgatla bir gece yattıktan sonra ertesi sabah onu saray muhafızlarına yakalatıp zindanda, düzmece bir suçlamayla çabucak idam ettiren evli bir kraliçeyi hatırladım; kadın bunu sadece, kendi zina gecesinin tüm kanıtlarını yok etmek ve genç sevgilisinin, artık onun teveccühünü hak ettiğini düşünerek başına bela olmasını önlemek için değil, daha sonraki gecelerde dayanamayıp o adamın peşine düşmeye kalkmasın diye yapmıştı. Oliver, benim peşimde bir baş belası haline mi geliyordu? Ve ben ne yapacaktım; anneme mi söyleyecektim?

O sabah kasabaya tek başına gitti. Postane, Signora Milani, her zamanki turlar. Onu selvili yolda, hâlâ benim mayomla pedal çevirirken gördüm. O güne dek hiç kimse bir şeyimi giymemişti. Fiziksel ve metaforik anlamlar, iki varlık sadece birbirlerine yakın olmak değil, her biri bir öteki haline gelebilecek kadar, tümüyle

şekil değiştirebilir olmak istediğinde neler olduğunu anlamada yetersiz kalabilir. Senin için, kimsem o olmak. Onun benim için, kimse o olması. O benim ağzımdayken onun ağzında olmak ve artık ağzımdakinin kimin, onun mu yoksa benim sikim mi olduğunu bilememek. O benim kendime giden gizli kanalımdı; kim isek o haline gelmemizi sağlayan bir katalizör, hep doğru itkiler gönderen bir yabancı cisim, kalp pili, aşı kalemi, yama, bir askerin kemiğini bir arada tutan çelik çivi, bizi nakilden öncekinden daha çok biz yapan, başka bir adamın kalbi gibi.

Bunun düşüncesiyle bile birden, o gün yapacağım her şeyi bırakıp ona koşmak istedim. Yaklaşık on dakika kadar bekledim, sonra bisikletimi aldım ve o gün bisiklete binmeyeceğimi söylemiş olmama karşın, Marzia'nın evinin yolundan giderek, dik yokuştan elimden geldiğince hızlı çıktım. *Piazzetta*'ya vardığımda, Oliver'dan ancak birkaç dakika sonra gelmiş olduğumu gördüm. Bisikletini park ediyordu, *Herald Tribune* almıştı ve postaneye –ilk uğrağına– gidiyordu. "Seni görmem gerekiyordu," dedim ona doğru koşarken. "Neden, kötü bir şey mi var?" "Sadece seni görmem gerekiyordu." "Benden bıkmadın mı?" Sanırım bıkmıştım –neredeyse söyleyecektim bunu; bıkmak istiyordum– "Sadece seninle beraber olmak istedim," dedim. Sonra bana dokundu bu. "İstersen hemen geri dönerim," dedim. Hiç kımıldamadan durdu, gönderilmemiş mektuplar destesini tutan elini aşağı sarkıttı ve öylece durup, başını sallayarak bana baktı. "Yattığımıza ne kadar sevindiğimi biliyor musun?"

Omuz silktim, sanki yeni bir iltifata boşveriyormuşum gibi. Çoğu hep ondan gelen iltifatlara değmezdim ben. "Bilmiyorum."

"Bilsen şaşardım zaten. Ama bunların hiçbirine gücenmek istemiyorum; bu sabah beni konuşturmadığın şey de dahil olmak üzere. Seni perişan etmiş olmaktan korktum sadece. İkimizden birinin öyle ya da böyle bir bedel ödemesini istemiyorum."

Onun neden söz ettiğini gayet iyi biliyordum ama bilmiyormuş gibi yaptım. "Kimseye söylemeyeceğim. Hiçbir sorun çıkmayacak."

"Ben *onu* demek istemedim. Ama bunun karşılığında, bir şekilde bir bedel ödeyeceğimden eminim." Ve gündüz ışığında ilk kez, farklı bir Oliver ilişti gözüme. "Sana göre, nasıl düşünüyorsan artık, bu iş hâlâ bir oyun, ki öyle olması lazım. Ama benim için, daha önce düşünmediğim, farklı bir şey ve bunu yapamayacağım gerçeği korkutuyor beni."

"Geldiğim için rahatsız mı oldun?" Bilerek ahmaklık mı yapıyordum?

"Yapabilseydim sarılır öperdim seni."

"Ben de."

Tam postaneye girmek üzereyken ağzımı kulağına yaklaştırdım ve "Sik beni Elio," diye fısıldadım.

Hatırladı ve hemen, inleyerek üç kez kendi adını söyledi, gece yaptığımız gibi. Sikimin kalktığını hissettim. Sonra ona, o sabah söylediği kendi sözleriyle eziyet etmek için, "Bunu daha sonraya bırakalım," dedim.

Sonra ona *"Daha sonra!"*nın bana hep onu hatırlatacağını söyledim. Güldü ve *"Daha sonra!"* dedi; tam da o sözün taşımasını istediğim anlamı yükleyerek söyledi bunu: Sadece hoşçakal ya da defol anlamında değil, öğleden sonra sevişmek anlamında yani. Olduğum yerde döndüm, hemen bisikletime bindim ve yokuş aşağı hızlanarak gittim; sırıtıyordum, şarkı söyleyecektim neredeyse.

Hayatımda hiç bu kadar mutlu olmamıştım. Hiçbir şey ters gitmiyor, her şey istediğim gibi oluyor, bütün kapılar çıt diye birer birer açılıyordu ve hayat bundan daha parlak olamazdı: Tam bana doğru parlıyordu ve bisikletimi sağa ya da sola döndürdüğümde yahut onun ışığından kaçmaya çalıştığımda, sahnedeki bir aktörü takip eder gibi takip ediyordu beni. Oliver'ı müthiş arzuluyordum, ama kolaylıkla onsuz da yaşayabilirdim ve iki ihtimal de güzeldi.

Yolda, Marzia'nın evinde durmaya karar verdim. Marzia plaja gidiyordu. Ona katıldım, birlikte kayalardan indik ve güneşte yattık. Marzia'nın kokusu hoşuma gitti, dudakları hoşuma gitti. Mayosunun üstünü çıkarıp sırtına güneş kremi sürmemi istedi, kaçınılmaz bir şekilde, göğüslerini avuçlayacağımı bilerek. Onun

ailesinin plajda hasırlı bir kabini vardı, içine girelim dedi. Kimse gelmeyecekti. Kapıyı içeriden kilitledim, Marzia'yı masanın üzerine oturttum, mayosunu çıkardım ve dudaklarımı onun deniz kokan yerine dayadım. Geriye yaslandı ve bacaklarını omuzlarımın üzerine koydu. Ne kadar tuhaf, dedim içimden, her biri diğerini engellemeksizin gölgeliyor ve üzerine bir perde çekiyor. Daha yarım saatten az bir zaman önce Oliver'a beni sikmesini söylüyordum ve şimdi de burada Marzia'yla sevişmek üzereydim ama yine de bunların ikisinin, tek ve aynı kişi olan Elio'nun başından geçmesi dışında, birbiriyle hiçbir ilgisi yoktu.

Oliver öğle yemeğinden sonra tekrar B.'ye gitmesi ve son düzeltmelerini Signora Milani'ye vermesi gerektiğini söyledi. Olduğum tarafa çabucak bir baktı, ama yanıt vermediğimi görünce yola koyuldu. İki bardak şaraptan sonra, bir an önce uyumak istiyordum. Masadan iki kocaman şeftali kapıp yanıma aldım ve yürürken annemi öptüm. Onları daha sonra yiyeceğim dedim. Karanlık yatak odasında, meyveleri mermer masanın üzerine koydum. Ve sonra çırılçıplak soyundum. Temiz, serin, gıcır gıcır kolalanmış, üzerine güneş vurmuş çarşaflar gergin bir şekilde serilmişti yatağıma; ilahi Mafalda. Yalnız kalmak mı istiyordum? Evet. Dün gece birisi, sonra şafak vakti yine. Sonra sabah bir başkası. Şimdi çarşafların üzerinde, yaz ikindilerinin en güneşlisinde kayıtsızca bir enerjiyle dolu, yeni boy atıp sertleşmiş bir ayçiçeği gibi mutlu yatıyordum. Uyku bastırırken yalnız olmaktan mutlu muydum? Evet. Ama belki de hayır. Evet, evet, evet. Mutluydum ve önemli olan sadece buydu; başkalarıyla yahut başkaları olmaksızın, mutluydum.

Yarım saat, belki daha da az bir zaman sonra, tüm evi dolaşan, kuvvetli, kahverengi, münzevi bir kahve kokusuyla uyandım. Kapı kapalı olduğu halde duyuyordum bu kokuyu ve bunun annemle babamın kahvesi olmadığını biliyordum. Onların kahvesi daha önce yapılıp içilmişti. Bu, ikindinin ikinci kahvesi, Mafalda, kocası ve Anchise'nin, onlar da öğle yemekle-

rini yedikten sonra Napoliten espresso kahve makinesinde yaptıkları kahveydi. Birazdan onlar da dinlenmeye çekilecekti. Havada çok ağır bir uyuşukluk vardı; dünya uykuya dalıyordu. Tek istediğim, Oliver'ın ya da Marzia'nın balkon kapımın önünden geçmesi ve yarı kapalı panjurlardan, yatağın üzerine sere serpe yatmış çıplak bedenimi görmesiydi. Oliver ya da Marzia; ama birisi geçsin ve beni fark etsin istiyordum; ne yapacaklarına karar vermek onlara kalmıştı. Uyumaya devam edebilirdim ya da yanıma sokulurlarsa onlara yer açardım ve beraber yatardık. İkisinden birinin odama girdiğini görüyordum; meyveyi masadan aldığını ve elinde meyveyle yatağıma gelip onu benim sertleşmiş sikime dayadığını. *Uyumadığını biliyorum,* diyorlardı ve yumuşak, olgun şeftaliyi sikime yavaşça bastırıyorlardı ve sonunda sikim, meyveyi, bana Oliver'ın kıçını çok hatırlatan yarığının olduğu yerden deşiyordu. Bu düşünce beni sardı ve bırakmadı bir türlü.

Kalkıp şeftalilerden birini aldım, başparmaklarımla yarısına kadar açtım, çekirdeğini ittirip masanın üzerine çıkardım ve tüylü, yüzü kızarmış şeftaliyi yavaşça kasığıma götürdüm, sonra sikimi şeftalinin içine sokmaya başladım ve sonunda, yarılan meyve sikimin dibine kadar kaydı. Anchise bir bilseydi, Anchise, öylesine kölece bir bağlılıkla, her gün, o geniş hasır şapkası ve kavrulmuş topraktaki yabani otları durmadan yolan uzun, yumru yumru, nasırlı parmaklarıyla yetiştirdiği meyveye yaptığım şeyi bir bilseydi. Onun şeftalileri şeftaliden çok birer kayısıydı, yalnız kayısıdan daha büyük ve suluydular. Daha önce hayvanlar âlemini denemiştim. Şimdi de bitkiler âlemine geçiyordum. Bunun ardından mineraller gelecekti. Bu düşünceyle bir kahkaha atacak gibi oldum. Meyvenin suyu sikimin her tarafına bulaşıyordu. Oliver şimdi içeri girse sikimi emdirirdim bu sabah yaptığı gibi. Marzia gelse, bu işi bitirmeme yardım ettirirdim ona. Şeftali yumuşak ve sağlamdı, sonunda onun sikimle ikiye ayırmayı başardığımda, gördüğüm kızarmış çekirdek boşluğu bana anüsü değil, vajinayı hatırlattı ve iki elimle iki yarısını tutup sikime bastırarak sürtmeye başladım; kimseyi düşünmü-

yor ve herkesi düşünüyordum, zavallı şeftaliyi de; kendisine ne yapıldığını bilmiyordu, yalnız, bu rolü sürdürmek zorundaydı ve sonunda belki bu işten bir zevk de aldı ki bana, *sik beni Elio, daha şiddetli sik,* hemen ardından da, *Daha şiddetli dedim!* diye fısıldadığını duyar gibi oldum ve kafamda Ovidius'taki imgeleri taramaya çalıştım... orada, şeftaliye dönüştürülen bir karakter yok muydu ve yoksa da hemen öyle bir karakter yaratamaz mıydım; örneğin, şeftali gibi, güzellikleri kıskanç bir tanrıyı sinirlendirilince şeftali ağacına dönüştürülen talihsiz genç bir erkek ve genç bir kız olsa ve ancak şimdi, üç bin yıl sonra, onlardan haksız bir şekilde gasp edilen şey geri verilirken onlar, *Sen boşalınca ben öleceğim, boşalmamalısın, asla boşalmamalısın* diye mırıldanıyor olsa? Bu hikâye beni öylesine tahrik etti ki, hiç farkına varmadan orgazm olacaktım neredeyse. Tam o anda ve orada durmazsam, bir kez daha sürtünmeyle boşalacağımı hissettim, ki sonunda boşaldım, dikkatle, fışkırmayı yarılmış şeftalinin kırmızı merkezine nişan alarak, sanki bir dölleme ritüelindeymişim gibi.

Ne delice bir şeydi bu. Geriye doğru bıraktım kendimi, meyveyi iki elimle birden tutarak, çarşafı meyvenin suyuyla ya da meniyle kirletmediğime şükrederek. Ezilmiş ve hasar görmüş şeftali, sanki ırzına geçilmiş bir kurban gibi, utanmış, sadık, acı çekerek, şaşkın bir halde ve içine boşalttığım şeyi sızdırmamaya çabalayarak masamın üzerinde yan yatıyordu. Bu bana, belki benim de dün gece Oliver'ın yatağında, o ilk kez içime boşaldığında bundan farklı görünmediğimi düşündürdü.

Üzerime kolsuz bir fanila giydim ama çıplak kalmaya karar verdim ve pikenin altına girdim.

Bir sesle uyandım; birisi panjurların mandalını açtı ve içeri girip tekrar kapattı. Adam, bir zamanlar rüyamda gördüğüm gibi, parmak uçlarına basarak bana doğru geliyordu ve amacı beni şaşırtmak değil uyandırmamaktı. Gelenin Oliver olduğunu anladım, gözlerim hâlâ kapalıyken kolumu kaldırıp ona uzattım. Elimi tutup öptü, sonra pikeyi kaldırdı ve beni çıplak görünce

şaşırdı. Hemen dudaklarını, bu sabah geri döneceğine söz verdiği yere götürdü. Aldığı yapış yapış tat hoşuna gitti. Ne yapmıştım?

Anlattım ve masamın üzerinde duran ezik kanıtı gösterdim.

"Bir bakayım."

Kalktı ve o şeyi ona mı bıraktığımı sordu.

Belki de öyle yapmıştım. Ya da sadece, o şeyden nasıl kurtulacağımı düşünmeyi sonraya mı bırakmıştım?

"Benim düşündüğüm şey mi bu?"

Başımı sallayarak onayladım haylazca, utanmış gibi yaparak.

"Anchise bunların her biri için ne kadar emek harcıyor, biliyor musun?"

Şaka yapıyordu, fakat o yahut onun aracılığıyla herhangi biri, annemle babamın benim için ne kadar emek harcadığı hakkında benzer bir soru soruyormuş gibiydi sanki.

Yarım şeftaliyi alıp yatağa getirdi ve şeftalinin içindekini dökmemeye çalışarak soyunmaya başladı.

"Ruh hastasının tekiyim, değil mi?" diye sordum.

"Hayır, ruh hastası falan değilsin... keşke herkes senin kadar hasta olsa. Hasta olmak ne demek, görmek ister misin?"

Ne yapmak istiyordu? Evet demekte tereddüt ettim.

"Senden önceki insanların sayısını bir düşün... sen, deden, dedenin dedesi ve senden önceki, sıçrayarak gerilere giden bütün Elio kuşakları ve çok uzaklardakiler, bunların hepsi, seni sen yapan şu damlanın içine sıkışmış. Şimdi, tadına bakabilir miyim?"

Başımı hayır anlamında salladım.

Parmağını şeftalinin ortasına daldırıp ağzına götürdü.

"Lütfen yapma." Bu kadarına dayanamazdım artık.

"Kendiminki olsa asla tahammül edemezdim. Ama bu seninki. Lütfen söyle."

"Çok berbat bir duygu veriyor bana."

Yorumumu omuz silkerek savuşturdu.

"Bak, bunu yapman gerekmez. Senin peşinde koşan benim, ben gelip buldum seni, olanların hepsi benim yüzünden... bunu yapman gerekmez."

"Saçma. Ben daha ilk günden beri seni istiyordum. Sadece, senden daha iyi gizledim bunu."

"Sakın!"

Meyveyi elinden almak için hamle yaptım, ama diğer eliyle bileğimi yakaladı ve kuvvetle sıktı, filmlerde, bir adam ötekini elindeki bıçağı bırakmaya zorluyormuş gibi.

"Canımı yakıyorsun."

"Öyleyse bırak."

Şeftaliyi ağzına soktuğunu ve yavaş yavaş yemeye başladığını gördüm; gözlerini bana dikmiş öylesine hararetli bakıyordu ki, sevişmenin bile bu kadar ileriye gidemeyeceğini düşündüm.

"Eğer onu tükürmek istersen kabul, gerçekten kabul, gücenmeyeceğime söz veriyorum," dedim, son bir yalvarıştan ziyade, sessizliği bozmak için.

Başını salladı. O sırada, tadından hoşlandığını görebiliyordum. Benim bir şeyim onun ağzındayken, onun bir şeyi benim ağzımdaydı şimdi daha ziyade. Gözümü dikmiş ona baktığım o anda bana neler olduğunu bilmiyorum, ama birdenbire müthiş bir ağlama dürtüsü hissettim. Ve buna karşı mücadele etmek yerine, orgazmda olduğu gibi, bıraktım kendimi, sırf ben de ona aynı derecede özel bir şeyimi gösterebilmek için. Ona yanaştım ve ağzımı omzuna dayayarak hıçkırıklarımın sesini bastırdım. Ağlamamın nedeni, o güne dek hiçbir yabancının, hatta bir zamanlar ayağımı yarıp emen, sonra tükürerek, sonra tekrar emip tükürerek akrebin zehrini atan Anchise'nin bile bana karşı böylesine sevecen davranmamış ya da benim için bu kadar ileriye gitmemiş olmasıydı. Ağlamamın nedeni, hayatımda hiç bu kadar minnettarlık hissetmemem ve bunu göstermenin başka bir yolunun olmamasıydı. Ve bu sabah Oliver'a karşı beslediğim kötü düşünceler için ağlıyordum. Ve dün gece için de, çünkü, iyi de kötü de olsa, o geceyi asla telafi edemezdim ve şimdi ona, kendisinin haklı olduğunu, bunun kolay olmadığını, işin oyun tarafının başka yana kaymaktan başka bir şey olmadığını ve bazı şeylerin içine dalarsak artık geri adım atmak için çok geç olduğunu göstermek için iyi bir

fırsattı bu... ağlamamın nedeni, bir şeylerin oluyor olması ve bunun ne olduğunu bilmiyor olmamdı.

"Aramızda olan şey neyse, Elio, bil istiyorum. Asla bilmediğini söyleme." Hâlâ çiğniyordu. Şehvetin ateşi içinde geçen şeylerden biriydi bu. Ama çok farklı bir şeydi. Oliver beni alıp beraberinde götürüyordu.

Söylediklerinde bir mantık yoktu. Ama ne anlama geldiklerini gayet iyi biliyordum.

Elimi yüzüne sürdüm. Sonra, nedenini bilmeden, göz kapaklarını yalamaya başladım.

"Tümüyle bitirmeden öp beni şimdi," dedim. Ağzında şeftalinin ve benim tadım vardı.

Oliver gittikten sonra çok uzun süre odamda kaldım. Nihayet uyandığımda neredeyse akşam olmuştu ve bu yüzden sinirli bir ruh haline girdim. Canımın acıması geçmişti ama şafak vakti yaşadığım keyifsizlik baş göstermişti yine. Şimdi bunun, uzun bir aralıktan sonra tekrar su yüzüne çıkan aynı duygu mu, yoksa, daha öncekinin iyileşip de öğleden sonraki sevişmenin sonucu, tümüyle yeni bir şey mi olduğunu bilmiyordum. Birlikte geçireceğimiz baş döndürücü anlardan sonra hep böyle münzevi bir suçluluk duygusu mu yaşayacaktım ben? Niçin aynı şeyi Marzia'dan sonra yaşamıyordum? Doğanın, Marzia'yla olsam daha iyi edeceğimi hatırlatma tarzı mıydı bu?

Yıkanıp temiz elbiseler giydim. Aşağıda herkes kokteyl içiyordu. Geçen gecenin iki konuğu yine gelmiş, annem tarafından ağırlanıyordu ve yeni gelmiş biri, başka bir gazeteci, Oliver'ın Herakleitos'la ilgili kitabı hakkında anlattıklarını dikkatle dinliyordu. Oliver yabancılara, özel dinleyicilerin yararına, sanki hemen o anda bulunmuş gibi gelen, beş cümlelik bir özet sunma sanatını çok iyi geliştirmişti. "Kalıyor musun?" diye sordu annem.

"Hayır, Marzia'yı görmeye gidiyorum."

Annem bana biraz endişeli bir bakış attı ve başını gayet temkinli bir şekilde sallamaya başladı ki bunun anlamı, *"Doğru bulmuyorum, iyi bir kız o, onunla grup halinde çıkmalısınız,"* demekti. "Rahat

bırakın çocuğu, siz ve sizin gruplarınız," oldu babamın itirazı ve bu sayede serbest kaldım. "Aslında, bütün gün evde susup oturuyor. Bırakın canının istediğini yapsın. *Canının istediğini!*"

Ah, bir bilseydi.

Peki ya biliyorsa?

Babam asla itiraz etmezdi. İlk önce surat asardı belki, sonra bırakırdı.

Marzia'yla yaptıklarımı Oliver'dan gizlemeyi hiç düşünmemiştim. Fırıncılarla kasaplar birbiriyle rekabet etmez, diye düşünüyordum. Her halükârda Oliver da bu konuyu hiç dert etmezdi zaten.

O gece Marzia'yla sinemaya gittik. *Piazzetta*'da dondurma aldık ve annesiyle babasının evine döndük.

"Kitapçıya gitmek istiyorum yine," dedi bahçe kapılarına doğru birlikte yürürken. "Seninle sinemaya gitmek hoşuma gitmiyor."

"Yarın akşam dolaşmak ister misin?"

"Neden olmasın?" Geçen geceyi tekrarlamak istiyordu.

Dudaklarımdan öptü. Ama benim istediğim şey, kitapçıya gece vakti gitmek yerine sabah, açılır açılmaz gitmekti.

Eve döndüğümde konuklar gitmek üzereydi. Oliver evde değildi.

Bunu hak ettim, dedim içimden.

Odama çıktım ve yapacak başka bir şey olmadığından, günlüğümü açtım.

Geçen gece yazdıklarım: *"Seninle geceyarısı görüşürüz." Göreceksin. Evde bile olmayacak. "Kaybol"; "Büyü"nün anlamı bu. Keşke hiçbir şey söylemeseydim.*

Onun odasına gitmeden önce yazdığım bu sözcükler etrafında gezinen tedirgin karalamalarda, geçen geceki kafası bozuk hallerin anısını canlandırmaya çalışıyordum. Belki de gecenin gerginliklerini yatıştırmak, hem o gecenin gerginliğini maskelemek, hem de en büyük korkularım onun odasına girince hemen yok olduğuna göre, belki bu gecekilerin de farklı bir şekilde sonlanmayacağını ve onun ayak seslerini duyar duymaz hemen yatışacağını hatırlatmak istiyordum kendime.

Ama dün gecenin gerginliklerini hatırlayamıyordum bile. Onlar tümüyle, kendilerini takip eden şeylerin gölgesinde kalmıştı ve hiçbir şekilde ulaşamayacağım bir zaman kesitine aitti sanki. Dün geceyle ilgili her şey birdenbire kaybolmuştu. Hiçbir şey hatırlamıyordum. Belleğimi birden irkiltip çalışmaya başlamasını sağlamak amacıyla, kendi kendime "Kaybol" diye fısıldamayı denedim. Bu sözcük dün gece gerçek gibi geliyordu. Şimdiyse, bir anlam ifade etmek için çabalayan bir sözcüktü sadece.

Ve o zaman fark ettim; o gece yaşadıklarım, hayatımda yaşadığım her şeyden farklıydı.

Bu çok daha kötüydü. Buna nasıl adlandıracağımı bile bilmiyordum.

Biraz daha düşününce, dün geceki kafası bozuk hali de nasıl adlandıracağımı bilmiyordum.

Dün gece dev bir adım atmıştım. Ama yine de işte, Oliver'ı her şeyimle hissettiğimden daha öncekine göre daha deneyimli ve hiçbir şey konusunda pek emin değildim. Onunla hiç yatmamıştım sanki.

Hiç olmazsa dün gece bir başarısızlık korkusu, kovulma ya da daha önce başkaları için kullandığım "o sözcük"le adlandırılma korkusu vardı. Fakat artık o korkuyu yenmiş olduğum şu andaki bu gerginlik, fırtınadan sonraki katil kayalıkları haber veren bir belirti ve bir uyarı gibi, gizli bir şekilde de olsa hep var mıydı yoksa?

Onun nerede olduğunu niçin dert ediyordum peki? İkimiz için de istediğim şey bu değil miydi... kasaplarla fırıncılar falan? Sırf, o burada değil ya da benden kaçtı diye niçin böyle kafayı yiyordum, niçin şimdi yapacağım tek şeyin onu beklemek... beklemek, beklemek, beklemek olduğu hissine kapılıyordum?

Beklemekte, işkence gibi gelmeye başlayan şey neydi?

Eğer birisiyle birlikteysen, Oliver, eve dönmenin zamanıdır. Soru falan sorulmayacak, söz veriyorum, beni bekletme yeter ki.

On dakikaya kadar gelmezse bir şey yapacağım.

On dakika sonra, kendimi çaresiz hissederek ve kendimi çaresiz hissetmekten nefret ederek, *bu defa sahiden* bir on dakika daha beklemeye karar verdim.

Yirmi dakika sonra, artık daha fazla dayanamadım. Bir süveter giydim, balkona çıktım ve aşağıya indim. Gerekirse B.'ye gidip kendim bakacaktım. Bisiklet barakasına doğru gidiyor, ilk önce insanların B.'den çok sonra kalıp da parti yapmaya hevesli olduğu N.'ye mi gitsem diye kafamda tartışıyor ve bu sabah bisikletin lastiklerini şişirmediğim için kendime lanet okuyorken, birdenbire bir şey bana, hemen olduğum yerde durmam ve yakındaki kulübede uyuyan Anchise'yi rahatsız etmemem gerektiğini söyledi. Uğursuz Anchise... herkes onun uğursuz olduğunu söylüyordu. Bundan hep kuşkulanıyor muydum? Öyle olsa gerek. Bisikletten düşme, Anchise'nin köylü merhemi, onun Oliver'la ilgilenip yarasını temizlerken gösterdiği şefkat.

Fakat aşağıdaki kayalık sahilde, ayışığında onun görüntüsünü fark ettim. Yüksek kayalardan birinin üzerinde oturuyordu ve o yaz daha önce Sicilya'dan aldığı ve omuzundaki düğmeleri hep açık duran mavi-beyaz çizgili denizci süveterini giymişti. Hiçbir şey yapmıyordu; dizlerini kollarıyla kavramış, aşağısındaki kayalara vuran dalgacıkların sesini dinliyordu sadece. Şimdi korkuluktan bakarken onunla ilgili öylesine duyarlı şeyler hissettim ki bunlar bana, büyük bir hevesle B.'ye koşturup onu daha postaneye bile gidemeden yakalayışımı hatırlattı. Hayatımda tanıdığım en iyi insandı bu. Onu çok iyi seçmiştim. Bahçe kapısını açtım, kayaların üzerinden sekerek aşağı indim ve yanına vardım.

"Seni bekliyordum," dedim.

"Uyuduğunu düşündüm. Hatta istemediğini de düşündüm."

"Hayır. Bekliyordum. Işığı kapatmıştım sadece."

Başımı kaldırıp bizim eve baktım. Bütün panjurlar kapalıydı. Eğilip onu yanağından öptüm. Onu ilk kez, sadece arzuyla değil, duyguyla da öpüyordum. Kolunu bana doladı. Zararsız bir görüntüydü, biri görecek olsa.

"Ne yapıyordun?" diye sordum.

"Düşünüyorum."

"Neyi?"

"Birtakım şeyleri. Amerika'ya geri dönmek. Bu sonbaharda vereceğim kurslar. Kitap. Sen."

"Ben mi?"

"Ben mi?" Benim mütevazı tavrımın taklidini yapıyordu.

"Başkası yok mu?"

"Başkası yok." Bir süre sustu. "Her gece buraya gelip burada böyle oturuyorum. Bazen saatlerce."

"Hep tek başına mı?"

Başıyla onayladı.

"Hiç bilmiyordum. Sanıyordum ki..."

"Ne sandığını biliyorum."

Bu haber beni sevindirmemişti. Aramızdaki her şeyi gölgeliyordu sanki. Bu konuyu daha fazla kurcalamamaya karar verdim.

"Herhalde, en çok özleyeceğim yer burası olacak." Biraz düşündükten sonra: "B.'de mutluydum."

Bir elvedanın başlangıcı gibiydi sanki bu.

"Oraya bakıyordum," diye devam etti ufku göstererek, "ve iki haftaya kadar Columbia'ya döneceğimi düşünüyordum."

Haklıydı. Ben hep, asla günleri saymamayı hedeflemiştim. İlk başta, onun bizimle ne kadar uzun süre kalacağını düşünmek istemediğim için; daha sonra da, onun kalan günlerinin ne kadar az olduğu gerçeğiyle yüzleşmek istemediğim için.

"Bütün bunlar, on gün sonra buraya baktığımda sen burada olmayacaksın demek. O zaman ne yaparım bilmiyorum. Sen en azından başka bir yerde olacaksın, anıların olmadığı bir yerde."

Omzunu omzuma bastırdı. "Senin bu düşüncelerin bazen... İyi olacaksın."

"Belki. Ama belki de değil. Ne kadar çok günü boşa harcadık... ne kadar çok haftayı."

"Boşa mı harcadık? Bilmiyorum. Belki de istediğimizin bu olup olmadığını düşünmek için zaman gerekti bize."

"Kimimiz her şeyi kasten zorlaştırdı."

"Ben mi?"

Başımla onayladım. "Bir gece önce ne yaptığımızı gayet iyi biliyorsun."

Gülümsedi. "Bu konuda ne hissettiğimi bilmiyorum."

"Ben de pek emin değilim. Ama yaptığımıza memnunum."

"İyi olacak mısın?"

"İyi olacağım." Elimi pantolonunun içine soktum. "Burada, seninle beraber olmak hoşuma gidiyor."

Bu benim, burada da mutluyum, deme tarzımdı. *Burada mutlu* olmanın onun için ne anlama geldiğini düşünmeye çalıştım: Buranın nasıl göründüğünü gözünde canlandırdıktan sonra buraya gelince mutlu olmak, o kavurucu sabahlarda, *cennet*te işlerini yapmaktan mutlu olmak, bisiklete binip, çevirmene gidip gelmekten mutlu olmak, ortadan kaybolup her gece kasabaya gitmekten ve gece geç vakit dönmekten mutlu olmak, annem-babamla ve *yemek cefalarıyla* mutlu olmak, poker arkadaşlarıyla, kasabada bulduğu ve hakkında hiçbir şey bilmediğim diğer tüm arkadaşlarıyla mutlu olmak mı? Bir gün belki söylerdi bunu bana. Tüm bu mutluluk paketinde nasıl bir rol oynadığımı merak ettim.

Bu arada, yarın eğer sabah erkenden yüzmeye gidersek bu tıka basa kendinden iğrenmeyi tekrar yenebilirdim. Acaba böyle bir şeye alışılır mı diye merak ediyordum. Yoksa, keyifsizlik açığı çok artınca insan bunu, af ve lütuf dönemleri olan tek parça bir duygu halinde birleştirmenin bir yolunu bulur muydu? Yoksa bir başkasının, dün sabah neredeyse bir tecavüzcü duygusu vermiş varlığı, kendi cehennemimize karşı bir kalkan olarak, giderek daha gerekli hale mi gelirdi ve böylece, gün doğuncaya dek çektiğimiz işkenceye bizzat yol açmış kişi, bizi bu işkenceden kurtaracak kişi mi olurdu?

Ertesi sabah birlikte yüzmeye gittik. Saat altıyı yeni geçiyordu ve vaktin bu kadar erken olması, yaptığımız idmana gayet enerjik bir nitelik kattı. Sonra, o kendi "suyun üzerinde duran ölü" pozunu yaparken onu tutmak istedim yüzme öğretmenlerinin vücudunuzu çok hafifçe, sadece parmak uçlarıyla dokunarak suyun üzerinde tuttuğu gibi. O anda niçin kendimi ondan daha yaşlı hissetmiştim? O sabah onu her şeyden korumak istiyordum, kayalardan, denizanalarından –artık denizanası mevsimi gelip çatmıştı– fıskiyeleri açmak için el arabasıyla bahçeye girerkenki, her tarafta, hatta yağ-

murda bile, hatta sizinle konuşurken bile, hatta bizi bırakıp gitmekle tehdit ederken bile hep ot yolarkenki o uğursuz yan bakışıyla, gözünden özenle gizlediğinizi sandığınız her sırrınızı deşip meydana çıkarıyormuş gibi bakan Anchise'den.

"Nasılsın?" diye sordum, o sabah bana sorduğu soruyu taklit ederek.

"Biliyor olman lazım."

Kahvaltıda, kapıldığım şeye hiç inanamadım ama kendimi, onun rafadan yumurtasını, Mafalda işe karışmadan ya da kendisi kaşığıyla parçalamadan, kabuğunun tepesinden keserken buldum. Hayatımda hiç kimse için böyle bir şey yapmamıştım ama, al işte, kabuğun tek bir kırıntısını bile yumurtasının içine düşürmüyordum. Yumurtasıyla mutluydu. Mafalda ona her günkü *polpo*'sunu getirdiğinde ben Oliver adına mutluydum. Hizmetçi mutluluğu. Sırf, dün gece, onun erkeği olmama izin verdiği için.

Onun ikinci rafadan yumurtasının da ucunu kesmeyi bitirirken, babamın beni süzdüğünü fark ettim.

"Amerikalılar bunu yapmasını hiçbir zaman bilmez," dedim.

"Kendi yöntemleri olduğuna eminim..." dedi.

Masanın altında gelip ayağımın üzerine konan ayak bana, belki de boşvermemi ve babamın bir şeyleri çaktığını kabul etmemi söylüyordu. "Adam aptal değil," dedi bana daha sonra o sabah, B.'ye çıkmak üzere hazırlanırken.

"Benim de gelmemi ister misin?"

"Hayır, dikkat çekmeyelim daha iyi. Sen bugün Haydn'ın üzerinde çalış. Daha sonra."

"Daha sonra."

O sabah, Oliver çıkmaya hazırlanırken, Marzia aradı. Oliver telefonu bana verirken göz kırpar gibiydi. Hareketinde hiçbir ironi belirtisi ve yanlış anlamadıysam –ki yanlış anladığımı sanmıyorum– aramızdaki şeyin, ancak arkadaşlar arasında var olan tam bir şeffaflık olduğunu hatırlatmayan hiçbir şey yoktu.

Belki de biz önce arkadaş, sonra sevgiliydik.

Ama, sevgililer de böyleydi belki de.

Birlikte geçirdiğimiz son on günü düşününce, sabah erken gidilen bir yüzmeyi, tembel kahvaltılarımızı, kasabaya bisikletle gidişleri, bahçede çalışmayı, öğle yemeklerini, öğleden sonra uyuklamalarını, öğleden sonra yine çalışmaları, belki tenisi, akşam yemeği sonrası *piazzetta*'yı ve her gece, zamanla dönüp duran türden sevişmeleri görüyorum. O günleri tekrar gözümün önüne getirdiğimde, onun çevirmeniyle geçirdiği yarım saat ya da benim Marzia'yla, çalmayı becerdiğim birkaç saat dışında, beraber olmadığımız bir dakika bile yoktu sanırım.

"Benim böyle olduğumu ne zaman anladın?" diye sordum ona bir gün. *Omzunu sıktığım ve kolumun altında neredeyse yığılıp kalacağın gün* demesini bekliyordum. Ya da, *Bir gün öğleden sonra, senin odanda konuşurken mayonun içinin ıslanmasından* demesini. Bu türden bir şey yani. "Yüzün kızardığında," dedi. "Benim mi?" Şiir çevirisi hakkında konuşuyorduk; onun bizim evdeki ilk haftasında, sabahın erken bir vaktiydi. O gün, her zamankinden daha erken çalışmaya başlamıştık, çünkü herhalde, ıhlamur ağacının altında kahvaltı masası hazırlanırken yaptığımız rastgele konuşmalardan hoşlanıyor ve birlikte biraz zaman geçirmek istiyorduk. Bana, hiç şiir çevirip çevirmediğimi sormuştu. Evet, demiştim. Neden, peki o çevirmiş miydi? Evet. Leopardi okuyordu ve çevrilmesi olanaksız birkaç dizeye rastlamıştı. Oradan buradan konuşuyorduk ve ikimiz de iki taşın arasında başlamış bir konuşmanın ne kadar ötelere gidebileceğinin farkında değildik, çünkü Leopardi'nin dünyasının derinlerine indikçe, doğal mizah duygumuzun ve soytarılık etme merakımızın özgürce kendini gösterebildiği bazı yan sokaklar da buluyorduk. O pasajı İngilizceye, sonra İngilizceden eski Yunancaya, sonra zırvalama bir İngilizceye ve zırvalama bir İtalyancaya çevirdik. Leopardi'nin "Ay'a"sının son dizeleri öylesine bir çarpıldı ki, saçma sapan İtalyanca dizeleri tekrarladıkça kahkahalar patlıyordu... Birden bir sessizlik anı oldu ve dönüp ona baktığımda, gözünü dikmiş, doğrudan bana baktığını gördüm, beni hep allak bullak eden o buz gibi, donuk bakışıyla. Bir şeyler söylemeye çabalıyordum ve

bana, bu kadar çok şeyi nasıl bildiğimi sorunca, bir profesörün oğlu olmakla ilgili bir şeyler söyleyecek cesareti bulmuştum. Hiçbir zaman, özellikle de benim gözümü böylesine korkutan birine bilgimi göstermeye hevesli değildim. Benim karşı koyacak hiçbir şeyim, ekleyecek hiçbir şeyim, aramızdaki suyu bulandırmak için atacak hiçbir şeyim, saklanacak ya da kaçıp sığınacak hiçbir yerim yoktu. Kendimi çorak, susuz Serengeti düzlüklerindeki çaresiz bir kuzu gibi savunmasız hissettim.

Gözünü dikip bakmak artık, konuşmanın, hatta çeviri konusundaki gevezeliklerin bir parçası değildi; onun yerini almış ve kendisi bir konu haline gelmişti, yalnız bundan söz etmeye kalkışmıyor ve söz etmek istemiyordu. Ve evet, gözlerinde öylesine bir parıltı vardı ki gözlerimi kaçırmak zorunda kaldım, tekrar baktığımda bakışı hiç değişmemişti ve hâlâ yüzüme odaklanmıştı, sanki *Demek gözlerini kaçırıp döndün, şimdi hemen kaçıracak mısın yine?* diyormuş gibi... ki bu yüzden gözlerimi bir kez daha kaçırmak zorunda kaldım, düşüncelere dalmışım gibi, ama bu sırada da söyleyecek bir şeyler bulmaya çabalıyordum, kızgın sıcakta hızla kuruyan, çamurlu bir havuzda su bulmak için çırpınan bir balık gibi. Neler hissettiğimi kesinlikle biliyordu. Sonunda yüzümün kızarmasına yol açan şey, onun bakışına karşılık vermek isteyip de sonra bakışlarımı güvenli bir yere kaçırdığımı yakalamış olduğunu fark ettiğim anın doğal mahcubiyeti değildi; yüzümün kızarmasına yol açan şey, onun benden tıpkı benim ondan hoşlandığım gibi hoşlandığı yolunda, heyecan veren, hep kalsın istememe karşın inanılmaz olasılıktı.

Onun bakışını haftalar boyu açıkça bir düşmanlık sanmıştım. Çok yanılmışım. Bu sadece, utangaç bir adamın, bir başkasının bakışına karşılık verme biçimiydi.

Bizler, sonunda nihayet anladım ki, dünyanın en utangaç iki insanıydık.

Babam daha ilk baştan onun içini okuyan tek kişiydi.

"Leopardi'yi seviyor musun?" diye sordum sessizliği bozmak için, fakat aynı zamanda, konuşmamızın durduğu sürede

benim bir şekilde kafası karışmış görünmeme yol açan şey sanki Leopardi'ymiş gibi göstermek için.

"Evet, çok."

"Ben de çok severim onu."

Söz ettiğim şeyin Leopardi olmadığının hep farkındaydım. Aslında soru, "seviyor mu?"ydu.

"Seni rahatsız ettiğimi biliyordum, fakat emin olmak istemiştim sadece."

"Demek hep biliyordun."

"Oldukça emindim diyelim."

Başka bir deyişle, onun gelişinden hemen sonraki günlerde başlamıştı bu. O günden itibaren her şey numara mıydı peki? Ve dostlukla kayıtsızlık arasındaki tüm o gidiş gelişler; onlar neydi? Onun ve benim, birbirimizi izlemiyormuş gibi yapıp da gizliden izleme tarzlarımız mıydı? Yoksa, hissettiğimiz şeyin gerçek bir ilgisizlik olduğunu umarak, birbirimizi başımızdan savmanın kurnazca yolları mıydı bunlar?

"Niçin bana bir işaret vermedin?" dedim.

"Verdim. En azından denedim."

"Ne zaman?"

"Bir keresinde, tenisten sonra. Sana dokundum. Sırf senden hoşlandığımı göstermek için. Ama verdiğin tepkiden, seni neredeyse rahatsız ettiğimi hissettim. Sonra mesafeli davranmaya karar verdim."

* * *

En güzel anlarımız öğleden sonralardı. Öğle yemeğinden sonra, tam kahve servisi yapılacakken, uyumak için yukarı çıkardım. O zaman, öğle yemeği konuklarımız gittiğinde ya da dinlenmek üzere konuk evine sıvıştığında babam ya çalışma odasına çekilir, yahut annemle beraber kaçamak bir uyku çekerdi. Öğleden sonra saat iki civarında tüm evin, tüm dünyanın üzerine müthiş bir sessizlik çöker ve bu sessizlik zaman zaman, ya güvercinlerin

guguklamalarıyla ya da çalışırken aletlerinden pek fazla gürültü çıkmamasına gayret eden Anchise'nin çekicinden çıkan seslerle kesilirdi. Öğleden sonraları onun çalıştığını duymak hoşuma giderdi ve zaman zaman onun küt diye vuruşlarıyla ya da testere sesiyle yahut bileyicinin her çarşamba öğleden sonra bileğitaşını döndürmeye başlamasıyla uyandığımda bile bunlar bana, yıllar sonra, geceyarısı Cape Cod açıklarından gelen uzak bir sis düdüğünü duyduğumda hissettiğim bir sakinlik ve dünyayla barışıklık duygusu verirdi. Oliver öğleden sonraları pencere ve panjurlar tamamen açık dursun ve bizimle ötemizdeki yaşam arasında dalgalanan, incecik perdelerden başka bir şey olmasın isterdi, çünkü bu kadar bol bir güneş ışığını kesmek ve böyle bir manzarayı gözden uzak tutmak, özellikle de hayatınız boyunca böyle bir şey görmemişseniz, bir "suç"tu onun deyişiyle. O zaman, vadinin tepelere doğru uzanan engebeli tarlalar yavaş yavaş yükselen zeytin yeşili bir sisin içindeymiş gibi görünürdü: Ayçiçekleri, bağlar, öbek öbek lavantalar ve boğum boğum olmuş ihtiyar korkuluklar gibi kamburunu çıkarmış, ikimiz benim yatağımda çıplak yatarken penceremizden alık alık bakan bodur ve mütevazı zeytin ağaçları, terimin kokusu olan onun terinin kokusu yanımda erkeği-kadını olduğum erkeğim-kadınım ve her tarafımızda, evimizin uyuşuk ikindi dünyasının kokusu olan, Mafalda'nın papatya kokulu çamaşır deterjanı.

Dönüp o günlere baktığımda, bunların hiçbirinden, risklerden de, utançtan da, tam bir öngörüsüzlükten de hiç pişmanlık duymuyorum. Güneşin lirik rengi, müthiş ikindi sıcağında uyuklayıp başları düşen uzun bitkilerle dolu bereketli tarlalar, ahşap döşemelerimizin gıcırtısı ya da komodinimin mermer yüzeyinde hafifçe hareket eden seramik kül tablasının sürtünme sesi. Dakikalarımızın sayılı olduğunu biliyor ama saymaya cesaret edemiyordum, tüm bunların nereye doğru gittiğini biliyor, ama kilometre levhalarını okumak istemiyormuşum gibi. Dönüş yolumu bulmak için ekmek parçalarını, kasten, bırakmadığım günlerdi; yedim onları. Oliver tam bir illet çıkabilirdi; beni değiştirebilir,

yahut ebediyen mahvedebilirdi ve bu sırada da zaman ve dedikodular, paylaştığımız her şeyin bağırsaklarını çıkarıp, kırpıp budayarak, geriye bir balık kılçığından başka bir şey bırakmayabilirdi sonunda. Bu günleri arayabilir, yahut belki de çok daha iyisini yaşayabilirdim, fakat o öğleden sonralarda, yatak odamdayken, yaşadığım anı yakaladığımı daima biliyordum.

Ama bir sabah uyandığımda bütün B.'nin üzerine karanlık çöktüğünü, alçalmış bulutların gökyüzünden hızla geçtiğini gördüm. Bunun ne demek olduğunu gayet iyi biliyordum. Sonbahar köşeden dönmek üzereydi.

Birkaç saat sonra bulutlar tümüyle kayboldu. Hava, yaptığı küçük şakayı telafi etmek istermiş gibi, sonbaharın yaşamlarımızdaki tüm izlerini sildi ve mevsimin en ılık günlerinden birini yaşattı bize. Ama ben bu uyarıyı önemsemiştim ve mahkeme tarafından kabul edilmeyip kayıtlardan çıkarılan bir kanıtı duyan jüri üyeleri gibi, birden, ödünç zamanlarda yaşadığımızı, zamanın daima ödünç olduğunu ve ödünç veren bankanın, verdiği kredileri tam da bizim geri ödemek için en hazırlıksız olduğumuz ve yeniden ödünç almak ihtiyacı hissettiğimiz bir zamanda geri aldığını fark ettim. Birden, onun ruhsal enstantane fotoğraflarını çekmeye başladım, masamızdan dökülen ekmek parçalarını toplayıp onları gizli barınağıma koymak üzere biriktirdim ve utanarak listeler yaptım: Kaya, taraça, yatak, kül tablasının sesi. Kaya, taraça, yatak... Keşke filmlerdeki, kurşunu bitince silahlarını sanki bir daha hiç işine yaramayacakmış gibi kaldırıp atan askerler ya da çölde, sukabağındaki suyu idareli kullanmak yerine susuzluğa dayanamayarak içip bitiren, sonra da sukabağını yolda kaldırıp atan kaçaklar gibi yapsaydım. Bunun yerine, ilerideki kötü günlerde, geçmişten gelecek hafif ışıklar sıcaklığı belki geri getirir diye, küçücük şeyleri bile sincaplar gibi sakladım. Gönülsüz bir şekilde, gelecekte karşılaşacağımı bildiğim borçları ödemek için bugünden çalmaya başladım. Biliyordum ki bu, güneşli ikindilerde panjurları kapatmak kadar büyük bir suçtu. Fakat öte yandan, Mafalda'nın batıl inançlar dünyasında, muhtemel en kötü şeyi beklemenin

onun gerçekleşmesini önlemenin en emin yolu olduğunu da biliyordum.

Bir gece çıktığımız yürüyüş sırasında Oliver bana, çok yakında memleketine döneceğini söylediğinde, sözde tedbirlerimin ne kadar boşuna çıktığını gördüm. Bombalar hiçbir zaman aynı yere düşmez; ama bu bomba, tüm önsezilerime karşın, tam da gizli barınağıma düşmüştü.

Oliver, ağustosun ikinci haftasında Amerika'ya dönecekti. Ağustosa girdikten birkaç gün sonra, üç gününü Roma'da geçirmek ve bu sürede, İtalyan yayıncısıyla beraber son müsveddeleri üzerinde çalışmak istediğini söyledi. Sonra doğrudan memleketine uçacaktı. Ben de onunla Roma'ya gelmek ister miydim?

Evet, dedim. İlk önce annemle babama sormam gerekmez miydi? Gerekmez, onlar kesinlikle hayır demez. Evet, fakat onlar?.. Hayır. Annem, Oliver'ın beklenenden daha önce gideceğini ve birkaç gününü de Roma'da geçireceğini duyunca –*il cauboi*'nin izniyle tabii– benden ona eşlik etmemi istedi. Babam karşı değildi.

Annem çantamı hazırlamama yardım etti. Yayıncının bizi yemeğe götürmek istemesi halinde bana bir ceket gerekebilir miydi? Yemek falan olmayacaktı. Ayrıca, o yemeğe katılmam niçin istensin ki? Yine de bir ceket almalıydım, annemin kanısınca. Ben bir sırt çantası almak, yaşıtım herkes gibi yolculuk yapmak istiyordum. Nasıl istersen öyle yap. Yine de yanımda götürmek istediğim her şeyi alacak yer olmadığı belli olduğu halde, sırt çantamı benimle birlikte boşaltıp tekrar doldurdu. Sadece bir-iki günlüğüne gidiyorsun. Oliver da ben de, birlikte geçireceğimiz son günler konusunda hiç kesin konuşmamıştık. Annem o "bir-iki gün" lafının o sabah beni nasıl yaraladığını hiç bilemezdi. Hangi otelde kalacağımızı biliyor muyduk? Falanca pansiyon ya da filanca. Hiç duymamıştım, fakat öğrenirim, dedi annem. Babam bunu kabul etmedi. Rezervasyonları bizzat yaptı. Hediyem olsun dedi.

Oliver sadece kendi çantasını hazırlamakla kalmadı, Roma'ya gidecek *direttissimo*'ya yetişmemiz gereken gün bavulunu çıkarıp,

odasında benim tam da onun geldiği gün o bavulu küt diye yere bıraktığım noktaya koydu. O gün ben, hızla sona sarma düğmesine basılmış gibi, odamı geri alacağım ana atlayıvermiştim. Şimdiyse, her şeyi başa sarıp, Oliver'ı geleneksel arazi turuna çıkardığım ve birbiri ardından gelen birtakım şeylerden sonra kendimizi, terk edilmiş tren hatlarının bulunduğu ve benim bir sürü *Daha sonra!*'nın ilk dozunu aldığım, sıcaktan kavrulan o bomboş alana doğru yürürken bulduğumuz, haziran sonundaki o güne geri dönebilmek için neler vermeye hazır olduğumu düşünüyordum. Benim yaşımdaki herkes öyle bir günde, bizim arazinin gerilerindeki bir yere yollanmaktansa uyku çekmeyi yeğlerdi. Belli ki ben ne yaptığımı biliyormuşum.

Her şeydeki simetri mi, yoksa onun odasındaki bomboş, yağmalanmışçasına temiz ve düzgün hal miydi, boğazıma bir düğüm oturttu. Bu bana, çok çabuk geçmiş harika bir tatilden sonra, eşyalarınızı indirmenize yardım edecek hamalı beklediğiniz bir otel odasından ziyade, size ait her şeyin paketlenip götürüldüğü bir hastane odasını düşündürdü; bu sırada da, henüz kabul edilmemiş bir sonraki hasta sizin bir hafta önce beklediğiniz acil odasında hâlâ bekliyormuş gibi.

Son ayrılışımız için bir deneme sürüşüydü bu. Birkaç gün sonra kapatılacak bir solunum cihazına bağlı birine bakmak gibiydi.

Oda bana döneceği için mutluydum. Benim/onun odasında, gecelerimizi hatırlamak daha kolay olacaktı.

Hayır, şimdiki odamda kalmak daha iyi. O zaman, hiç olmazsa, o hâlâ kendi odasındaymış gibi yapabilirdim ve odasında olmasa da, hâlâ dönmemiş olduğunu düşünebilirdim, onun sık sık böyle yaptığı ve benim de dakikaları, saatleri sayıp seslere kulak kesildiğim gecelerdeki gibi.

Dolabını açtığımda, askılarda bir mayoyu, bir çift iç çamaşırını, kotunu ve temiz bir gömleğini bırakmış olduğunu gördüm. Gömleği tanıdım. Dalgalı. Mayoyu da tanıdım. Kırmızı. O sabah son kez yüzmeye giderse giymesi içindi.

"Sana bu mayo hakkında bir şey söylemem lazım," dedim dolabının kapağını kapattıktan sonra.

"Söyle, nedir?"

"Trende söylerim."

Ama yine de söyledim. "Yalnız, sen gittikten sonra onun benim olmasına izin ver."

"Hepsi bu mu?"

"Eh, bugün onu bol bol giy... ama denize girme."

"Hastalıklı ve sapkınca."

"Hastalıklı ve sapkınca ve çok çok acıklı."

"Seni hiç böyle görmemiştim."

"Dalgalı'yı da istiyorum. Ve espadrilleri. Ve güneş gözlüklerini. Ve seni."

Trende ona, onun denizde boğulduğunu düşündüğümüz günden söz ettim; babamdan, toplayabildiği kadar çok balıkçı onu aramaya çıkmalarını istemeye, bulduklarında da deniz kenarında bir ölü yakma ateşi tutuşturmaya ve mutfaktan Mafalda'nın bıçağını alıp onun kalbini kesip çıkarmaya karar verdiğimi söyledim; çünkü hayatımda göstermem gereken tek şey o kalp ve onun gömleğiydi. Bir kalp ve bir gömlek. Onun ıslak bir gömleğe sarılmış kalbi... Anchise'nin balığı gibi.

III. BÖLÜM

San Clemente Sendromu

Stazione Termini'ye bir çarşamba akşamı saat yedi civarında vardık. Hava yoğun ve sıkıntılıydı, Roma'dan bir yağmur fırtınası gelip geçmiş de rutubeti hiç hafifletmemiş gibiydi. Alacakaranlık çökeli bir saat bile olmamıştı ve sokak lambaları yoğun bir halenin içinde parıldarken, ışıklandırılmış vitrinler kendi icatları parlak renklerde suların içine daldırılmış gibi görünüyordu. Islaklık tüm alınlara ve tüm yüzlere yapışmıştı. Oliver'ın yüzünü okşamak istiyordum. Otelimize gidip yıkandıktan sonra kendimi yatağa atıncaya kadar bekleyemezdim ve tüm bu süre boyunca, iyi bir klimamız yoksa banyodan sonra da bu halimden daha iyi olmayacağımı biliyordum. Ama kentin üzerine çökmüş, bir sevgilinin omzunuzda kıpırdamadan duran yorgun koluna benzeyen o bitkinlik de hoşuma gitti.

Belki bir balkonumuz olurdu. Balkon hoşuma giderdi. Balkonun serin mermer taşlarına oturmak ve Roma'nın üzerinde güneşin batışını seyretmek. Maden suyu. Ya da bira. Ve atıştıracak küçük çerezler. Babam bize Roma'nın en lüks otellerinden birinde yer ayırtmıştı.

Oliver ilk taksiye binmek istiyordu. Bense otobüse binmek istedim. Kalabalık otobüsleri özlemiştim. Bir otobüse gireyim, terleyen insan yığınının arasından sıkışarak geçeyim, Oliver da sıkışa sıkışa arkamdan gelsin istiyordum. Fakat otobüse atladıktan birkaç saniye sonra hemen inmeye karar verdik. Bu da biraz fazla *gerçekmiş*, diye bir espri yaptık. Evine dönenlerden oluşan ve içeriye doğru bastıran, ne yaptığımızı anlamayan telaşlı kalabalığın arasında gerisingeri gittim. Bir kadının ayağına basmayı da başardım. "*E non chiede manco scusa*, adam bir özür bile dilemiyor," dedi kadın dişlerinin arasından, itişip kakışarak otobüse henüz binmiş ve aralarından geçip inmemize izin vermeyen etraftaki kişilere.

Nihayet bir taksi çağırdık. Otelin adını ve bizim İngilizce konuştuğumuzu duyan şoför gereksiz bir sürü dönüş yapmaya başladı. "*Inutile prendere tante scorciatoie*, bu kadar çok kestirmeye gerek yok. Acelemiz yok bizim!" dedim Roma şivesiyle.

Tam istediğimiz gibi, bitişik iki yatak odamızdan büyüğünde hem balkon hem de camlı kapı vardı ve kapıyı açtığımızda, sayısız kilise kubbesi, aşağımızdaki uçsuz bucaksız, açık manzarada batan güneşin ışıklarını yansıtıyordu. Birisi bize bir demet çiçek ve meyve dolu bir tabak göndermişti. Not, Oliver'ın İtalyan yayıncısından geliyordu: "*Saat sekiz buçuk sularında kitapçı dükkânına gelin. Müsveddelerinizi de getirin. Yazarlarımızdan birinin partisi var.* Ti aspettiamo, *sizi bekliyoruz.*"

Akşam yemeğine gitmekten ve sonrasında da sokaklarda dolaşmaktan başka bir şey yapmayı planlamamıştık. "Ben davetli miyim ki?" diye sordum, kendimi biraz tedirgin hissederek. "Şu anda davetlisin," diye yanıtladı.

Televizyonun karşısında oturup tabaktan meyve aldık ve birbirimiz için incir soyduk.

Oliver duş alacağını söyledi. Onu çıplak görünce ben de hemen soyundum. "Sadece bir saniye," dedim vücutlarımız birbirine değince, çünkü onun her tarafına yapışmış rutubet hoşuma gidiyordu. "Keşke yıkanman gerekmeseydi." Onun kokusu bana, plajda hiçbir esintinin olmadığı günlerdeki Marzia'nın kokusunu hatırlattı ve insanın üstünde yakıcı kumların kaba, külümsü kokusundan başka bir koku yokken o kızın nasıl olup da daima deniz suyu koktuğunu düşündüm. Oliver'ın kollarının, omuzlarının, belkemiği boyunca giden tümseklerinin tuzunu seviyordum. Bunlar benim için hâlâ yeniydi. "Şimdi bir yatarsak kitap partisi falan kalmaz," dedi.

Kimsenin bizden çalamayacağı bir mutluluğun zirvesinde söylenmiş bu sözler hep hatırlatacaktı bana bu otel odasını ve ikimizin çırılçıplak, ellerimizi pencere pervazına dayayıp da yukarıdan, dayanılmaz sıcak bir Roma geç ikindisine baktığımız bu rutubetli *ferragosto* akşamını; ikimiz de hâlâ güneye giden ve

şimdi herhalde Napoli'ye yaklaşıyor olması gereken bir trenin, diğer tüm yolcuların gözlerinin önünde, başım onunkine dayalı halde uyuduğumuz, havasız kompartımanının kokusunu taşırken. Dışarıya, akşamın havasına doğru eğilirken bunu bir daha asla bulamayacağımı biliyor, ama yine de kendimi inandıramıyordum. O da muhtemelen aynı şeyleri düşünüyordu, ikimiz sigara içip incir yiyerek, omuz omuza durup o muhteşem kent manzarasını seyreder, her birimiz o anı belirleyecek bir şey yapmayı düşünürken; ki ben bu yüzden, o anda daha doğal gelmesi mümkün olmayan bir dürtüye karşı koyamayıp sol elimi onun poposuna sürttüm ve ortaparmağımı onun içine sokmaya başladım. "Bunu yapmaya devam edersen kesinlikle parti falan olmayacak," diye karşılık verdi. Ona, bana bir iyilik yapıp, pencereden bakmaya devam etmesini, ama birazcık öne eğilmesini söyledim, ama parmağım onun içine tümüyle girdiğinde bir beyin fırtınası yaptım: Başlıyor ama hiçbir şekilde bitiremiyorduk. Sonra yıkanıyor, dışarı çıkıyor ve kendimizi, birbirine her değdiğinde kıvılcımlar çıkaran, elektrik yüklü iki çıplak tel gibi hissediyorduk. Eski evlere bakıp, her birine sarılmak istiyor, bir sokak köşesinde bir lamba direği bulup, köpekler gibi üzerine işemek istiyor, bir sanat galerisinin önünden geçiyor ve çıplak heykellerde delik arıyor, bize doğru bakıp gülümsemekten öte bir şey yapmayan bir yüze rastlıyor, herkesi soyma hareketlerine başlıyor ve o kadına, yahut erkeğe ya da birden fazlaysalar ikisine birden, bizimle ilk önce bir içki içmeye, yemeğe falan gelir mi diye soruyorduk. Roma'nın her tarafında Eros'la karşılaşıyorduk, çünkü onun kanatlarından birini kesmiştik ve daireler çizerek uçmak zorundaydı.

Hiç birlikte yıkanmamıştık. Birlikte hiç aynı banyoda bulunmamıştık hatta. "Suyu açma," dedim, "bakmak istiyorum." Gördüğüm şey, birdenbire çok narin ve savunmasız görünen ona, vücuduna, yaşamına karşı birtakım acıma duyguları uyandırdı bende. "Vücutlarımızın hiçbir sırrı yok artık," dedim yıkanma sıramı bitirip otururken. Banyo küvetinin içine sıçramış ve duşu açmak üzereydi. "Vücudumu görmeni istiyorum," dedim. Daha da fazlasını

yaptı. Dışarı çıktı, beni dudaklarımdan öptü ve avucunu karnıma bastırıp masaj yaparak, her şeyin olup bitişini seyretti.

Aramızda hiçbir sır, hiçbir perde, hiçbir şey olmasın istiyordum. *Vücudum senin vücudundur* diye yemin ettiğimiz her seferinde bizi birbirimize daha sıkı bir şekilde bağlayan utanmazlık rüzgârından hoşlanıp hoşlanmayacağımı pek bilmiyordum ve bunun bir nedeni de, hiç beklenmeyen mahcubiyetin küçük lambasını yeniden yakmanın hoşuma gitmesiydi. Bu lamba, bir parçamın karanlık kalmasını yeğlediği yere küçük bir ışık düşürüyordu. Ansızın utanmazlığın ardından mahcubiyet geliyordu. Utanmazlık bitip de vücutlarımızın hiçbir gizli numarası kalmadığında teklifsiz yakınlık varlığını sürdürebilir miydi?

Bu soruyu sorduğumu hatırlamadığım gibi, bugün bunun yanıtını verebileceğimden de pek emin değilim. Teklifsizliğimiz yanlış dövize mi yatırılmıştı?

Yoksa teklifsizlik, nerede bulursanız bulun, nasıl elde ederseniz edin, karşılığında ne verirseniz verin –karaborsa, gri borsa, vergili, vergisiz, tezgâh altından, tezgâh üstünden de olsa– makbul bir ürün müdür?

Tek bildiğim, ondan gizleyecek hiçbir şeyimin kalmadığıydı. Hayatımda kendimi hiç bu kadar özgür ya da güvende hissetmemiştim.

Baş başa kaldığımız üç günde kentte hiç kimseyi tanımıyorduk ve ben her şeyi söyleyebilecek, her şeyi yapabilecek biri gibiydim. Kendimi, bir savaş esiriyken, ülkeye giren bir ordu tarafından birdenbire azat edilmiş gibi hissettim; şimdi evine doğru yürümeye başlayabilirsin, demişlerdi sanki, dolduracağın hiçbir form yok, hiçbir soruşturma yok, hiçbir soru yok, otobüs yok, geçiş kartı yok, kuyruğa girip alınacak temiz giysiler yok; yürümeye başla sadece.

Yıkandık. Birbirimizin giysilerini giydik. Birbirimizin iç çamaşırlarını giydik. Benim fikrimdi bu.

Belki de tüm bunlar ona yeni bir sersemlik, bir gençlik rüzgârı vermişti.

O belki de yıllar önce zaten "orada"ydı da, evine dönüş yolculuğunda kısa bir süreliğine durmuştu şimdi.

Belki de bir oyun oynuyor, beni gözlüyordu.

Belki de kimseyle böyle bir şey yapmamıştı da, ben tam zamanında ortaya çıkıvermiştim.

Müsveddelerini, güneş gözlüklerini aldı ve otel odamızın kapısını kapattık. Elektrik yüklü iki tel gibi. Asansörün kapısından çıktık. Ağzı kulaklarında gülümsemeler herkese. Otel personeline. Sokaktaki çiçekçiye. Gazete büfesindeki kıza.

Gülümse, dünya da sana gülümsüyor. "Oliver, mutluyum," dedim.

Şaşkın şaşkın baktı bana. "Sen azmışsın sadece."

"Hayır, mutluyum."

Yolda giderken, kırmızı pelerinli, abartılı kartal burunlu ve tüm yüz hatlarına çok aşağılayıcı, sert bir bakış verilmiş bir Dante insan-heykeli* çarptı gözümüze. Sarındığı kırmızı kumaş, başındaki kırmızı, tas gibi şapka ve kalın kenarlı tahta gözlükler adamın zaten haşin yüzüne, günah çıkaran, acımasız bir papazın kuru ve kart görüntüsünü vermişti. Kaldırımda hiç kıpırdamadan, kollarını meydan okurcasına kavuşturmuş bir halde, tüm vücudu dimdik, sanki Vergilius'u ya da gecikmiş bir otobüsü beklermiş gibi duran büyük ozanın etrafında bir kalabalık toplanmıştı. Turistin biri, içi oyulmuş, eski bir kitabın içine metal bir para fırlatır fırlatmaz adam, Beatrice'ini Ponte Vecchio'dan yürüyerek geçerken gizlice görmüş Dante'nin kendinden geçmiş halini taklit edip, boynunu kobra gibi kaldırarak hemen, inilder gibi bir sesle, alev yutan bir sokak göstericisi misali mırıldanmaya başladı:

Guido, vorrei che tu e Lapo ed io
fossimo presi per incantamento,

---

* Özellikle Avrupa'da, mim sanatçıları özel kostümler giyip heykel gibi hareketsiz dururlar. Para attığınızda hareketlenirler ve bir süre sonra son aldıkları pozisyonda, birisi tekrar para atıncaya dek kalırlar. (ç.n.)

e messi ad un vascel, ch'ad ogni vento
per mare andasse a voler vostro e mio.

Guido, diliyorum ki bir gün Lapo, sen ve ben
Binelim kapıldığımız dehşetli bir büyüyle
Sihirli bir gemiye ve uçsun büyülü yelken
İstediği rüzgârla, düşüncemizin peşinde.

Ne kadar doğru, dedim içimden. Oliver, dilerim sen ve ben ve değer verdiğimiz herkes sonsuza dek bir evde yaşayalım...

Adam, alçak sesle söylediği bu dizelerden sonra yavaşça, sert sert bakan, insanlardan nefret edercesine duruşuna geri döndü yine ve nihayet başka bir turist ona bir metal para daha fırlattı.

E io, quando, 'l suo braccio a me distese,
ficcai li occhi per lo cotto aspetto,
sì che 'l viso abbrusciato non difese
la conoscenza sua al mio 'ntelletto;
e chinando la mano a la sua faccia,
rispuosi: "Siete voi qui, ser Brunetto?"

Dokunur dokunmaz bana, kaçıramazdım artık
Gözlerimi, fakat onu görüp yandı kavruldu,
Kalakaldılar ve bir acı maskesinin ardında
Hatırladığım yüz hatları belirdi sonunda.
Ve yüzüne bakıp, aşağıya düşerken elim,
"Brunetto, siz misiniz?" diye cevap verdim ona.

Aynı küçümseyici bakış. Aynı gaga. Kalabalık dağıldı. Kimse Dante'nin eski hocası Brunetto Latini'yle karşılaştığı, *Inferno*'nun on beşinci kıtasından bu pasajı tanımışa benzemiyordu. Sırt çantalarından birkaç bozukluk çıkarmayı nihayet beceren iki Amerikalı, Dante'ye bir avuç bozukluk attı. Aynı dik dik, bozuk çalan bakış yine:

Ma che ciarifrega, che ciarimporta,
se l'oste ar vino cia messo l'acqua:
e noi je dimo, e noi je famo,
"ciai messo l'acqua
e nun te pagamo."

Dert ettiğimiz de nedir, bu tasamız da niye
Hancı bizim şaraplarımıza su kattı diye.
Söyleyelim ve kısaca diyelim ki ona:
"Sen şaraba su kattın, para vermiyoruz sana."

Oliver, herkesin o şanssız turistlere niçin güldüğünü anlayamazdı. Çünkü adam Roma meyhanelerinden bir şarkının sözlerini söylüyordu ve siz bunu bilmediğiniz sürece komik değildi.

Ona, kitapçıya giden kestirme bir yolu göstereceğimi söyledim. Uzun yoldan gitmenin onun için bir sakıncası yoktu. Belki de uzun yoldan gitmemiz gerekiyor, acelemiz ne? dedi. Benim yol daha iyiydi. Oliver sinirlenmiş görünüyordu ve diretti. "Bilmediğim bir şey mi var?" diye sordum sonunda. Bence bu, ona canını sıkan şeyi dile getirme şansı vermenin nazik bir yoluydu. Onu rahatsız eden bir şey mi vardı? Yayıncısıyla ilgili bir şey mi? Başka birisiyle? Benim varlığım, belki de? Eğer yalnız gitmek istiyorsan ben kendime gayet iyi bakabilirim. Onu rahatsız eden şey birdenbire dank etmişti kafama. Ben profesörün, onun peşine takılan oğluydum.

"Hiç de öyle değil, seni kaz kafalı."

"Peki nedir?"

Yürürken kolunu belime doladı.

"Hiçbir şeyin değişmesini yahut aramıza girmesini istemiyorum bu gece."

"Kaz kafalı kimmiş?"

Uzun uzun baktı bana.

Benim yoldan gitmeye karar verdik ve Piazza Montecitorio'yu geçip Corso'ya çıktık. Sonra da via Belsiana'ya. "Onun başladığı yer aşağı yukarı burası."

"Neyin?"

"Onun."

"Bunun için mi buradan geçmek istedin?"

"Seninle."

O hikâyeyi anlatmıştım ona. Üç yıl önce, bisiklete binmiş bir genç, muhtemelen bir bakkalın çırağı ya da servisçisi, üzerinde önlüğüyle, dar bir yoldan geçerken dikkatle gözümün içine bakınca ben de ona dikkatle baktım, gülümsemedim, tedirginlikle baktım sadece, yanımdan geçip gidinceye dek. Ve sonra, böyle durumlarda herkesin yapabileceğini hep umduğum şeyi yaptım. Birkaç saniye bekleyip arkama döndüm. O da aynısını yapmıştı. Ben yabancılarla konuşulan bir aileden değilim. Fakat o belli ki öyle değildi. Bisikletini hızla döndürdü ve pedallara basarak gelip bana yetişti. Havadan sudan konuşmak için, rastgele birkaç laf söyledi. Ne kadar da kolay bulmuştu o sözleri. Sorular, sorular, sorular –sırf konuşmayı sürdürmek için– ve bu sırada ben ağzımı açıp bir "evet" ya da "hayır" bile dememiştim. Elimi sıktı, ama belli ki, elimi tutmak için bir bahaneydi bu. Sonra kolunu dolayıp beni kendine doğru bastırdı, aramızda geçen bir espriye gülmüşüz de bu yüzden yaklaşmışız gibi. Birlikte, yakındaki bir sinemaya gitmek ister miydim acaba? Başımı hayır anlamında salladım. Onunla beraber dükkâna gelmek ister miydim; patron akşamın bu saatinde büyük olasılıkla gitmiş olurdu. Başımı hayır anlamında salladım yine. Utangaç mısın? Başımı sallayarak onayladım. Ve tüm bunlar beni bırakmadan, elimi sıkıştırarak, omzumu sıkarak, ensemi, büyüklük taslayan ve bağışlayıcı bir gülümsemeyle okşayarak oluyordu; şimdilik vazgeçmiş, ama tümüyle vazgeçmeye niyetli değilmiş gibi. Niçin olmasın? diye soruyordu boyuna. Yapabilirdim –kolayca– ama yapmadım.

"Bir sürü kişiyi reddettim. Kimsenin peşinden gitmedim."

"Benim peşimden geldin."

"Sen izin verdin."

Via Frattina, via Borgognona, via Condotti, via delle Carrozze, della Croce, via Vittoria. Birden, bunların hepsi hoşuma gitti.

Kitapçıya yaklaştığımızda Oliver yürümeye devam etmemi, kendisinin çabucak bir yere telefon edeceğini söyledi. Otelden telefon edebilirdi. Yahut belki de gizli konuşmak istiyordu. Yürümeye devam ettim, yolda bir bara girip sigara aldım. Kitapçıya varınca birden heyecanlandım; dükkânın kocaman camdan bir kapısı ve antik görünüşlü iki kaidenin üzerinde, pişmiş topraktan iki Romalı büstü vardı. İçerisi tıklım tıklım doluydu; çevresinde çok az bir bronz süsleme bulunan kalın camlı kapıdan, içeride, aperitif gibi bir şeyler yiyen bir sürü yetişkin insan görüyordunuz. İçeridekilerden biri dükkânı gözetlediğimi gördü ve içeri girmemi işaret etti. Başımı salladım ve başparmağımla, gelmek üzere olan birisini beklediğimi ifade eden, tereddütlü bir işaret yaptım. Ama dükkân sahibi, yahut yardımcısı, bir kulüp yöneticisi gibi, kaldırıma çıkmadan, camdan kapıyı koluyla itip ardına kadar açtı, kolunu tümüyle dışarı çıkardı ve orada tuttu, sanki bana içeri girmemi emrediyormuş gibi. "*Venga, su, venga!*" dedi; gömleğinin kolları fiyakalı bir şekilde, omuzlarına kadar kıvrılmıştı. Kitap okuma seansı henüz başlamamıştı ama dükkân tıklım tıklım dolmuştu ve herkes sigara içiyor, yüksek sesle sohbet ediyor, yeni kitapları karıştırıyordu, her birinin elinde viskiye benzeyen bir içkiyle dolu küçük plastik bardaklar vardı. Üst kattaki, korkuluğuna kadınların çıplak dirsek ve kolları dizilmiş galeri bile tıkış tıkış doluydu. Yazarı hemen tanıdım. Şiir kitabı *Se l'amore*'yi hem Marzia'ya hem de bana imzalamış olan adamdı. Bir sürü kişiyle el sıkışıyordu.

Yanımdan geçerken dayanamayıp elimi uzattım, elini sıktım ve şiirlerini okumaktan çok hoşlandığımı söyledim. Kitap henüz çıkmadığı halde onun şiirlerini nasıl okuyabilirdim ki? Adamın bu sorusunu başka birisi daha duydu... beni bir sahtekâr gibi dükkândan atacaklar mıydı yoksa?

"O kitabı birkaç hafta önce B.'de almıştım ve siz de bana imzalamak nezaketinde bulunmuştunuz."

Adam o geceyi hatırlamıştı, öyle söyledi. "*Un vero fan*, gerçek bir hayran o halde," dedi yüksek sesle, işitme mesafesindekiler de

duysun diye. Gerçekten de hepsi dönüp baktı. "Belki de hayran falan değil... onun yaşındakilere daha ziyade takipçi denir," dedi, guatrı ve giydiği cart renkleriyle bir tukan papağanına benzeyen yaşlı bir kadın.

"En çok hangi şiiri beğendiniz?"

"Alfredo, sen de sözlü sınav yapan bir öğretmen gibisin," diye gırgır geçti otuzlu yaşlarda bir kadın.

"En çok hangi şiiri sevdiğini öğrenmek istedim sadece. Sormaktan bir zarar gelmez, öyle değil mi?" dedi adam sahte bir kızgınlıkla titreyen, ağlar gibi bir sesle.

Bir an, benim tarafımı tutan kadının beni sıkıntıdan kurtardığını sanmıştım. Yanılmışım.

"Şimdi söyle bana," diye tekrar döndü adam, "hangisi?"

"Hayatla San Clemente'yi karşılaştıran şiir."

"*Aşkla* San Clemente'yi karşılaştıran," diye düzeltti, sanki ikimizin ifadelerindeki derinlik hakkında düşüncelere dalmış gibi. "'San Clemente Sendromu.'" Şair gözünü dikip bana baktı. "Peki niçin?"

"Aman Tanrım, çocukcağızı rahat bırak, olur mu? Gel," diye sözünü kesti, avukatımın dediğini duymuş başka bir kadın. Elimden tuttu. "Seni yiyeceklere götüreyim de bu egosu ayakları kadar olan canavardan kurtul; onun ayakkabılarının ne kadar büyük olduğunu gördün mü? Alfredo, senin gerçekten ayakkabıların konusunda bir şeyler yapman lazım," diye seslendi kalabalık kitapçı dükkânının bir tarafından öteye.

"Ayakkabılarım mı? Ne varmış ayakkabılarımda?" diye sordu şair.

"*Senin. Ayakkabıların. Çok. Büyük.* Kocaman görünmüyorlar mı?" diye sordu kadın bana. "Şairlerin ayağı bu kadar büyük olamaz."

"Ayaklarımı rahat bırak."

Başka birisi şaire acıdı. "Adamın ayaklarıyla alay etme Lucia. Onun ayaklarında bir sorun yok."

"Bir yoksulun ayağı. Hayatı boyunca yalınayak gezmiş ve hâlâ bir numara büyüğünü alıyor, ailesi tatiller için stok yaparken, bir

dahaki Noel'e kadar daha büyürse diye!" Hırçın ya da terk edilmiş şirret kadını oynuyordu.

Ama ben onun elini bırakmıyordum. O da benimkini. Kent arkadaşlığı. Bir kadının elini tutmak ne güzel, özellikle de hakkında hiçbir şey bilmiyorsanız eğer. *Se l'amore,* dedim içimden. Ve galeriden aşağıya bakan bütün o kadınların güneşte bronzlaşmış şu kolları ve dirsekleri. *Se l'amore.*

Kitapçının sahibi, karı koca arasında hemencecik sahnelenmiş bir çekişme haline gelmiş duruma müdahale etti. *"Se l'amore,"* diye bağırdı. Herkes güldü. Ama kahkahaların, bir karı koca kavgasının bitmesinden ötürü rahatlamanın işareti mi olduğu, yoksa *Se l'amore* sözcüklerinin kullanılmış olmasının *"Eğer aşk buysa, o zaman..."* anlamına gelmesinden mi kaynaklandığı pek açık değildi.

Fakat insanlar bunun aynı zamanda, okumanın başlayacağını bildiren bir işaret olduğunu anladı ve herkes rahat bir köşe ya da yaslanacak bir duvar buldu. Bizim köşemiz en iyisiydi, döner merdivendeydik ve ikimiz de birer basamağa oturduk. Hâlâ el ele tutuşarak. Yayıncı, şairi takdim etmek üzereyken kapı gıcırdayarak açıldı. Oliver kalabalığın arasından geçmeye çalışıyordu ve yanında, frapan mankenlere ya da film aktrislerine benzeyen, şaşırmış iki kız vardı. Sanki kitapçıya gelirken bu kızları yolda kapmış ve birini kendine, diğerini bana getirmiş gibiydi. *Se l'amore.*

"Oliver! Nihayet!" diye bağırdı yayıncı, viski bardağını kaldırarak. "Hoşgeldin, hoşgeldin."

Herkes dönüp baktı.

"En genç, en yetenekli Amerikan filozoflarından biri," dedi, "ve yanında sevgili kızlarım var ki onlar olmasa *Se l'amore* asla gün yüzüne çıkamazdı."

Şair onayladı. Karısı bana döndü ve kulağıma, "Ne fıstıklar, değil mi?" diye fısıldadı. Yayıncı küçük seyyar merdivenden inip Oliver'la kucaklaştı. Oliver'ın kâğıtlarını doldurduğu kocaman röntgen zarfını aldı. "Müsveddeler mi?" "Müsveddeler," diye yanıtladı Oliver. Buna karşılık olarak, yayıncı ona bu gecenin kitabını verdi. "Bir tane vermiştin zaten." "Evet, doğru." Fakat Oliver

kibar bir tavırla, kitabın kapağına hayranlıkla baktı, sonra çevresine bakındı ve sonunda benim Lucia'nın yanında oturduğumu gördü. Yanıma geldi, kolunu omzuma doladı ve eğilip kadını öptü. Kadın bana baktı yine, sonra Oliver'a döndü ve durumu kavradı: "Oliver, *sei un dissoluto,* sen baştan çıkarılmışsın."

"*Se l'amore,*" diye yanıtladı Oliver, kitabı göstererek, sanki hayatta ne yaptıysam hepsi kocanın kitabında var ve dolayısıyla hoş görülebilir, demek istiyormuş gibi.

"*Se l'amore* sensin."

Onun baştan çıkarılmış olması, içeriye birlikte girdiği iki fıstıktan ötürü mü, yoksa benden ötürü mü anlayamadım. Ya da her ikisi birden mi?

Oliver beni kızlarla tanıştırdı. Anlaşılan, onları gayet iyi tanıyor ve kızların ikisi de ona büyük ilgi gösteriyordu. "*Sei l'amico di Oliver, vero?* Sen Oliver'ın arkadaşısın, değil mi?" diye sordu kızlardan biri. "Senden söz etti."

"Ne dedi?"

"İyi şeyler söyledi."

Kız, şimdi benim şairin karısıyla birlikte yanında durduğum duvara yaslandı. "O elimi asla bırakmayacak, öyle değil mi?" dedi Lucia, sanki var olmayan, üçüncü bir kişiye söylüyormuş gibi. Belki de iki fıstık bunu fark etsin istiyordu.

Onun elini hemen bırakmak istemiyor, ama bırakmam gerektiğini biliyordum. Elini iki elimle tuttum, dudaklarıma götürdüm, avuç içine yakın olan kenarından öptüm, sonra bıraktım. Bana sanki, kadını tüm ikindi boyunca elimde tutmuş da şimdi kocasına gitsin diye bırakıyormuşum gibi geldi, kırık kanadının iyileşmesi sonsuza dek sürecek bir kuşu bırakır gibi.

"*Se l'amore,*" dedi kadın, başını sürekli azarlıyormuş gibi sallayarak. "İkisi de birbirinden yollu, birbirinden tatlı. Delikanlıyı size bırakıyorum."

Kızlardan biri zorlama bir şekilde kıkırdadı. "Görelim bakalım neler yapacağız onunla."

Cennetteydim.

Kız benim adımı öğrendi. Onun adı Amanda'ydı. Kız kardeşi de Adele. "Bir üçüncümüz daha var," dedi Amanda, sayılarına pek önem vermiyormuşçasına. "O da buralarda bir yerdedir."

Şair boğazını temizledi. Alışılmış teşekkür sözleri, herkese. Son olarak da, hepsinden önemlisi, gözlerinin ışığı Lucia'ya. Lucia niçin tahammül ediyor ona? Niçin tahammül eder ki? dedi karısı dişlerinin arasından, şaire yönelik, sevgi dolu bir gülümsemeyle.

"Ayakkabıları yüzünden," dedi şair.

"Al işte."

"Devam et Alfredo," dedi guatrlı tukan.

"*Se l'amore. Se l'amore,* Tayland'da, Dante'yi öğreterek geçen bir dönemde yazılmış şiirlerin bir seçkisidir. Birçoğunuzun bildiği gibi ben, Tayland'a gitmeden önce orasını seviyordum ama varır varmaz nefret ettim. Düzelteyim: Oraya gider gitmez nefret ettim ve ayrılır ayrılmaz sevmeye başladım."

Kahkahalar.

İçkiler dolaşıyordu.

"Bangkok'ta hep Roma'yı düşünüyordum –başka neresi var ki?– yol üzerindeki bu küçük dükkânı, güneş batmadan hemen önce çevredeki sokakları, Paskalya Pazarı'nda ve yağmurlu günlerde kilise çanlarının sesini, ki bunlar Bangkok'ta sonsuza dek yitirilmişti ve ben ağlayacaktım neredeyse. Lucia, Lucia, Lucia, kendimi, Ovidius'un gönderilip öldüğü o pislik sürgün yerdeki halinden de daha boşlukta hissettiğim o günlerde seni ne kadar özlediğimi biliyorken niçin hiç hayır demedin? Giderken bir budalaydım ve döndüğümde daha akıllı değildim. Tayland'ın insanları güzel –içilecek azıcık içkiniz varsa ve karşınıza çıkan ilk yabancıya dokunmamak için kendinizi zor tutuyorsanız, böylesine bir yalnızlık çok zalim bir şey haline gelebilir– oradakilerin hepsi güzeldir, ama bir gülümsemenin kefaretini kadehlerle çekersiniz." Düşüncelerini toparlıyormuş gibi sustu. "Bu şiirlere 'Tristia' adını verdim."

* * *

"Tristia" yirmi dakika kadar bile sürmedi. Ardından alkışlar geldi. İki kızdan birinin kullandığı sözcük *forte* idi. *Molto forte.* Guatrlı Tukan, şairin ağzından çıkan neredeyse her heceyi başını sallayarak onaylamayı hiç bırakmamış olan ve şimdi de boyuna *Straordinario-fantastico* sözlerini tekrarlayıp duran başka bir kadına dönüp baktı. Şair aşağı indi, bir bardak su aldı ve bir süre – kötü bir hıçkırık vakasından kurtulmak amacıyla– soluklandı. Onun hıçkırıklarını bastırılmış ağlamalar sanmıştım. Spor ceketinin bütün ceplerini yoklayan ve bir şey bulamayan şair işaret ve orta parmaklarını birleştirip ağzının önünde sallayarak, kitabevi sahibine, sigara içmek ve belki de birkaç dakika kalabalığın arasına karışmak istediğini işaret etti. Onun işaretini yakalayan Straordinario-fantastico hemen sigara kutusunu uzattı. "*Stasera non dormo,* bu gece ben uyuyamayacağım, şiirin bedeli," dedi kadın, onun şiirini çarpıntılı bir uykusuz gecenin sorumlusu olmakla suçlayarak.

Artık herkes terliyordu ve hava kitabevinin hem içinde hem de dışında, sera kadar dayanılmaz derecede yapış yapış hale gelmişti.

"Allah aşkına şu kapıyı aç," diye bağırdı şair, kitabevinin sahibine. "Boğuluyoruz burada." Bay Venga küçük bir tahta takoz çıkardı, kapıyı açtı ve takozu duvarla bronz çerçevenin arasına soktu.

"İyi mi?" diye sordu saygılı bir şekilde.

"Hayır. Fakat hiç olmazsa kapının açık olduğunu biliyoruz."

Oliver bana baktı, *Hoşuna gitti mi?* dercesine. Omuz silktim, kararını sonraya bırakan biri gibi. Ama samimi davranmıyordum; çok hoşuma gitmişti.

Belki de hepsinden daha çok sevdiğim şey geceydi. Her şey heyecanlandırıyordu beni. Bakışlarımla kesişen her bakış bana bir iltifat gibi ya da çevremdeki dünyayla benim aramdaki havada yok olmadan kalan bir istek ve bir vaat gibi geliyordu. Heyecanlanmıştım; şaka yollu takılmalardan, ironiden, bakışlardan, benim varlığımdan memnun görünen gülümsemelerden,

dükkândaki, camlı kapıdan bisküvilere, viskiyle dolu plastik bardakların koyu sarı renkli büyüsüne, Bay Venga'nın gömleğinin kıvrılmış kollarına, bizzat şairden, yavru kız kardeşlerle beraber durduğumuz döner merdivene varıncaya dek her şeye güzellik katan neşeli havadan heyecanlanmıştım ve hepsi, hem büyüleyen hem de tahrik eden bir parıltıyla parlıyordu sanki.

Bu yaşamlara imrendim ve annemle babamın, insanı aptallaştıran öğle yemekleriyle, akşam yemeği cefalarıyla geçen, şehvetten tamamen arındırılmış yaşamlarını, oyuncak bebek evimizdeki oyuncak bebek yaşamlarımızı ve gelecekte hayal meyal görünen kendi yetişkin yıllarımı düşündüm. Bununla karşılaştırınca her şey çocuk oyunu gibi kalıyordu. Dört yılımın tümünü, şu anda bazılarının yaptığı gibi rahatça, böyle okuma akşamlarına gelip otururak ve konuşarak geçirebileceksem, bir yıl içinde niçin Amerika'ya gidecektim ki? Bu küçücük, tıkış tıkış kitapçıda, Atlantik ötesindeki güçlü kurumların hepsinden daha çok öğrenecek şey vardı.

Karmakarışık, iri sakallı ve Falstaff gibi göbekli, yaşlı bir adam bana bir bardak viski getirdi.

"Ecco."

"Benim mi?"

"Elbette senin. Şiirleri beğendin mi?"

"Çok hem de," dedim ironik ve samimiyetsiz görünmeye çalışarak, nedenini bilmiyorum.

"Ben onun vaftiz babasıyım ve fikrine değer veriyorum," dedi, ilk blöfümü görmüş de daha ileriye gitmiyormuş gibi. "Ama senin gençliğine daha çok değer veriyorum."

"Size söz veriyorum, birkaç yıl sonra geriye pek gençlik falan kalmayacak," dedim, görmüş geçirmiş ve kendini bilen adamların boyun eğmiş ironisini takınmaya çalışarak.

"Evet, fakat o zaman ortalıkta olup da bunu fark etmeyeceğim."

Bana asılıyor muydu ne?

"Şimdi al şunu," dedi plastik bardağı bana uzatarak. Almakta tereddüt ettim. Evde babamın içtiği viski markasındandı.

Bu konuşmayı duyan Lucia, "*Tanto*, bir bardak az ya da fazla viski seni şimdiki halinden daha ahlaksız yapmaz," dedi.

"Keşke ahlaksız olsam," dedim Lucia'ya dönüp, Falstaff'a boşvererek.

"Niçin, hayatında neyin eksik ki?"

"Hayatımda ne mi eksik?" *Her şey* diyecektim, ama düzeltim. "Arkadaş... burada herkesin böyle çabucak arkadaş olması... keşke sizinkiler gibi, sizin gibi arkadaşlarım olsaydı."

"Bu arkadaşlıklar için bol bol vakit olacak. Arkadaşlar seni ahlaksız olmaktan kurtaracak mı?" Bu söz boyuna, sanki karakterimdeki derin ve çirkin bir hatadan ötürü bir suçlama gibi geliyordu.

"Keşke, yitirmek zorunda olmadığım bir arkadaşım olsa."

Kadın bana dalgın dalgın gülümseyerek baktı.

"Sen kitap gibi konuşuyorsun arkadaşım, ama biz bu gece kısa şiirler yazıyoruz sadece."

Kadın boyuna bana bakıyordu. "Acıyorum sana." Elini uzatıp, acıklı ve uzun uzun okşadı yüzümü, birden onun çocuğu olmuşum gibi.

Bu da hoşuma gitti.

"Sen benim söylediğimi anlayamayacak kadar küçüksün... ama çok yakında bir gün dilerim tekrar konuşuruz ve o zaman, bu gece sarf ettiğim sözü geri alacak kadar büyüyüp büyümediğini görürüz. *Scherzavo*, sadece şaka yapıyorum." Yanağıma bir öpücük.

Ne dünyaydı bu. Kadın benden iki kat yaşlıydı fakat onunla hemen o dakika sevişebilir ve beraber ağlayabilirdim.

"Şerefe içiyor muyuz şimdi?" diye bağırdı dükkânın başka bir köşesinden biri.

Seslerin arbedesi koptu.

Ve sonra o geldi. Omzumda bir el. Amanda'nın eliydi. Bir tane de belimde. Ah, o diğer eli gayet iyi tanıyordum. İsterse beni bütün gece bırakmayabilirdi. O elin bütün parmaklarına, her parmağındaki kemirdiğin her tırnağına tapıyorum, sevgili,

sevgili Oliver... beni bırakma daha, çünkü o elin orada durmasına ihtiyacım var. Belkemiğim boyunca bir ürperti yayıldı.

"Ben de Ada," dedi birisi, neredeyse özür dilermişçesine, sanki kız dükkânın bizim olduğumuz köşesine kadar gelmesinin çok uzun zaman aldığının farkındaymış da şimdi bunu, bizim köşedeki herkese, kendisinin o muhakkak ki herkesin söz ettiği Ada olduğunu bildirerek telafi ediyormuş gibi. Konuşmasındaki, yahut Ada derken rahat ve acelesizliğindeki, ya da sanki her şeyi –kitap partilerini, tanışmaları, hatta arkadaşlıkları– hafife almasındaki kaba ve çapkınca bir şeyler birden, hiç kuşkusuz, o gece gerçekten de büyülü bir dünyaya adım attığımı söylüyordu bana.

Bu dünyada daha önce hiç bulunmamıştım ama hoşuma gitmişti. Ve bu dünyayı, dilinin nasıl konuşulacağını öğrenince daha da çok sevecektim; çünkü benim dilimdi bu, en derin özlemlerimizin şakayla dile getiriliverdiği bir konuşma tarzıydı ve bunun nedeni de, şok yaratacağından korktuğumuz şeylere bir gülümseme katmanın daha güvenli olması değil, adım attığım bu yeni dünyada arzunun, bütün arzuların sessel ifadesinin ancak oyun oynayarak aktarılabilmesiydi.

Herkes tavlanabilirdi, *tavlanabilircesine* yaşıyordu –kent gibi– ve diğer herkesin de böyle olmak istediğini varsayıyordu. Onlar gibi olmanın özlemini çekiyordum.

Kitabevinin sahibi, yazar kasanın yanındaki çanı çaldı ve herkes sustu.

Şair konuştu. "Bu gece bu şiiri okumayacaktım, ama *birisi*..." –burada sesini değiştirdi– "...*birisi* bu şiirden söz ettiği için dayanamadım. Şiirin adı 'San Clemente Sendromu.' Bu şiir, kabul etmem gerekir ki, yani bir nazım yazarının kendi yapıtı hakkında böyle bir şey söylemesine izin verilirse, benim gözdemdir." (Daha sonra onun kendine hiçbir zaman şair ve yapıtına da şiir demediğini fark ettim.) "Çünkü en zoruydu, çünkü bana korkunç, korkunç bir sıla hasreti veriyordu, çünkü beni Tayland'da korudu, çünkü o bütün yaşamımı açıklıyor bana. Günlerimi, gecelerimi sayarken aklımda hep San Clemente vardı. Roma'ya, bu uzun

şiiri bitirmeden dönmenin düşüncesi bile beni, Bangkok Havaalanı'nda bir hafta mahsur kalmaktan daha çok korkutuyordu. Yine de büyük San Clemente Bazilikası'ndan iki yüz metre bile uzakta oturmadığımız Roma'da, Bangkok'ta çok uzun yıllar önce başladığım bir şiirin son rötuşlarını yaptım; çünkü Roma'nın galaksilerce uzak olduğunu hissediyordum o zaman."

Adam uzun şiiri okurken ben, onun aksine, günleri saymaktan kaçınmanın bir yolunu daima bulduğumu düşünmeye başladım. Üç gün içinde ayrılacaktık... ve o zaman, Oliver'la sahip olduğum ne varsa her şey yok olup gidecekti. Amerika'da buluşmaktan bahsetmiştik, mektup yazmaktan ve telefonla konuşmaktan söz etmiştik –ama tüm bunlarda, ikimiz tarafından da bilerek hep bulanık tutulan, gizemli bir şekilde gerçeküstü bir nitelik vardı– ve bunun nedeni, olayların bizi hazırlıksız yakalamasına olanak vermek, böylece, kendimizi değil koşulları suçlayabilmek istememiz değil, her şeyi canlı tutmayı planlamayarak, bunların ölebileceği bir gelecekten kaçınmamızdı. Roma'ya da aynı kaçınma psikolojisiyle gelmiştik: Roma, okul ve yolculuk bizi birbirimizden ayırmadan önce son bir âlemdi, her şeyi erteleme ve partiyi bitiş saatinden çok sonrasına dek sürdürmeden başka bir şey değildi. Belki de, bilmeden, kısa bir tatilden fazlasını almıştık; biz iki âşık birlikte kaçmıştık, elimizde ayrı yönlere dönüş biletlerimizle.

Belki de Oliver'ın bana bir armağanıydı bu.

Belki de babamın ikimize bir armağanıydı.

Onun eli karnımda ya da kalçalarımda olmadan yaşayabilir miydim? Onun kalçasındaki, iyileşmesi haftalar alacak, ama şimdi benden uzakta bir yarayı öpmeden ve yalamadan? Kime kendi adımla hitap edecektim şimdi ben?

Başkaları olacaktı tabii ki, başkalarından sonra da başkaları, ama bir şehvet anında onlara kendi adımla hitap etmek, türetilmiş bir heyecan, yapmacık bir şey gibi gelecekti bana.

Boşaltılmış dolabı ve onun yatağının yanındaki dolu bavulu hatırladım. Çok yakında Oliver'ın yatağında yatacaktım. Onun

gömleğiyle yatacak, o gömleği yanıma koyacak, uykumda giyecektim.

Şiir okunduktan sonra yine alkışlar, yine yiyip içmeler. Kısa bir süre sonra dükkân kapanacaktı. B.'deki kitapçının kapanma vaktinin geldiği zamanki Marzia'yı hatırladım. Ne kadar uzak, ne kadar farklı. O kız nasıl da tümüyle gerçekdışı hale gelmişti.

Birisi, hep beraber akşam yemeğine gidelim, dedi. Yaklaşık otuz kişiydik. Başka biri, Albano Gölü'nde bir restoran önerdi. Yıldızlı bir geceye bakan bir restoran geliverdi birden gözümün önüne, ortaçağ sonlarından kalma, resimlerle süslenmiş, elyazması bir kitaptan çıkar gibi. Hayır, çok uzak, dedi birisi. Evet, ama gece gölün üzerindeki ışıklar... Gece gölün üzerindeki ışıkların başka bir günü beklemesi gerekecek. Niçin via Cassia'da bir yer olmasın? Tamam ama bu da araba sorununu çözmüyordu; yeteri kadar araba yoktu. Hayır, yeteri kadar araba vardı kesinlikle. Ve kısa bir süre üst üste otursak bunun kimse için bir sakıncası var mıydı? Tabii ki yok. Özellikle, eğer ben bu iki güzelin arasına oturacaksam. Evet ama ya Falstaff güzellerin üzerine otururşa?

Sadece beş araba vardı ve hepsi de kitapçıdan pek uzak olmayan küçük ara sokaklara ayrı ayrı park edilmişti. Hep birlikte yola çıkamayacağımızdan, Ponte Milvio civarında bir yerde yeniden bir araya gelmemiz gerekti. Oradan da, via Cassia'da, tam yerini birisinin bildiği ama başka kimsenin bilmediği *trattoria*'ya.*

Oraya varmamız kırk beş dakikadan fazla sürdü; bu süre yine de kısaydı uzaktaki Albano'ya göre, hani gece gölün üzerindeki yıldızların... Restoran, damalı masa örtüleri ve müşterilerin arasına kıt bir şekilde dağılmış sivrisinek mumları bulunan, duvarları freskli, büyük bir trattoria'ydı. Artık saat on bir falandı. Hava hâlâ çok rutubetliydi. Yüzlerimizde ve giysilerimizde görüyordunuz bunu; hepimiz gevşek ve ıslak görünüyorduk. Masa örtüleri bile gevşek ve ıslaktı. Ama restoran bir tepenin üzerindeydi ve hafif bir esinti zaman zaman ağaçlarda hışırdıyordu, yarın

* (İta.) Salaş İtalyan lokantası. (ç.n.)

yine yağmur yağacağını, ama sıkıntılı havanın değişmeden kalacağını söylercesine.

Altmışına yaklaşmış bir kadın garson kaç kişi olduğumuzu çabucak saydı ve masaları çift taraflı oturulabilecek at nalı şeklinde yerleştirmek için bizden yardım istedi. Sonra bize ne yiyip içeceğimizi söyledi. Çok şükür ki karar vermemiz gerekmiyordu, çünkü bu adamın ne yiyeceğine karar vermesi için – dedi şairin karısı– bir saat daha beklememiz gerekirdi ve bu sürede de mutfakta yiyecek bir şey kalmazdı. Kadın garson uzun bir meze listesi saydı, bunlar ısmarlanır ısmarlanmaz hemen geldi ve ardından ekmek, şarap, maden suyu, *frizzante* ve *naturale* geldi. Basit yemekler, diye açıkladı kadın. Bizim istediğimiz de basit zaten, diye karşılık verdi yayıncı. "Bu yıl borçtayız yine."

Yine kadehler kaldırıldı şaire. Yayıncıya. Dükkân sahibine. Karılarına, kızlarına, başka kime?

Kahkahalar ve güzel bir dostluk. Ada, kısa ve doğaçlama bir konuşma yaptı; evet, pek doğaçlama değildi, kabul etti. Falstaff ve Tukan bunda parmakları olduğunu itiraf ettiler.

Krema soslu tortellininin gelmesi yarım saatten fazla gecikti. Bu sürede ben şarap içmemeye karar vermiştim, çünkü çabucak gövdeye indirdiğim iki bardak viski etkisini tümüyle göstermeye ancak şimdi başlıyordu. Üç kız kardeş yanımızdaydı ve masamızdaki herkes sıkışarak oturuyordu. Cennet.

İkinci tur daha da gecikti: Et kapama, fasulye. Salata.

Sonra peynirler.

Laf lafı açtı ve sonunda Bangkok'tan konuşmaya başladık. "Herkes güzel, fakat olağanüstü hibrit, melez bir tarzda güzel, ki ben bunun için gitmek istedim oraya," dedi şair. "Onlar Asyatik değil, Kafkas ırkından da değil, Avrasyalı demek de çok basit olur. Onlar, kelimenin tam anlamıyla egzotik, ama yine de yabancı değiller. Onları, daha önce hiç görmemiş olmamıza karşın hemen tanırız ve bizde uyandırdıkları şeyi de, bizden istedikleri şeyi de tarif edecek sözcük yoktur.

"İlk önceleri onların tümüyle farklı düşündüğünü sanıyordum. Sonra, her şeyi farklı hissettiklerini anladım. O zaman, tarif edilemeyecek kadar tatlıydılar, burada hiç kimsenin o kadar tatlı olabileceğini hayal edemezsiniz. Ah, bizler kibar olabiliriz, sorumlu olabiliriz; kendi güneşli, tutkulu Akdenizli tarzımızda çok çok sıcak olabiliriz, fakat onlar tatlıydı, fedakârcasına tatlıydı, yürekleri tatlı, vücutları tatlıydı, kederden ya da kötülükten en ufak bir iz olmaksızın tatlıydı, çocuklar gibi, hiçbir ironi yahut utanç olmaksızın tatlıydılar. Onlar hakkında düşündüklerimden utandım. Bu, tam benim düşlediğim cennet olabilirdi. Kaldığım paspal otelin yirmi dört yaşındaki, siperliksiz bir şapka takan ve her türlü tipin gelip geçtiğini görmüş gece resepsiyoncusu bana dikkatle bakıyor, ben de ona. Yüz hatları kızlarınki gibi. Fakat erkeğe benzeyen bir kıza benziyor. American Express masasındaki kız bana dikkatle bakıyor, ben de ona. Kıza benzeyen bir erkek çocuğuna benzeyen, bu yüzden bir erkek çocuğu olan bir erkek çocuğuna benziyor. Gençler, erkek ya da kız, ben onlara bakınca daima kıkırdıyor. Konsoloslukta, akıcı bir Milano şivesiyle konuşan kız bile; her sabah aynı saatte, bizi götürecek aynı otobüsü bekleyen üniversite öğrencileri bana dikkatle bakıyor, ben de onlara... tüm bu bakışmalar, bunların taşıdığını düşündüğüm anlama gelir, çünkü ister beğenin ister beğenmeyin, iş duygulara gelince, bütün insanlar aynı hayvani dili konuşur."

İkinci bir grappa* ve sambuca** turu.

"Bütün Tayland'la yatmak istiyordum. Bütün Tayland da, anlaşılan benimle flört ediyordu. Yalpalayıp da neredeyse birisine çarpacak olmadığınız bir adım atabilmeniz mümkün değil."

"Şimdi, şu grappadan bir yudum iç de bunun bir cadının işi olmadığını söyle bana," diyerek araya girdi kitabevinin sahibi. Şair, garsonun bir bardak daha doldurmasına izin verdi. Bu kez yavaş yavaş içti. Falstaff bir yudumda gövdeye indiriverdi.

---

* Pres artığı üzümlerden yapılan bir brendi. (ç.n.)

** Mürver ağacı meyvesinden yapılan bir likör. (ç.n.)

Straordinario-fantastico, içki gırtlağından geçerken hırıldadı. Oliver ağzını şapırdattı. Şair, bunun insanı gençleştirdiğini söyledi. "Grappayı gece severim, beni canlandırır. Ama sen," –şimdi bana bakıyordu– "anlamazsın bunu. Senin yaşında, Tanrı bilir ya, en son ihtiyaç duyduğun şey canlanmaktır belki de."

Benim bardaktan azıcık içişimi seyretti. "Hissediyor musun?"

"Neyi?" diye sordum.

"Canlanmayı."

Tekrar içtim. "Hayır, aslında."

"Hayır, aslında." diye tekrarladı şaşkın, hayal kırıklığına uğramış bir bakışla.

"Çünkü onun yaşında zaten vardır, o canlanma," dedi Lucia.

"Doğru," dedi birisi, "senin 'canlanman' ancak, artık ona sahip olmayanlarda işe yarar."

Şair, "Canlanmanın Tayland'da gelmesi zor değildir," dedi. "Sıcak bir gecede bir gün otel odamdayken aklımı yitirdiğimi sandım. Ya yalnızlıktandı, ya dışarıdaki insan seslerinden ya da şeytanın işiydi. Ama San Clemente'yi o zaman düşünmeye başladım. Bu bana, ne olduğu belirsiz, bulanık bir duygu gibi geldi; kısmen cinsel tahrik, kısmen sıla hasreti, kısmen de metafor. Bir yere, kafanızda onun böyle bir resmi olduğu için yolculuk yapıyorsunuz ve bütün ülkeyle çiftleşmek istiyorsunuz. Sonra, o ülkenin yerli halkıyla ortak hiçbir şeyinizin olmadığını fark ediyorsunuz. Bütün insanların paylaştığını hep düşündüğünüz temel sinyalleri almıyorsunuz. Bunun tamamen bir hata, tümüyle sizin kafanızda bir şey olduğuna karar veriyorsunuz. Sonra biraz daha derine iniyorsunuz ve akla yakın bazı kuşkularınıza karşın, yine de onların hepsini arzuladığınızı fark ediyorsunuz, fakat onlardan ne istediğinizi yahut onların sizden ne istediğini tam olarak bilmiyorsunuz, çünkü, anlaşılıyor ki onlar da size, kafalarında var olabilecek tek şeyle bakıyorlar. Ama kendi kendinize, hayal kurduğunuzu söylüyorsunuz. Ve bavulunuzu toplayıp Roma'ya dönmeye hazırsınız, çünkü tüm bu gelişigüzel sinyaller sizi delirtiyor. Ama sonra birdenbire, gizli bir yeraltı

geçidi gibi bir şey klik ediveriyor ve tıpkı sizin gibi onların da umutsuz olduğunu, onların da sizi delice arzuladığını fark ediyorsunuz. Hepsinden kötüsü de, tüm deneyiminize ve ironi duygunuza ve baş göstermeye kalktığında utangaçlığı yenme becerinize rağmen, tam anlamıyla zor durumda kalıyorsunuz. Onların dilini bilmiyordum, yüreklerinin dilini bilmiyordum, kendi yüreğimin dilini bile bilmiyordum. Her tarafta tüller görüyordum: İstediğim şey, istediğimi bilmediğim şey, istediğimi bilmek istemediğim şey, istediğimi daima bildiğim şey. Ya bir mucizedir bu; ya da cehennem.

"Yaşam boyu hiç aklımızdan çıkmayan her yaşantı gibi, kendimi içim dışıma çıkmış, bitkin ve paramparça bir halde buldum. Hayatımda olduğum her şeyin toplamıydı bu... ve daha da fazlası: Pazar ikindilerinde şarkı söyleyip ailem ve arkadaşlarım için sebze kızartırken kimsem o; buz gibi gecelerde kalkıp üzerime bir kazak giyivermekten başka bir şey istemeden masama koşup da, ben olduğumu kimsenin bilmediği kişi hakkında bir şeyler yazarken kimsem o; çıplak bir vücudun yanında çıplak yatmaya can atarken ya da dünyada yapayalnız kalmaya can atarken kimsem o; her parçam birbirinden kilometrelerce ve yüzyıllarca uzak gibi geldiğinde ve her biri benim adımı taşıdığına yemin ettiğinde kimsem o.

"Ben buna San Clemente Sendromu adını verdim. Bugünkü San Clemente Bazilikası bir zamanlar, zulüm gören Hıristiyanlar için sığınak olmuş bir yerde yapılmış. Romalı konsül Titus Flavius Clemens'in evi, İmparator Neron'un saltanatında yakılıp kül edilmiş. Onun kömür olmuş kalıntılarının yanında, herhalde büyük, mağara gibi bir tonozun altında, Romalılar Mithras'a, Sabah Tanrısı'na, Dünyanın Işığı'na adanmış bir yeraltı pagan tapınağı yapıyorlar ki bu tapınağın üzerine ilk Hıristiyanlar bir kilise inşa ediyor, bu kilise –rastlantı mı değil mi, daha fazla kazı yapılmasını gerektiren bir konu bu– başka bir Clement'e, Papa St. Clement'e adanıyor; bunun üzerine yine başka bir kilise yapılıyor, bu da yanıyor ve orada bugünkü bazilika duruyor. Bu

kazılar böyle devam edip gidebilir. Bilinçaltı gibi, aşk gibi, bellek gibi, zamanın kendisi gibi, tek tek her birimiz gibi, bu kilise de birbirini takip eden restorasyonların yıkıntılarının üzerine yapılmış; en dip kaya yok, ilk diye bir şey yok, son diye bir şey yok, sadece tabakalar ve gizli geçitlerle birbirine bağlanan odalar var, Hıristiyan katakompları gibi, tüm bunların yanı sıra bir Yahudi katakompu gibi hatta.

"Ama, Nietzsche'nin dediği gibi, dostlarım, size hikâyeden önce bir ahlak dersi verdim."

"Alfredo, sevgilim, lütfen kısa kes."

O sırada, restoran sahipleri henüz kalkmayacağımızı fark etmişti ve herkese yeniden grappa ve sambuca servisi yapılıyordu.

"Evet, aklımı yitirdiğimi sandığım o sıcak gecede, paspal otelimim paspal barında oturuyordum ve hemen sağımdaki masada oturansa bizim gece resepsiyoncusundan başkası değildi, başında o tuhaf, siperliksiz şapkasıyla. Görevin bitti mi? diye sordum. Evet, diye yanıtladı. Niçin eve gitmiyorsun peki? Ben burada yaşıyorum. Yatmadan önce bir içki içiyorum işte.

"Ona dikkatle bakıyorum. O da bana bakıyor.

"Üzerinden bir an geçmeden, hemen, bir eliyle bardağını diğer eliyle sürahisini alıyor –onu rahatsız edip kızdırdığımı ve yalnız kalmak istediğini ve benden uzak bir masaya geçeceğini sandım– fakat işte, ne beğenirsiniz, dosdoğru masama geliyor ve tam karşıma oturuyor. Bundan bir tatmak ister misin? diye soruyor. Elbette, niçin olmasın, sanırım, Roma'dayken, Tayland'dayken... Elbette, her türden hikâye dinlemiştim, yani bütün bunlarda tuhaf ve nahoş bir şeyler olduğunu seziyorum, ama devam etsin bakalım.

"Parmağını şaklatıyor ve otoriter bir tavırla, küçük bir fincan istiyor benim için. Söyler söylemez de hemen geliyor.

"Bir yudum al.

"Hoşlanmayabilirim, söyleyeyim.

"Bir yudum al yine de. Bana ve kendine biraz içki koyuyor.

"Bu içki gayet nefis. Bardak da büyükannemin çorapları yamadığı dikiş yüksüğünden birazcık büyük.

"Bir yudum daha al... sırf emin olmak için.

"Onu da içiyorum. Bir sorun yok. Birazcık grappaya benziyor, yalnız, ondan daha sert ama daha az ekşi.

"Bu sırada, gece resepsiyoncusu beni süzüyor boyuna. Bu kadar yoğun bir şekilde seyredilmekten hoşlanmıyorum. Bakışı dayanılmaz. Bir kıkırdamanın başlangıcını fark ediyorum neredeyse.

"Beni süzüyorsun, diyorum sonunda.

"Biliyorum.

"Niçin süzüyorsun beni?

"Masanın benim tarafıma eğiliyor. Çünkü senden hoşlanıyorum.

"Bak... diye başlıyorum.

"Bir yudum daha iç. Kendine doldur, bana da.

"Bak şöyle söyleyeyim: Ben kesinlikle...

"Ama bana sözümü bitirtmedi.

"Bir yudum daha içmen için daha da iyi bir neden.

"Kafamda kırmızı sinyaller çakıyor boyuna. Seni sarhoş ediyorlar, seni bir yere götürecekler, soyup soğana çevirecekler ve hırsızlar kadar ahlaksız polise şikâyet ettiğinde de senin hakkında her türlü iddiada bulunacaklar, bunu kanıtlayacak resimler gösterecekler. Başka bir endişe daha sarıyor beni: Siparişleri veren kişi boyalı çayları gövdeye indirip sarhoş numarası yaparken bardaki hesap astronomik gelebilir. Kitaplardaki en eski numara... neyim ben, ufak bir çocuk mu?

"Gerçekten, pek ilgilendiğimi sanmıyorum. Lütfen, sadece...

"Bir yudum daha iç.

"Gülümsüyor.

"Artık bıkmış bir şekilde tekrar itirazlarımı sıralamaya kalkıyorum fakat onun Bir yudum daha iç dediğini duyuyorum. Neredeyse gülmek üzereyim.

"Güldüğümü görüyor, nereden kaynaklandığına hiç aldırmıyor, tek derdi benim gülümsüyor olmam.

"Şimdi kendine bir fincan dolduruyor.

"Bak amigo, sanırım bu içkiler için para ödeyeceğimi düşünmüyorsundur.

"Bendeki küçük burjuva nihayet ağzındaki baklayı çıkardı. Bütün bu sahte kibarlıkların daima, daima, sonunda yabancılardan yarar sağlamak için olduğunu biliyorum.

"Senden içkiler için para ödemeni istemedim. Yahut bu konuda, bana para vermeni de.

"İronik bir şekilde, hiç gücenmiyor. Böyle bir sözün geleceğini biliyor olsa gerek. Bunu belki bir milyon kez yapmıştır; meslekten geliyor herhalde.

"Haydi, bir tane daha iç... dostluk adına.

"Dostluk mu?

"Benden korkman için hiçbir neden yok.

"Seninle yatmayacağım.

"Belki yatmazsın. Belki de yatarsın. Gece henüz genç. Ben de henüz vazgeçmedim.

"O noktada, şapkasını çıkarıyor ve öylesine çok saç dökülüyor ki, o kadar kocaman bir karışıklığın nasıl toplanıp da o kadar küçük bir bonenin içine tıkıldığını anlayamadım. Bu adam bir kadındı.

"Hayal kırıklığına mı uğradın?

"Hayır, tam tersine.

"İnce bilekler, utangaç bir hava, dünyanın en yumuşak teni, sanki gözlerinden dışarıya taşacakmış gibi gelen bir sevecenlik, ortalıkta dolaşan diğerlerininki gibi yılışık yılışık sırıtan bir arsızlıkla değil, mükemmel bir tatlılık ve yatakta temizlik, iffet vaat eden yürek paralayıcı sözlerle. Hayal kırıklığına mı uğramıştım? Belki de... durumun acı tarafı yok olduğundandı bu.

"Bir el uzanıp yanağıma dokundu ve orada durdu, benim şokumu ve şaşkınlığımı yatıştırırmış gibi. Şimdi iyi mi?

"Başımı sallayarak onayladım.

"Bir tane daha içmen lazım.

"Ve senin de, dedim, bu kez kadına bir içki koyarak.

"Ona, niçin insanları kasten yanıltıp kendini bir erkek gibi gösterdiğini sordum. *Çalışırken böylesi daha güvenli* diyeceğini ya da, *Böyle anlar yaşamak için,* gibilerden, biraz daha çapkınca bir şeyler söyleyeceğini bekliyordum.

"O zaman bir kıkırdama geldi, ama bu kez gerçekti, sanki kadın ahlaksız bir şaka yapmış ve sonucunu görünce hiç rahatsız olmamış ya da şaşırmamış gibi. Ama ben erkeğim, dedi.

"Ben inanmayınca başını sallayarak onayladı, sanki bu baş sallama da aynı şakanın bir parçasıymış gibi.

"Sen erkek misin? diye sordum onun kadın olduğunu fark ettiğim andaki gibi bir hayal kırıklığıyla.

"Korkarım öyle.

"İki dirseği masaya dayalı halde öne doğru eğildi, neredeyse burnunun ucu benim burnuma değecek kadar yaklaştı ve Ben senden çok, çok hoşlandım Signor Alfredo, dedi. Ve sen de benden çok, çok hoşlandın... ve güzel tarafı, ikimiz de biliyoruz bunu.

"Gözlerimi dikip baktım adama, kadına, kim bilir neyse artık. Bir tane daha içelim, dedim.

"Ben de bunu önerecektim, dedi yaramaz arkadaşım.

"Benim erkek mi yoksa kadın mı olmamı istiyorsun? diye sordu kadın/adam, insan bizim filojenetik ağacımıza yeniden tırmanabilirmiş gibi.

"Ne cevap vereceğimi bilmiyordum. Ben seni intermezzo olarak istiyorum, demek istedim. Ve seni her ikisi olarak da istiyorum, yahut ikisinin ortası olarak, dedim.

"Adam şaşırmış görünüyordu.

"Ahlaksızlık, ahlaksızlık, dedi sanki ben o gece onu, tamamen ahlak bozucu bir şeyle ilk kez gerçekten şok etmeyi başarabilmişim gibi.

"Adam tuvalete gitmek için kalkınca onun gerçekten elbise ve yüksek topuklu ayakkabılar giymiş bir kadın olduğunu fark ettim. Kadının şahane güzellikteki ayak bileklerinin şahane güzel teninden gözlerimi ayıramıyordum.

"Kadın beni bir kez daha tavladığını anladı ve gerçekten kıkırdamaya başladı.

"Cüzdanıma göz kulak olur musun? diye sordu kadın. Ona ait bir şeye göz kulak olmamı istemese belki de hesabı ödeyip bardan gideceğimi hissetmişti herhalde.

"Kısacası, San Clemente Sendromu dediğim şey budur."

Alkışlar koptu, sevgi dolu alkışlardı bunlar. Yalnızca hikâyeyi değil, anlatan adamı da sevmiştik.

"*Evviva il sindromo di San Clemente,*" dedi Straordinario-fantastico.

"*Sindromo* erkek değil, dişidir, *la sindrome,*" diye düzeltti kadının yanında oturan biri.

"*Evviva la sindrome di San Clemente,*" diye bağırdı, belli ki bir şey söylemek için can atan biri. O adam, yanında birkaç kişiyle birlikte, akşam yemeğine çok geç gelmiş ve restoranın sahiplerine, gruba katılmak üzere geldiğini haber vermek için güzel bir Roma şivesiyle *Lassatece Passà*, izin verin geçelim, diye bağırmıştı. Herkes yemeğe çoktan başlamıştı. Arabasıyla Ponte Milvio'da yanlış bir dönüş yapmıştı. Sonra da restoranı bulamamıştı vesaire. Sonuç olarak, ilk iki yemek servisini kaçırmıştı. Şimdi masanın en ucunda oturuyordu ve kitapçıdan getirdiği kişilerle birlikte, restoranda kalan son peynirler verilmişti kendilerine. Üzerine bir de her birine birer börek, çünkü başka bir şey kalmamıştı. Adam, eksik kalan yemeği çok fazla şarap içerek telafi etmişti. Şairin San Clemente hakkındaki konuşmasının çoğunu dinlemişti.

"Sanırım tüm bu *clementizasyonlar,*" dedi, "gayet büyüleyici, ama sizin metaforunuz bize, kim olduğumuzu, ne istediğimizi, nereye gittiğimizi görmede, içtiğimiz şu şaraptan daha fazla nasıl yardımcı olacak bilmiyorum. Ama bu şiir meselesi, şarap gibi çift görmemizi sağlayacaksa, o zaman tekrar şerefe kadeh kaldırmayı teklif ediyorum, ta ki dünyayı dört gözle –ve eğer dikkatli olmazsak– sekiz gözle görene dek sarhoş oluncaya kadar."

"*Evviva!*" diyerek sözünü kesti Amanda, sonradan gelene kadehini kaldırarak, adamı susturmak için umutsuzca bir çabayla.

"*Evviva!*" diyerek herkes kadehini kaldırdı.

"En iyisi, bir şiir kitabı daha yazmak... ve derhal," dedi Straordinario-fantastico.

Birisi restorana çok uzak olmayan bir dondurmacıya gitmeyi teklif etti. Hayır, dondurmayı boşverin, kahve içmeye gidelim.

Hepimiz arabalara doluştuk ve Lungotevere'den geçerek Pantheon'a doğru yola çıktık.

Arabada mutluydum. Ama boyuna bazilikayı düşünüyordum ve tüm bunların gecemize ne kadar çok benzediğini; bir şeyin ardından başka bir şey, sonra başka bir şey, hiç tahmin edilmeyecek bir şey geliyordu ve siz tam döngü tamamlandı diye düşünürken yepyeni bir şey ortaya çıkıveriyor, ondan sonra da başka bir şey daha çıkıyor ve sonunda hemen, yine başladığınız yerde, eski Roma'nın ortasında olduğunuzu fark ediyorsunuz. Bir gün önce ayışığında yüzmeye gitmiştik. Şimdi de buradaydık. Birkaç gün içinde Oliver gidecekti. Tam bir yıl sonra tekrar gelseydi keşke. Kolumu Oliver'ınkine doladım ve Ada'ya yaslandım. Uyudum.

Grup Caffè Sant'Eustachio'ya vardığında saat gece biri geçmişti. Herkese kahve söyledik. Herkesin Sant'Eustachio'nun kahvesine niçin bağlandığını sanırım anladım; yahut belki de anladığımı sanmak istiyordum, fakat emin değildim. Kahvenin hoşuma gittiğinden bile pek emin değildim. Belki de kimse hoşlanmadı ama kendilerini genel kanıya katılmak zorunda hissettiler ve bu kahve olmadan yaşayamayacaklarını söylediler. Ünlü Roma kahvehanesinde ayakta durarak yahut oturarak kahve içen büyük bir kalabalık vardı. Bu kadar yakınımda duran tüm bu hafif giysili insanları seyretmek hoşuma gitti; hepsi aynı temel şeyi paylaşıyordu: Geceyi sevmek, kenti sevmek, kentin insanlarını sevmek ve –herhangi birisiyle– bir araya gelmek için duyulan coşkulu bir arzu. Burada bir araya gelmiş küçük insan gruplarının dağılmasını önleyen her şeye duyulan sevgi. Kahveden sonra, gruptakiler ayrılmayı düşünmeye başladığında birisi, "Hayır, henüz hoşçakal diyemeyiz," dedi. Birisi, yakınlardaki bir barı önerdi. Roma'nın en iyi birası. Niçin olmasın? Ve böylece, uzun ve dar bir ara sokaktan Campo de' Fiori'ye doğru yollandık. Lucia benimle şairin arasında yürüyordu. Kız kardeşlerin ikisiyle konuşan Oliver arkamızdaydı. İhtiyar adam, Straordinario-fantastico'yla dostluk kurmuştu ve San Clemente üzerine sohbet

ediyorlardı. "Yaşam için nasıl bir metafor ama!" dedi Straordinario-fantastico. "Lütfen! Şunun *clementifikasyonuyla* ya da bunun *clementizasyonuyla* birtakım şeyleri abartmaya gerek yok. Bu sadece bir eğretilemeydi, biliyorsunuz," dedi, o gece herhalde vaftiz çocuğu tantanasından bıkmış olan Falstaff. Ada'nın tek başına yürüdüğünü fark edince geriye dönüp elinden tuttum. Beyazlar giymişti ve bronzlaşmış teninde, vücudunun her gözeneğine dokunmak istememe yol açan bir parıltı vardı. Konuşmuyorduk. Onun yüksek topuklarının taştan kaldırıma çarpmasıyla çıkan sesleri duyuyordum. Karanlıkta hayalet gibi görünüyordu kız.

Bu yürüyüş hiç bitmesin istedim. Sessiz ve bomboş sokak tümüyle karanlıktı ve çok eski, çiçekbozuğu kaldırım taşları rutubetli havada parıldıyordu; çok eski çağlardan bir araba, amforalarındaki yoğun bir sıvıyı sağa sola dökmüş ve sonra eski kentin yeraltına girip kaybolmuş gibi. Herkes Roma'yı terk etmişti. Ve çok şey, hatta her şeyi görmüş bu boşalmış kent şimdi sadece bizim ve bir geceliğine, sadece kendi hayalinde de olsa ona bir rol biçilmiş olan şairindi. Sıcak ve rutubet bu gece hiç gitmeyecekti. İstersek daireler çizerek yürüyebilirdik ve hiç kimse bilmez, hiç kimse aldırmazdı.

Çok kıt aydınlatılmış sokaklardan oluşan, boş bir labirentten ağır ağır yürürken, San Clemente konusundaki tüm bu sözlerin bizimle ilgisini düşünmeye başladım; zamanda nasıl hareket ettiğimizle, zamanın yanımızdan nasıl geçip gittiğiyle, nasıl değiştiğimiz ve değişmeye devam ettiğimiz ve aynı yere geri döndüğümüzle... İnsan yaşlansa da bundan başka hiçbir şey öğrenmeyebilirdi. Şairin dersiydi bu, kanımca. Bugünden bir ay kadar sonra, Roma'ya tekrar geldiğimde, bu gece burada Oliver'la beraber olmak tümüyle gerçekdışı, sanki bambaşka bir ben'in başından geçmiş gibi gelecekti. Ve üç yıl önce burada, bakkal çırağı bir delikanlı beni, içeride neler döndüğü bilinen, ucuz bir sinemaya götürmeyi teklif ettiği gün doğan istek, bugünden üç ay sonra da, üç yıl öncesindeki kadar tatmin edilmemiş gibi gelecekti bana. Oliver geldi. Oliver gitti. Başka hiçbir şey değişmedi. Ben değiş-

medim. Dünya değişmedi. Ama yine de hiçbir şey aynı olmayacak. Geriye kalan tek şey hayal kurma ve tuhaf bir hatırlama.

Vardığımızda bar kapanıyordu. "Saat ikide kapanıyoruz." "İyi, bir şey içecek vaktimiz var daha." Oliver bir martini, bir Amerikan martinisi istedi. "Ne güzel bir fikir," dedi şair. "Bana da," diyerek söze katıldı başka biri. Büyük bir müzik otomatında, tüm temmuz ayı boyunca dinlediğimiz popüler yaz şarkıları çalıyordu. "Martini" sözcüğünü duyan ihtiyar adamla yayıncı da bu siparişi tekrarladı. "Ehi! Tavernıere!" diye bağırdı Falstaff. Garson ancak şarap ya da bira içebileceğimizi söyledi; o gece barmen, annesi fena halde hastalanıp hastaneye kaldırıldığı için daha erken ayrılmıştı. Herkesin gülüşü garsonun bozuk konuşmasını bastırdı. Oliver, martiniler için ne kadar ödemeleri gerektiğini sordu. Garson, kasadaki kıza bağırarak bunu sordu. Kız ona ne kadar olduğunu söyledi. "Pekâlâ, içkileri ben hazırlasam da siz bizden, içkileri kendimizin hazırladığını göz önüne alıp bir hesap çıkarsanız?"

Garsonda ve kasiyerde bir tereddüt oldu. Barın sahibi çoktan gitmişti. "Niçin olmasın?" dedi kız. "Nasıl yapılacağını biliyorsanız *faccia pure,* hemen yapın."

Oliver tekrar tekrar alkışlarla, ağır ağır yürüyerek barın arkasına gitti ve birkaç saniye sonra, cine buz ve biraz vermut katmış, kokteyl karıştırıcısında şiddetli bir şekilde çalkalıyordu. Barın yanındaki küçük buzdolabında zeytin bulunamamıştı. Kasiyer geldi, kontrol etti ve bir kâse çıkardı. "Zeytin," dedi Oliver'ın gözlerinin içine dik dik bakarak, sanki *Burnunun dibindeydi, görmedin mi? Bakalım başka ne isteyeceksin?* dercesine. "Belki sizi bizden bir martini kabul etmeye kandırabilirim," dedi Oliver. "Çok çılgın bir geceydi. Bir içkiyle daha da çılgın olması mümkün değil. Küçük olsun."

"Sana göstermemi ister misin?"

Ve Oliver iyi bir sek martininin püf noktalarını anlatmaya başladı. Bana yardım etmek için barmenlik yapmak onun için sorun değildi.

"Nereden öğrendin bunu?" diye sordum.

"Miksoloji 101. Harvard adabı. Üniversite boyunca geçimimi hafta sonları barmenlik yaparak sağladım. Sonra şef oldum, sonra da yemek tedarikçisi. Ama daima pokerciydim."

Onun öğrencilik yılları, her söz ettiğinde, projektörle aydınlanmış, akkor halinde bir büyüye bürünüyordu, başka bir yaşama, artık geçmişe ait olduğundan erişemeyeceğim bir yaşama aitmişler gibi. Bunun kanıtı, şimdi yaptığı gibi, içki kokteyli yapma ya da kimsenin bilmediği grappaları birbirinden ayırt etme ya da her türlü kadınla konuşma becerisi ya da dünyanın her tarafından ona gönderilip bizim eve gelen, esrarengiz, kare biçimi zarflarla sızıyordu.

Onu geçmişinden ötürü hiç kıskanmamış, bu geçmişten korkmamıştım. Yaşamının tüm bu yüzlerinde, babamın hayatında ben doğmadan çok önce yaşanmış, ama bugünde yankılanmaya devam eden olaylardaki gizemli nitelik vardı. Benden önceki yaşama imrenmiyor, onun benim yaşımda olduğu zamanlara geri gitmek için can atmıyordum.

En az on beş kişiydik ve büyük ahşap rustik masalardan birini doldurmuştuk. Garson ikinci kez son uyarıyı yaptı. Diğer müşteriler on dakika içinde gitmişti. Garson demirden dış kapıyı indirmeye başlamıştı, çünkü *chiusura*'nın kapanma vaktiydi. Müzik otomatının fişi hemen çekildi. Konuşmaya devam edersek güneş doğuncaya kadar orada kalabilirdik.

"Seni şok ettim mi?" diye sordu şair.

"Beni mi?" diye sordum, masadaki onca kişinin arasında niçin bana hitap etmiş olabileceğinden emin olamayarak.

Lucia bizi süzüyordu. "Alfredo, korkarım o, gençleri baştan çıkarma konusunda senden daha çok şey biliyor. *E un dissoluto assoluto,*" dedi monoton bir sesle ve hep yaptığı gibi, eliyle yanağıma dokundu.

"Bu şiir tek bir şeyle ve sadece tek bir şeyle ilgili," dedi Straordinario-fantastico.

"San Clemente aslında dört şeyle ilgilidir... en azından!" dedi şair sert bir şekilde.

Üçüncü son uyarı.

"Bak," diyerek onun sözünü kesti kitapçının sahibi, "niçin kalmamıza izin vermiyorsun? İşimiz bitince genç kadını bir taksiye bindiririz. Parasını da öderiz. Birer martini daha?"

"Nasıl isterseniz," dedi garson, önlüğünü çıkararak. Pes etmişti. "Ben eve gidiyorum."

Oliver yanıma geldi ve piyanoda bir şeyler çalmamı istedi.

"Ne çalayım istersin?" diye sordum.

"Herhangi bir şey."

Bu, hayatımın en güzel gecesine teşekkürüm olacaktı. İkinci martinimden bir yudum alırken kendimi çok sigara ve içki içen ve filmlerin sonunda hep bir çukurda ölü bulunan o caz piyanistleri gibi bitkin hissettim.

Brahms çalmak istiyordum. Fakat içimden bir dürtü bana çok sakin ve dalgın bir şey çalmamı söyledi. Sonunda, beni sakinleştiren ve düşüncelere daldıran Goldberg Çeşitlemeleri'nden birini çaldım. On beş civarında kişiden bir iç çekiş duyuldu ve bu beni çok sevindirdi, çünkü bu sihirli gecenin karşılığını başka bir şekilde veremezdim.

Başka bir şey daha çalmam istendiğinde Brahms'ın bir kapriçiyosunu önerdim. Herkes bunun harika bir fikir olduğunu kabul etti, ama şeytan beni dürttü ve kapriçiyonun giriş ölçülerini çaldıktan sonra, hiç durduk yere, bir *stornello* çalmaya başladım. Bu kontrast hepsini şaşırttı ve şarkı söylemeye başladılar, ama bir ağızdan söylemiyorlardı, çünkü her biri kendi bildiği *stornello*'yu söylüyordu. Sıranın nakarata geldiği her seferinde herkesin, bizim o akşamın daha önceki saatlerinde Oliver'la birlikte, heykel Dante'den duyduğumuz sözleri söylemesinde anlaştık. Herkes kendinden geçmişti ve benden başka bir şey daha çalmam, sonra yine başka bir şey daha çalmam istendi. Roma *stornelli*'leri genellikle, Napoli'nin aryaları gibi yakıcı, yürek paralayıcı değil, açık saçık, oynak şarkılardır. Üçüncüden sonra dönüp Oliver'a baktım ve biraz temiz hava almak için dışarı çıkmak istediğimi söyledim.

"Ne var, kendini kötü mü hissediyor?" diye sordu şair, Oliver'a.

"Hayır, biraz hava almak istiyor sadece. Lütfen siz kalkmayın."

Kasiyer yerlere kadar eğildi ve makaralı kepengi tek eliyle kaldırdı. Yarı kaldırılmış kepengin altından dışarı çıktım ve bomboş sokakta birden esen serin bir rüzgâr hissettim. "Biraz yürüyebilir miyiz?" diye sordu Oliver.

Karanlık sokakta ağır ağır yürüdük, tıpkı Dante'nin iki hayaleti, genci ve yaşlısı gibi. Hava hâlâ çok sıcaktı ve bir sokak lambasından gelen ışığın Oliver'ın alnında parıldadığını gördüm. Olağanüstü sakin bir sokağın, sonra bir diğerinin daha ötelerine doğru yürüdük, bir sersemlik ve şaşkınlık halinde girdiğiniz, dipteki, farklı bir âleme doğru götüren bu gerçekdışı ve yapışkan goblen geçitler sanki bizi içine çekiyordu. Duyduğum tek şey sokak kedileri ve yakınlardaki bir suyun şıpırtısıydı. Roma'nın her yerinde ya mermer bir çeşme ya da sayısız belediye *fontanelle*'sinden biri bulunurdu. "Su," dedim nefes nefese. "Martini bana göre değil. Çok sarhoşum."

"İçmemeliydin. Önce viski içtin, sonra şarap, grappa, şimdi de cin."

"Gecenin cinsel gelişimi için çok fazla."

Hafifçe güldü. "Yüzün sapsarı."

"Sanırım kusacağım."

"En iyi çare bunu sağlamaktır."

"Nasıl?"

"Eğil ve parmağını sonuna kadar ağzına sok."

Başımı hayır anlamında salladım. İmkânsız.

Kaldırımda bir çöp kutusu bulduk. "Bunun içine yap."

Kusmaya karşı direndim elbette. Ama şimdi, çocuk durumuna düşmekten çok utanıyordum. Oliver'ın önünde kusmak da beni rahatsız ediyordu. Amanda'nın peşimizden gelmediğinden bile pek emin değildim.

"Haydi, eğil, ben senin başını tutarım."

Direniyordum. "Geçer. Eminim geçer."

"Aç ağzını."

Ağzımı açtım. Ne olduğunu anlamaya kalmadan, Oliver küçük dilime dokunur dokunmaz kustum.

Ama başımın tutulması ne kadar büyük bir teselliydi, birisi kusarken onun başını tutmak ne fedakârca bir cesaretti. Ben de onun için aynı şeyi yapabilir miydim?

"Sanırım tamam," dedim.

"Bakalım daha bir şeyler çıkacak mı?"

Elbette, bir kasılma daha gelip o gecenin yiyecek ve içeceklerinden birazını daha çıkardı.

"Sen fasulyeleri çiğnemez misin?" diye sordu bana gülümseyerek.

Bu şekilde gırgır geçilmesi nasıl da hoşuma gitmişti.

"İnşallah ayakkabılarını kirletmemişimdir," dedim.

"Ayakkabı değil, sandal onlar."

İkimiz de neredeyse kahkaha atacaktık.

Kalkıp etrafa bakındığımda, Pasquino heykelinin hemen dibine kusmuş olduğumu gördüm. Roma'nın en saygın hiciv yazarının önünde kusmak da tam benden beklenecek bir şey yani.

"Yemin ederim, diş bile değmemiş; Hindistan'daki çocukları doyuracak kadar fasulye vardı."

Yine kahkahalar. Dönüş yolumuzda bulduğumuz bir çeşmenin suyuyla yüzümü yıkayıp ağzımı çalkaladım.

Tam karşımızda, Dante'nin insan-heykelini gördük yine. Pelerinini çıkarmış ve uzun siyah saçları tümüyle aşağı salınmıştı. O kostümün içinde beş kilo terlemişti herhalde. Şimdi Kraliçe Nefertiti'nin heykeliyle bağıra çağıra kavga ediyordu; kadın da maskesini çıkarmış, uzun saçları terden yapışıp keçeleşmişti. "Ben bu gece mallarımı topluyorum, iyi geceler ve sen ucuz kurtuluyorsun." "Sen de ucuz kurtuluyorsun ve *vaffanculo*." "*Fanculo* sensin, *e poi t'inculo*." Bunları söylerken Nefertiti bir avuç bozukluğu Dante'ye fırlattı, Dante kurtulmak için başını eğdi, ama paraların biri yüzüne çarptı. "Aaahh!" diye bağırdı Dante. Bir an için yumruklaşacaklar sandım.

Yine aynı şekilde karanlık, bomboş, parıldayan bir yan sokaktan geri dönüp via Santa Maria dell'Anima'ya çıktık. Tepemizde, köşedeki küçük, eski bir binanın duvarına asılmış, zayıf, dört köşe bir sokak lambası asılıydı. Eski günlerde bunun yerinde bir havagazı lambası vardı herhalde. Ben durdum, Oliver da durdu. "Hayatımın en güzel günü ve ben sonunda kusuyorum." Dinlemiyordu. Beni duvara yaslayıp öpmeye başladı; kalçalarını kalçalarıma bastırıyordu ve kollarıyla beni kavrayıp ayaklarımı yerden kesecekti neredeyse. Gözlerim kapalıydı fakat onun öpüşmeyi bırakıp etrafa bakındığını biliyordum; gelip geçen insanlar olabilirdi. Bırak, endişelenen o olsun. Sonra tekrar öpüştük. Gözlerim hâlâ kapalıyken, sanırım iki kişinin sesini duydum; yaşlıların sesiydi ve şunlara bak, falan diye söyleniyor, eskiden böyle şeyleri hiç görür müydük diye soruyorlardı. Ama ben onları düşünmek istemiyordum. Hiç endişelenmiyordum. Eğer Oliver endişelenmiyorsa ben de endişelenmiyordum. Hayatımın geri kalanını böyle geçirebilirdim: Onunla birlikte, gece vakti, Roma'da, gözlerim tamamen kapalı, bir bacağım onun bacağına sarılı halde. Önümüzdeki haftalar yahut aylar içinde buraya tekrar gelmeyi düşündüm; çünkü burası bizim yerimizdi.

Bara döndüğümüzde herkesin gitmiş olduğunu gördük. Saat üç ya da daha geç olmuştu herhalde. Birkaç araba dışında, kent ölü gibi sessizdi. Pantheon'un çevresindeki, normalde çok kalabalık olan Piazza Rotonda'ya yanlışlıkla çıktığımızda, oranın da hiç alışılmadık şekilde boş olduğunu gördük. Kocaman sırt çantalarını taşıyan birkaç turist, birkaç sarhoş ve mutat uyuşturucu satıcıları vardı sadece. Oliver bir sokak satıcısından bana bir limonlu soda aldı. Keskin limonun tadı ferahlatıcıydı ve kendimi daha iyi hissetmemi sağladı. Oliver keskin bir portakallı içecekle bir dilim karpuz aldı. Karpuzdan biraz ısırmamı istedi, ama hayır dedim. Roma'nın parlayan arnavutkaldırımları üzerinde, böyle sıcak bir gecede yarı sarhoş, elimde bir limonlu sodayla, birinin kolu belime dolanmış halde yürümek ne kadar güzel. Sola saptık ve Piazza Febo'ya doğru giderken birdenbire, gitarını tıngırdatan

birini gördük uzaktan; söylediği bir rock şarkısı değildi, yaklaştıkça seçebildiğimiz eski, çok eski bir Napoliten şarkısıydı. "Fenesta ca lucive." Şarkıyı tanımam biraz zaman aldı. Sonra hatırladım.

Mafalda yıllar önce, ben çocukken bu şarkıyı bana öğretmişti. Mafalda'nın ninnisiydi bu. Napoli'yi pek bilmiyordum, Mafalda, yakın çevresindekiler ve ara sıra ailemle birlikte Napoli'ye gidişler dışında, Napolililerle hiç temasım olmamıştı. Fakat o kederli şarkının nağmeleri, yitik aşklar ve yaşam boyu yitirilen şeyler, benden çok önce geçmiş, dedeminki gibi yaşamlarla ilgili öylesine derin bir nostalji uyandırdı ki, birdenbire Mafalda'nın, eski Napoli'nin küçük *vicoli*'sinde söylenip duran, telaşla koşturan ataları gibi basit insanların yoksul, acıklı dünyasına gittim ve Napoli'nin anısını Oliver'la kelimesi kelimesine paylaşmak istiyordum şimdi; Oliver da Mafalda, Manfredi, Anchise ve benim gibi, yabancı bir liman kentinde karşılaştığım ve bu eski şarkının sözlerinin, ölmüşler için okunan, çoktan ölmüş bir dildeki çok eski bir dua gibi, tek hecesini anlamayanların bile gözünden nasıl olup da yaş getirdiğini birden anlayan, Güneyli bir hemşehriymiş gibi.

Şarkı Oliver'a İsrail milli marşını hatırlatmıştı, öyle söyledi. Yoksa *Moldau*'dan mı esinlenmişti ne? Biraz daha düşününce, Bellini'nin *Sonnambula*'sından bir arya olabilirdi. Yaklaştın, ama yine de yanlış, dedim, ama bu şarkı sık sık Bellini'ye yakıştırılır. *Clementizasyon* yapıyoruz, dedi.

Napoliten'in sözlerini İtalyancadan İngilizceye çevirdim. Sevgilisinin penceresinin önünden geçen, ama kızın kız kardeşinden, Nennélla'nın öldüğünü öğrenen bir delikanlının şarkısıydı. *Bir zamanlar çiçekler açan o dudaklardan şimdi kurtlar çıkıyor sadece. Elveda pencere, çünkü Nenna'm artık bir daha hiç bakamayacak dışarıya.*

Yapayalnız ve o gece tek başına epey içki içmişe benzeyen bir Alman turist, şarkıyı İngilizceye çevirdiğimi duydu ve bize yaklaşıp tutuk bir İngilizceyle, sözleri Almancaya da çevirebilir miyim diye rica etti. Otelimize dönerken, yol boyunca, Oliver'la Alman'a nakaratı öğrettim, üçümüz bunu tekrar tekrar söyleyip durduk boyuna, her birimiz kendi Napoliten versiyonunu rezil ederek

söylerken, seslerimiz Roma'nın dar, nemli sokaklarında yankılandı. Sonunda Piazza Navona'da Alman'a hoşçakal dedik. Otelimize giderken, Oliver'la birlikte, nakarat şarkıyı yine söylemeye başladık yavaşça:

Chiagneva sempe ca durmeva sola,
mo dorme co' li muorte accompagnata.

O kız hep ağlardı yalnız yatıyor diye,
şimdiyse yatıyor ölülerle birlikte.

Şimdi, yılların ötesinden, Napoliten şarkının bu sözlerini gün doğmak üzereyken söyleyen ve Roma'nın karanlık sokaklarında birbirlerine sarılıp tekrar tekrar öpüşürlerken, ikisi de bunun sevişecekleri son gece olacağını fark etmeyen iki gencin sesini hâlâ duyar gibiyim.

"Yarın San Clemente'ye gidelim," dedim.

"Yarın, bugün," diye yanıtladı.

IV. BÖLÜM
Hayalet Yerler

Anchise beni tren istasyonunda bekliyordu. Tren, körfezin çevresindeki uzun dönemecini tamamlar tamamlamaz yavaşlayıp da çok sevdiğim ve aralarından hep, hoşuma giden o parıldayan ikindi denizinin ilk görüntüsünü yakaladığım uzun selvilerin arasından sanki otluyormuşçasına giderken, Anchise'yi seçiverdim. Pencereyi indirdim ve yüzüme rüzgâr vururken çok ileride hantal otomobilimizi fark ettim. B.'ye gelmek beni daima sevindirirdi. Her haziran başında, her okul yılının bitimindeki gelişleri hatırlattı bu bana. Rüzgâr, sıcak, parıldayan gri peron ve panjurları Birinci Dünya Savaşı'ndan beri hep kapalı duran çok eski bir istasyon şefi kulübesi, tam bir sessizlik, bunların hepsi en sevdiğim mevsimi ifade ediyordu, günün bu bomboş ve güzel zamanında. Yaz başlamak üzereydi sanki, henüz hiçbir şey olmamıştı, kafam hâlâ sınavlardan önceki son dakika ezberleriyle uğulduyordu ve bu yıl denizi ilk kez görüyordum. Oliver kim?

Tren birkaç dakikalığına durup beş kadar yolcu indirdi. Her zamanki gürültülerin ardından, makinelerin yüksek sesli hidrolik takırtıları geldi. Sonra vagonlar dururlarkenki rahatlıklarıyla, gıcırdayarak istasyondan ayrıldı birer birer ve kayarcasına gittiler. Tam bir sessizlik.

Kurumuş tahta saçağın altında bir an durdum. Pencereleri tahtayla kaplanmış kulübe de dahil her yerden kuvvetli bir petrol, zift, soyulmuş boya ve sidik kokusu geliyordu.

Ve her zamanki gibi: Karatavuklar, çamlar, cırcırböcekleri.

Yaz.

Yaklaşan okul zamanını pek düşünmemiştim. Şimdi, çevremde bunca sıcak ve bunca yazla, okula hâlâ aylar varmış gibi gelmesinden ötürü mutluydum.

Varışımdan birkaç dakika sonra, Roma'ya giden *direttisimo* ıslık sesi çıkararak hızla karşı perona girdi; daima dakiktir o tren. Üç gün önce buna binmiştik. Şimdi, o trenin penceresinden bakıp da düşündüğümü hatırlıyorum: Birkaç gün içinde döneceksin, yalnız kalacaksın ve bundan nefret edeceksin, öyleyse hiçbir şeyin seni hazırlıksız yakalamasına izin verme. Uyanık davran. Oliver'ı yitirmenin provasını sadece, acıyı önceden, ufak dozlarda yaşayarak savuşturmak için değil, bütün batıl inançlı kişiler gibi, en kötüyü kabullenme kararlılığım acaba kaderi darbesini hafifletmeye ikna edemez mi diye görmek için de yapmıştım. Gece savaş talimi yapan askerler gibi, karanlık çöktüğünde kör gibi kalmamak için karanlıkta yaşıyordum. Acıyı körletmek için acının provasını yapmak. Homeopatik* bir şekilde.

Öyleyse bir kez daha. Körfezin manzarası: Tamam.

Çamların kokusu: Tamam.

İstasyon şefinin kulübesi: Tamam.

Bisikletlerle B.'ye döndüğümüz ve yokuş aşağı hızlandığımızda neredeyse bir Çingene kızına çarpacağımız sabahı hatırlatan, uzaktaki tepelerin görüntüsü: Tamam.

Sidik, petrol, zift, boya kokusu: Tamam, tamam, tamam ve tamam.

Anchise sırt çantamı alıp taşımak istedi. Ona bunu yapmamasını söyledim; sırt çantaları, sahipleri dışında birisinin taşımasına uygun yapılmamıştı. Adam bunun nedenini pek anlayamadı ve çantayı geri verdi.

Signor Ulliva gitti mi, diye sordu.

Evet, bu sabah.

"Üzücü," dedi.

"Evet, biraz."

"*Anche a me duole,* ben de üzgünüm."

Gözlerimi gözlerinden kaçırdım. Onu bir şeyler söylemeye ya da hatta bu konuyu açmaya cesaretlendirmek istemiyordum.

---

* Hastalığı benzeriyle tedavi etme yöntemi. (ç.n.)

Eve vardığımda annem, yolculuğumuz hakkında her şeyi öğrenmek istedi. Ona, pek özel bir şey yapmadığımızı, sadece Capitol'u ve Villa Borghese'yi, San Clemente'yi gördüğümüzü söyledim. Onun dışında, yürüyerek bol bol dolaşmıştık işte. Bir sürü çeşme. Geceleri bir sürü tuhaf yerler. İki akşam yemeği. "Akşam yemeği mi?" diye sordu annem, muzafferane bir *gördün mü; haklıymışım, değil mi?* imasıyla. "Peki kimlerle?" "İnsanlarla." "Hangi insanlarla?" "Yazarlar, yayıncılar, Oliver'ın arkadaşları. Geceleri geç vakte kadar kaldık hep." "Daha on sekiz yaşında yok ama *la dolce vita* yaşıyor," diye geldi Mafalda'nın iğneleyici yergisi. Annem de onayladı.

"Odanı eski haline getirdik. Nihayet tekrar kavuşmak hoşuna gider diye düşündük."

Birden üzüldüm ve sinirlendim. Onlara bu hakkı kim verdi? Birlikte yahut ayrı ayrı, her şeyi didik didik incelemişlerdi belli ki.

Sonunda odamı geri alacağımı daima biliyordum. Ama her şeyin Oliver'dan önceki haline daha yavaş, daha uzun bir geçiş olacağını ummuştum. Yatakta yatıp, onun odasına geçmek için cesaret toplamaya çalışacağımı düşünmüştüm. Tahmin edemediğim şeyse Mafalda'nın onun çarşaflarını –bizim çarşaflarımızı– hemen değiştireceğiydi. Tanrıya şükür o sabah Oliver'dan, Dalgalı'yı Roma'da kaldığımız süre boyunca giymesini sağladıktan sonra, bana vermesini tekrar istemiştim. O gömleği otel odamızda plastik bir çamaşır torbasına koymuştum ve her ihtimale karşı, meraklı birilerinin bulmasını önlemek için tüm yaşamım boyunca gizlemem gerekecekti. Bazı geceler Dalgalı'yı torbasından çıkaracak, plastiğin ya da benim giysilerimin kokusunun sinmediğinden emin olacak, onu hemen dibimde tutacak, uzun kollarını sağımda solumda sallayacak ve karanlıkta onun adını söyleyecektim. *Ulliva, Ulliva, Ulliva...* diye çağıracaktı beni Oliver, adının Mafalda ve Anchise'nin söylediği, bozulmuş şeklini taklit ederek; fakat ona kendi adıyla çağıran da ben olacaktım, onun da sonra beni, onun ağzından kendime ve tekrar ona söylediğim adımla çağırmasını dileyerek: *Elio, Elio, Elio.*

Odama balkondan girip de onun olmadığını görmekten kaçınmak için iç merdiveni kullandım. Odamın kapısını açtım, sırt çantamı yere bıraktım ve kendimi ılık, güneşli yatağımın üstüne attım. Buna da şükür. Yatak örtüsünü yıkamamışlardı. Birden, döndüğüme sevindim. Dalgalı'yla, kokusuyla ve Oliver'ın kendisiyle ilgili her şeyi unutup, tam o anda ve oracıkta uyuyabilirdim. Akdeniz'in bu güneşli yerlerinde, öğleden sonra saat iki yahut üçte kim uykuya karşı direnebilir ki?

O bitkinlik halimdeyken, ikindiden sonra nota defterimi çıkarıp, bıraktığım yerden Haydn'a yeniden başlamaya karar verdim. Ya bunu yapar ya da tenis kortuna gidip, güneşte, vücuduma bir mutluluk ürpertisi vereceği kesin olan o sıcak banklardan birine oturur, maç yapacak biri var mı diye bakardım. Birisi daima bulunurdu.

Uykuyu hayatımda hiç bu kadar sükûnetle karşılamamıştım. Yas tutmak için bol bol vakit olacak nasılsa, dedim içimden. Yas hali muhtemelen, bu tür şeyler hakkında hep duyduğum gibi, sinsice gelecek ve kolayca kurtulmak da mümkün olmayacaktı. Kederi etkisiz kılmak için kederi tahmin etmek... değersiz, korkakça bir şey bu, dedim kendi kendime, bu zanaatın ustası olduğumu bilerek. Peki ya çok şiddetli gelirse? Ya gelir de hiç gitmezse, kalmak üzere gelmiş bir keder gibi ve ona duyduğum özlemin bana hayatımda öylesine önemli bir eksiklik varmış ki sanki bu vücudumda bir eksiklikmiş gibi geldiği o gecelerde yaptığını yaparsa; yani şimdi onu yitirmek, evdeki tüm resimlerinde gördüğün, fakat yokluğunda bir daha sen olamayacağın bir eli yitirmek gibi bir şey olursa. Onu yitirdin, yitireceğini hep biliyordun ve buna hazırdın hatta; ama bu yitikle kendini hayata döndüremezsin. Ve bunu düşünmemeyi dilemek, bunu düşlememeyi dilemek gibi, aynı şekilde bir acı verir insana.

Sonra, tuhaf bir düşünceye kapıldım: Ya bedenim –bedenim işte, yüreğim– bağırarak yakınırsa? O zaman ne yaparım?

Ya geceleri, o benim yanımda, içimde olmadan kendi başıma yaşayamazsam? Ne olacak o zaman?

Acı gelmeden acıyı düşünmek.

Ne yaptığımı biliyordum. Uykumda bile, ne yaptığımı biliyordum. Kendini bağışık kılmaya çalışmak, yaptığın bu... böyle yaparak her şeyi öldüreceksin sonunda... sinsi, kurnaz çocuk, sen busun işte, sinsi, kalpsiz, kurnaz bir çocuk. Bu sözlere güldüm. Güneş tam tepemdeydi şimdi ve güneşi, toprakla ilgili şeylere karşı paganımsı bir aşkla seviyordum. Pagan, sen busun işte. Toprağı, güneşi, denizi bu kadar sevdiğimi hiç bilmezdim; insanlar, eşyalar, hatta sanat bile ikinci sırada geliyordu sanki. Yoksa kendimi mi kandırıyordum?

İkindinin ortasında, uykuya sığınmaya falan çalışmadığımı, uyumaktan hoşlandığımı fark ettim... uyku içinde uyku, rüya içinde rüya gibi, bundan iyi bir şey olabilir miydi? Saf mutluluk kadar enfes bir şeye doğru yaklaştığım duygusu sarmaya başladı beni. O gün çarşambaydı galiba, düşündüm, evet, gerçekten de çarşambaydı; bıçak bileyicisinin bizim bahçede tezgâh kurup evdeki bütün bıçakları bilemeye başladığı, Mafalda'nın hep onun yanında, bileği taşının üzerine abanmış halde çalışan adam için elinde bir bardak limonatayla durup onunla çene çaldığı gün. Adamın tekerleğinin, öğleden sonranın kızgın sıcağında gıcırdayan, ıslık çalan ve ses dalgalarından oluşan mutluluğunu ta odama kadar gönderen törpümsü cayırtısı. Oliver'ın şeftalimi yuttuğu gün beni ne kadar mutlu ettiğini kendime hiçbir zaman itiraf edememiştim. Beni tahrik etmişti tabii, ama bir taraftan da şımartmıştı ve bu hareketiyle, *Vücudumun tüm hücreleriyle inanıyorum ki, senin vücudunun hiçbir hücresi asla, asla ölmemeli, eğer ölecekse de vücudumda ölsün bari,* demişti sanki. Balkona çıkan yarı açık kapıyı dışarıdan açmış, içeriye girmişti... o gün aramız çok da iyi değildi; içeri girebilir miyim diye sormadı. Ne yapacaktım? Giremezsin, mi? İşte o zamandı, elimi kaldırıp ona selam verdim, surat asmayı bıraktığımı, bir daha hiç surat asmayacağımı söyledim ve pikeyi kaldırıp yatağıma girmesine izin verdim. Şimdi, cırcırböceği seslerinin arasında bileği taşının sesini duyar duymaz, ya uyanacağımı yahut uyumaya devam edeceğimi biliyor-

dum ve bunların ikisi de güzeldi, düş kurmak yahut uyumak, ikisi de bir ve aynı şeydi; ya birini yahut ikisini birden seçecektim.

Uyandığımda saat beşe yaklaşıyordu. Artık tenis oynamak istemiyordum ve aynı şekilde, Haydn üzerinde çalışmak gibi bir isteğim de yoktu. Yüzme zamanı, dedim içimden. Mayomu giyip merdivenlerden indim. Vimini, evlerinin dibindeki alçak duvarın üzerinde oturuyordu.

"Nasıl oldu da yüzmeye gidiyorsun?" diye sordu kız.

"Bilmiyorum. Sadece canım istedi. Gelmek ister misin?"

"Bugün değil. Dışarıda durmak istersem bu gülünç şapkayı takmaya zorluyorlar beni. Meksikalı haydutlara benziyorum."

"Panço Vimini. Ben yüzmeye gidersem sen ne yapacaksın?"

"Seyredeceğim. Ancak, o kayalardan birine çıkmama yardım edersen o zaman orada oturur, ayaklarımı suya sokar ve şapkamı başımdan çıkarmam."

"Haydi gidelim öyleyse."

Vimini'ye elini ver demeniz asla gerekmez. Doğal olarak uzatılır o el, körlerin otomatik bir şekilde kolunuza girmesi gibi. "Ama sakın hızlı yürüme," dedi.

Merdivenlerden indik, kayalara varınca da onun en sevdiği kayayı buldum ve yanına oturdum. Burası onun Oliver'la beraberken en gözde yeriydi. Kaya sıcaktı ve ikindinin bu saatinde güneşi tenimde hissetmek hoşuma gitti. "Geri döndüğüm için memnunum," dedim.

"Roma'da güzel vakit geçirdin mi?"

Başımı sallayarak onayladım.

"Özledik seni biz."

"Biz dediğin kim?"

"Ben. Marzia. Geçen gün gelip seni sordu."

"Ah," dedim.

"Nereye gittiğini söyledim."

"Ah," dedim yine.

Çocuğun yüzümü süzdüğünü hissediyordum. "Sanırım o kız senin ondan pek hoşlanmadığını biliyor."

Bu konuyu konuşmanın anlamı yoktu.

"Ve?" diye sordum.

"Ve hiçbir şey. O kıza acıdım işte. Çok acele gittiğini söyledim."

Vimini söylediği yalandan gayet memnundu anlaşılan.

"Sana inandı mı?"

"Sanırım. Bu tamamen yalan değildi, biliyorsun."

"Ne demek istedin?"

"Ee, ikiniz de vedalaşmadan gittiniz."

"Doğru, öyle yaptık. Ama bunda bir kasıt yoktu."

"Sana gücenmiyorum. Fakat Oliver'a gücendim. Çok hem de."

"Niçin?"

"Niçin, Elio? Böyle söylediğim için beni bağışla ama sen hiçbir zaman pek zeki olamadın."

Onun bu sözlerle ne demek istediğini anlamam biraz zaman aldı. Sonra sarsıldım.

"Ben de onu bir daha hiç göremeyebilirim," dedim.

"Hayır, sen yine de görebilirsin. Ama ben, bilmiyorum."

Boğazımda bir sıkışma hissettim, bu yüzden onu kayada bıraktım ve suya doğru yanlamasına yürümeye başladım. Olacağını tahmin ettiğim şey tam da buydu işte. O akşam suya bakacak ve saniyenin yarısı kadar bir süre, Oliver'ın artık burada olmadığını, geriye dönüp onun imajının tümüyle kaybolmadığı o balkona bakmada bir anlam olmadığını unutacaktım. Ama yine de, daha birkaç saat önce, onun vücuduyla benim vücudum... Şimdi herhalde uçakta ikinci yemeğini yemiş, JFK'ya* inmek üzeredir. Onun, Fiumicino Havaalanı'nın banyo kabinlerinden birinde beni son kez öperken çok üzgün olduğunu ve uçakta içkiler, filmler onu oyalasa da New York'taki odasında yalnız kalır kalmaz yine hüzünleneceğini biliyordum ve hüzünlendiğini düşünmek hoşuma gitmiyordu; onun da, çok yakında benim olacak odamızda beni hüzünlenmiş görmekten hoşlanmayacağını biliyordum.

---

* New York, John Fitzgerald Kennedy Havaalanı. (ç.n.)

Kayalara doğru gelen biri vardı. Üzüntümü giderecek bir şeyler düşünmeye çalışıyordum ve Vimini'yle aramızdaki yaş farkının tam da Oliver'la aramızdaki yaş farkı kadar olması gibi ironik bir duruma sarıldım. Yedi yıl. Yedi yıl sonra, diye düşünmeye başladım ve boğazımda bir şeyin neredeyse patlayacağını hissettim. Suya daldım.

Telefon çaldığında akşam yemeğinden kalkmıştık. Oliver sağ salim varmıştı. Evet, New York'ta. Evet, aynı daire, aynı insanlar, aynı gürültü –ne yazık ki pencereden içeri dolan aynı müzik– bak, duyabilirsin. Telefonun alıcısını pencereden dışarı uzattı ve New York'un Hispanik ritimlerinin bir tadına bakmamızı sağladı. Yüz On Dördüncü Cadde, dedi. Geç bir öğle yemeği için arkadaşlarla dışarı çıkıyor. Hem annem hem de babam oturma odasındaki ayrı ayrı telefonlardan konuşuyorlardı onunla. Ben mutfaktaki telefondaydım. Burası mı? Eh, biliyorsun. Her zamanki yemek misafirleri. Daha yeni gittiler. Evet, burası da çok çok sıcak. Babam bunun yararlı geçmiş olduğunu diliyordu. Bunun mu? Bizde kalmasının, diyerek açıkladı babam. Hayatımın en iyi şeyi. Elimden gelse hemen aynı uçağa atlar gelirdim, sırtımda bir gömlek, yanımda bir mayo ve bir diş fırçasıyla. Herkes güldü. Kollarımız açık, *caro*. Bir o taraftan bir bu taraftan espriler savruluyordu. Bizim geleneğimizi biliyorsun, dedi annem, senin mutlaka tekrar gelmen lazım, birkaç gün için de olsa. *Birkaç gün için de olsa*nın anlamı, birkaç günden daha fazla değil demekti; fakat annemin demek istediği, söylediği şeydi ve Oliver bunu biliyordu. "*Allora ciao, Oliver, e a presto,*" dedi annem. Babam da hemen hemen aynı sözleri tekrarladı, sonra, "*Dunque, ti passo Elio... vi lascio,*" diye ekledi. Her iki paralel telefonun klik sesini duydum ve bu, telefon hattında başka kimse yok demekti. Babam ne kadar anlayışlıydı. Ama birdenbire geliveren, zaman engeli gibi bir şeyin iki yanında yalnız kalma özgürlüğü beni dondurdu. Yolculuğu iyi geçmiş miydi? Evet. Yemekler hoşuna gitmedi mi? Evet. Beni düşündü mü? Soruları bitirmiştim ve onu daha fazla bombardımana tut-

mamam gerektiğini düşündüm. "Ne düşünüyorsun?" oldu onun muğlak yanıtı; sanki birisinin birden telefonu kaldıracağından mı korkuyordu? Vimini sevgilerini gönderiyor. Fena halde sarsılmış. Yarın dışarı çıkıp ona bir şey alacağım ve ekspres postayla göndereceğim. Yaşadığım sürece Roma'yı asla unutmayacağım. Ben de. Odanı beğeniyor musun? Biraz. Pencere gürültülü bir avluya bakıyor, hiç güneş yok, bir şeyler koymak için pek yer yok, bu kadar çok kitabım olduğunu bilmiyordum, yatak çok küçük geliyor şimdi. Keşke her şeye o odada başlayabilsek, dedim. İkimiz omuz omuza, pencereden aşağı sarksak akşam, Roma'daki gibi... hayatımın her gününde, dedim. Benim de hayatımın her gününde. Gömlek, diş fırçası, nota defteri, ben uçuyorum, beni de baştan çıkarma. Senin odandan bir şey aldım, dedi. Nedir? Hayatta tahmin edemezsin. Nedir? Kendin bul. Ve o zaman söyledim onu, söylemek istediğim şey bu olduğundan değil de, sessizlik bizi bunalttığından söyledim, bir sessizlik sırasında kaçak olarak araya sokabileceğim en kolay şey buydu; ve en azından, söylemiş olacaktım hiç olmazsa: Seni yitirmek istemiyorum. Yazışacaktık. Ben postaneden arayacaktım... o şekilde daha özel olurdu. Noel lafları, hatta Şükran Günü lafları edildi. Evet, Noel. Fakat onun, o zamana dek benim dünyamdan, bir zamanlar Chiara'nın onun omzundan soyduğu derinin kalınlığından daha uzak gelmeyen dünyası birden bir ışık yılı kadar uzaklara savrulup gitmişti. Noel'e kadar geçecek zaman pek önemli olmayabilirdi. Pencerenden gelen gürültüyü son kez dinleyeyim. Bir hışırtı duydum. Çıkacak sesi dinlet bana senin... Belli belirsiz, utangaç bir ses; evde başkaları var da, dedi. Bizi güldürdü bu. Üstelik, birlikte dışarı çıkmak için beni bekliyorlar. Keşke hiç aramasaydı, dedim içimden. Benim adımı bir kez daha söylediğini duymak istemiştim. Şimdi birbirimizden ayrı ve çok uzaktayken, Chiara'yla aralarında neler olduğunu sormaya niyetlenmiştim. Kırmızı mayosunu nereye koyduğunu sormayı da unutmuştum. Belki de unutmuş, alıp götürmüştü.

Telefon konuşmamızdan sonra yaptığım ilk şey, odama çıkıp, onun beni hatırlatacak neyi alıp götürdüğüne bakmaktı. Sonra, duvardaki sararmamış, soluk renkli kısmı gördüm. İlahi Oliver. Monet'nin taraçasının 1905 falan tarihli, çerçevelenmiş eski bir kartpostalını götürmüştü. Daha önce bizde kalmış Amerikalı yaz konuklarımızdan biri iki yıl önce bunu Paris'te bir bitpazarında bulmuş ve bana hatıra olarak göndermişti. Rengi solmuş renkli kartpostal, ilk olarak 1914'te postalanmıştı; arkasında, İngiltere'deki bir doktora, aceleyle karalanmış, koyu kahverengi mürekkeple birkaç Almanca sözcük vardı ve yanına da Amerikalı öğrenci siyah mürekkeple kendi notunu yazmıştı bana... *Bir gün beni hatırlarsın.* O resim Oliver'a, ona ilk açıldığım sabahı hatırlatacaktı. Ya da taraçanın yanından bisikletle geçerken orayı görmüyormuş gibi yaptığımız günü. Yahut orada piknik yapmaya karar verdiğimiz ve birbirimize dokunmamaya söz verdiğimiz ve aynı günün ikindi vakti yatakta beraber yatmanın tadını çıkarmaya karar verdiğimiz günü. Onun o resmi her zaman, tüm yaşamı boyunca masasının, yatağının ön tarafına koymasını, her yerde hep gözünün önünde tutmasını istiyordum. Gittiğin her yere as onu, dedim içimden.

Bu gizem bende böyle şeyler konusunda hep olduğu gibi o gece uykumda çözüldü. O zamana dek hiç aklıma gelmemişti. Oysa tam iki yıldır gözümün içine bakıyordu. Adamın adı Maynard'dı. Bir gün öğleden hemen sonra, herkesin dinlenmeye çekildiğini herhalde bilerek kapımı çalmış ve siyah mürekkebim var mı diye sormuştu; kendininki bitmişti, öyle dedi, sadece siyah mürekkep kullanırdı ve benim de öyle yaptığımı biliyordu. İçeri girdi. Üzerimde sadece mayo vardı ve masama gidip ona mürekkep şişesini verdim. Beni süzdü, orada bir an, ne yapacağını bilmez bir halde durdu, sonra şişeyi aldı. Aynı günün akşamı şişeyi balkon kapımın hemen önüne bıraktı. Başka birisi kapımı çalıp onu bana geri verecekti. O zamanlar on beş yaşındaydım. Ama hayır demezdim. Onunla konuşmalarımızdan birinde, tepedeki o sevdiğim yerden söz etmiştim.

Oliver o resmi alıncaya dek o adamı hiç düşünmemiştim.

Akşam yemeğinden bir süre sonra babamı kahvaltı masasında, her zamanki yerinde otururken gördüm. Sandalyesi denize dönüktü ve dizlerinin üzerinde son kitabının prova baskısı vardı. Her zamanki gibi papatya çayını içiyor, gecenin keyfini çıkarıyordu. Yanında üç büyük citronella mumu vardı. Sivrisinekler dehşetle dolaşıyordu bu gece. Aşağı inip yanına gittim. Hep onunla beraber oturup konuştuğumuz saatti bu ve geçtiğimiz ay onu ihmal etmiştim.

"Bana Roma'yı anlat," dedi, yanına oturmaya geldiğimi görür görmez. Aynı zamanda, kendisine günün en son sigarasını içme izni verdiği andı bu. Müsveddelerini hevesle, *şimdi-en-iyi-kısma-geldik-işte* dercesine, bıkkın bir şekilde bir kenara attı ve sigarasını haylazca bir hareketle, citronella mumlarından biriyle yaktı. "Evet?"

Anlatacak bir şey yoktu. Anneme anlattıklarımı tekrarladım: Otel, Capitol, Villa Borghese, San Clemente, restoranlar.

"İyi yemekler de yedin mi?"

Başımı sallayarak onayladım.

"İyi de içtin mi?"

Başımı sallayarak onayladım yine.

"Dedenin tasvip edeceği şeyleri mi yaptın?" Güldüm. Hayır, bu kez değil. Pasquino'nun önündeki vukuatı anlattım. "Ne fikir ama; konuşan bir heykelin önünde kusmak!"

"Sinema? Konser?"

Birden onun, belki kendisi bile farkında olmadan, bir hedefe doğru gidiyor olabileceği düşüncesi sarmaya başladı beni. Bu konuda dikkat kesilmemin nedeni, babam konuyla uzaktan ilgili sorular sorup dururken, köşeyi dönünce bizi bekleyen şey henüz daha görünmeden çok önce kaçamaklı manevralar yaptığını hissetmeye başlamamdı. Roma piazzalarının yıllardır değişmeyen kirli, bakımsız halinden söz ettim. Bunaltıcı sıcak, hava koşulları, trafik, çok fazla rahibe. Kapanmış bir kilise, falan filan. Her tarafta çöpler. Çirkin restorasyonlar. Ve insan-

lardan yakındım; ve turistlerden, eli kameralı, beyzbol şapkalı sürüleri bindirip indiren bir sürü minibüsten.

"Size söz ettiğim özel iç avluları gördünüz mü?"

Bize söz ettiği özel iç avlulara sanırım gitmemiştik.

"Giordano Bruno'nun heykeline selamımı söylediniz mi?" diye sordu.

Elbette söyledik. O gece orada da kusacaktım az kalsın.

Güldük.

Kısa bir suskunluk. Sigarasından bir nefes daha.

Şimdi.

"İkiniz iyi arkadaş oldunuz."

Beklediğimden daha cüretkârdı bu.

"Evet," diye yanıtladım, "evet"imi ikimizin arasındaki boşlukta asılı bırakmaya çalışarak, sonunda bastırılmış bir olumsuz niteleyicinin yükselişiyle havada tutuluyormuş gibi. Tek dileğim, onun, sesimdeki biraz düşmanca, kaçamaklı, güya bıkkın "*Evet, başka?*"yı yakalamamış olmasıydı.

Fakat ayrıca, yanıtımdaki söylenmemiş "*Evet, başka?*"nın yaratacağı fırsatı, her zaman yaptığı gibi beni, kendilerini arkadaşım olarak görmek için her türlü nedeni olan kişilere karşı sert yahut ilgisiz ya da çok eleştirel olduğum için azarlamak için kullanmasını da diliyordum. Bunun ardından, isterse, iyi arkadaşlıkların ne kadar ender bulunduğu ve insanların, ilk başta arkadaşlık etmesi zor gibi gelse de, çoğunun iyi niyetli ve her birinden alınacak iyi bir şey olduğu yolundaki her zamanki diskurlarını ekleyebilirdi. Kimse bir ada değildir, kendini başkalarına kapatamazsın, insanın insana ihtiyacı vardır, lak lak da lak lak.

Ama tahminimde yanılmıştım.

"Sen, ikinizin yaşadığının ne kadar ender rastlanır, ne kadar özel bir şey olduğunu bilecek kadar akıllısın."

"Oliver Oliver'dı," dedim, sanki bu her şeyin özetiymiş gibi.

"*Parce que c'était lui, parce que c'était moi,*" diye ekledi babam, Montaigne'in, Etienne de la Boétie ile dostluğu hakkında her şeyi kapsayan açıklamasından alıntı yaparak.

Bense Emily Brontë'nin sözlerini düşünüyordum: Çünkü, "o benden daha çok bendir."

"Oliver çok akıllı olabilir..." diye başladım söze. Yine sesimin tonundaki kurnazca bir yükseliş, aramızda görünmez bir şekilde havada duran, kınayıcı bir *ama* bildiriyordu. Babamı, beni bu yola daha fazla zorlamasına pek izin vermeyecek bir şey yani.

"Akıllı mı? Akıllıdan ötedir o. İkinizin yaşadıklarının akılla hiçbir ilgisi yok. O çocuk iyi biriydi ve ikiniz de birbirinizi bulduğunuz için şanslısınız, çünkü sen de iyisin."

Babam, iyi insan olmaktan daha önce hiç böyle söz etmemişti. Bütün kuşkularımı giderdi bu.

"Sanırım o benden daha iyiydi baba."

"Eminim o da senin için aynı şeyi söylerdi, ki bu, ikinizin de koltuklarını kabartacak bir şey."

Sigarasının külünü silkeleyecekti ki kül tablasına eğilirken uzanıp elime dokundu.

"İleride yaşanacaklar çok zor olacak," diye söze başladı, sesini değiştirerek. Ses tonuyla, *Bundan konuşmak zorunda değildik, ama neden söz ettiğimi bilmiyormuşuz gibi yapmayalım,* diyordu sanki.

Ona gerçeği söylemenin tek yolu, soyut bir şekilde konuşmaktı.

"Korkma. Bunlar başına gelecek. En azından ben gelmesini diliyorum. Ve senin en beklemediğin zamanda gelecek. Doğa, en zayıf noktamızı bulma konusunda çok ustadır. Yeter ki unutma: Ben varım. Şu anda bir şey hissetmek istemiyorsun. Belki de hiçbir zaman bir şey hissetmek istemedin. Bu şeyler hakkında konuşmak isteyeceğin kişi belki de ben değilim. Ama yaptığın şeyi hisset."

Onu süzdüm. Yalan söylemem ve ona, tümüyle yanlış bir yöne saptığını söylemem gereken an buydu. Söylemeye yeltendim.

"Bak," diyerek sözümü kesti. "Güzel bir arkadaşlık yaşadın. Belki arkadaşlıktan da öte bir şey. Ve sana imreniyorum. Benim yerimde olsa babaların çoğu her şeyin geçip gitmesini diler yahut oğulları tekrar ayaklarının üzerine basar hale gel-

sin diye dua eder. Ama ben öyle bir baba değilim. Acın varsa tedavi et ve bir alev varsa üfleyip de söndürme, ona karşı sert davranma. Geri çekilmek, geceleri uykumuzu kaçırırsa korkunç bir şeydir, başkalarının bizi, unutulmak istemeyeceğimiz kadar kısa bir sürede unuttuğunu görmek de bunun kadar kötüdür. Biz olsak yapacağımızdan daha hızlı yapılan şeylerin ardından iyileşmek için kendimizden öyle çok şeyi fırlatıp atıyoruz ki, otuz yaşında iflas ediyoruz ve yeni birisiyle başladığımızda verecek pek bir şeyimiz kalmıyor. Ama bir şey hissetmemek için hiçbir şey hissetmemek... yazık!"

Bunları kavramaya başlayamıyordum bile. Şaşkına dönmüştüm.

"Yersiz mi konuştum?" diye sordu.

Başımı hayır anlamında salladım.

"Öyleyse bir şey daha söyleyeyim. Gerginliğini giderir. Ben belki yaklaştım ama, senin yaşadığını hiç yaşamadım. Birtakım şeyler daima beni geri çekti ya da yarı yolda durdurdu. Hayatını nasıl yaşayacağın sadece seni ilgilendirir. Fakat unutma, yüreklerimiz ve bedenlerimiz bize sadece bir kez için verilmiştir. Çoğumuz ister istemez, sanki yaşanacak iki hayatımız varmış, birisi taslak, öteki mükemmel versiyonmuş ve ikisinin arasında bir sürü versiyonlar varmış gibi yaşarız. Ama sadece bir tane vardır, sen bunu anlayamadan yüreğin yıpranır ve vücuduna gelince, ona bakacak pek kimsenin kalmayacağı, yaklaşmak isteyenin hiç olmadığı bir noktaya varırsın. Şimdi keder var. Ben acıya imrenmem. Ama senin acına imreniyorum."

Derin bir nefes aldı.

"Bir daha bu konuda hiç konuşmayacağız belki de. Ama dilerim, konuştuğumuz için bana hiçbir zaman gücenmezsin. Sen bir gün benimle konuşmak ister de kapımın açık ya da yeteri kadar açık olmadığını hissedersen ben korkunç bir baba olmuşum demektir."

Ona nasıl anladığını sormak istiyordum. Ama nasıl anlamayabilirdi ki? Herhangi biri olsa nasıl anlamayabilirdi? "Annem

biliyor mu?" diye sordum. Annem *şüpheleniyor mu* diyecektim ama demedim. "Bildiğini sanmıyorum." Ses tonuyla, *Ama biliyorsa da, tavrının benimkinden farklı olmayacağından eminim,* demek istiyordu.

Birbirimize iyi geceler dedik. Merdivenden çıkarken, ona kesinlikle hayatı hakkında soru sormaya karar verdim. Gençken hayatındaki kadınları hep dinlemiştik de, başka hiçbir şey hakkında hiçbir şey sezmemiştim.

Babam başka biri miydi? Ve o başka biriyse, ben kimdim?

Oliver sözünü tuttu. Noel'den hemen önce yine geldi ve yılbaşına kadar kaldı. İlk başta tam anlamıyla jet-lag durumundaydı. Zamana ihtiyacı var, diye düşündüm. Ama benim de vardı. Vaktini çoğunlukla hep annem ve babamla, sonra da Vimini'yle geçiriyordu; aralarında hiçbir şeyin değişmediğini görünce sevinmişti kızcağız. Bense, verandada havadan sudan konuşmalar dışında, normalin birbirimizden uzak durma ve kayıtsızlık olduğu ilk günlerimize tekrar geri döneceğimizden korkmaya başladım. Niçin onun telefon konuşmalarıyla kendimi buna hazırlamamıştım? Arkadaşlığımızın yeni hali benim yüzümden miydi? Annem babam bir şey mi söylemişti? Oliver benim için mi gelmişti? Yoksa onlar için, bu ev için, kentten uzaklaşmak için mi? İngiltere'de, Fransa'da, Almanya'da yayınlanmış ve nihayet İtalya'da da çıkması gereken kitabı için gelmişti. Şık bir kitaptı ve hepimiz onun adına çok mutluyduk; B.'deki kitapçı da çok sevinmiş, bir dahaki yaza bir kitap partisi vaat etmişti. "Belki. Bakalım," dedi Oliver, bisikletlerimize binip oraya bir uğradığımızda. Dondurmacı, mevsim nedeniyle kapalıydı. Çiçekçi dükkânı ve bir zamanlar, derisinin ne kadar kötü sıyrılmış olduğunu bana gösterdiğinde taraçadan dönerken uğradığımız eczacı da. Bunların hepsi bir ömür öncesinde kalmıştı. Kasaba boş geliyordu, gökyüzü griydi. Bir gece babamla uzun uzun konuştular. Büyük olasılıkla benden, üniversite planlarımdan ya da geçen yazdan, yahut onun yeni

kitabından konuşuyorlardı. Kapıyı açtıklarında, alt kattaki koridorda kahkahalar duydum, annem onu öpüyordu. Bir süre sonra, camlı kapı değil, yatak odamın kapısı çalındı; camlı kapı sürekli kapalı duruyordu şimdi. "Konuşmak ister misin?" Yataktaydım. Üzerinde bir süveter vardı ve yürüyüşe çıkmak için giyinmiş gibiydi. Yatağımın kenarına, bu oda bir zamanlar onunken herhalde benim ilk seferinde göründüğüm kadar tedirgin görünerek oturdu. "Bu bahar evleneceğim herhalde," dedi. Şaşkına dönmüştüm. "Ama hiçbir şey söylememiştin." "Ee, bu iş kesintili bir şekilde, iki yıldan fazladır vardı." "Bence harika bir haber bu," dedim. İnsanların evlenmesi daima harika bir haberdi, onlar adına sevinirdim, evlilik iyi bir şeydi ve her ne kadar, bir süre sonra bu haberin bizim için pek hayırlı bir şey olamayacağını fark etmiş olsam da yüzümdeki gülümseme gayet sahiciydi. Benim için bir sakıncası var mıydı? diye sordu. "Saçmalıyorsun," dedim. Uzun bir sessizlik. "Şimdi yatağa girecek misin?" diye sordum. Tedirgin bir şekilde baktı bana. "Kısa bir süre. Ama bir şey yapmak istemiyorum." *Daha sonra, belki*nin güncellenmiş ve çok daha cilalanmış bir versiyonu gibi geldi bu. Demek o lafa geri dönmüştük, öyle mi? İçimden onun taklidini yapmak geldi ama kendimi tuttum. Yanıma, battaniyenin üstüne, üzerinde süveteriyle yattı. Çıkardığı tek şey mokasenleriydi. "Sence ne kadar devam eder bu?" diye sordu alaycı bir ifadeyle. "Çok sürmez, dilerim." Beni dudaklarımdan öptü, ama Pasquino'dan sonraki, beni via Santa Maria dell'Anima'da duvara sert bir şekilde dayadığı zamanki öpüşme değildi bu. O tadı hemen tanıdım. Bunu ne kadar çok sevdiğimi ya da ne kadar uzun zamandır özlediğimi hiç fark etmemiştim. Onu temelli yitirmeden önce, özleyeceğim şeylerden oluşan o listeye yazılacak bir şey daha. Battaniyenin altından çıkmaya yeltendim. "Yapamam," dedi ve birden uzaklaştı. "Ben yapabilirim," diye yanıtladım. "Evet, ama ben yapamam." Gözlerimde buz gibi jiletler vardı herhalde, çünkü ne kadar kızgın olduğumu birden fark etti. "Senin giysilerini

çıkarmayı ve sana hiç olmazsa bir sarılmayı her şeyden daha çok istiyorum. Ama yapamam." Kollarımı başına doladım. "O zaman belki de kalmamalısın. İlişkimizi biliyorlar." "Tahmin etmiştim," dedi. "Nereden?" "Babanın konuşma tarzından. Sen şanslısın. Benim babam olsa beni çoktan ıslahevine göndermişti." Onu süzdüm: Bir kez daha öpüşmek istiyorum.

Onu tutmalıydım, tutabilmeliydim.

Ertesi sabah her şey resmen buz gibi oldu.

O hafta küçük bir şey olmuştu. Öğle yemeğinden sonra oturma odasında otururken babam büyük bir dosya çıkardı; içinde, başvuranların pasaport fotoğrafları eklenmiş altı tane başvuru belgesi vardı. Bir sonraki yazın adayları. Babam Oliver'ın görüşünü sordu, sonra dosyayı anneme, bana ve karısıyla beraber öğle yemeğine gelmiş bir profesöre verdi; adamın karısı da, bir yıl önce aynı nedenle gelmiş, üniversiteden bir arkadaşıydı. "Benim halefim," dedi Oliver, başvuru belgelerinden birini üste koydu ve diğerlerine verdi. Babam içgüdüsel bir şekilde, benim olduğum tarafa bir bakış attı, sonra hemen çekti gözlerini.

Hemen hemen bir yıl önce de aynı şey olmuştu. Maynard'ın halefi Pavel o Noel'de ziyarete gelmiş ve dosyalara bakarak, Chicago'dan birisini şiddetle tavsiye etmişti; aslında, onu gayet iyi tanıyordu. Pavel ve odadaki herkes, diğer konulardan ziyade Sokrates öncesi filozoflar konusunda uzmanlaşmış, Columbia'da ders veren genç bir doktora üstü araştırmacıya karşı gayet soğuktu. Benim onun resmine bakmam gerekenden uzun sürmüş ve bir fikrim olmadığını söyleyince rahatlamıştım.

Şimdi geçmişi düşününce, aramızdaki her şeyin bu odada, Noel tatili sırasında başladığından çok emindim.

"Ben de böyle mi seçildim?" diye sordu Oliver, annemin daima çok sempatik bulduğu, gerçekten şaşkınca bir içtenlikle.

"Senin olmanı ben istedim," dedim Oliver'a o gece daha sonra, Manfredi'nin onu istasyona götürmesine birkaç dakika kala, eşyalarını arabaya taşımada yardım ederken. "Seni seçmelerini ben sağladım."

O gece babamın dolabını karıştırdım ve geçen yılın başvurularının bulunduğu dosyayı buldum. Onun resmini açtım. Gömlek yakası açık, Dalgalı gömlek, uzun saçlar, bir paparazzi tarafından istemeden fotoğrafı çekilmiş bir film yıldızının heyecanı. Ona uzun uzun bakmamda şaşacak bir şey yoktu. Tam bir yıl önce o gün neler hissettiğimi hatırlayabilseydim keşke; o arzu patlamasını ve hemen ardından gelen, onun anlık antidotu korkuyu. Gerçek Oliver ve her gün farklı renkte bir mayo giyen, ardışık Oliver'lardan her biri ya da yatakta çıplak yatan Oliver ya da Roma'daki otelimizde pencere denizliğine yaslanan Oliver, onun vesikalık resmini ilk gördüğüm anda hissettiğim sorunlu ve karmaşık imajın önünü kesiyordu.

Diğer adayların yüzlerine baktım. Şu da pek fena değildi. Oliver'ın yerine başka birisi gelmiş olsaydı yaşamımın nasıl bir seyir izleyeceğini düşünmeye başladım. Roma'ya gitmeyecektim. Ama başka bir yere gidebilirdim. San Clemente hakkında bir şey bilmeyecektim. Ama belki de kaçırdığım ve hakkında hiçbir şey öğrenemeyeceğim başka bir şeyi keşfedecektim. Değişmeyecektim, asla bugün olduğum kişi olmayacaktım, başka biri olacaktım.

Bugün o başka birinin kim olduğunu merak ediyorum şimdi. Daha mı mutlu biri? Onun yaşamına birkaç saatliğine, birkaç günlüğüne dalıp da gözlerimle göremez miydim; sadece, o diğer yaşamın daha iyi olup olmadığını sınamak ya da yaşamlarımızın Oliver yüzünden ne kadar farklı olamayacağını saptamak için değil, ayrıca, bir gün bu diğer "ben"e, kısa bir ziyarette bulunsaydım ona ne söyleyeceğimi de düşünmek için. Ondan hoşlanır mıydım, o benden hoşlanır mıydı, ikimiz de diğerimizin niçin o kişi haline geldiğini anlar mıydık; aslında ikimizin de öyle ya da böyle, erkek ya da kadın, bir çeşit Oliver'a rastladığını ve büyük olasılıkla, o yaz bize kalmaya gelen kim olursa olsun, yine de tek ve aynı kişi olduğumuzu görsek şaşırır mıydık?

Pavel'den hoşlanmayan ve babamı Pavel'in önerdiği kişiden vazgeçmeye zorlayan, sonuç olarak kaderin kolunu büken annemdi. Bizler sağduyulu Yahudileriz belki, demişti annem, ama bu Pavel bir anti-Semitik ve ben evimde bir anti-Semitik daha istemiyorum.

O konuşmayı hatırladım. Bunun izi de Oliver'ın fotoğrafında vardı. Demek o da Yahudi, diye düşünmüştüm.

Ve sonra, başından beri, o gece babamın çalışma odasında yapmayı tasarladığım şeyi yaptım. Bu Oliver danen arkadaşın kim olduğunu bilmiyormuşum gibi davrandım. Geçen yılki Noel'di. Pavel hâlâ bizi, kendi arkadaşını konuk etmemiz için ikna etmeye çalışıyordu. Henüz yaz gelmemişti. Oliver muhtemelen taksiyle gelecekti. Ben onun bavulunu taşıyacak, odasını gösterecek, kayalardan aşağı inen merdivenden indirip plaja götürecek ve sonra, vakit bulursak ona arazinin eski demiryolu durağına kadar ötelerini gösterecek v,eSavoy Hanedanı'nın armasının bulunduğu, terk edilmiş vagonlarda yaşayan Çingeneler hakkında bazı şeyler anlatacaktım. Birkaç hafta sonra, vakit bulursak, B.'ye bir bisiklet gezisi yapabilirdik. Bir şeyler içmek için duracaktık. Ona kitapçı dükkânını gösterecektim. Sonra Monet'nin taraçasını gösterecektim ona. Bunların hiçbiri henüz olmamıştı.

Ertesi yaz onun düğününü duyduk. Hediyeler gönderdik ve ben buna küçük bir espri kattım. Yaz geldi, geçti. Sık sık içimden ona "halefini" ve yeni balkon komşum hakkında birtakım abartılı hikâyeler anlatmak geçiyordu. Fakat ona bir şey göndermedim. Gönderdiğim tek mektup, bir yıl sonra, Vimini'nin öldüğünü haber vermek içindi. Oliver hepimize yazıp ne kadar üzgün olduğunu bildirdi. Asya'da yolculuk yapıyordu ve mektubu bize ulaştığında Vimini'nin ölümüne tepkisi, açık bir yaranın acısını yatıştırmaktan ziyade, kendiliğinden iyileşmiş bir yarayı yeniden sıyırıyordu sanki. Oliver'a Vimini hakkında yazmak, özellikle de bir zamanlar aramızda geçmiş şeylerden

asla söz etmeyeceğimiz, bunun lafını bile hiç anmayacağımız gayet açık hale geldikten sonra, aramızda kalan son köprüden geçmek gibiydi. Mektup yazmak ayrıca benim ona, Amerika'da hangi üniversiteye gireceğimi, bizim evde kalmış herkesle gayet aktif bir şekilde mektuplaşan babamın bunu ona bildirmemiş olması halinde haber vermenin bir yoluydu. İronik bir şekilde, Oliver cevabını İtalya'daki adresime yazdı; yeni bir gecikme nedeni.

Sonra boş yıllar geldi. Hayatımı, yatağını paylaştığım insanlarla işaretlediysem ve bunlar –Oliver'dan öncekiler ve sonrakiler olmak üzere– iki kategoriye ayrılıyor idiyse, o zaman hayatın bana verdiği en büyük hüner, bu ayracı zamanda ileriye doğru kaydırabilmekti. Kimileri bana, hayatı X'ten Önce ve X'ten Sonra şeklinde böldürür, kimileri neşe ve keder verir, kimileri hayatımı yolundan saptırırken kimileri hiçbir fark yaratmadı ve böylece, uzun bir süre gözüme yaşam terazisinin dayanak noktası gibi görünen Oliver'ın, sonunda, onu ya gölgede bırakan ya da yolun başlarındaki bir kilometre levhası, yahut önemsiz bir sapak, Plüton'a ve daha ötesine doğru yolculukta küçük, sıcak bir Merkür durumuna düşüren ardılları oldu. Bunu düşleyince şöyle diyebilirim: Oliver'ı tanıdığım zaman falanca filancayı henüz tanımamıştım. Ama falanca filancasız bir hayat da düşünülemezdi.

Bir yaz günü, Oliver'ın mektubundan dokuz yıl sonra, Amerika'dayken bizim evden bir telefon geldi. "Hayatta tahmin edemezsin, iki gündür bizde kim kalıyor. Senin eski yatak odanda. Ve şimdi tam karşımda duruyor." Tahmin etmiştim tabii, ama tahmin edememiş gibi davrandım. "Tahmin ettiğini söylemek istememen çok şey söylüyor," dedi babam ve zor zaptettiği gülüşünün ardından bana hoşçakal dedi. Annemle babam arasında, telefonun kime verileceği konusunda bir tartışma geçti. Sonunda onun sesi geldi. "Elio," dedi. Annemle babamın konuştuğunu ve geri planda çocuk seslerini duyuyordum. Kimse adımı öyle söyleyemezdi. "Elio," diye tekrarladım,

telefondakinin ben olduğumu söylemek, fakat aynı zamanda da, eski oyunumuzun kıvılcımını çakmak ve hiçbir şeyi unutmadığımı göstermek için. "Ben Oliver," dedi. O unutmuştu.

"Bana resimlerini gösterdiler, değişmemişsin," dedi. O sırada, oturma odasında annemle oynayan iki oğlundan söz etti, biri sekiz, biri altı yaşındaydı, eşiyle mutlaka tanışmalıydım, burada olmaktan çok mutluydu, öyle çok ki bilemezdim. Orası dünyanın en güzel yeri, dedim, sanki onun, bulunduğu yerden ötürü mutlu olduğu sonucunu çıkarmışım gibi yaparak. Burada olmaktan ne kadar mutlu olduğumu bilemezsin. Sözleri yarım kaldı, telefonu tekrar anneme verdi ve annem benimle konuşmadan önce hâlâ onunla konuşuyordu, sevgi dolu sözlerle. "*Ma s'è tutto commosso,* nefesi kesildi tamamen," dedi sonunda bana. "Keşke hep seninle olabilseydim," diye karşılık verdim, artık hemen hemen hiç düşünmez olduğum birisi için galeyana gelerek. Zaman bizi duygusallaştırır. Belki de sonuçta zaman yüzünden acı çekeriz.

Dört yıl sonra bir gün, onun üniversite kentinden geçerken, alışılmadık bir şey yaptım. Uğramaya karar verdim. Onun öğleden sonra ders verdiği salonda oturdum ve dersten sonra, kitaplarını kaldırır, kâğıtlarını dosyaya koyarken ona doğru yürüdüm. Benim kim olduğumu tahmin etmesini istemeyecek, ama bunu çok da kolaylaştırmayacaktım.

Soru sormak isteyen bir öğrenci vardı. Ben de sıramı bekledim. Öğrenci nihayet gitti. "Herhalde beni hatırlamadın," diye söze başladığımda o gözlerini kısarak bakıyor, beni tanımaya çalışıyordu. Birden soğuklaşmıştı, sanki hatırlamak istemediği bir yerde tanışmış olmamızın korkusuyla dürtülmüş gibi. Sınayan, ironik, sorgulayan bir bakış, tedirgin, telaşlı bir gülümseme vardı yüzünde, sanki *Korkarım beni başka biriyle karıştırdınız,* gibilerden bir şeyi tekrarlıyormuş gibi. Sonra bir durakladı. "Aman Tanrım... Elio!" Onu yanıltan sakalımdı, öyle dedi. Sarıldı bana, sonra sakallı yüzümü avuçlarıyla birçok

kez pışpışladı, çok eskilerde kalmış o yazki halimden daha küçükmüşüm gibi. Odama, evleneceğini söylediği gece geldiğinde yapamadığı bir şekilde sarıldı bana. "Kaç yıl geçti?"

"On beş. Geçen gece, buraya gelirken saydım." Ardından ekledim: "Aslında doğru değil. Başından beri hep sayıyordum."

"On beş demek. Bir bakayım sana!"

"Bak," diye ekledi, "gel bir şeyler içelim, akşam yemeğine gel, bu gece, haydi, eşimle tanış, oğullarımla. Lütfen, lütfen, lütfen."

"Çok isterdim ama..."

"Büroya bir şey bırakmalıyım, sonra çıkıp gideriz. Parkta güzel bir yürüyüş yaparız."

"Anlamıyorsun. Çok isterdim. Ama kalamam."

"Kalamam" ona konuk olacak zamanım yok değil de, bunu kendime yediremem anlamındaydı.

Bana bakarken, kâğıtlarını deriden çantasına koyuyordu hâlâ.

"Beni hiç affetmedin, değil mi?"

"Affetmek mi? Affedecek bir şey yok ki. Bir şey varsa, her şey için minnettarım sana. Sadece iyi şeyler hatırlıyorum."

İnsanların filmlerde böyle söylediğini duymuştum. Buna inanıyorlardı sanki.

"Öyleyse nedir bu?" diye sordu.

Sınıfından çıkıp yemekhaneye girmiştik; Doğu Kıyısı'nın uzun ve baştan çıkarıcı sonbahar günbatımlarından biri, çevredeki tepelere parlak turuncu rengi gölgeler düşürüyordu.

Evine gidip ailesiyle tanışamayacağımı nasıl açıklayacaktım ona ya da kendime, vücudumun her parçası bunu yapmak için can attığı halde? Oliver'ın karısı. Oliver'ın oğulları. Oliver'ın ev hayvanları. Oliver'ın çalışma odası, masası, kitapları, dünyası, yaşamı. Ne beklemiştim? Bir sarılma, bir el sıkışma, formalite icabı bir "merhaba dostum hoşgeldin" ve sonra kaçınılmaz bir *Daha sonra!* mı?

Onun ailesiyle karşılaşma olasılığı bile birdenbire korkuttu beni... çok gerçek, çok apansız, çok yüzüme karşı, yeterince

provası yapılmamış bir şeydi bu. Oliver'ı kalıcı bir geçmişe yerleştirdiğim tüm o yıllar boyunca, -miş'li geçmiş sevgilimi kızağa kaydırmış, anılarla ve naftalinle doldurmuştum onu; tüm gecelerimin hayaletleriyle sohbet eden, dekorasyon amaçlı bir av hayvanı gibi. Zaman zaman onun tozunu almış, sonra yine şöminenin üzerindeki yerine koymuştum. O artık dünyaya ya da yaşama ait değildi. O noktada keşfedebileceğim tek şey, yollarımızın birbirinden ne kadar uzak düştüğü değil, beni sarsacak yitiğin ölçüsüydü; soyut terimlerle düşündüğümde beni rahatsız etmeyen ama gözümün içine bakınca, yitirdiğimiz ve belki de hiç dert etmediğimiz şeyleri düşünmez olduktan çok sonra bile nostaljinin insana acı vermesi gibi acı verecek bir yitiğin.

Yoksa onun ailesini, kendine kurduğu yaşamı, asla paylaşamayacağım ve hakkında bir şeyler bilmem olanaksız şeyleri kıskandığım için miydi bu? Onun özlemini çektiği, sevdiği ve yitirdiği, yitirilmesiyle perişan olduğu ama kavuştuğu, yaşamındaki varlığına, ben orada olmadığımdan tanık olamadığım ve hakkında hiçbir şey bilmediğim şeyleri yani. Oliver onları kazandığında ben yoktum, onlardan vazgeçtiğinde ben yoktum. Yoksa çok daha basit bir şey miydi? Ben buraya, bir şeyler hissedecek miyim, bir şeyler hâlâ canlı mı diye görmek için gelmiştim. Fakat asıl sorun, herhangi bir şeyin yeniden canlanmasını istemiyor olmamdı.

Tüm o yıllar boyunca, onu her düşündüğümde ya B.'yi, ya da Roma'daki son günlerimizi hatırlıyordum ve her şey iki sahneye götürüyordu beni: Yaşanan azaplarıyla balkon ve beni eski bir duvara dayayıp öptüğü, sonra bacağımı onunkine doladığım via Santa Maria dell'Anima. Roma'ya her gidişimde o yere gidiyorum yine. O yer benim için canlı, bugün tümüyle var olan bir şeyle yankılanıyor hâlâ, Poe'nun bir öyküsünden çalınmış bir yürek eski arnavutkaldırımın altında hâlâ atıyor ve bana, burada nihayet, tam bana göre bir yaşamla karşılaştığımı fakat ona sahip olamadığımı hatırlatıyormuş gibi. Oliver'ı New

England'da hiç düşleyememiştim. New England'da yaşadığım ve ondan en çok elli mil uzakta bulunduğum sürede, onu hep İtalya'da bir yerde kısılıp kalmış, gerçekdışı ve hayali bir şey gibi düşlemeye devam ettim. Onun yaşadığı yerler de bana cansız geliyor ve oraları düşünmeye çalıştığım anda onlar da süzülüp uzaklaşıyordu hep aynı gerçekdışı ve hayali bir halde. Ama şimdi, sadece New England kentlerinin değil, Oliver'ın da gayet canlı olduğu ortaya çıkmıştı. Yıllar önce, evli olsa da olmasa da, ben ona kendimi zorla kabul ettirmiştim belki de... tüm görünüşe karşın, başından beri gerçekdışı ve hayali olan asıl ben değilsem eğer.

Buraya çok daha aşağılık bir amaçla mı gelmiştim yoksa? Onu yalnız yaşar, beni bekler, B.'ye götürülmek için can atar bir halde bulmak için mi? Evet, ikimizin yaşamını da aynı yapay solunum cihazına bağlı ve sonunda buluşup da yine, Piave anıtına çıkan yokuşu çıkacağımız günü bekler halde bulmak için mi?

Ve o zaman ağzımdan çıktı: "Gerçek şu ki, bir şey hissetmeyeceğimden emin değilim. Ve senin ailenle tanışmaktansa, hiçbir şey hissetmemeyi yeğlerim." Ardından dramatik bir sessizlik geldi. "Belki de hiç geçmedi."

Gerçeği mi söylüyordum? Yoksa yaşadığım an, o gergin ve nefis an mı söyletiyordu bana, hiçbir zaman kendi kendime tam kabul edemediğim ve tümüyle gerçek olduğunu hâlâ iddia edemeyeceğim şeyleri? "Geçtiğini sanmıyorum," diye tekrarladım.

"Yani," dedi. Onun *yani*si, benim tereddütlerimi özetleyebilecek tek sözcüktü. Ama demek istediği şey belki de, "*Yani?*"ydi aynı zamanda; benim bunca yıldan sonra onu hâlâ istiyor olmamda şaşılacak neyin olduğunu soruyormuş gibi.

"Yani," diye tekrarladım, sanki tesadüfen ben olmuş, huysuz bir üçüncü şahsın kaprisli acılarından ve kederlerinden söz ediyormuşum gibi.

"Yani, bu yüzden bir şey içmeye gelemiyorsun ha?"

"Yani, bu yüzden bir şey içmeye gelemiyorum."

"Ne kaz kafalısın!"

Onun bu sözünü tamamen unutmuştum.

Bürosuna gittik. Beni üniversitenin aynı bölümünden bir iki arkadaşıyla tanıştırdı ve kariyerimin her yönü hakkında sahip olduğu mükemmel bilgisiyle şaşırttı. Her şeyi biliyordu ve gayet önemsiz ayrıntılardan bile günü gününe haberi vardı. Kimi zaman, benim hakkımda, ancak internette gezinerek öğrenilecek bazı bilgileri arayıp bulmuştu herhalde. Heyecanlandım. Beni tamamen unuttuğunu sanmıştım oysa.

"Sana bir şey göstermek istiyorum," dedi. Bürosunda büyük bir deri divan vardı. Oliver'ın divanı, dedim içimden. Demek, oturup okuduğu yer burası. Divanın ve yer döşemesinin her tarafına kâğıtlar saçılmıştı; sadece, köşedeki oturulacak yerde kâğıt yoktu ve tepesinde su mermerinden bir lamba vardı. Oliver'ın lambası. B.'deki odasının döşemesine saçılmış kâğıtları hatırladım. "Bunu hatırladın mı?" diye sordu. Duvarda, Mithras'a* benzeyen, sakallı bir adamın pek iyi korunmamış bir freskinin çerçevelenmiş, renkli bir röprodüksiyonu vardı. San Clemente'yi ziyaret ettiğimiz sabah ikimiz de bundan birer tane satın almıştık. Benimkini yüzyıllardır görmemiştim sanki. Onun yanında da, Monet'nin taraçasının çerçevelenmiş kartpostalı vardı. Onu hemen tanıdım.

"Bir zamanlar benimdi bu, ama benden çok, çok uzun zamandır senin." Biz birbirimizindik, ama birbirimizden o kadar ayrı kalmıştık ki, başkalarınındık artık. Yaşamlarımızda asıl hak iddia edenler işgalciler ve sadece işgalcilerdi.

"Bunun uzun bir hikâyesi var," dedim.

"Biliyorum. Onu yeniden çerçevelettirirken arkasındaki yazıları gördüm ve bu nedenle şimdi sen de kartın arkasını okuyabilirsin. O Maynard denen adamı sık sık düşündüm. *"Bir gün beni hatırlarsın."*

"Senin selefin," dedim ona takılmak için. "Hayır, öyle bir şey değil. Bir gün kime vereceksin onu?"

---

* Mitolojide aydınlık tanrısı. (ç.n.)

"Bir gün oğullarımdan biri, kendisi konuk olarak gelip onu bizzat getirsin diye diliyordum. Kendi yazımı ekledim altına... ama sen göremezsin onu. Kentte kalacak mısın?" diye sordu konuyu değiştirmek için, yağmurluğunu giyerken.

"Evet. Bir gece. Yarın sabah üniversitede bazı kişilerle görüşeceğim, sonra gidiyorum."

Beni süzdü. Noel tatilindeki o geceyi düşündüğünü hissettim ve bunu hissettiğimi hissetti. "Yani ben affedildim."

Dudaklarını birbirine bastırdı sessizce özür dilercesine.

"Benim otelde bir şeyler içelim."

Tedirgin olduğunu hissettim.

"Bir içki dedim, sikişme değil."

Bana baktı ve resmen kıpkırmızı oldu. Gözlerimi dikmiş ona bakıyordum. Hayranlık verecek kadar yakışıklıydı hâlâ, saçları dökülmemişti, şişmanlamamıştı, her sabah koşuyordu yine, öyle dedi, teni hâlâ o zamanki gibi pürüzsüzdü. Ellerinde birkaç güneş lekesi vardı sadece. Güneş lekesi, diye düşündüm ve bu düşünceyi bırakamadım. "Bunlar ne?" diye sordum parmağımla elini göstererek ve sonra dokunarak. "Her yerimde var." Güneş lekeleri. Bunlar benim yüreğimi yaraladı ve hepsini, her birini öperek iyileştirmek geldi içimden. "Acemilik çağında çok fazla güneşten. Ama pek şaşırtıcı bir şey olmasa gerek. Yaşlanıyorum artık. Üç yıl sonra, büyük oğlum senin o zamanki yaşına gelecek; aslında, biz seninle beraberken senin olduğun kişiye, şimdi senin o zamanlar tanıdığım Elio'ya yakınlığından daha yakın. Söylemesi tuhaf geliyor."

O günlere, *biz seninle beraberken* mi diyorsun? dedim içimden.

Eski New England otelinin barında, nehre ve o mevsimde çok bol çiçekli, büyük bir çiçek bahçesine tepeden bakan, sakin bir yer bulduk. İki martini söyledik –Sapphire cin, diye belirtti– ve at nalı şeklindeki locada yan yana oturduk, eşleri makyaj odasındayken rahatsız bir şekilde bitişik oturmak zorunda kalan iki koca gibi.

"Bir sekiz yıl daha geçince ben kırk yedi yaşında olacağım, sen de kırk. Ondan beş yıl sonra da ben elli iki, sen kırk beş. O zaman akşam yemeğine gelecek misin?"

"Evet, söz veriyorum."

"Yani, senin aslında söylemek istediğin, ancak hoşlanılmayacak kadar yaşlı olduğunu düşündüğün zaman geleceğin. Benim çocuklar evden gidince. Ya da ben dede olunca. O zamanki halimiz gözümün önüne geliyor... o akşam beraber oturur, sert bir eau-de-vie içeriz, senin babanın bazı geceler ikram ettiği grappa gibi."

"Ve *piazzetta*'da, Piave anıtının karşısında oturan ihtiyarlar gibi, bir zamanlar birkaç hafta boyunca çok büyük mutluluk bulmuş ve hayatlarının geri kalanını o mutluluk çanağına pamuk parçaları banarak, bitirmekten korkarak, kutlama yıldönümlerinde bir dikiş yüksüğünden fazlasını içmeye kalkmadan geçiren iki gençten konuşuruz." Ama, neredeyse hiç var olmamış o şey hâlâ çağırıyor, demek istiyordum ona. Onlar onu asla yok edemezler, asla silemezler, asla geçmişe gömemezler ya da yeniden yaşayamazlar; o, bir yaz akşamında, kırlardaki ateşböceklerinden oluşan bir görüntü gibi kalmış orada, *Bunu yaşayabilirdiniz,* diyor boyuna. Ama geriye dönüş yalan. İleriye gidiş yalan. Başka tarafa bakmak yalan. Yalan olan her şeyi düzeltmeye çalışmaktan da, aynen öyle, yalandan başka bir şey çıkmaz.

Onların hayatı, sımsıkı kapalı bir Mithras odasında sonsuza dek gömülü, bozuk bir yankı gibi.

Sessizlik.

"Aman Tanrım, Roma'daki ilk gecemizde, yemek masasında herkes bize nasıl imrenmişti," dedi. "Bizi seyrediyorlardı, genci, yaşlısı, kadını, erkeği –o yemek masasındakilerin her biri– ağızları açık kalıyordu bizi görünce, çünkü çok mutluyduk.

"Ve daha da yaşlanmış olacağımız o gece, o iki gençten, sanki bir trende karşılaştığımız ve hayran kaldığımız ve yol boyunca yardım etmek istediğimiz iki yabancıymış gibi söz

edeceğiz. Buna kıskançlık diyeceğiz; üzüntü demek yüreğimizi parçalayacağından."

Yine sessizlik.

"Galiba onlardan yabancılar olarak söz etmeye henüz hazır değilim," dedim.

"Kendini daha iyi hissetmeni sağlayacaksa, ikimizin de buna hiçbir zaman hazır olacağımızı sanmıyorum."

"Bence birer tane daha içelim."

Tam eve gitme konusunda, zayıf bir itirazda bulunacakken kabul etti.

Dönüp dolaşıp, başlangıç laflarına geldik. Onun yaşamı, benim yaşamım, neler yapmış, ben neler yapmışım, iyiler, kötüler. Onun nerede olmak istediği, benim nerede olmak istediğim. Annemle babamdan söz etmekten kaçındık. Bildiğini düşündüm. Bana sormayarak, bildiğini belli etmiş oldu.

Bir saat.

"Sence en güzel an?" diye sözümü kesti sonunda.

Bir süre düşündüm.

"En iyi hatırladığım, ilk gece... çok bocaladığımdan herhalde. Fakat ayrıca, Roma. Via Santa Maria dell'Anima'da bir yer var, Roma'ya her gidişimde ziyaret ederim. Oraya bir an bakıyorum, hemen her şey gözümün önüne geliveriyor. O gece kusmuştum ve bara geri dönerken beni öpmüştün. İnsanlar geçip gidiyordu ama hiç aldırmıyordum, sen de. O öpüşmenin izi hâlâ duruyor orada, çok şükür. Senden bana kalan bir tek o. O ve gömleğin."

Hatırladı.

"Peki ya sence," diye sordum, "hangi an?"

"Roma yine. Piazza Navona'da birlikte sabaha kadar şarkı söylememiz."

Bunu tamamen unutmuştum. O gece söylediğimiz şarkı sadece bir Napoliten değildi. Hollandalı bir grup genç, gitarlarını çıkarmış, birbiri ardına Beatles şarkıları söylüyordu ve büyük çeşmenin civarındaki herkes katılmıştı, biz de katılmıştık. Hatta Dante bile tekrar ortaya çıkıp çarpık İngilizcesiyle

şarkılara katılmıştı. "Onlar bize serenat mı yapıyordu, yoksa ben mi uyduruyorum?"

Hayretle baktı bana.

"Onlar *sana* serenat yapıyordu... ve sen öyle sarhoştun ki, ne yaptığını bilmiyordun. Sonunda birinden gitarını alıp çalmaya ve sonra birdenbire şarkı söylemeye başladın. Ağzı açık kaldı hepsinin. Dünyanın bütün sarhoşları, koyunlar gibi Händel dinliyordu. Hollandalı kızlardan biri kafayı yedi. O kızı otele götürmek istedin. Kız da gelmek istedi. Ne geceydi. Sonunda, piazza'nın arkasındaki kapalı bir kafenin boşalmış terasında oturuyorduk, sırf sen ve ben ve kız, güneşin doğuşunu seyrediyorduk, her birimiz birer sandalyeye çökmüş halde."

Beni süzdü. "Geldiğine çok memnun oldum."

"Ben de geldiğime çok memnun oldum."

"Sana bir soru sorabilir miyim?"

Bu laf niçin birdenbire gerginleştirmişti beni? "Çek şutunu."

"Elinden gelse yeniden başlar mıydın?"

Onu süzdüm. "Niçin soruyorsun?"

"İşte. Cevap ver hadi."

"Elimden gelse tekrar başlar mıydım? Saniyesinde. Ama bunlardan iki tane içtim ve üçüncüyü söylemek istiyorum."

Gülümsedi. Bu kez aynı soruyu sorma sırası bendeydi tabii, fakat onu sıkmak istemiyordum. Benim sevdiğim Oliver buydu işte: Tıpkı benim gibi düşünen Oliver.

"Seni burada görmek, yirmi yıllık bir komadan çıkmak gibi. Etrafına bakınıyorsun ve görüyorsun ki karın seni terk etmiş, çocukların, çocukluk çağını tümüyle kaçırdığın çocukların büyüyüp kocaman adamlar olmuş, kimisi evlenmiş, annen baban çoktan ölmüş, hiç arkadaşın kalmamış ve gözlüklerinin ardından sana bakan ufacık surat da torunundan başkasının değil; uzun uykusundan uyanan dedesini karşılasın diye getirilmiş. Aynadaki yüzün Rip Van Winkle'ın yüzü gibi bembeyaz. Fakat işte bit yeniği şurada: Etrafına toplanmış kişilerden yine de yirmi yaş gençsin, ki bu sayede ben bir saniyede yirmi dört

yaşında oluverdim... yirmi dört yaşındayım. Hikâyeyi birkaç yıl daha öteye kaydırsan, büyük oğlumdan daha genç bir halde uyanacaktım neredeyse."

"Bu sana, yaşadığın hayat hakkında ne söylüyor peki?"

"Bir kısmı –ama sadece bir kısmı– bir komaydı, fakat ona, paralel bir yaşam demeyi tercih ederim. Kulağa daha hoş geliyor. Mesele çoğumuzun ikiden fazla paralel yaşamının olması; bunları yaşıyor olması yani."

Belki alkol yüzündendi, belki gerçek olduğundandı, belki de meselenin soyut hale gelmesini istemediğimdendi, ama söylemem gerektiğini hissettim, çünkü söyleneceği an buydu, çünkü birden anladım ki bunun için gelmiştim buraya ben, ona, "Öleceğim zaman elveda demek istediğim tek kişi sensin," demek için, "çünkü yaşamım dediğim bu şeyin ancak o zaman bir anlamı olacak. Ve senin öldüğünü duyarsam, benim bildiğim haliyle yaşamım, şimdi seninle konuşan bu ben artık var olmayacak. Bazen bu korkunç manzarayı yaşıyor, B.'deki odamızda birden uyanıyorum, denize bakıyorum ve haberi dalgalardan öğreniyorum, *O, dün gece öldü.* Biz çok şeyleri kaçırdık. Bu bir komaydı. Yarın ben kendi komama geri döneceğim, sen de seninkine. Pardon, seni gücendirmek istemem... eminim, seninki koma değildir."

"Hayır, paralel bir yaşam."

Yaşamda bildiğim diğer bütün kederler birdenbire bu kederde toplanmaya karar vermişti sanki. Bunu yenip savuşturmalıydım. Oliver bunu görmediyse, muhtemelen, buna karşı bağışık olmadığındandı.

Saçma bir arzuya kapılarak, Thomas Hardy'nin *Çok Sevilen* adlı romanını hiç okudun mu diye sordum ona. Hayır, okumamıştı. Romanda bir adam âşık olduğu kadın tarafından terk edilir ve yıllar sonra kadın ölür. Adam, kadının evini ziyaret eder, kızıyla tanışır ve kıza âşık olur; onu da yitirince, yıllar sonra, onun da kızıyla karşılaşır ve âşık olur. "Böyle şeyler kendiliğinden ölüp gider mi, yoksa bazı şeylerin sonuçlanması için kuşakların, ömürlerin geçmesi mi gerekir?"

"Oğullarımdan birinin senin yatağına girmesini de, senin oğlunun, eğer olacaksa, benim oğlumun yatağına girmesini de istemem."

Kıkırdadık. "Ben babalarımızı merak ediyordum ama."

Bir süre düşündü, sonra gülümsedi.

"Benim istemediğim şeyse senin oğlundan kötü haber içeren bir mektup almak: *Ayrıca, ilişikte, babamın size geri vermemi istediği, çerçevelenmiş bir kartpostal bulacaksınız.* Ya da buna şöyle bir yanıt vermeyi de istemem: *Ne zaman isterseniz gelebilirsiniz; eminim ki babanız da onun odasında kalmanızı isterdi.* Böyle bir şey olmayacağına söz ver."

"Söz veriyorum."

"Kartpostalın arkasına ne yazdın?"

"Sürpriz olsun."

"Benim sürpriz yaşım geçti. Ayrıca, sürprizler daima keskin bir kenarla gelir ki bu da incinmek demektir. İncinmek istemiyorum... hele senin tarafından. Söyle."

"Sadece iki sözcük."

"Dur, tahmin edeyim: *Daha sonra değilse ne zaman?*"

"İki sözcük dedim. Ayrıca, bu biraz gaddarca bir şey olurdu."

Bir süre düşündüm.

"Pes ediyorum."

"*Cor cordium,* yüreklerin yüreği; hayatım boyunca kimseye bundan daha doğru bir şey söylemedim."

Onu süzdüm.

Herkese açık bir yerde bulunmamız iyi bir şeydi.

"Kalkalım." Yandaki koltukta katlanmış halde duran yağmurluğuna uzandı ve kalkmak için gereken hareketleri yapmaya başladı.

Onu otel lobisinin dışına kadar geçirecek, sonra durup gidişini seyredecektim. Artık her an elveda demeye doğru gidiyorduk. Birden, hayatımın bir parçası şimdi benden alınıp götürülecek ve bir daha asla geri verilmeyecekti.

"Seni arabana kadar geçirsem mesela," dedim.

"Bize akşam yemeğine gelmiş olsan mesela."

"Farz et ki geldim."

Dışarıda hızla gece çöküyordu. Kırsal bölgenin huzuru ve sessizliği, gün batarken dağlara vuran ve giderek solan pembe bir ışık ve nehrin karanlıktaki manzarası hoşuma gitti. Oliver'ın ülkesi, dedim içimden. Nehrin öteki yakasının suda parıldayan nokta nokta ışıkları, Van Gogh'un *Rhone'da Yıldız Işıkları*'nı hatırlattı bana. Tam sonbahar, tam okul yılının başlangıcı, tam pastırma yazı ve pastırma yazlarında, alacakaranlık çöktüğü zaman hep olduğu gibi, bitmemiş yaz meseleleriyle bitmemiş ev ödevlerinin oyalanıp duran karışımı ve daima, ileride yaz aylarının olduğu yolunda, güneş batar batmaz kaybolup giden bir yanılgı.

Onun mutlu ailesini düşlemeye çalıştım; ev ödevlerine dalmış, yahut uzayan spordan paldır küldür gelen, çamurlu botlarıyla yere muhakkak ki, sinirli bir şekilde güm güm basan çocuklar; her türlü klişe hızla geçiyordu aklımdan. Oliver, *O benim, İtalya'dayken evinde kaldığım adam,* der ve bunun ardından, İtalya'dan gelmiş bir adamla yahut İtalya'daki bir evle hiç ilgilenmeyen yeniyetmelerden huysuz homurdanmalar gelir, fakat, *Ah, bu arada, o zamanlar hemen hemen sizin yaşınızda olan ve günlerinin çoğunu, sabahları sessizce,* "İsa'nın Yedi Son Sözü"*nün uyarlamasını yaparak geçiren bu adam geceleri sessizce odama gelir, haldır haldır sikişirdik. Şimdi onunla el sıkışın ve kibar davranın,* dense şok olup kalakalırlardı.

Sonra, arabayla geri dönüşü düşledim; gece geç vakit, yıldız ışıklarıyla parıldayan nehrin kıyısından, o çarpık, eski New England oteline ve otelin bulunduğu ve ikimize de B. körfezini ve Van Gogh'un yıldızlı gecelerini, kayalardayken onun yanına gittiğim ve yanağından öptüğüm geceyi, deniz kıyısında birlikte yürürken, onun gidişini geciktirecek son dakika mucizelerinden de yoksun olduğumuzu hissettiğimiz son geceyi hatırlatmasını umduğum sahile dönüş. Onun arabasına bindiğimi ve kendi kendime sorduğumu düşledim, Kim bilir, istiyor muyum, istiyor mu, belki barda son bir içki kararı verdirir; o akşam yemek

boyunca hep, onun da benim de aynı şeyi düşündüğümüzü, olmasını dilediğimizi, olmasın diye dua ettiğimizi biliyorken, belki son bir içki kararı verdirir... onu, bir şarabın mantarını açtığı ya da müziği değiştirdiği sırada gözlerini benden kaçırırken düşlediğimde yüzünden okuyordum bunu, çünkü o da bu düşüncenin aklımdan geçtiğini yakalıyor ve kendisinin de tam aynı şeyi düşündüğünü bilmemi istiyordu; çünkü karısına, bana, kendine şarap koyarken nihayet ikimiz de birden fark ediyorduk, o, hiç olamadığım kadar bendi, çünkü yıllarca önce yatakta o ben olduğunda ve ben o olduğumda, o benim kardeşim, arkadaşım, babam, oğlum, kocam, sevgilim, kendimdi ve sonsuza dek, yaşamın çatallanan tüm yolları yapacaklarını yaptıktan çok sonra da hep öyle kalacaktı. O yaz bir araya geldiğimiz haftalarda yaşamlarımız birbiriyle pek fazla temas etmemiş, ama zamanın durduğu, cennetin yeryüzüne indiği ve doğuşumuzdan beri hep, tanrısal bir şekilde bizim olan bir şeyden payımızı verdiği karşı kıyıya geçmiştik. Bunu görmezden geldik. Bunun dışında her şeyden konuştuk. Ama daima biliyorduk ve şimdi hiçbir şey söylenmediği halde, daha çok doğrulanmıştı bu. Biz yıldızları bulmuştuk, senle ben. Ve bu, sadece bir kez verilmişti bize.

Oliver geçen yaz nihayet tekrar geldi. Roma'dan Menton'a giderken, bir gecelik bir ziyaretti. Taksi, üç şeritli garaj yolundan geçti ve neredeyse tam da yirmi yıl önce durduğu yerde durdu. Oliver aşağı atladı elinde dizüstü bilgisayarı, kocaman bir spor çantası ve parlak ambalaj kâğıdına sarılmış büyük bir kutuyla; belli ki bir hediyeydi. "Annene," dedi bakışımı yakalayınca. "İçinde ne olduğunu kendisine sen söyle en iyisi," dedim onun eşyalarını antreye koyar koymaz. "Herkesten kuşkulanıyor." Anladı. Üzüldü buna.

"Eski odaya mı?" diye sordum.

"Eski odaya," diye doğruladı, her şeyi daha önceden e-maille kararlaştırmış olduğumuz halde.

"Eski odaya, o halde."

Onunla beraber üst kata çıkmaya pek hevesli değildim, Manfredi'yle Mafalda'nın, taksisinin sesini duyar duymaz karşılamak üzere ayaklarını sürüyerek mutfaktan çıktığını görünce rahatladım. Onların sarsak kucaklaşmaları ve öpüşmeleri, Oliver bizim eve yerleşir yerleşmez hissedeceğimi bildiğim huzursuzluğun birazını giderdi. Oliver'ın kaldığı ilk saat boyunca devam etsin istiyordum onların o çok heyecanlı karşılamaları. Ve bizi kahve içmek için oturup baş başa kalmaktan ve sonunda o kaçınılmaz iki sözcüğü –yirmi yıl– söylemekten kurtaracak her şey.

Ama bunun yerine, Oliver'ın eşyalarını Manfredi yukarıya taşır diye düşünerek holde bırakacak ve Oliver'la evde çabucak bir tur atacaktık. "Eminim görmek için can atıyorsundur," diyecektim bahçeyi, korkuluğu ve denizin manzarasını kastederek. Havuzun arkasından dolaşacak, sonra eski piyanonun camlı kapının yanında durduğu oturma odasına gidecek ve sonunda hole dönüp, Oliver'ın eşyalarının gerçekten de yukarı taşınmış olduğunu görecektik. Bir parçam onun, buraya son gelişinden beri hiçbir şeyin değişmediğini, *cennetin kenarlığının* hâlâ durduğunu ve plaja giden eğik kapının hâlâ gıcırdadığını, dünyanın hâlâ Vimini, Anchise ve babam dışında, tam onun bıraktığı gibi olduğunu fark etmesini istiyordu belki. Uzatmak istediğim bir hoşgeldin jestiydi bu. Ama diğer parçam da onun, artık yetişmeye çalışacak bir nokta olmadığını hissetmesini istiyordu; biz, birbirimiz olmaksızın öyle yollardan geçmiş, öyle çok şey görmüştük ki, artık aramızda hiçbir ortak zemin kalmamıştı. Belki de bu yitiğin acısını hissetsin ve kederlensin istiyordum. Ama sonunda, bir orta yol bularak, herhalde en kolay yolun ona hiçbir şeyi unutmadığımı göstermek olduğuna karar verdim. Onu, eskisi gibi güneşten kavrulmuş halde duran boş araziye götürmeyi teklif ettim; yirmi yıl önce orasını gösterirken gittiğim yoldan gidecektim. Daha teklifimi bitirmeye kalmadan, "Oraya gittim, gördüm orayı," diye karşılık verdi. Onun bana, kendisinin de unutmadığını gösterme yoluy-

du bu. "Belki de bankaya bir uğramayı da teklif edeceksin." Bir kahkaha patlattı. "İddiaya girerim, benim hesabı hâlâ kapatmamışlardır." "Vaktimiz varsa ve istersen, seni çan kulesine götüreyim. Oraya hiç çıkmadığını biliyorum."

"Ömürlük mü?"

Ben de gülümsedim. Oraya verdiğimiz ismi hatırlamıştı.

Muazzam miktarda maviliğe tepeden bakan avluyu dolaştığımız sırada, o korkuluğa yaslanıp körfeze bakarken, ben yanında durup onu seyrettim.

Aşağımızda, onun geceleri oturduğu, Vimini'yle ikisinin tüm ikindiyi birlikte geçirdiği kaya vardı.

"O kız bugün otuz yaşında olacaktı," dedi.

"Biliyorum."

"Bana her gün mektup yazdı. Her allahın günü."

Bir zamanlar oturdukları noktaya bakıyordu. Nasıl el ele tutuşup, seke seke birlikte deniz kıyısına indiklerini hatırladım.

"Sonra bir gün yazmayı bıraktı. Ve ben anladım. Hemen anladım. Onun bütün mektuplarını saklıyorum, biliyor musun?"

Arzuyla baktım ona.

"Seninkileri de sakladım," diye ekledi hemen, beni teselli etmek için; ama biraz şüpheli bir şekilde söylemişti, bunun duymak istediğim bir şey olup olmadığını bilmiyormuş gibi.

Sıra bendeydi. "Ben de senin bütün mektuplarını sakladım. Ve başka bir şeyi de. Sana gösterebilirim. *Daha sonra.*"

Dalgalı'yı hatırlamadı mı, yoksa neyi kastettiğimi kesinlikle bildiğini göstermek istemeyecek kadar mütevazı ve temkinli mi davrandı? Dönüp açık denize bakmaya devam etti.

İyi bir günde gelmişti. Ne bir bulut, ne bir dalga ne de rahatsız edici rüzgâr vardı. "Burayı ne kadar çok sevdiğimi unutmuşum. Ama burayı tam da bu şekilde hatırlıyorum. Öğlenleri burası bir cennet."

Konuşmasını dinledim. Bakışlarının açık denize doğru kaydığını görmek güzeldi. O da yüz yüze gelmekten kaçınmak istiyordu belki.

"Peki Anchise?" diye sordu sonunda.

"Onu kanserden kaybettik, zavallı. Hep çok ihtiyar olduğunu düşünürdüm. Halbuki elli yaşında bile yoktu."

"O da burayı seviyordu... o ve aşıları ve meyve bahçesi."

"Dedemin odasında öldü."

Yine sessizlik. Benim eski odam, diyecektim ama vazgeçtim.

"Tekrar geldiğine memnun musun?"

Sorumun ötesindekileri benden önce gördü.

"Tekrar geldiğime *sen* memnun musun?" diye karşılık verdi.

Tehdit edilmemişsem de, kendimi gayet çaresiz hissederek baktım ona. Hemen yüzü kızaran, ama bundan utanmayan insanlar gibi, bu duyguyu bastırmaya kalkmadım, bu duyguyla salınmaya bıraktım kendimi.

"Memnun olduğumu biliyorsun. Olmam gerekenden daha fazla, belki de."

"Ben de."

Söylediği bu kadardı.

"Gel, babamın küllerinin bir kısmını gömdüğümüz yeri göstereyim sana."

Arka merdivenden inerek, eski kahvaltı masasının bulunduğu bahçeye indik. "Burası babamın yeriydi. Buraya onun hayaletinin yeri diyorum. Benim yerim şurasıydı hatırlarsan." Eski masamın havuzun kenarında durduğu yeri gösterdim.

"Benim de bir yerim var mıydı?" diye sordu hafifçe sırıtarak.

"Senin daima bir yerin olacak."

Ona havuzun, bahçenin, evin, tenis kortunun, *cennet kenarlığının*, her tarafın daima hep onun hayalet yeri olacağını söylemek istiyordum. Ama bunun yerine, yukarı kattaki odasının camlı kapısını gösterdim. Senin gözlerin ebediyen hep orada, demek istiyordum ona, incecik perdelerin arasında kısılı kalmış, üst kattaki, bugünlerde kimsenin yatmadığı benim odamdan dışarıyı seyrediyor. Hafif bir esinti çıkıp da perdeler kabar-

dığında ben aşağıdan oraya bakıyor ya da dıştaki balkonda duruyor ve senin içeride olduğunu, kendi dünyandan benim dünyama bakarak, seni o kayanın üzerinde bulduğum gece söylediğin gibi, *Burada mutluydum* dediğini düşünürken yakalıyorum kendimi. Sen binlerce kilometre uzaktasın ama ben o pencereye bakar bakmaz hemen bir mayo, dalgalanan bir gömlek, korkuluğa dayanmış kollar geliyor aklıma ve sen birdenbire orada oluyorsun, günün ilk sigarasını yakıyorsun... yirmi yıl önce bugün. Bu ev yerinde durduğu sürece, burası hep senin hayalet yerin olacak... ve benim de, demek istiyordum.

Bir zamanlar babamla Oliver'dan konuştuğumuz yerde birkaç saniye durduk. Şimdi onunla ben babamdan konuşuyorduk. Yarın bu anı tekrar hatırlayacak ve onların yokluğunun hayaletlerini günün alacakaranlık saatlerinde dolaştıracaktım.

"Biliyorum ki o da böyle bir şeyin olmasını isterdi, özellikle de böyle muhteşem bir yaz gününde."

"Eminim, isterdi. Küllerinin geri kalanını nereye gömdünüz?" diye sordu.

"Ah, her yere. Hudson'a, Ege'ye, Ölüdeniz'e. Fakat onunla beraber olmak için geldiğim yer burası."

Bir şey söylemedi. Söylenecek bir şey yoktu.

"Gel, fikrini değiştirmeden seni San Giacomo'ya götüreyim," dedim sonunda. "Öğle yemeğine kadar daha vakit var. Yolu hatırlıyor musun?"

"Yolu hatırlıyorum."

"Yolu hatırlıyorsun," dedim tekrarlayarak.

Bana baktı ve gülümsedi. Sevindirdi bu beni. Belki benimle dalga geçtiğini bildiğimdendi.

Yirmi yıl öncesi dündü ve dün sadece bu sabahtan daha öncesiydi, ertesi sabah ise bir ışık yılı kadar uzak geliyordu.

"Ben de senin gibiyim," dedi. "Her şeyi hatırlıyorum."

Bir saniyeliğine durdum. Her şeyi hatırlıyorsan eğer, demek geldi içimden, ve gerçekten benim gibiysen, o zaman, yarın

gitmeden önce ya da tam taksinin kapısını kapatmak üzereyken, diğer herkese hoşçakal demişken, yaşamda söylenecek hiçbir şey kalmamışken, o zaman, sadece bu kez, bana doğru dön, sadece bir jest ya da sonradan aklına gelmiş bir şey olsa da, seninle beraberken benim için her şeyden değerli olan, o zamanlar yaptığın gibi, yüzüme bak, göz göze gel ve adınla çağır beni.

Aşk birden çıkar insanın karşısına, yakalamak ya da ıskalamak size kalmış. Bazen "aşk" olduğunu anlamazsınız, bazen de anlasanız bile onu tutmak, kendinize saklamak zordur.

Adınla Çağır Beni delikanlılık çağındaki bir gençle, ailesinin yazlığında kısa süreliğine kalmaya gelen bir konuk arasında gelişen beklenmedik, bir o kadar da güçlü aşkın öyküsü. Sevdiği kişiyi sadece bedeninin değil ruhunun da bir parçası kılmanın etkileyici bir tasviri.

Saf tutkunun dönüştürücü etkisini olağanüstü bir üslupla kaleme alan André Aciman, iki erkeğin gözlerinden kalplerine akan bir aşkı okura yaşatıyor.

2017 yılında Luca Guadagnino yönetmenliğinde sinemaya da uyarlanarak eleştirmenlerden ve izleyiciden tam not alan *Adınla Çağır Beni,* ince detaylarıyla insanı saran bir roman.

ISBN: 978-975-570-403-6
9 789755 704036

30 TL (KDV'den muaftır.)
selyayincilik selyayin selyayincilik
www.selyayincilik.com